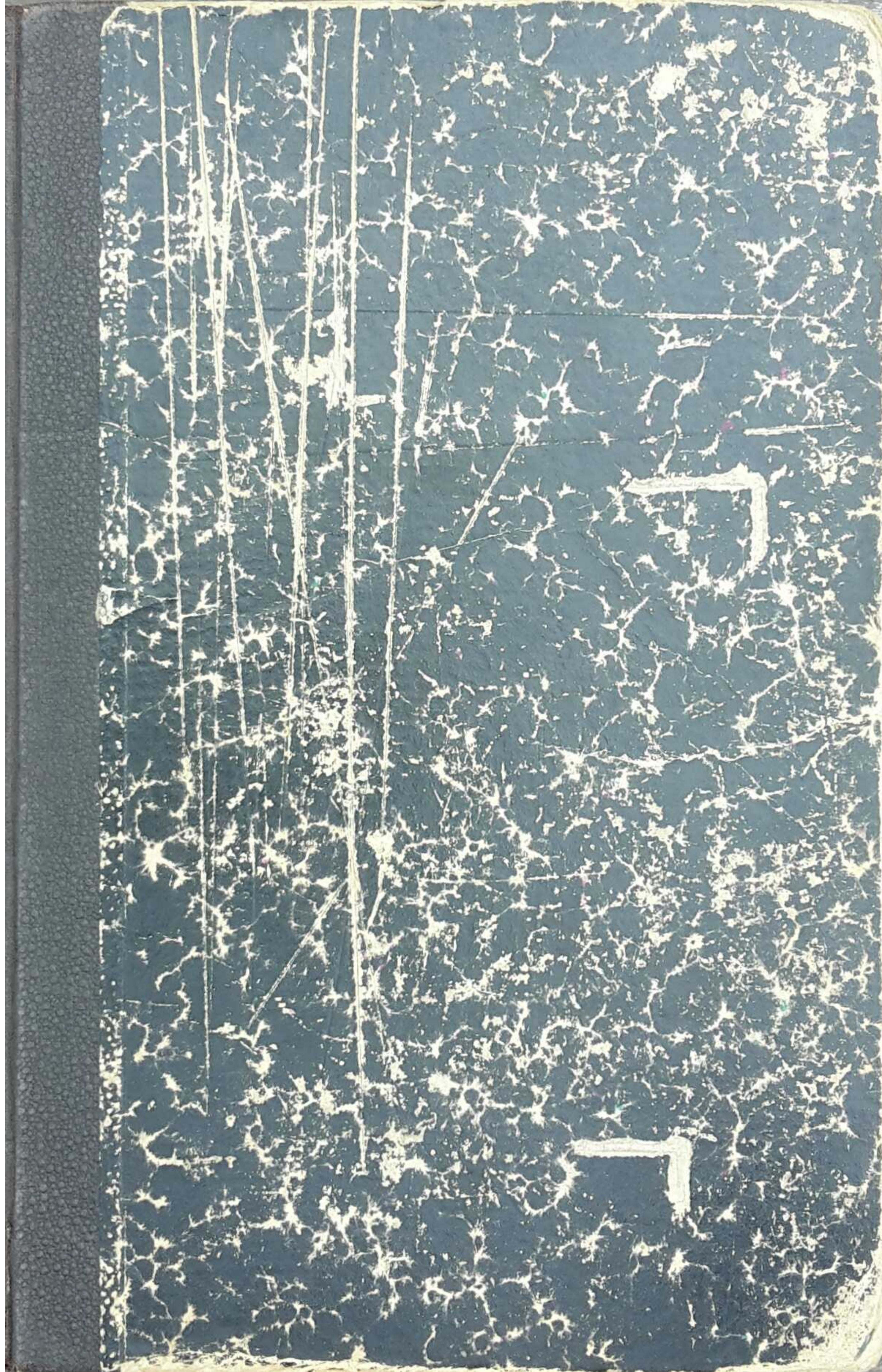

Antun Franceschi

učenik C. K. V. Gimnazije

u Splitu

II. knjiga

od G. Vlahovića

dne 26. I. 1917.

GRAMATIKA

GRČKOGA JEZIKA.

SASTAVIO

Dr. AUGUST MUSIĆ.

ČETVRTO PREGLEDANO IZDANJE.

UKORIČENA STOJI 2 KRUNE.

U ZAGREBU.
TROŠKOM I NAKLADOM KR. HRV.-SLAV.-DALM. ZEM. VLADE.
1904.

Ova se knjiga ne smije prodavati skuplje nego za cijenu naznačenu na prednjoj strani.

Kr. zemaljska tiskara.

Sadržaj.

Uvod.

Jezik grčki i narječja njegova.

Dio I. Glasovi.

Glava I. Pismo grčko §. 1.—23.
A. slova §. 1.—9. B. Drugi glasovni znaci i znaci za čitanje §. 10.—16. C. Naglasci §. 17.—22. D. Razgoci §. 23.

Glava II. Glasovi §. 24.—34.
A. Samoglasnici §. 24.—29. B. Suglasnici §. 30.—34.

Glava III. Najznatniji zakoni glasovni §. 35.—69.
A. Stezanje samoglasnikâ. §. 35.—38. B. Druge promjene samoglasnikâ §. 40.—43. C. Promjene suglasnikâ §. 44.—54. D. Ostale promjene suglasnikâ i samoglasnikâ u sredini riječi §. 55.—62. E. Promjene glasova na kraju riječi §. 63.—69.

Glava IV. Rastavljanje i količina slogova §. 70.—77.
A. Rastavljanje slogova §. 70.—73. B. Količina §. 74.—77.

Glava V. Naglašivanje §. 79.—98.

Dio II. Pregibanje (flexio).

A. Pregibanje imenâ i zamjenicâ.

Glava VI. Pregibanje imenicâ i pridjevâ §. 100.—179.
A. a-sklonidba §. 112.—124. 1. Ženske riječi §. 114.—118. 2. Muške riječi §. 120.—123. 3. Stegnuta a-sklonidba §. 124. B. o-sklonidba §. 125.—133. Pridjevi a- i o-sklonidbe §. 129. Stegnuta o-sklonidba §. 130. Stegnuti pridjevi a- i o-sklonidbe §. 131. Atička sklonidba §. 132.—133. C. Konsonantska sklonidba §. 135.—179. 1. Konsonantske osnove §. 144.—153. a) Grlene i usnene osnove §. 144.—145. b) Zubne osnove §. 146.—149. c) Slitne osnove §. 150.—153. 2. Vokalske osnove §. 154.—163. a) Osnove na -ι §. 154.—155. b) Osnove na -υ §. 156.—158. c) Dvoglasničke osnove §. 159.—161. d) Osnove na ω i ο §. 162.—163. 3. Osnove s elizijom §. 164.—172. Nepravilnosti u sklonidbi §. 174.—177. Nastavci nalik na padežne §. 178.—179.

Glava VII. Pridjevi §. 180.—204.
A. Pridjevi konsonantske sklonidbe §. 180.—191. B. Komparacija ili poređenje §. 192.—200. C. Prilozi od pridjevâ §. 201.—204.
Glava VIII. Sklonidba zamjenicâ §. 205.—219.
Glava IX. Brojevi §. 220.—223.

B. Pregibanje glagola.

Općene bilješke §. 225.—230.
Glava X. Prva glavna konjugacija ili glagoli na ω §. 231.—301.
I. Prezentska osnova §. 231.—253. A. Pregibanje prezentske osnove §. 231.—233. B. Augment §. 234.—242. C. Verba contracta §. 243.—244. D. razlika prezentske osnove od glagolske §. 245.—253.
II. Jaka aorisna osnova §. 254.—257.
III. Futurska osnova §. 258.—264.
IV. Osnova slaboga aorista §. 267.—271.
V. Perfektna osnova §. 272.—291. A. Perfekt aktivni §. 276.—282. I. Jaki perfekt §. 277.—279. II. Slabi perfekt §. 280.—282. B. Pluskvamperfekt aktivni §. 283. C. Perfekt medijalni i pasivni §. 284.—289. D. Pluskvamperfekt medijalni i pasivni §. 290. E. Futur eksaktni §. 291.
VI. Jaka pasivna osnova §. 292.—295.
VII. Slaba pasivna osnova §. 296.—299.
Glagolski pridjevi §. 300.
Glagoli, koji izvodeći vremena ne produljuju krajnjega samoglasnika osnove §. 301.
Pregled glagolskih oblika str. 110.—117. Glagoli poređani po svršetnom glasu osnove str. 118.—121.
Glava XI. Druga glavna konjugacija ili glagoli na μι §. 302—319.
Uvodne bilješke §. 302.—304.
I. Prvi razred glagolâ na μι §. 305.—317. A. Glagoli s osnovom na α §. 312. B. Ostali glagoli prvoga razreda glagolâ na μι §. 314.—315. 1. εἶμι §. 314. 2. εἰμί §. 315. 3. κάθημαι 4. κεῖμαι 315 b. Bestematski aoristi §. 316. Mješoviti perfekti §. 317.
II. Drugi razred glagolâ na μι §. 318.—319.
Glava XII. Nepravilni glagoli prve glavne konjugacije §. 320.—327 b.
Peti ili nazalni razred §. 321. Šesti ili inhoativni razred §. 324. Sedmi ili e-razred §. 325. Osmi ili mješoviti razred §. 327. Defektivni glagoli §. 327 b.
Nepravilno značenje §. 328.—329. A. Aktivno, medijalno i pasivno značenje §. 328. B. Prelazno i neprelazno značenje §. 329.

Kako se naglašuju glagolski oblici §. 331.—333. A. Infinitivi. B. Participi. C. Oblici imperativa §. 333.

Dio III. Postanje riječî.

Glava XIII. §. 334.—358.
A. Proste riječi §. 334.—353. A. Nastavci, kojima postaju imenice §. 336.—344. B. Nastavci, kojima postaju pridjevi §. 345.—351. C. Kako postaju glagoli §. 352. D. Kako postaju prilozi §. 353.
B. Složene riječi §. 354.—358.

Dio IV. Sintaksa.

Glava XIV. Kongruencija §. 361.—369.
Glava XV. Član §. 370.—379.
Glava XVI. Padeži §. 380.—416.
A. Akuzativ §. 380.—391. B. Genitiv §. 392.—409. C. Dativ §. 410.—416.
Glava XVII. Prijedlozi §. 417.—437.
Prijegled prijedlogâ §. 418. I. Prijedlozi s jednim padežem §. 419.—427. II. Prijedlozi s dva padeža §. 428.—431. III. Prijedlozi s tri padeža §. 432.—437.
Glava XVIII. Zamjenice §. 438.—446.
Glava XIX. Vrste glagolske §. 447.—449.
I. Aktiv §. 447. II. Medij §. 448. III. Pasiv §. 449.
Glava XX. Vremena §. 450.—459.
A. Indikativi §. 451.—458. B. Načini (konj. opt. impt.), infinitivi i participi §. 459.
Glava XXI. Načini §. 460.—489.
A. Načini u samostalnim rečenicama §. 460 b.—465. 1. Indikativ §. 460 b.—462. 2. Konjunktiv §. 463. 3. Optativ §. 464. 4. Imperativ §. 465.
B. Načini u podložnim rečenicama §. 466.—489. Bilješke §. 466. I. Podložne izrične rečenice §. 467. II. Podložne uzročne rečenice §. 468. III. Podložne upitne rečenice §. 469. IV. Namjerne rečenice §. 470.—472. V. Posljedične rečenice §. 473. VI. Pogodbene rečenice §. 474.—479. VII. Dopusne rečenice §. 480. VIII. Relativne rečenice §. 481.—486. IX. Vremenske rečenice §. 487.—488. Neupravni govor §. 489.
Glava XXII. Infinitiv §. 490.—497.
A. O infinitivu uopće §. 490. B. O subjektu i predikatu kod infinitiva §. 491. C. Kako se upotrebljava infinitiv §. 492.—496. D. Infinitiv sa članom §. 497.
Glava XXIII. Particip §. 498.—505.
A. O participu uopće §. 498. B. Atributivni particip §. 499.

C. Predikativni particip §. 500.—502. D. Adverbijalni particip §. 503. E. Apsolutni particip §. 504.—505. Infinitiv i particip s ἄν §. 506.
Glagolski pridjevi §. 507.
Glava XXIV. Negacije §. 508.—511.
Glava XXV. Partikule §. 512.—521.
A. Priredni veznici §. 513.—517. I. Spojni veznici §. 513. II. Rastavni veznici §. 514. III. Suprotni veznici §. 515. IV. Zaključni veznici §. 516. V. Uzročni veznici §. 517.
B. Podredni veznici §. 518.
Uznosne partikule §. 519.
Partikule u pitanjima i odgovorima §. 520.—521.

Dodatak.

I. Nacrt Homerova dijalekta §. 522.—550.
A Glasovi §. 522.—523. Samoglasnici §. 522. Suglasnici §. 523.
B. Oblici §. 524.—545.
Sklonidba §. 524.—532. A-sklonidba §. 525. O-sklonidba §. 526. Konsonantska sklonidba §. 527. Nepravilna sklonidba §. 528. Nastavci nalik na padežne §. 529. — Pridjevi. Poređenje §. 530. — Zamjenice §. 531. — Brojevi §. 532.
Sprezanje §. 533.—545. I. Lični nastavci §. 533. II. Infinitiv §. 534. III. 1. Konjunktiv, 2. Optativ §. 535. IV. Augment §. 536. — Verba contracta §. 537 — Razlika prezentske osnove od glagolske §. 538. — Jaki aorist §. 539. — Futur i slabi aorist akt. i med. §. 540. — Perfekt i pluskvamperfekt §. 541. — Pasivni aorist §. 542. — Glagoli na μι §. 543. — Bestematski aoristi §. 544. — Iterativa §. 545.
C. Sintaksa §. 546.—550. Padeži §. 546. Prijedlozi §. 547. Načini §. 548. Infinitiv §. 549. Veznici §. 550.
II. Najglavnije o Herodotovu dijalektu §. 551.—556.
A. Glasovi §. 551.—552. Samoglasnici §. 551. Suglasnici §. 552.
B. Oblici §. 553.—556. Sklonidba §. 553. Poređenje §. 554. Zamjenice §. 555. — Sprezanje §. 556.
III. Homerov stih str. 282.—284.
IV. Jampski trimetar str. 284.—285.
V. Najobičnije mjere, težine i novci str. 286.—287.
Hrvatsko stvarno kazalo str. 289.—295.
Grčko kazalo str. 296.—315.

Uvod.

Jezik grčki i narječja njegova.

Grčki su govorili stari Grci (Heleni Ἕλληνες), koji su prebivali u Grčkoj, na grčkim otocima i u mnogim naseljima. Jezik je taj srodan s jezikom Indijanaca, Iranaca, Armenaca, Arbanasa, Italijanâ, Keltâ, Germanâ, baltijskih naroda i Slavenâ. Svi su ti jezici ogranci indo-evropskoga jezičnoga stabla.

Narod je grčki bio od starine podijeljen na plemena, svako sa svojim narječjem (ἡ διάλεκτος); glavna su narječja jezika grčkoga: eolsko, dorsko i jonsko. U starije je vrijeme svako pleme upotrebljavalo svoje narječje i u pjesmi i u nevezanom govoru. Narječja, koja su se u književnosti upotrebljavala, zovu se napose dijalekti.

1. **Jonski** je govorilo jonsko pleme, koje je stanovalo u Maloj Aziji, u Atici, na mnogim otocima i u jonskim naseljima. U tom se narječju najprije zametnula knjiga; iz jonskoga su se narječja razvila tri različna, ali srodna dijalekta:

a) **starojonski** ili **epski,** koji se sačuvao u pjesmama Homerovima, Hesiodovima i u pjesmama njihovih nasljednika;

b) **novojonski,** kojim je Herodot svoju povijest napisao; oba se ta dijalekta zovu također samo jonskim dijalektom za razliku od atičkoga;

c) **atički,** kojim su pisana ona mnoga djela poetična i prozaična, što su postala u Ateni, dok je cvala. Najznatniji su pisci toga dijalekta: tragici Eshil, Sofoklo i Euripid; komik Aristofan; historici Tukidid i Ksenofont; filozof Platon i ugledni govornici Demosten i Eshin. Znatnost grada Atene za čitavu Grčku pa vrlina atičke književnosti bile su uzrok, te je

atički dijalekt postao prvi i najglavniji od sviju; i od toga doba, kad se reče grčki, zna se, da je to atički.

Bilješka. Ima znatna razlika među starijim i novijim atičkim piscima. Među prve se napose broje tragici i Tukidid; među druge svi ostali atički pisci. Platon čini sredinu, a tragici imaju još osim toga svojih osobina.

2. **Eolski** su govorili Eoljani u Maloj Aziji, Beotiji i Tesaliji; tim su dijalektom na otoku Lesbu pjevali Alkej i Sapfa.

3. **Dorski** su govorili Dorani u Peloponesu, na Kreti i u mnogim dorskim naseljima na Siciliji i u donjoj Italiji. Dijalekt lirskih pjesama Pindarovih i bukolskih (pastirskih) Teokritovih u jezgri je dorski; i tragedija ima dorskih oblika u svojim korskim pjesmama.

4. S dorskim su narječjem srodna narječja, što su se govorila u sjeverozapadnim krajevima (u Epiru, Akarnaniji, Etoliji, Lokridi, Fokidi) pa u Ahaji i Elidi, dok narječja Arkadije i otoka Kipra, koja su među sobom srodna, imaju neke osobine zajedničke s eolskim narječjem.

5. I onda, kad je Atenu minula slava, da je najznatniji grad grčki, ostao je jezik atički jezikom svih uglađenih i obrazovanih Grka. Kad je Makedonija zavladala prednjom Azijom i grčka prosvjeta stala sve dalje prodirati, razvio se iz njega opći grčki dijalekt (ἡ κοινὴ διάλεκτος).

U sredini među atičkim i općim grčkim dijalektom stoji veliki filozof Aristotel. Od potonjih su pisaca najznatniji: povjesnici Polibije, Plutarh, Arijan, Dion Kasije, geograf Strabon, učitelji govorništva Dionisije Halikarnašanin i Lukijan.

DIO PRVI.

Glasovi.

GLAVA I.

Pismo grčko.

A. Slova.

Velika:	Mala:	Naziv:		Izgovor:	
Α	α lat.	alpha	Ἄλφα	a (kratko i dugo)	§. 1.
Β	β	bēta	Βῆτα	b	
Γ	γ	gamma	Γάμμα	g	
Δ	δ	delta	Δέλτα	d	
Ε	ε	epsílon	Ἒ ψῖλόν	ĕ (kratko)	
Ζ	ζ	zēta	Ζῆτα	z (§. 5.)	
Η	η	ēta	Ἦτα	ē (dugo)	
Θ	ϑ	thēta	Θῆτα	th (§. 7.)	
Ι	ι	iōta	Ἰῶτα	i (kratko i dugo)	
Κ	κ	kappa	Κάππα	k	
Λ	λ	lambda	Λάμβδα	l	
Μ	μ	my	μῦ	m	
Ν	ν	ny	Νῦ	n	
Ξ	ξ	ksi	Ξῖ	ks	
Ο	ο	omíkron	Ὂ μῖκρόν	ŏ (kratko)	
Π	π	pi	Πῖ	p	
Ρ	ρ	rho	Ῥῶ	r	
Σ	σ ς	sigma	Σῖγμα	s	
Τ	τ	tau	Ταῦ	t	
Υ	υ	ypsílon	Ὗ ψῖλόν	ü nj. (kratko i dugo)	
Φ	φ	phi	Φῖ	f (§. 6.)	
Χ	χ	chi	Χῖ	h	
Ψ	ψ	psi	Ψῖ	ps	
Ω	ω	óměga	Ὦ μέγα	ō (dugo)	

*

§. 2. Za *s* imaju dva mala slova: σ u početku i u sredini, a ς na kraju riječi, dakle σύν, σείω, ἦσαν, ali πόνος, κέρας. Ako se u sastavljenoj riječi prva svršuje s glasom *s*, može se pisati ς, kao da nije u sredini: προς-έρχομαι, δύς-βατος.

§. 3. Od nazivâ prvih dvaju slova postala je riječ alfabet (ἀλφάβητος).

Bilješka. U grčkom se pismu u prastaro doba upotrebljavao znak *F*, nazvan od svoga oblika digamma (δίγαμμα, dvostruko gamma), a od izgovora *F*αῦ (vau), jer se izgovarao kao latinsko i naše *v*: *F*οῖνος vino, lat. vinum.

§. 4. Za izgovor slovâ pamti ovo:

Sva se grčka slova izgovaraju svuda jednako; tako je *iota* (ι) svagda samoglasnik, nigda suglasnik (kao naše *j*): Ἰωνία izgovaraj Iōnia, ne Jōnia; τι se svagda izgovara kao *ti*, nigda (poput lat. *ti* pred samoglasnikom) kao *ci*: αἴτιος izgovaraj aitios, a ne aicios.

Jedino slovo γ izgovaraj pred γ, κ, χ i ξ kao naše ili latinsko *n*: τέγγω izgovaraj tengō, συγκαλῶ izgovaraj sünkalō, λόγχη izgovaraj lonhē, φόρμιγξ izgovaraj forminks.

Ni slovo σ ne izgovara se svagda kao naše *s*, nego i kao naše *z*, ali samo pred β, γ, δ i μ, inače glasi svagda kao naše *s*; po tom treba n. pr. ἄσβεστος, ἄσμενος izgovarati kao azbestos, azmenos, ali n. pr. ἔλυσα kao elüsa (ne kao elüza).

§. 5. Z ζ izgovaraj kao u nas *z*: ζώνη izgovaraj zōnē.

§. 6. Φ φ izgovaramo kao *f*; no u Grkâ se čulo *p* i *h*, pa zato Latini grčko φ ne zamjenjuju svojim *f*, već pišu *ph*: φιλοσοφία philosophia, Φιλοκτήτης Philoctētēs.

§. 7. Θ ϑ treba razlikovati od Τ τ pa izgovarati tako, da se za čistim *t* čuje još i oštar hak: *th*, ϑεός = theos.

§. 8. Dvoglasnike αι, ει, οι, αυ, ευ, ηυ i υι treba izgovarati tako, da se čuju oba glasa, ali da je slog ipak jedan; υ kao drugi dio dvoglasnika glasi kao *u*; ου je dugačko *ū*.

Potpisano se iota (iota subscriptum, ι) u nepravim dvoglasnicima ᾳ, ῃ, ῳ ne čuje u izgovoru; kod

velikih se slova ne piše ispod njih, već pokraj njih: Αι, Ηι, Ωι; ᾠδή = ōdē, Ὠιδεῖον = Ōdeion.

Treba li dva samoglasnika, koji obično čine dvoglasnik, razlučeno izgovarati, meće se na drugi znak dijereze (διαίρεσις, rastava); παΐς izgovaraj pa-is, ἄϋπνος izgovaraj a-üpnos. §. 9.

B. Drugi glasovni znaci i znaci za čitanje.

Osim navedenih slova ima u grčkom pismu još znak ʽ, koji se meće nad početni samoglasnik, ako se piše malim slovom, a pred njega, ako je slovo veliko; izgovara se pak kao *h*: ἕξ izgovaraj heks, Ἑρμῆς izgovaraj Hermēs. Taj se znak zove **spiritus asper,** oštri hak. §. 10.

Tanje razlike radi obilježavaju Grci u početku riječi i one samoglasnike, koji nemaju takoga haka, znakom ʼ, koji se zove **spiritus lenis,** tihi hak. Taj znak, koji se meće kao i spiritus asper, ne izgovara se nikako: ἄγω izgovaraj agō, Ἀϑῆναι izgovaraj Athēnai. §. 11.

Kod dvoglasnikâ stoji spiritus nad drugim samoglasnikom: οὗτος izgovaraj hūtos, Αἴγυπτος izgovaraj Aigyptos. Ali kad se nepravi dvoglasnici: ᾳ, ῃ, ῳ pišu velikim slovima, tada stoji spiritus pred prvim samoglasnikom: Ἅιδης izgovaraj Hādēs, Ὠιδεῖον izgovaraj Ōdeion. §. 12.

Svako početno ρ dobiva spiritus asper: ῥαψῳδός, ῥεῦμα. U latinskom se pismu iza *r* dodaje još *h*: rhapsōdus, rheuma. Kad se u sredini riječi sastanu dva ρ, često se prvo bilježi s tihim, a drugo s oštrim hakom: Πύῤῥος, Καλλιῤῥόη. U latinskom se pismu *h* dodaje samo drugomu *r*: Pyrrhus, Callirrhoē. U izgovoru pak nema tomu haku ni traga. §. 13.

Bilješka. Mnogi pišu dvostruko ρ bez ikakva znaka: Πύρρος Καλλιρρόη.

Kao u latinskom, tako se i u grčkom pismu znakom ¯ bilježi dužina, znakom ˘ kratkoća, a znakom ⏓ neizvjesnost sloga, t. j. da je slog sada dug, sada kratak. Ali budući da se kod samoglasnikâ ε, η, ο, ω dužina i kratkoća poznaje već po obliku (§. 1.), zato nam ti znaci trebaju samo kod α, ι, υ. §. 14.

Među dvije riječi pokazuje znak ʼ, da je ondje, gdje on stoji, otpao krajnji ili početni samoglasnik ili dvoglasnik; taj se znak zove apostrof (ἡ ἀπόστροφος): παρʼ ἐκείνῳ mjesto §. 15.

παρὰ ἐκείνῳ (do onoga), ἐπ' ἀριστερᾷ mjesto ἐπὶ ἀριστερᾷ (na lijevo), μὴ 'γώ mjesto μὴ ἐγώ (n e e g o).

§. 16. Isti se znak zove k o r ō n i s (κορωνίς, kvačica), kad stoji u sredini takove riječi, u kojoj su dvije riječi stegnute u jednu; τοὔνομα mjesto τὸ ὄνομα (ime), κἀγαθός mjesto καὶ ἀγαθός (i dobar). Takovo stezanje dviju riječi u jednu zove se k r a z a (κρᾶσις, miješanje). Kod dvoglasnikâ stoji korōnis, kao i spiritus lenis, nad drugim samoglasnikom ταὐτό — τὸ αὐτό (to isto).

C. N a g l a s c i.

§. 17. Grci bilježe također naglasak ili a k c e n t (προσῳδία) riječi. Znak ´ na samoglasniku znači oštri naglasak, **accentus acutus** (ὀξεῖα προςῳδία; ´ na kratkim slogovima kao hrv. ̏, a na dugima kao hrv. ´): λόγος, τούτων, παρά, ἕτερος (kao lȍgos, tútôn, parȁ, hȅteros; isp. brȁća, rázbôj, prȉjatelj).

Riječ, koja ima oštri naglasak na posljednjem slogu, zove se o k s i t o n a (ὀξύτονον): παρά, εἰπέ, βασιλεύς.

Riječ, koja ima oštri naglasak na pretposljednjem slogu, zove se p a r o k s i t o n a (παροξύτονον): λέγω, φαίνω.

Riječ, koja ima oštri naglasak na trećem slogu od kraja, zove se p r o p a r o k s i t o n a (προπαροξύτονον): λέγεται, εἴπετε.

§. 18. B i l j e š k a. Proparoksitonu, kojoj je pretposljednji slog dug, izgovaraj tako, da se čuje i naglasak trećega sloga od kraja i dužina pretposljednjega sloga: βέβηκα, ἀπόβαινε; isp. ȉdēmo.

§. 19. Znak ` na samoglasniku znači teški naglasak: **accentus gravis** (βαρεῖα προςῳδία). Tako se bilježi oslabljeni oštri naglasak svake oksitone u sredini govora: ἀπό (od), ali ἀπὸ τούτου (od toga); βασιλεύς (kralj), ali βασιλεὺς ἐγένετο (postade kraljem). Oksitone zadržavaju akut samo pred interpunkcijom ili kad stoje same za se.

§. 20. Znak ῀ na samoglasniku zove se zavinuti naglasak, **accentus circumflexus** (περισπωμένη προσῳδία), jer mu je oblik takav. On pokazuje, da se glas oteže, t. j. najprije diže pa onda spušta (hrv. ̑): σῦκον (isp. zdrȃvlje), ἀνδρῶν, τοῖς, εὗρε.

Riječ sa zavinutim naglaskom na posljednjem slogu zove se p e r i s p o m e n a (περισπώμενον): ἀγαθοῖς, σκιᾶς.

Riječ sa zavinutim naglaskom na pretposljednjem slogu zove se p r o p e r i s p o m e n a (προπερισπώμενον): φεῦγε, βῆτε.

Riječ, koja nema naglaska na posljednjem slogu, zove §. 21.
se b a r i t o n a (βαρύτονον): λέγω, ἕτερος, βῆτε.

Na dvoglasnike meće se naglasak upravo onako, kao §. 22.
i spiritus po §. 12.: φεύγει, τοῦτο.

Kad se zavinuti naglasak i spiritus sastanu na istom samoglasniku, dolazi naglasak nad spiritus: οὗτος, ἦθος; sastanu li se oštri naglasak i spiritus, piše se spiritus naglasku s lijeve strane: ἄγε, ἔρχομαι; ako su početna slova velika, stoje oba na lijevoj strani: Ὦτος, Ἴων.

B i l j e š k a. Kad se znak dijereze (§. 9.) i oštri naglasak sastanu na jednom slogu, dolazi naglasak među obje tačke: ἀΐδιος.

D. R a z g o c i.

Rečenice i periode razdjeljuju Grci komom (zarezom) §. 23.
i punktom (tačkom), kao i Rimljani i sadašnji narodi. Znak pitanja piše se ovako; na pr. τί εἶπας; što reče? Tačka nad vrstom vrijedi onoliko, koliko u nas kolon ili semikolon: ἐρωτῶ ὑμᾶς· τί ἐποιήσατε; pitam vas: što učiniste? ἑσπέρα ἦν· τότε ἦλθεν ἄγγελος večer bijaše; tada dođe vjesnik.

GLAVA II.

Glasovi.

A. S a m o g l a s n i c i.

U grčkom jeziku ima kao i u latinskom pet samoglas- §. 24.
nika; prva su četiri jednaka latinskima: *a*, *e*, *o*, *i*, a mjesto latinskoga *u* imaju Grci υ.

Samoglasnici se po k a k v o ć i dijele na t v r d e i §. 25.
m e k e. Tvrdi su *a*, *e*, *o* (α, ε, ο, η, ω), meki υ i ι.

Kad se t v r d i slože s mekima, postaju d v o g l a s- §. 26.
n i c i (δίφθογγοι).

od ᾰ	i υ	postaje	dvoglasnik	αυ
„ ᾰ	„ ι	„	„	αι
„ ε	„ υ	„	„	ευ
„ ε	„ ι	„	„	ει

od ο i υ postaje dvoglasnik ου
„ ο „ ι „ „ οι
„ η „ υ „ „ ηυ

§. 27. Ako se d u g i t v r d i samoglasnici slože s ι, postaju n e p r a v i d v o g l a s n i c i

ᾳ, ῃ, ῳ,

kojima se ι subscriptum ne čuje u izgovoru (isp. §. 8.).

§. 28. Osim toga čine υ i ι dvoglasnik υι, koji se nahodi samo pred samoglasnicima: μυῖα (muha).

§. 29. Po z v u k u se razlikuje mukli *o*-glas (ο, ω), srednji *a*-glas (α), jasni *e*-glas (ε, η), pa muklije υ pored jasnijega ι.

B. S u g l a s n i c i.

§. 30. Suglasnici se dijele:

A. po onom mjestu u ustima, gdje postaju, t. j. po o r g a n u na:

1. **grlene** (g u t t u r a l e s): κ γ χ pa nosno γ (pred grlenima §. 4.)
2. **zubne** (d e n t a l e s): τ δ ϑ pa ν ζ σ
3. **usnene** (l a b i a l e s): π β φ pa μ (Ϝ).

B i l j e š k a. Glas klizavac λ i drhtavac ρ ne pripadaju upravo nijednomu od ta tri organa.

§. 31. B. po k a k v o ć i glasa dijele se suglasnici na:

bezvučne (m u t a e) i
zvučne (s e m i v o c a l e s).

B i l j e š k a. Bezvučni se zovu i časoviti (explosivae), jer postaju u čas, a zvučni se zovu i trajni (continuae), jer se mogu podulje izgovarati.

§. 32. 1. **Bezvučni** (m u t a e) su:

a) t v r d i (t e n u e s): κ τ π
b) m e k i (m e d i a e): γ δ β
c) h a k n u t i (a s p i r a t a e): χ ϑ φ.

B i l j e š k a. U svakom je haknutom suglasniku t v r d suglasnik s oštrim hakom (spiritus asper). Dakle je χ = κ' ili *kh*, ϑ = τ' ili *th*, φ = π' ili *ph* (isp. §. 6.).

§. 33. 2. **Zvučni** (s e m i v o c a l e s) su:

a) s l i t n i ili t e k u ć i (l i q u i d a e): λ ρ
b) n o s n i (n a s a l e s): nosno γ (pred grlenima §. 4.) μ ν
c) t r v e n i (s p i r a n t e s): ζ σ (Ϝ).

B i l j e š k a 1. Često se l i k v i d e zovu prave likvide i nazali μ ν, dakle glasovi: λ, μ, ν, ρ.

B i l j e š k a 2. Negda je u grčkom jeziku bio i palatalni (nebni) spirant *j* (jod).

Objema vrstama pripadaju s a s t a v l j e n i s u g l a s n i c i ξ i ψ; ξ = κσ, ψ = πσ. §. 34.

B i l j e š k a. κσ se piše samo u riječima složenima s prijedlogom ἐκ: ἐκσῴζω (spasavam).

Pregled suglasnikâ.

Kakvoća glasa	Stupanj glasa	O r g a n		
		gutturales	dentales	labiales
mutae	tenues mediae aspiratae	κ γ χ	τ δ ϑ	π β φ
semi-vocales	nasales spirantes	nosno γ	ν ζ σ	μ (Ϝ)
	liquidae	λ μ ν ρ		

GLAVA III.

Najznatniji zakoni glasovni.

A. S t e z a n j e s a m o g l a s n i k â.

U sredini se riječi ne mogu sastajati svi samoglasnici. Najlakše se druže samoglasnici različne kakvoće, i to §. 35.

1. M e k i ostaju pred t v r d i m a n e p r o m i j e n j e n i: σοφία (mudrost), λύω (odrješujem).

2. T v r d i s e s m e k i m a slažu u d v o g l a s n i k e izbrojene u §. 26.: ἐΰ εὖ (dobro), πάϊς παῖς (dječak), γένεϊ γένει (rodu).

Samoglasnici i s t e k a k v o ć e (§. 25.) puštaju se n e r a d o jedni uz druge. Kad se dakle sastanu, često nastaje **stezanje** (c o n t r a c t i o). Za stezanje valjaju ova pravila: §. 36.

1. a) Dva j e d n a k a samoglasnika stežu se u dug samoglasnik: od κέραα biva κέρα (rogovi), od ζηλόω ζηλῶ (revnujem), od φιλέητε φιλῆτε (a m e t i s); tu se samoglasnici ε i η, ο i ω drže za jednake.

Ipak treba pamtiti, da se εε steže u ει, a οο u ου: ποίεε ποίει (čini), πλόος πλοῦς (plovidba).

b) Dvoglasnik proguta samoglasnik, koji je pred njim, ako je jednak prvomu dijelu njegovu: πλόου πλοῦ (plovidbe), οἰκέει οἰκεῖ (stanuje).

§. 37. 2. Kad se nejednaki samoglasnici stegnu, postaje mješovit glas. Tu treba pamtiti ovo:

a) Sastane li se *o*-glas s *a*- ili *e*-glasom, jači je *o*-glas:

od αο biva ω τιμάομεν — τιμῶμεν (poštujemo)
„ οα „ ω αἰδόα — αἰδῶ (pudorem)
„ εο „ ου γένεος — γένους (roda)
„ οε „ ου ζήλοε — ζήλου (revnuj)
„ οει „ οι ζηλόεις — ζηλοῖς (revnuješ).

§. 38. b) Sastane li se *a*-glas s *e*-glasom, jači je onaj, koji je naprijed:

od αε biva ᾱ τιμάετε — τιμᾶτε (poštujete)
„ αη „ ᾱ τιμάητε — τιμᾶτε (honoretis)
„ αει „ ᾳ ἀείδω — ᾄδω (pjevam)
„ εα „ η γένεα — γένη (rodovi)
„ εαι „ ῃ λύεαι — λύῃ (solvĕris).

B. Druge promjene samoglasnikâ.

§. 40. Samoglasnici se i dvoglasnici često u istoj osnovi pravilno izmjenjuju. Izmjena je ili kvantitativna ili kvalitativna.

1. Kvantitativna izmjena (organsko produljivanje). Izmjenjuju se kratki ili slabi i dugi ili jaki samoglasnici, n. pr.

ᾰ i η: τιμᾰ́ω (poštujem) fut. τιμήσω
ε i η: ποιέω (činim) aor. ἐποίησα
ak. ποιμέν-α (pastira) nom. ποιμήν
ak. πατέρ-α (oca) nom. πατήρ
ο i ω: δουλόω (zarobljujem) pf. δεδούλωκα
ak. ἡγεμόν-α (vođa) nom. ἡγεμών
ak. ῥήτορ-α (govornika) nom. ῥήτωρ.

§. 41. Bilješka. Iza ε ι ρ pored ᾰ ne dolazi η, nego ᾱ: ἐᾰ́ω (puštam) fut. ἐάσω, ὁρᾰ́ω (gledam): ὅρᾱμα (pogled). — Uopće atički dijalekt mjesto εη ιη ρη voli εᾱ ιᾱ ρᾱ.

§. 42. 2. Kvalitativna izmjena (prijevoj, Ablaut). Izmjenjuju se:

ᾰ (samo kod likvidâ) ε ο: ἔτρᾰπον (okrenuh) τρέπω (okrećem) τρόπος (okret)
ᾰ εν ον: ἔπᾰθον (pretrpjeh) πένθος (žalost) πέπονθα (pretrpio sam)
ῐ ει οι: ἔλῐπον (ostavih) λείπω (ostavljam) λέλοιπα (ostavio sam)
ῠ ευ ου: ἤλῠθον (dođoh) ἐλεύσομαι (doći ću) εἰλήλουθα (došao sam)
ᾰ η ω: φᾰτός (rečen) φήμη (glas) φωνή (glas)

ε η ω: τίθεμεν (mećemo) τίθημι (mećem) θωμός (hrpa).

Naknadno produljivanje zove se ono produljivanje, koje dolazi kao naknada za ispale suglasnike. Tako §. 43.

od ᾰ biva obično ᾱ: πᾶς (svaki) od πᾰ́ντ-ς
rjeđe η: ἔφηνα (pokazah) „ ἐφᾰ́ν-σα
„ ε „ ει: εἰμί (jesam) „ ἐσ-μι
„ ο „ ου: διδούς (dajući) „ διδοντ-ς
„ ῐ „ ῑ: ἔκρῑνα (sudih) „ ἐκρῐ́ν-σα
„ ῠ „ ῡ: δεικνῡ́ς (pokazujući) „ δεικνῠ́ντ-ς.

C. Promjene suglasnikâ. §. 44.

Ako se suglasnici sastanu, nastaje još više promjena nego kod samoglasnikâ. Najlakše se druže suglasnici različne kakvoće (isp. §. 31., 35.), osobito bezvučni sa slitnima.

Ako su suglasnici nezdružljivi, treba prvi s drugim izjednačiti (asimilirati) ili razjednačiti (disimilirati) ili izbaciti (elidirati). Najbitnija su pravila za mijenjanje suglasnikâ ova:

1. Pred bezvučnima zubnima (§. 30., 31.) mogu stajati samo oni bezvučni grleni i usneni glasovi, koji su istoga stupnja (§. 32.); družiti se dakle mogu samo ovi: κτ, πτ, γδ, βδ, χθ i φθ. §. 45.

Svaki se drugi bezvučni mora sa zubnim u stupnju izjednačiti (assimilatio); tako

od κδ i χδ biva γδ — od πδ i φδ biva βδ
„ κθ „ γθ „ χθ — „ πθ „ βθ „ φθ
„ γτ „ χτ „ κτ — „ βτ „ φτ „ πτ, dakle

od πλεκ-θηναι biva πλεχθῆναι (pleten biti) od πλέκω (pletem)
„ λεγ-τος „ λεκτός (rečen) od λέγω (velim) [lec-tus od leg-tus]
„ λεγ-θηναι „ λεχθῆναι (rečen biti)
„ δεχ-τος „ δεκτός (primljen) od δέχομαι (primam) [trac-tus od trah-tus prez. traho]
„ τυπ-θηναι „ τυφθῆναι (bijen biti) od τύπτω (bijem)
„ γραφ-τος „ γραπτός (pisan) od γράφω (pišem)
„ γραφ-δην „ γράβδην (pismeno)

2. Pred bezvučnima zubnima prelaze bezvučni zubni u zvučno σ (razjednačivanje, dissimilatio); tako §. 46.

od ττ, δτ i θτ biva στ
„ τθ, δθ „ θθ „ σθ, dakle

od ἀνυτ-τος biva ἀνυστός (svršen) od ἀνύτω (svršujem) [isp. ples-ti od plet-ti]
„ ᾀδ-τεον „ ᾀστέον (canendum) od ᾄδω (pjevam) [isp. pas-ti od pad-ti, es-tis jedete od ed-tis]
„ πειθ-θηναι „ πεισθῆναι (nagovoren biti) od πείθω (nagovaram).

§. 47. 3. Pred μ prelazi grleni u γ, zubni u σ, usneni u μ; tako

od διωκ-μος biva διωγμός (progonjenje) (διώκω progonim)
„ βε-βρεχ-μαι „ βέβρεγμαι (nakvašen sam) (βρέχω kvasim)
„ ἰδ-μεν „ ἴσμεν (znamo) (οἶδα znam)
„ ἠνυτ-μαι „ ἤνυσμαι (dovršen sam) (ἀνύτω dovršujem)
„ πε-πειθ-μενος „ πεπεισμένος (nagovoren) (πείθω nagovaram)
„ κοπ-μος „ κομμός (tučenje) (κόπτω tučem) [summus mj. sup-mus isp. sup-er]
„ τε-τριβ-μαι „ τέτριμμαι (trven sam) (τρίβω tarem)
„ γραφ-μα „ γράμμα (pismo) (γράφω pišem).

Bilješka. U tvorbi riječî ostaju grleni i zubni pred μ katkad nepromijenjeni: ἀκμή (cvijet), ῥυθμός (kretanje), ἀριθμός (broj).

§. 48. 4. Pred tvrdim σ prelaze γ i χ u κ, β i φ u π (asimilacija); ali se piše ξ mjesto κσ, a ψ mjesto πσ, dakle

od ἀγ-σω biva ἀκ-σω, a piše se ἄξω (vodit ću) (ἄγω vodim) [rexi od reg-si prez. rego]
„ δεχ-σομαι „ δεκ-σομαι, a piše se δέξομαι (primit ću) (δέχομαι primam) [traxi od trah-si prez. traho]
- τριβ-σω „ τριπ-σω, a piše se τρίψω (trt ću) (τρίβω tarem) [scripsi od scrib-si prez. scribo; hrv. op-sjena od: ob-sjena]
„ γραφ-σω „ γραπ-σω, a piše se γράψω (pisat ću) (γράφω pišem).

Bilješka. Prijedlog ἐκ (iz, lat. *ex*) ostaje u sastavljanju pred svima suglasnicima nepromijenjen: ἔκ-θεσις (izlaganje), ἐκ-μάττω (stiskujem), ἔκ-στασις (zanos).

§. 49. 5. Ispred σ ispadaju zubni i σ bez traga; tako

od ἀνυτ-σις biva ἄνυσις (svršetak) (ἀνύτω svršujem)
„ φειδ-σομαι „ φείσομαι (štedjet ću) (φείδομαι štedim) [latinski laesi od laed-si prez. laedo]
„ κορυθ-σι „ κόρυσι (kacigama) (κόρυς gen. κόρυθος kaciga)
„ τειχεσ-σι „ τείχεσι (zidovima) (τεῖχος zid).

§. 50. 6. Skupovi glasova ντ, νδ, νθ ispadaju ispred σ, ali se samoglasnik naknadno produljuje (§. 43.):

od παντ-σι	biva πᾶ-σι (svima)	od osn. παντ	nom. πᾶς
„ τιθεντ-ς	„ τιθεί-ς (stavljajući)	„ „ τιθεντ	
„ γεροντ-σι	„ γέρου-σι (starcima)	„ „ γεροντ	„ γέρων
„ δεικνυντ-σι	„ δεκνῦ-σι (pokazujućima)	„ „ δεικνυύτ	„ δεικνῦ-ς
„ σπενδ-σω	„ σπεί-σω (ljevat ću)	„ „ σπενδ	prez. σπένδω
„ πενθ-σομαι	„ πεί-σομαι (trpjet ću)	„ „ πενθ	„ πάσχω.

Bilješka. Noviji atički pisci rado izjednačuju σ s pređašnjim ρ: staroat. χερσόνησος, novoat. χερρόνησος (poluotok), staroat. θαρσῶ, novoat. θαρρῶ (srčan sam).

7. Za ν valja pamtiti: §. 51.

pred zubnima se ne mijenja (jer je sâm zubni glas);

pred grlenima i usnenima prelazi u nosni glas njihova organa (pred grlenima u nosno γ, pred usnenima u μ);

ispred σ se izbacuje;

sa slitnima se izjednačuje:

συν-τίθημι (sastavljam) ne mijenja se
od συν-καλω biva συγκαλῶ (sazivljem)
„ συν-χρονος „ σύγχρονος (suvremenski)
„ ἐν-πειρος „ ἔμπειρος (iskusan) od ἐν i πεῖρα (pokušaj) [isp. im-peritus od in-peritus; hrv. stram-putica od stran-putica]
„ ἐν-ψυχος „ ἔμψυχος (duhat) od ἐν i ψυχή (duša)
„ ἐν-μετρος „ ἔμμετρος (metrički) od ἐν i μέτρον (mjera) [isp. im-modicus od in-modicus]
„ δαιμον-σι „ δαίμοσι (bozima) (δαίμων bog)
„ συν-ρεω „ συρρέω (stječem se) od σύν i ῥέω (tečem) [isp. cor-ruo od con-ruo]
„ συν-λεγω „ συλλέγω (skupljam) od σύν i λέγω (kupim) [isp. col-ligo od con-lego].

Bilješka 1. Kadšto nastane naknadno produljivanje, pošto je ispred σ ispalo ν, n. pr. εἷς od ἕν-ς (unus), λόγους (ak. pl., od λογο-νς), λύουσι (3. pl., od λυο-νσι, a to od λυο-ντι), λύουσα (part. fem., od λυονσα, a to od λυο-ντ-*ja*) (isp. §. 60., b.).

Bilješka 2. Mjesto νμ dolazi σμ u perf. pas. i u imenima postalima od ν-osnovâ: πέφασμαι od πεφαν-μαι, φάσμα (pojava) od osn. φαν.

Bilješka 3. Prijedlog se ἐν (in) u sastavljanju pred σ ζ ρ ne mijenja: ἐν-στάζω (ukapljujem), ἐν-ζεύγνυμι (ujarmljujem), ἔν-ρυθμος (ritmički). — Prijedlog σύν (sa) gubi ν pred ζ i pred σ + kons., n. pr. σύ-ζυγος (zajedno ujarmljen), σύ-στημα (sustav); ako je σ samo, ν se izjednačuje s njim, n. pr. συσ-σίτιον od συν-σιτιον (zajednički ručak).

8. Od tvrdoga bezvučnoga (tenuis), ako je za njim oštri hak (spiritus asper), postaje haknuti (aspirata: χ, θ, φ), dakle §. 52.

od ἐπ' (ἐπί) i ἡμέρα (dan) biva ἐφήμερος (jednodnevni) §. 64.
„ δέκ' (δέκα deset) i ἡμέρα (dan) biva δεχήμερος (desetodnevni)
„ ἀντ' (ἀντί) i ὕπατος (consul) ἀνθύπατος (proconsul).

9. Na kraju riječi, ako se druga riječ počinje s oštrim hakom, pretvara se tvrdi bezvučni u haknuti: §. 53.

οὐχ οὗτος (ne taj) mjesto οὐκ οὗτος
ἀφ' ἑστίας (od ognjišta) mjesto ἀπ' (ἀπὸ) ἑστίας
καθ' ἡμέραν (ob dan) mj. κατ' (κατὰ) ἡμέραν.

10. Da bi se dva sloga jedan za drugim počinjala s haknutim, ne podnosi grčki jezik u ovim prilikama: §. 53. b)

a) U reduplikaciji (§. 274. 308.) zamjenjuje se prvi haknuti tvrdim bezvučnim suglasnikom:

κε-χώρη-κα mjesto χεχωρηκα (išao sam) od χωρέω (idem)
τί-θη-μι " θιθημι (postavljam)
πέ-φυ-κα " φεφυκα (postao sam).

b) U pasivnom aoristu od glagola, kojima su osnove θε (τίθημι postavljam) i θυ (θύω žrtvujem), nastaje ista promjena, dakle: ἐ-τέ-θην (bih postavljen) mjesto ἐ-θε-θην, ἐ-τύ-θην (bih žrtvovan) mjesto ἐ-θυ-θην (isp. §. 298.).

c) Naprotiv u imperativu slaboga pasivnoga aorista pretvara se drugi haknuti suglasnik u tvrdi bezvučni: σώ-θη-τι (budi spasen) mjesto σω-θη-θι.

d) Osamljeno je ἀμπέχω (obuzimam) mjesto ἀμφ-εχω, ἐκεχειρία (primirje) mjesto ἐχε-χειρια od ἔχειν (držati) i χείρ (ruka) uz još neke druge riječi.

Bilješka. Poradi aspiracije u početku drugoga sloga dolazi u ἔχω (imam) od σεχω i u ἴσχω (imam) od σισχω spiritus lenis mjesto aspera protiv §. 60., a. (ali fut. ἕξω).

§. 54. U nekim osnovama, koje se počinju s glasom τ, aspiracija se, pošto se po glasovnim zakonima na kraju izgubila, premješta na početno τ, koje tako postaje θ. Tako

od osn. τριχ postaje nom. sg. θρίξ (vlas), dat. pl. θριξί (gen. τριχ-ός)
" " ταχ (ταχύς brz) komp. θάττων (od ταχ-jων §. 57.)
" " ταφ prezent θάπτω (pokopavam) fut. θάψω
" " τρεφ " τρέφω (hranim) fut. θρέψω.

Bilješka. U τεθράφθαι (inf. perf. med. od τρέφω §. 285.) ima θ po analogiji drugih oblika s θ, kao τέθραμμαι.

D. Ostale promjene suglasnikâ i samoglasnikâ u sredini riječi.

§. 55. Znatne glasovne promjene nastaju, kad se spirant *j* (postavši od ι) sastaje sa suglasnicima (isp. §. 186., 199. i §. 250.—253.):

1. Ako se *j* nađe iza ν, ρ, skače u pređašnji slog, gdje s vokalom čini diftong (epenthesis):

φαίνω od φαν-jω (pokazujem)
μάκαιρ-α " μακαρ-jα (blažena) (μάκαρ blažen).

Bilješka. U drugim se prilikama *j* s pređašnjom likvidom izjednačuje pa jedna likvida uz naknadno produljivanje ispada:

ἀμείνων od ἀμέννων (eolski), a to od ἀμεν-jων (bolji)
φθείρω " φθέρρω " " " " φθερ-jω (kvarim)

§. 56. 2. *j* se izjednačuje s pređašnjim λ:

μᾶλλον od μαλ-jον (više) od μάλα (mnogo)
ἅλλομαι " ἁλ-jομαι (skačem) osn. ἁλ [salio]
ἄλλος " ἀλ-jος (drugi) [alius]
στέλλω " στελ-jω (šaljem) osn. στελ.

3. Grleni, rjeđe τ i θ, stapaju se s *j* u staroat. σσ, novoat. ττ: §. 57.
ἧττων od ἡκ-jων (gori) (superl. ἥκιστα)
τάττω " ταγ-jω (naređujem)
ἐλάττων " ἐλαχ-jων (manji) (superl. ἐλάχιστος)
πλάττω " πλατ-jω (gradim).

4. δ a kadšto i γ stapaju se s *j* u ζ: §. 58.
ἕζομαι od ἑδ-jομαι (sjedam) (ἕδος sjedište)
κράζω " κραγ-jω (vičem) (perf. κέκραγα).

Druge su promjene glasova:

1. Premještanje (metathesis), ponajviše kod suglasnikâ §. 59.
ρ, λ, pa μ i ν.
θράσος uz θάρσος (smjelost)
βέ-βλη-κα od osn. βαλ (bacio sam) jaki aor. ἔβαλον
τμῆ-σις " " τεμ (zarez) prezent τέμνω (režem).

Bilješka. U posljednje se dvije riječi samoglasnik još i produljuje.

2. Slabljenje pojedinih suglasnika. Ovo su najznatniji §. 60.
primjeri:

a) početno σ pred samoglasnicima postaje oštri hak: ὗς (svinja) uza σῦς, isp. lat. su-s, ἵ-στη-μι mjesto σι-στη-μι (postavljam), isp. lat. si-sto.

b) τ pred ι često postaje σ (asibilacija):
ἀναισθησία (bešćutnost) od ἀναισθητια (ἀναίσθητος bešćutan)
πλούσιος (bogat) od πλουτιος (πλοῦτος bogatstvo)
ἴασι (idu) mj. ἰανσι od ἰ-αντι } §. 51, B. 1.
λέγουσι (govore) od λεγο-ντι (legu-nt) } §. 51, B. 1.

Iza ν prelazi i τj u σ:
πᾶσα (sva) od παντ-jα πανσα } §. 51, B. 1.
λέγουσα (govoreći) od λεγοντ-jα λεγονσα } §. 51, B. 1.

3. Potpuno izmetanje glasova. Osim onoga, što je rečeno u §. 61.
§. 49. i 50., treba pamtiti i ovo:

a) σ se često izmeće između dva samoglasnika:
λέγῃ (§. 38.) mjesto λεγε-σαι (diceris) od λέγω
λέγου (§. 37.) mjesto λεγε-σο (impt. pas.)
γένους mjesto γενεσ-ος (roda) (§. 166.).

b) σ se izmeće između dva suglasnika:
γεγράφ-θαι mjesto γεγραφ-σθαι (pisan biti) osn. γραφ pr. γράφω
τέτυφ-θε " τετυπ-σθε (budite bijeni) " τυπ " τύπτω (§. 45.).

c) spiranti *j* i *F*, koji u nenaglašenim slogovima pred vokalima često postaju od ι i υ, izmeću se između dva vokala:
ἐάν (ako) od εἰ ἄν ἐjάν
βοός od βο*F*-ος (bov-is)
ἔχεα (izlih) od ἐχε*F*α (hom. ἔχευα).

Kadšto nastaje kod te zgode metateza kvantitete:
νεώς (hram) od νηός hom., a to od νη*F*ος
βασιλέως (kralja) od βασιλῆος hom., a to od βασιλη*F*-ος.

§. 62. Ako se samoglasnik između dva suglasnika izmetne, zove se to sinkopa (συγκοπή): ἐ-πτ-ό-μην mjesto ἐ-πετ-ό-μην (poletjeh) osn. πετ (πέτομαι letim).

E. Promjene glasova na kraju riječi:

§. 63. Ako za riječju, koja se svršuje sa samoglasnikom, dolazi druga, koja se počinje sa samoglasnikom, imao on na sebi spiritus lenis ili asper, nastaje zijev (hiatus). Grčki mu se jezik rado uklanja, osobito ako je prednja riječ kraća ili sama sobom malo znatna. To biva trojakim načinom, ili elizijom (odmetanjem krajnjega samoglasnika) ili krazom (stezanjem obaju samoglasnika) ili sinicezom (gdje se oba samoglasnika stapaju u jedan slog).

§. 64. 1. **Elizija** ili odmetanje krajnjega samoglasnika označuje se apostrofom (§. 15.), a može nastati samo onda, kad se riječ svršuje s kratkim samoglasnikom izuzevši υ; najčešće dolazi na kraju dvosložnih prijedloga, veznika i priloga: ἐπ' αὐτῷ (kod njega) mjesto ἐπὶ αὐτῷ, οὐδ' ἐδύνατο (i ne mogaše), ἀλλ' ἴωμεν (ta idimo).

Bilješka 1. Prijedlozi πρό (pred), περί (oko), ἄχρι i μέχρι (do), pa veznik ὅτι (da) ne dopuštaju nikada elizije.

Bilješka 2. I kod sastavljanja riječî nastaje elizija, ali se ne bilježi apostrofom: ἐπ-έρχομαι od ἐπι-έρχομαι (dohodim), ali samo περι-έρχομαι (obilazim).

Bilješka 3. O promjeni suglasnikâ kod elizije (ἐφ' ἡμέρᾳ) pamti ono, što je rečeno u §. 52.

§. 65. 2. **Kraza** (κρᾶσις miješanje) drži se uopće pravila, koja su u §. 36.—38. navedena za stezanje. Najčešće dolazi za članom, za relativnom zamjenicom (osobito ὅ quod i ἅ quae), za prijedlogom πρό (pred, za, lat. pro), pa za veznikom καί (i). Slog, koji je krazom postao, svagda je dug. Kraza ima svoj znak, koji se zove koronis (§. 16.): τἀγαθά (dobra) od τὰ ἀγαθά, τἆλλα (ostalo) od τὰ ἄλλα, τοὔνομα (ime) od τὸ ὄνομα, ταὐτό (isto) mjesto τὸ αὐτό.

Bilješka 1. Oštri hak člana i relativne zamjenice ostaje i uz krazu: ἁνήρ (muž) nepravilno od ὁ ἀνήρ; u tom se slučaju ne meće koronis. U θἄτερον, t. j. τὸ ἕτερον (drugo), od starijega oblika ἅτερον, promijenilo se oštrim hakom τ u θ (§. 52.).

Bilješka 2. Samo ako je posljednji od stegnutih glasova ι, dobiva novi stezanjem postali glas ι subscriptum: od καὶ ἐν (i u) biva κἀν, ali od καὶ εἶτα (i onda) biva κᾆτα.

O naglasku kod kraze isp. §. 89.

§. 66. 3. **Siniceza** (συνίζησις) može nastati samo onda, kad se jedna riječ svršuje s dugim samoglasnikom, a druga se počinje sa samoglasnikom; nalazi se osobito iza veznikâ ἐπεί (kada), ἤ (ili), ἦ (li? num?), μή (ne) i poslije ἐγώ (ja): ἐπεὶ‿οὐ (kad ne), μὴ‿ἄλλοι (ne alii), ἐγὼ‿οὐ (ja ne). Poznati se može samo u pjesnika, kojima takova dva sloga vrijede za jedan.

Nijedna se grčka riječ ne svršuje s drugim §. 67.
suglasnikom nego sa zvučnima: ν, ρ i ς (ξ, ψ). Jedini su izuzeci: οὐκ οὐχ (pred suglasnicima οὐ) i prijedlog ἐκ (iz) (pred samoglasnicima ἐξ); ali se te riječi onima, koje su za njima, tako pridružuju, te s njima čine gotovo jednu riječ; tako κ upravo i ne stoji na kraju.

Ako bi koji drugi osim navedenih suglasnika bio na kraju, odbacuje se:

μέλι (med, mel) mjesto μελιτ (gen. μέλιτ-ος)
σῶμα (tijelo) „ σωματ (gen. σώματ-ος)
ἦσαν (bijahu) „ ἦσαντ (isp. lat. erant).

Bilješka. Isprvično svršetno μ postalo je često ν: Μοῦσα-ν (Musa-m), δῶρο-ν (dōnu-m), εἴη-ν (stlat. siē-m).

Neke riječi i oblici imaju na kraju za kratkim samo- §. 68.
glasnikom **pokretljivo** ν (ἐφελκυστικόν). To im se ν dodaje pred riječima, koje se počinju sa samoglasnikom (a tim se ukida hijat), pa pred znatnijim interpunkcijama (pred punktom).

Ovo su riječi i oblici, koji primaju ν (ἐφελκυστικόν):

1. Dativi i lokativi plur. na σι(ν): πᾶσιν ἔδωκα (svima dadoh), ali πᾶσι δοκεῖ οὕτως εἶναι (svima se čini, da je tako); Ἀθήνησιν ἦν (u Ateni bijaše), ali Ἀθήνησι τόδε ἐγένετο (ovo se zbi u Ateni).

2. Pojedine riječi: εἴκοσι(ν) (dvadeset), παντάπασι(ν) (posve): εἴκοσιν ἄνδρες (dvadeset ljudi), ali εἴκοσι γυναῖκες (dvadeset žena).

3. Treće lice sing. na ε(ν): ἔσωσεν αὐτούς (spase ih), ali ἔσωσε τοὺς Ἀθηναίους (spase Atenjane).

4. Treće lice plur. i sing. na σι(ν): λέγουσιν εὖ (govore dobro), ali λέγουσι τοῦτο (govore to); δείκνυσιν ἐκεῖσε (pokazuje onamo), ali δείκνυσι τὸν ἄνδρα (pokazuje toga čovjeka); — pa ἐστί(ν).

Bilješka 1. Tako isto prima οὐ (ne) pred samo- §. 69.
glasnicima κ, koje se pred oštrim hakom (§. 53.) pretvara u χ: οὔ φησι (ne veli), οὐκ αὐτός (ne sam), οὐχ οὕτως (ne tako); κ se pokazuje i u riječima οὐκέτι i μηκέτι (ne više).

Bilješka 2. ἐκ (iz) glasi pred samoglasnikom ἐξ (lat. ex): ἐκ τῆς πόλεως (iz grada), ἐξ ἀκροπόλεως (s akropole); ἐκλέγω (izbiram), ἐξέλεγον (izbirah).

Bilješka 3. Prilog οὕτω (tako) glasi pred samoglasnicima (kadšto i pred suglasnicima) οὕτως.

GLAVA IV.

Rastavljanje i količina slogova.

A. Rastavljanje slogova.

§. 70. Slogovi (συλλαβή) rastavljaju se u grčkim riječima po ovim pravilima:

Samoglasnik pred samoglasnikom čini za se slog, ako nijesu obadva stopljena u dvoglasnik: ἰ-α-τρός (liječnik) trosložna je riječ.

§. 71. Suglasnik među dva samoglasnika pripada drugomu slogu: ἔ-χει (ima), οὗ-τος (taj), ἱ-κα-νός (sposoban).

§. 72. Dva ili više suglasnika, ako se s njima može počinjati grčka riječ, pripadaju drugomu samoglasniku: ἁ-πλοῦς (jednostruk), ἀ-ρι-στε-ρός (lijevi), ἔ-σχον (dobih), κά-μνω (trpim), ἅ-πτομαι (diram), ἀ-κτή (obala), ὄ-ψο-μαι (vidjet ću); ali ἅρ-μα (kola), ἀδελ-φός (brat), ἔν-δον (unutra), ἄμ-φω (oba, ambo), ἵπ-πος (konj), Πύρ-ρος, Ἀτ-θίς, Βάκ-χος, Σαπ-φώ.

§. 73. Ako je riječ sastavljena, rastavlja se na svoje sastavine: συν-έχω (držim skupa), ἐξ-άγω (izvodim).

B. Količina.

§. 74. Za količinu (dužinu i kratkoću) slogova vrijede u grčkom jeziku uopće ista pravila, kao i u latinskom. Jedina je bitna razlika ta, što ne treba, da bi samoglasnik pred samoglasnikom bio kratak: θωή (globa), λᾱός (narod).

§. 75. Slog je po naravi dug, ako je u njemu dug samoglasnik ili dvoglasnik: ἥρως (junak), ὑμεῖς (vi), ᾄδω (pjevam).

Bilješka. Svaki je stegnuti slog dug: τιμῶμεν (poštujemo = τιμάομεν), ἄκων (nerad = ἀέκων).

§. 76. Kratak slog postaje položajem (positione) dug, ako su za njim dva ili više suglasnika ili sastavljen suglasnik: ἔχθος (mržnja), ἄξων (osovina).

Bilješka. Ako je takav samoglasnik već po naravi dug, treba to i u izgovoru pokazati, jer se drukčije izgovara α u riječi πράττω (činim), nego u τάττω (ređam), premda su obje riječi u stihu spondeji (= — —); tako valja i μᾶλλον (radije) drukčije izgovarati nego κάλλος (ljepota), premda su obje riječi troheji (= — ◡).

GLAVA V.

Naglašivanje.

Za naglašivanje riječî vrijede uopće ova pravila: §. 79.

1. Svaka riječ treba da ima jedan naglasak (accentus), a više od jednoga ne može imati: πολυπραγμοσύνη (mnogovrsna poslenost), ἀπαρασκεύαστος (nepripravan). Isp. §§. 17.—22.

Bilješka. Izuzetke od ovoga pravila vidi u §. 93., d.

2. Oštri naglasak (acutus) može biti i na dugim §. 81. i na kratkim slogovima, a zavinuti (circumflexus) samo na onakovima, koji su po naravi dugi: λέγω (govorim), λήγω (prestajem), καλός (lijep), ἀληθής (istinit), ἄνθρωπος (čovjek), κείμενος (ležeći); κεῖται (leži), σῶμα (tijelo), εὖ (dobro).

3. Oštri naglasak može uopće stajati samo na kojem §. 82. od tri posljednja sloga, a na trećem od kraja samo onda, kad je posljednji kratak: ἄποικος (naselac), ali već ne može biti ἄποικου (gen.); ἔγραφον (pisah), ali ne ἔγραφη (bi pisano).

4. Zavinuti naglasak može uopće stajati samo na §. 83. kojem od dva posljednja sloga, a na pretposljednjem samo onda, kad je posljednji po naravi kratak: σῦκον (smokva), ali ne σῦκου (gen.); σῶμα (tijelo), ali ne σῶματος (gen.); πρᾶξις (čin), ali ne πρᾶξεις (nom. plur.).

Bilješka. Izuzeci od 3. i 4. pravila navest će se pojedince u nauku o pregibanju.

5. Pretposljednji slog, ako je po naravi dug, §. 84. a posljednji po naravi kratak, ne može imati drugi nego zavinuti naglasak: φεῦγε (bježi) a ne φεύγε, ἦρχον (vladah) a ne ἤρχον, ἧλιξ (vršnjak) a ne ἥλιξ (gen. ἥλῐκος), Κρατῖνος a ne Κρατίνος.

Bilješka 1. Prividni izuzeci kao ὥςτε (tako da), ἥδε (ova) objašnjavaju se naukom o enklizi (§. 94.).

Bilješka 2. Taj je zakon tako stalan, te se po naglasku pretposljednjega sloga može poznati njegova ili krajnjega sloga količina: ἴθι (idi), πρῶτᾰ (prva, nom. plur.), γυναῖκᾰς (žene, ak. plur.), γνώμᾱς (mnijenja, ak. plur.).

§. 85. 6. Složene riječi imaju redovno naglasak na pretposljednjem dijelu riječi, koliko je to po §. 82. moguće: ἄπ-ιθι (otidi), ἄ-φιλος (bez prijatelja), φιλό-γυνος (ženar), ἀπό-δος (vrati), παρ-έν-θες (priloži).

§. 86. U riječima se mijenjaju glasovi, pa i u govoru jedna riječ stoji uz druge; odatle dolaze mnoge promjene naglaska. Evo ih:

1. Svakoj oksitoni, ako odmah za njom ne dolazi interpunkcija, slabi oštri naglasak, te mjesto oštroga dolazi teški (gravis) (§. 19.). Jedini je izuzetak τίς (tko?) §. 214.

§. 87. 2. Za stezanje u sredini riječi, ako po općenim pravilima (§. 82.—84.) ne treba drukčije naglašivati, vrijede ova pravila. Slog, koji je postao stezanjem:

a) nema nikakva naglaska, ako ga nije imao nijedan od slogova, koji su se stegnuli: γένεος γένους (roda), τίμαε τίμᾱ (časti!);

b) ima oštri naglasak, ako je drugi slog bio naglašen: τιμαόντων τιμώντων (častećih), isp. §. 83., ἑσταώς ἑστώς (stojeći); ali gen. ἑσταότος ἑστῶτος po §. 84. Isporedi hrv. krílce: krióce; mléko (mlíko): mlijèko, vréme (vríme): vrijème.

c) ima zavinuti naglasak, ako je prvi slog bio naglašen: τιμάοντες τιμῶντες (časteći), isp. §. 84., τιμάει τιμᾷ (on časti), χρυσέου χρυσοῦ (zlatnoga). Isporedi hrv. pöjas: pâs, sähat: sât, gröhot: grôt; isporedi također: cvìjet: cvêt (cvît), sìjeno: sêno (sîno).

§. 88. 3. Kod elizije (§. 64.) oksitonirani prijedlozi i veznici gube naglasak, a sve druge riječi premještaju ga na predašnji slog kao oštri: ἐπ' αὐτῷ (na njemu) = ἐπὶ αὐτῷ, οὐδ' ἐδυνάμην (i ne mogah) = οὐδὲ ἐδυνάμην, εἴμ' Ὀδυσεύς (Odisej sam) = εἰμὶ Ὀδυσεύς, ἕπτ' ἦσαν (sedam ih bijaše) = ἑπτὰ ἦσαν.

4. Kod kraze (§. 65.) gubi se naglasak prve riječi: §. 89.
τἀγαθά = τὰ ἀγαθά (bona). Samo ako paroksitoni prvi slog krazom postaje po naravi dug, dobiva zavinuti naglasak: od τὰ ἄλλα (ostala) biva τἆλλα, τὸ ἔργον (djelo) τοὔργον. Isp. §. 84.

O promjenama naglaska u sklonidbi isp. §. 107.—109., a o naglasku glagolâ §. 229. i §. 331.—333.

Dvosložni prijedlozi izuzevši ἀμφί, ἀντί premještaju naglasak §. 90.
s krajnjega sloga na prvi, kad stoje za onim imenom ili glagolom, kojemu pripadaju (u prozi samo περί): τούτων πέρι o tom (περὶ τούτων); isto biva i onda, kad se upotrebljavaju kao prilozi a imaju značenje glagola biti: πάρα = πάρεστι (tu je, pri tom je), ἔνι (u njemu je, moguće je). To se premještanje naglaska zove anastrofa.

Ima jedno- i dvosložnih riječi, koje se u izgovoru tako §. 91.
naslanjaju na predašnju riječ, te svoj naglasak gube. Takove se riječi zovu enklitike (ἐγκλιτικαὶ λέξεις).

Enklitike su ove riječi: §. 92.

1. Neodređena zamjenica τὶς, τὶ (netko, nešto) u svima oblicima (§. 214.).

2. Ovi oblici ličnih zamjenica: μοῦ, μοί, μέ (mei, mihi, me), σοῦ, σοί, σέ (tui, tibi, te), οὗ, οἷ, ἕ (sui, sibi, se).

3. Indikativ prezenta od glagolâ εἰμί (jesam) i φημί (velim) u svima dvosložnim oblicima (§. 312., 315.).

4. Neodređeni prilozi: πού (gdje), ποί (kamo), πώς (kako), πῇ (kako), ποθέν (otkud), ποτέ (kad).

5. Čestice γέ (quidem), τέ (i), τοί (doista), νύν (dakle), πέρ (veoma), πώ (još); hom. κέ(ν) (jamačno), ῥά (ἄρα, dakle), θήν (doista); pa δέ, kad znači smjer i kad je pokazni dodatak (οἴκόνδε kući, ὅδε ovaj, §. 178., 3.; 212.).

Te se riječi na predašnju naslanjaju ovako: §. 93.

a) Predašnjoj oksitoni oštri naglasak ne slabi u teški (§. 19.), a enklitika nema naglaska: ἀγαθόν τι (nešto dobro), αὐτός φησιν (sâm veli).

b) Za perispomenom enklitika gubi naglasak: ὁρῶ τινας (vidim neke), εὖ ἐστιν (dobro je), τιμῶ σε (častim te).

c) Za paroksitonom jednosložne enklitike gube naglasak, a dvosložne ga zadržavaju: φίλος μου (moj prijatelj),

λόγος τις (neki govor), ali λόγοι τινές (neki govori), λόγων τινῶν (gen. plur.).

d) Proparoksitone i properispomene zadržavaju svoj naglasak, a osim toga primaju od enklitike oštri naglasak na krajnji slog: ἄνθρωπός τις (neki čovjek), βέβαιοί εἰσιν (stalni su), σῶμά γε (bar tijelo), παῖδές τινες (neki djecaci), πόλεώς τινος (nekoga grada).

e) Bezglasne riječi (atone §. 97.) dobivaju od enklitike oštri naglasak; οὔ φησιν (ne veli), ὥς τε (i kako).

§. 94. Bilješka. Više jednosložnih riječi sraslo se s enklitikama u jednu riječ, kao ὥςτε (tako da), εἴτε (sive), οὔτε-οὔτε (μήτε-μήτε) (neque-neque), οἱόςτε (vrstan, sposoban), ὅςτις (tko), ὥςπερ (kao), ἤτοι (doista), καίτοι (ipak); amo ide i δε spomenuto u §. 92., 5.: οἴκαδε (kući), ὅδε (ovaj). Te se riječi donekle prividno izuzimaju od pravilâ u §. 79. i §. 84.

§. 95. f) Ako ima više enklitika jedna za drugom, meće svaka svoj naglasak na pređašnju; εἴ τίς μοί φησί ποτε (ako mi tko kad reče).

§. 96. Katkad zadržavaju enklitike naglasak (ortotoniraju se), i to:

1. Ako je enklitika prva riječ u rečenici te se ne može naslanjati na drugu; τινὲς λέγουσι (neki vele); ali toga ima malo.

2. Ako je na enklitici sila govora: σὲ λέγω (mislim tebe i nikoga drugoga), εἰ ἔστιν (ako doista jest). Isp. §. 315. Bilj. 2.

3. Iza elizije: καλὸν δ' ἐστίν (ali je lijepo) mj. καλὸν δέ ἐστιν.

4. Dvosložne enklitike u prilici napomenutoj u §. 93., c.

§. 97. Bezglasne (**atone** ili proklitike) zovu se jednosložne riječi, koje su tako nesamostalne, te se naglaskom naslanjaju na onu riječ, koja je za njima. Evo ih:

1. Od člana oblici ὁ, ἡ, οἱ, αἱ.

2. Prijedlozi ἐν (u, s dat.), εἰς (u, s ak.), ἐκ ili ἐξ (iz).

3. Veznici εἰ (ako) i ὡς (kao, da); ὡς i kad je prijedlog (k).

4. Niječna riječ οὐ ili οὐκ (οὐχ).

Bilješka. οὐχί, pokrijepljeno οὐ, svagda je naglašeno.

Bezglasne riječi dobivaju naglasak samo u dvije prilike: §. 98.

a) ako su na kraju rečenice, gdje nema riječi, na koju bi se naslanjale: φῄς ἢ οὔ; (veliš li ili ne?);

b) ako za njima dolazi enklitika, koja svoj naglasak meće na njih: οὔ φησι (ne veli), isp. §. 93., e.

DIO DRUGI.

Pregibanje (flexio).

A. Pregibanje imenâ i zamjenicâ.

GLAVA VI.

Pregibanje imenicâ i pridjevâ.

Nauk o pregibanju uči nas poznavati one oblike, koje §. 100. primaju imena, zamjenice i glagoli, da pokažu svoje značenje u rečenici.

Kod pregibanja se razlikuje osnova i nastavak; osnova je u bitnosti stalna, a nastavak je ono pokretljivo, što se osnovi pridijeva, da joj se označi mijena značenja.

Od nastavka valja razlikovati svršetak riječi. Svršetak je glas ili skup glasova, koji stoje na kraju riječi. I λόγος i γένος svršuju se na ος, ali λόγος ima nastavak ς, a γένος nema nastavka (§. 164.).

Pregibanje imenâ i zamjenicâ zove se sklonidba (declinatio). Osnove imenske i zamjeničke pregibaju se po padežima (casus); zato se oni nastavci, što im se pridijevaju, zovu padežni nastavci. Oblik, koji postane, kad se osnovi pridjene padežni nastavak, zove se padežni oblik. Tako je πράγματ-ος padežni oblik osnove πραγματ, postao padežnim nastavkom ος.

Osobito se treba čuvati, da se ne pomiješa osnova s nominativom. Nominativ je sam sobom padežni oblik, pa je često sasvim različan od osnove. Tako je πρᾶγμα (stvar) nominativ osnove πραγματ, λόγος (govor) nominativ osnove λογο*), koja se pokazuje n. pr. u sastavljenoj riječi λογογράφος (pisac govorâ).

*) Osnova je svagdje označena razmaknutim pismom, i nema naglaska, kao uopće nijedan oblik, koji se ne upotrebljava.

U grčkoj se sklonidbi razlikuju:

1. Tri broja: singularis (jednina), dualis (dvojina), pluralis (množina).

2. Pet padeža: nominativ, genitiv, dativ, akuzativ, vokativ. U dualu imaju samo dva padežna oblika, jedan za nominativ, akuzativ i vokativ, a drugi za genitiv i dativ. U pluralu je vokativ jednak nominativu.

3. Tri roda: masculinum (muški), femininum (ženski), neutrum (srednji). — Rod se poznaje:

§.101. 1. Iz nekih općenih pravila o rodu, u kojima se grčki jezik gotovo sasvim slaže s latinskim. Samo se sobom razumije, da su muškoga roda riječi, koje znače muškarce, a ženskoga one, koje znače žene. Osim toga valja pamtiti:

§.102. a) Muškoga su roda imena rijekâ i vjetara (riječnih i vjetrnih bogova), pa imena mjeseci (ὁ μήν mjesec).

§.103. b) Ženskoga su roda imena stabala, zemalja, otokâ (ἡ νῆσος otok) i najviše imenâ gradova. Ženskoga je roda i najviše apstraktnih imenica, t. j. imenica, koje znače stanje, odnošaj, radnju ili svojstvo: ἡ ἐλπίς (nada), ἡ νίκη (pobjeda), ἡ δικαιοσύνη (pravednost), ἡ ταχυτής (brzina).

§.104. c) Srednjega je roda najviše deminutiva od muških i ženskih riječi: τὸ γερόντιον (starčić) dem. od riječi ὁ γέρων (starac), τὸ γύναιον (ženica) dem. od ἡ γυνή (žena).

§.105. 2. Kako se rod poznaje po svršetku osnove ili nom. sing., uče §§. 137.—140.

3. Po sklonidbi može se srednji rod od muškoga i ženskoga razlikovati ovako:

a) riječi srednjega roda imaju za nominativ, akuzativ i vokativ jedan oblik;

b) u nominativu singulara nije im padežni nastavak ς;

c) u nominativu, akuzativu i vokativu plurala imaju svagda nastavak α.

Bilješka. Imena su živih bića, kao i u latinskom jeziku, ili mobilia t. j. za muški i za ženski rod imaju različan svršetak: ὁ βασιλεύς (kralj), ἡ βασίλεια (kraljica); ὁ δεσπότης (gospodar), ἡ δέσποινα (gospodarica); ὁ λέων (lav), ἡ λέαινα (lavica);

ili communia t. j. za muški i za ženski rod imaju isti svršetak: ὁ ἡ θεός (bog, božica), ὁ ἡ παῖς (dječak, djevojka), ὁ ἡ βοῦς (vô, krava).

U grčkom jeziku ima član (articulus), kao i u nje- §.106.
mačkom. Oblici su mu ovi:

Rod		muški	ženski	srednji
Sing.	nom.	ὁ	ἡ	τό
	gen.	τοῦ	τῆς	τοῦ
	dat.	τῷ	τῇ	τῷ
	ak.	τόν	τήν	τό
Du.	nom. ak.	τώ	(τά)	τώ
	gen. dat.	τοῖν	(ταῖν)	τοῖν
Plur.	nom.	οἱ	αἱ	τά
	gen.	τῶν	τῶν	τῶν
	dat.	τοῖς	ταῖς	τοῖς
	ak.	τούς	τάς	τά

Bilješka. Mjesto dualnih oblika femininskih τά, ταῖν upotrebljavaju se obično maskulinski: τώ, τοῖν. — Član nema vokativa; pred vokativnim oblicima sviju brojeva dolazi interjekcija ὦ.

Za naglašivanje imenâ vrijede uopće ova pravila u čitavoj sklonidbi:

a) Naglasak ostaje dotle na istom slogu, na kojem je §.107.
u nom. sing., dok to dopuštaju općena pravila o naglasku: ἄνθρωπος (čovjek), ἄνθρωπε (čovječe), σῦκον (smokva), σῦκα (nom. plur.). Izuzeci su u §. 121., §. 129 b, 2., §. 142.

b) Ako poradi dužine krajnjega sloga, poradi prirasta ili promjene na kraju to nije moguće, primiče se naglasak kraju samo toliko, i mijenja se samo toliko, koliko je baš nužno: ἄνθρωπος (čovjek), gen. sing. ἀνθρώπου, dat. plur.

ἀνθρώποις; σῶμα (tijelo), gen. sing. σώματος, gen. plur. σωμάτων; τεῖχος (zid), gen. sing. τείχους.

§. 108. c) Svršeci οι i αι za naglasak nijesu dugi, dakle ἄνθρωποι, γνῶμαι (γνώμη mnijenje). Isp. §. 83. Bilj.

§. 109. d) G e n i t i v i i d a t i v i s v i h b r o j e v a mogu na krajnjem slogu, ako je d u g i n a g l a š e n, imati s a m o zavinuti naglasak: ποταμοῦ gen. sing. od riječi ποταμός (rijeka), τιμῇ dat. sing. od τιμή (čast), ποδῶν gen. plur. od πούς (noga), μηνοῖν gen. du. od μήν (mjesec).

§. 110. Po osnovnom svršetku, u kojem dolazi α ili ο ili konsonant, razlikuju se tri sklonidbe:

prva, A-s k l o n i d b a } vokalska sklonidba
druga, O-s k l o n i d b a }
treća, k o n s o n a n t s k a sklonidba.

A. *A*-sklonidba (prva sklonidba).

§. 112. Po *A*-sklonidbi sklanjaju se one riječi, kojima se osnova svršuje na α. To se α gdjekad u sing. mijenja u η. Grčka *A*-sklonidba odgovara uopće latinskoj 1. sklonidbi.

§. 113. *A*-sklonidbi pripadaju samo m u š k e i ž e n s k e riječi. Ženske se riječi u nom. sing. svršuju na α, η, a muške na ᾱς, ης.

§. 114.

I. Ženske riječi, a) na α purum.

Primjeri: Osnove:		οἰκία kuća οἰκῐᾱ	χώρα zemlja χωρᾱ	σκιά sjena σκιᾱ	ἀλήθεια istina ἀληθειᾰ
Sing. nom.	ἡ	οἰκίᾱ	χώρᾱ [t e r r a]	σκιά	ἀλήθειᾰ
gen.	τῆς	οἰκίᾱς	χώρᾱς	σκιᾶς	ἀληθείᾱς
dat.	τῇ	οἰκίᾳ	χώρᾳ [t e r r a e]	σκιᾷ	ἀληθείᾳ
ak.	τὴν	οἰκίᾱν	χώρᾱν [t e r r a m]	σκιάν	ἀλήθειᾰν
vok.	ὦ	οἰκίᾱ	χώρᾱ [t e r r a]	σκιά	ἀλήθειᾰ

Primjeri: Osnove:		οἰκία kuća οἰκῐᾱ	χώρα zemlja χωρᾱ	σκιά sjena σκιᾱ	ἀλήθεια istina ἀληθειᾰ
Du. n. a. v.	τὼ	οἰκίᾱ	χώρᾱ	σκιά	ἀληθείᾱ
g. d.	τοῖν	οἰκίαιν	χώραιν	σκιαῖν	ἀληθείαιν
Plur. nom.	αἱ	οἰκίαι	χῶραι [t e r r a e]	σκιαί	ἀλήθειαι
gen.	τῶν	οἰκιῶν	χωρῶν	σκιῶν	ἀληθειῶν
dat.	ταῖς	οἰκίαις	χώραις	σκιαῖς	ἀληθείαις
ak.	τὰς	οἰκίᾱς	χώρᾱς [t e r r ā s]	σκιάς	ἀληθείᾱς
vok.	ὦ	οἰκίαι	χῶραι [t e r r a e]	σκιαί	ἀλήθειαι

b) na α impurum i na η.

Primjeri: Osnove:		Μοῦσα Μουσᾰ	θάλαττα more θαλαττᾰ	νίκη pobjeda νῑκᾱ	τιμή čast τῑμᾱ
Sing. nom.	ἡ	Μοῦσᾰ	θάλαττᾰ	νίκη	τιμή
gen.	τῆς	Μούσης	θαλάττης	νίκης	τιμῆς
dat.	τῇ	Μούσῃ	θαλάττῃ	νίκῃ	τιμῇ
ak.	τὴν	Μοῦσᾰν	θάλαττᾰν	νίκην	τιμήν
vok.	ὦ	Μοῦσᾰ	θάλαττᾰ	νίκη	τιμή
Du. n. a. v.	τὼ	Μούσᾱ	θαλάττᾱ	νίκᾱ	τιμά
g. d.	τοῖν	Μούσαιν	θαλάτταιν	νίκαιν	τιμαῖν
Plur. nom.	αἱ	Μοῦσαι	θάλατται	νῖκαι	τιμαί
gen.	τῶν	Μουσῶν	θαλαττῶν	νῑκῶν	τιμῶν
dat.	ταῖς	Μούσαις	θαλάτταις	νίκαις	τιμαῖς
ak.	τὰς	Μούσᾱς	θαλάττᾱς	νίκᾱς	τιμάς
vok.	ὦ	Μοῦσαι	θάλατται	νῖκαι	τιμαί

Drugi su primjeri: ἀνδρείᾱ (junaštvo), βίᾱ (sila), στρατιά (vojska), δέσποινᾰ (gospodarica), μέλιττᾰ (pčela), δόξᾰ (mišljenje), γνώμη (mišljenje), πύλη (vrata), λύπη (bol), φυγή (bijeg), ψυχή (duša).

Bilješke.

U sing. se osnovno α katkad pretvara u η, u dualu i plur. nigda. §. 115.

1. Za nom. sing. valja pamtiti:

a) ᾰ dolazi u nom. sing. iza ε, ι, ρ (§. 41.): γενεά (rod), οἰκία (kuća), χώρα (zemlja).

b) ᾰ dolazi u nom. sing. iza ζ, σ i sastavljenih suglasnika ξ, ψ, ττ (σσ), λλ, pa u ženskim nazivima na -αινα: ῥίζᾰ (korijen), Μοῦσᾰ, δόξᾰ (mišljenje), δίψᾰ (žeđa), θάλαττᾰ (more), ἅμιλλᾰ (natjecanje), λέαινᾰ (lavica).

c) Iza ostalih samoglasnika i suglasnika α se u nom. sing. pravilno mijenja u η: βοή (vika), γνώμη (mišljenje).

§.116. 2. Za ostale padeže sing. vrijede ova pravila:

a) Ako je η u nom. sing., ostaje u svima padežima singulara.

b) Ako je α u nom. sing., ostaje svagda i u ak. i vok. sing.

c) Ako je α u nom. sing., ostaje u gen. i dat. sing. samo onda, kad je pred njim samoglasnik ili ρ (α purum; isp. §. 41.).

d) Inače se nominativno α (impurum) u gen. i dat. sing. mijenja u η.

§.117. Za količinu α u nominativu i akuzativu sing. vrijedi ovo glavno pravilo: dugo je α purum, kratko je α impurum.

Izuzeci se ponajviše poznaju već po naglasku (§. 82. i 83.). Najznatniji su izuzeci ženski nazivi na -τρια i -εια: ψάλτριᾰ (igračica), βασίλειᾰ (kraljica) — ali βασιλείᾱ (kraljevanje) — pa neke riječi, koje u pretposljednjem slogu imaju dvoglasnik, kao: σφαῖρᾰ (lopta), ἀλήθειᾰ (istina), εὔνοιᾰ (sklonost), μοῖρᾰ (sudbina).

-ᾱς u gen. sing. i u ak. pl. pa -ᾱ u nom. ak. vok. du. svagda je dugo.

§.118. Gen. plur. ima nastavak ων, koji se s osnovnim α (-άων) steže u ῶν. Zato je svaki gen. plur. ove sklonidbe perispomenon.

2. Muške riječi. §.120.

Primjeri: Osnove:	νεᾱνίᾱς mladić νεᾱνῐᾱ		πολίτης građanin πολῑτᾱ	κρῑτής sudac κρῐτᾱ	Ἀτρείδης Ἀτρειδᾱ
Sing. nom.	ὁ	νεᾱνίᾱς	πολίτης	κριτής	Ἀτρείδης
gen.	τοῦ	νεᾱνίου	πολίτου	κριτοῦ	Ἀτρείδου
dat.	τῷ	νεᾱνίᾳ	πολίτῃ	κριτῇ	Ἀτρείδῃ
ak.	τὸν	νεᾱνίᾱν	πολίτην	κριτήν	Ἀτρείδην
vok.	ὦ	νεᾱνίᾱ	πολῖτᾰ	κριτά	Ἀτρείδη
Du. n. a. v.	τώ	νεανία	πολίτα	κριτά	Ἀτρείδα
gen. dat.	τοῖν	νεανίαιν	πολίταιν	κριταῖν	Ἀτρείδαιν
Plur. nom.	οἱ	νεᾱνίαι	πολῖται	κριταί	Ἀτρεῖδαι
gen.	τῶν	νεᾱνιῶν	πολῑτῶν	κριτῶν	Ἀτρειδῶν
dat.	τοῖς	νεᾱνίαις	πολίταις	κριταῖς	Ἀτρείδαις
ak.	τοὺς	νεᾱνίᾱς	πολίτᾱς	κριτάς	Ἀτρείδᾱς
vok.	ὦ	νεᾱνίαι	πολῖται	κριταί	Ἀτρεῖδαι

Drugi su primjeri: ταμίας (blagajnik), ὁπλίτης (oklopnik), τοξότης (strijelac), στρατιώτης (vojnik), ναύτης (brodar), Σκύθης (Skićanin), ποιητής (pjesnik), μαθητής (učenik).

Bilješke.

Osnovno se α kod muških (kao i kod ženskih) riječi §.121. ne mijenja iza ε, ι, ρ (nom. -ᾱς); inače se u sing. mijenja u η (nom. -ης).

Riječi na -ᾱς imadu vok. sg. na -ᾱ, riječi na -ης imadu ga na -η; — samo riječi na -της i imena narodâ na -ης imadu ga na -ᾰ: ὦ πολῖτᾰ, κριτά, Πέρσᾰ nom. Πέρσης (Persijanac), Σπαρτιᾶτᾰ nom. Σπαρτιάτης (Spartanac). — Riječ δεσπότης (gospodar) glasi u vok. ὦ δέσποτᾰ.

Sklonidba muških riječi razlikuje se inače od sklo- §.122. nidbe ženskih riječi samo tim:

1. što se u nom. sing. osnovi dodaje ς,
2. što je gen. sing. na ου (isp. *O*-sklonidbu).

Neka dorska i mnoga tuđa vlastita imena na -ᾱς svršuju se u gen. sg. na -ᾱ (dorski genitiv): Εὐρώτᾱ, Ὀρόντᾱ.

U dualu i pluralu sklanjaju se muške riječi upravo §.123. onako, kao i ženske.

§.124. **3. Stegnuta *A*-sklonidba.**

Primjeri:		μνᾶ mina	γῆ zemlja	Ἑρμῆς (bog Hermes)	
Osnove:		μ ν α α	γ ε α	Ἑ ρ μ ε α	
Sing. nom.	ἡ	μνᾶ	γῆ	ὁ	Ἑρμῆς
gen.	τῆς	μνᾶς	γῆς	τοῦ	Ἑρμοῦ
dat.	τῇ	μνᾷ	γῇ	τῷ	Ἑρμῇ
ak.	τὴν	μνᾶν	γῆν	τὸν	Ἑρμῆν
vok.	ὦ	μνᾶ	γῆ	ὦ	Ἑρμῆ
Plur. nom.	αἱ	μναῖ		οἱ	Ἑρμαῖ (H. kipovi)
gen.	τῶν	μνῶν		τῶν	Ἑρμῶν
dat.	ταῖς	μναῖς		τοῖς	Ἑρμαῖς
ak.	τὰς	μνᾶς		τοὺς	Ἑρμᾶς
vok.	ὦ	μναῖ		ὦ	Ἑρμαῖ

Drugi su primjeri: Ἀθηνᾶ (božica Atena), λεοντῆ (lavska koža), Ἀπελλῆς.

B i l j e š k e.

§.124.b. 1. -ᾰᾱ- se steže u -ᾱ, -έᾱ iza ρ u -ᾱ, inače u -η; pred drugim samoglasnicima i dvoglasnicima α se i ε gube: Ἑρμαῖ, Ἑρμῶν.

2. Svi su oblici p e r i s p o m e n i.

3. ὁ βορέας (sjeverni vjetar) sklanja se nestegnuto ili stegnuto; ako se sklanja stegnuto, ima dorski genitiv (§. 122.), dakle: βορρᾶς, βορρᾶ, βορρᾷ, βορρᾶν.

B. *O*-sklonidba (druga sklonidba).

§.125. Po *O*-sklonidbi sklanjaju se one riječi, kojima se osnova svršuje na ο, i nekoliko riječi s osnovom na ω (§. 132.). Ova sklonidba odgovara drugoj sklonidbi latinskoga jezika.

O-sklonidba potpunja *A*-sklonidbu u rodu, jer je najviše riječi ove sklonidbe m u š k o g a i s r e d n j e g a roda, ž e n s k o g a ih je malo.

Muške i ženske riječi svršuju se u nom. sing. na ο-ς, a srednje na ο-ν [lat. u-s, u-m].

Muške i ženske riječi sklanjaju se jednako; srednje se od njih razlikuju samo tim (§. 105.),

1. što u nom. i vok. singulara imaju nastavak ν: δῶρο-ν (dar) [d o n u-m];

2. što se u nom., ak. i vok. plurala svršuju na ᾰ: δῶρα [d o n a].

§.126.

Primjeri:	ὁ ἄνθρωπος čovjek		ἡ ὁδός put		τὸ δῶρον dar	
Osnove:	ἀ ν θ ρ ω π ο		ὁ δ ο		δ ω ρ ο	
Sing. nom.	ὁ	ἄνθρωπο-ς [d o m i n u-s]	ἡ	ὁδό-ς	τὸ	δῶρο-ν [d o n u-m]
gen.	τοῦ	ἀνθρώπου	τῆς	ὁδοῦ	τοῦ	δώρου
dat.	τῷ	ἀνθρώπῳ [d o m i n ō]	τῇ	ὁδῷ	τῷ	δώρῳ [d o n ō]
ak.	τὸν	ἄνθρωπο-ν [d o m i n u-m]	τὴν	ὁδό-ν	τὸ	δῶρο-ν [d o n u-m]
vok.	ὦ	ἄνθρωπε [d o m i n ĕ]	ὦ	ὁδέ	ὦ	δῶρο-ν [d o n u-m]
Du. n. a. v.	τὼ	ἀνθρώπω	τὼ	ὁδώ	τὼ	δώρω
gen. dat.	τοῖν	ἀνθρώποιν	τοῖν	ὁδοῖν	τοῖν	δώροιν
Plur. nom.	οἱ	ἄνθρωποι [d o m i n ī]	αἱ	ὁδοί	τὰ	δῶρα [d o n a]
gen.	τῶν	ἀνθρώπων	τῶν	ὁδῶν	τῶν	δώρων
dat.	τοῖς	ἀνθρώποις [d o m i n ī s]	ταῖς	ὁδοῖς	τοῖς	δώροις [d o n ī s]
ak.	τοὺς	ἀνθρώπους [d o m i n ō s]	τὰς	ὁδούς	τὰ	δῶρα [d o n a]
vok.	ὦ	ἄνθρωποι [d o m i n ī]	ὦ	ὁδοί	ὦ	δῶρα [d o n a]

Drugi su primjeri: θεός (bog), νόμος (zakon), κίνδυνος (pogibao), ταῦρος (bik), ποταμός (rijeka), πόνος (trud), βίος (život), θάνατος (smrt), σῦκον (smokva), μέτρον (mjera), ἱμάτιον (haljina).

B i l j e š k e.

Riječi ž e n s k o g a roda poznaju se kadšto već po općenim pravilima o rodu (§. 101., 103.); ἡ παρθένος (djevojka), ἡ ἄμπελος (loza), ἡ ἤπειρος (kopno), ἡ νῆσος (otok), ἡ Κόρινθος. §.127.

Neke su riječi u singularu muškoga, u pluralu srednjega roda (heterogenea, ἑτερογενής drugoga roda): ὁ σῖτος (žito), pl. τὰ σῖτα. Naprotiv τὸ στάδιον (stadij) ima u pluralu pored τὰ στάδια također οἱ στάδιοι. — Više se toga nalazi kod pjesnikâ.

§.128. Nastavak je u gen. sing. -ο, koji se s osnovnim ο steže u ου (isp. §. 526.): ἀνθρώπο-ο ἀνθρώπου.

U vok. je sačuvana čista osnova, samo je krajnje ο oslabilo u ε.

§.129.

Pridjevi *A*- i *O*-sklonidbe.

Osnove:	m. sr. σοφο ž. σοφᾱ mudar			m. sr. δικαιο ž. δικαιᾱ pravedan		
Sing. nom.	σοφός	σοφή	σοφόν	δίκαιος	δικαία	δίκαιον
gen.	σοφοῦ	σοφῆς	σοφοῦ	δικαίου	δικαίας	δικαίου
dat.	σοφῷ	σοφῇ	σοφῷ	δικαίῳ	δικαίᾳ	δικαίῳ
ak.	σοφόν	σοφήν	σοφόν	δίκαιον	δικαίαν	δίκαιον
vok.	σοφέ	σοφή	σοφόν	δίκαιε	δικαία	δίκαιον
Du. n. a. v.	σοφώ	σοφά	σοφώ	δικαίω	δικαία	δικαίω
g. d.	σοφοῖν	σοφαῖν	σοφοῖν	δικαίοιν	δικαίαιν	δικαίοιν
Plr. n. vok.	σοφοί	σοφαί	σοφά	δίκαιοι	δίκαιαι	δίκαια
gen.	σοφῶν	σοφῶν	σοφῶν	δικαίων	δικαίων	δικαίων
dat.	σοφοῖς	σοφαῖς	σοφοῖς	δικαίοις	δικαίαις	δικαίοις
ak.	σοφούς	σοφάς	σοφά	δικαίους	δικαίας	δίκαια

Bilješke.

§.129 b. 1. Najviše pridjeva ima tri svršetka: ος, ᾱ, ον ili ος, η, ον (lat. us, a, um). U ženskom rodu dolazi ᾱ poslije ε, ι, ρ, inače η:

νέος, νέα, νέον nov
πλούσιος, πλουσία, πλούσιον bogat
πατρῷος, πατρῴα, πατρῷον otački
αἰσχρός, αἰσχρά, αἰσχρόν sramotan
φίλος, φίλη, φίλον mio
ἀγαθός, ἀγαθή, ἀγαθόν dobar.
Pamti: ἀθρόος, ἀθρόα, ἀθρόον sakupljen.

2. U nom. i gen. plur. povodi se ženski rod u naglasku za muškim: δίκαιαι, δικαίων (ne δικαῖαι, δικαιῶν, kako bi po §. 107. a, i po §. 118. trebalo).

3. Mnogi, navlastito složeni pridjevi, imadu dva svršetka, jedan za muški i ženski (ος), a drugi za srednji rod (ον), n. pr.

ἥμερος, ἥμερον pitom
ἥσυχος, ἥσυχον miran
φρόνιμος, φρόνιμον razborit
ἔν-δοξος, ἔν-δοξον slavan
ἄ-δικος, ἄ-δικον nepravedan.
Pamti: ἐν-αντίος, ἐν-αντία, ἐν-αντίον protivan.

4. Neki pridjevi imadu sad dva sad tri svršetka, n. pr.
βέβαιος 2. i 3. stalan
ἔρημος 2. i 3. pust
χρήσιμος 2. i 3. koristan
ὠφέλιμος 2. i 3. koristan,
i složeni, kao ἀν-άξιος nevrijedan, ἀν-αίτιος nekriv.

Stegnuta *O*-sklonidba.

Neke riječi, kojima se osnova svršuje na -εο ili -οο, §.130.
stežu te glasove, i to εο i οο u ου; εᾰ se steže u ᾱ, a pred dugim samoglasnicima i dvoglasnicima ε se i ο gube.

Primjeri: Osnove:	ὁ πλοῦς plovidba πλοο		περίπλους oplovba περιπλοο	τὸ ὀστοῦν kost ὀστεο	
Sing. nom.	ὁ	(πλόος) πλοῦς	περίπλους	τὸ	(ὀστέον) ὀστοῦν
gen.	τοῦ	(πλόου) πλοῦ	περίπλου	τοῦ	(ὀστέου) ὀστοῦ
dat.	τῷ	(πλόῳ) πλῷ	περίπλῳ	τῷ	(ὀστέῳ) ὀστῷ
ak.	τὸν	(πλόον) πλοῦν	περίπλουν	τὸ	(ὀστέον) ὀστοῦν
Plur. nom.	οἱ	(πλόοι) πλοῖ	περίπλοι	τὰ	(ὀστέα) ὀστᾶ
gen.	τῶν	(πλόων) πλῶν	περίπλων	τῶν	(ὀστέων) ὀστῶν
dat.	τοῖς	(πλόοις) πλοῖς	περίπλοις	τοῖς	(ὀστέοις) ὀστοῖς
ak.	τοὺς	(πλόους) πλοῦς	περίπλους	τὰ	(ὀστέα) ὀστᾶ

Bilješke.

1. Proste su riječi u svima oblicima perispomene; §.130 b.
složene u svima paroksitone.

2. Vokativi i dualni oblici ne dolaze.

§. 131.

Stegnuti pridjevi *A*- i *O*-sklonidbe.

	ἀργύρεος ἀργυρέα ἀργύρεον srebrn			ἁπλόος ἁπλόη ἁπλόον jednostruk		
S. nom.	ἀργυροῦς	ἀργυρᾶ	ἀργυροῦν	ἁπλοῦς	ἁπλῆ	ἁπλοῦν
gen.	ἀργυροῦ	ἀργυρᾶς	ἀργυροῦ	ἁπλοῦ	ἁπλῆς	ἁπλοῦ
dat.	ἀργυρῷ	ἀργυρᾷ	ἀργυρῷ	ἁπλῷ	ἁπλῇ	ἁπλῷ
ak.	ἀργυροῦν	ἀργυρᾶν	ἀργυροῦν	ἁπλοῦν	ἁπλῆν	ἁπλοῦν
P. nom.	ἀργυροῖ	ἀργυραῖ	ἀργυρᾶ	ἁπλοῖ	ἁπλαῖ	ἁπλᾶ
gen.	ἀργυρῶν	ἀργυρῶν	ἀργυρῶν	ἁπλῶν	ἁπλῶν	ἁπλῶν
dat.	ἀργυροῖς	ἀργυραῖς	ἀργυροῖς	ἁπλοῖς	ἁπλαῖς	ἁπλοῖς
ak.	ἀργυροῦς	ἀργυρᾶς	ἀργυρᾶ	ἁπλοῦς	ἁπλᾶς	ἁπλᾶ
	m. ž.	sr.		m. ž.	sr.	
	S. n. εὔνους	εὔνουν sklon		Pl. n. εὖνοι	εὔνοα	
	g. εὔνου			g. εὔνων		
	d. εὔνῳ			d. εὔνοις		
	a. εὔνουν			a. εὔνους	εὔνοα	

Bilješke.

§. 131 b. 1. Stežu se:

a) pridjevi triju svršetaka na -εος, koji znače tvar ili boju: χρυσοῦς (χρύσεος) zlatan, πορφυροῦς (πορφύρεος) grimizan.

b) umnožni brojevi (multiplicativa) triju svršetaka na -πλοῦς: ἁπλοῦς (ἁπλόος) simplex (isp. §. 223., 1.).

c) složeni pridjevi dvaju svršetaka: εὔ-νους (sklon).

2. Glasovi se stežu onako, kao kod imenicâ; u sing. ženskoga roda dolazi -α iza -ρ, inače -η.

Složeni se pridjevi u nom. ak. pl. srednjega roda ne stežu: εὔνοα.

3. Prosti su pridjevi u svima oblicima perispomeni; složeni naglašuju pretposljednji slog: εὔνου, εὖνοι (!), εὔνων.

Atička sklonidba.

§. 132. Osnova nekih imenica i pridjeva svršuje se na ω, pred kojim obično stoji ε; pored εω dolazi i ᾱο: νεώς i νᾱός (hram); isp. §. 61, c.

Primjeri: Osnove:	ὁ νεώς hram νεω		m. ž. ἵλεως sr. ἵλεων ἱλεω	
Sing. n. v.	νεώς	pl. νεῴ	Sing. ἵλεως ἵλεων	pl. ἵλεῳ ἵλεα
gen.	νεώ	νεών	ἵλεω	ἵλεων
dat.	νεῴ	νεῴς	ἵλεῳ	ἵλεῳς
ak.	νεών	νεώς	ἵλεων ἵλεων	ἵλεως ἵλεα
Du. n. a.	νεώ		ἵλεω	
g. d.	νεῴν		ἵλεῳν	

Bilješke.

1. ω ostaje u svima oblicima te prima u se vokalski §. 133. dio nastavka; ι se svagda potpisuje (ω = ο, ου; ῳ = οι).

2. Pridjevi imaju u nom. ak. vok. pl. neutr. obični nastavak -ᾰ: ἵλεᾰ.

Svi pridjevi imaju dva svršetka osim πλέως πλέα πλέων (pun).

3. Naglasak nom. sing. ostaje u svima oblicima; ω je za naglasak baritonâ kratko; zato: Μενέλεως, ἵλεῳ εἰσιν.

4. Tako se sklanja i riječ ἡ ἕως (zora), i to: ἕως, ἕω, ἕῳ, ἕω.

5. Mjesto pravilnih oblika od σῷος, σῴα, σῷον (zdrav, čitav) upotrebljavaju se obično ovi oblici:

sing. n. ὁ ἡ σῶς, τὸ σῶν pl. n. οἱ αἱ σῷ, τὰ σᾶ
a. τὸν τὴν σῶν, τὸ σῶν a. τοὺς τὰς σῶς, τὰ σᾶ

6. Ak. sing. svršuje se kadšto na -ω, n. pr. λαγῶς (λαγώς) zec ak. λαγῶ (λαγώ), Μῑνως ak. Μῑνω.

C. Konsonantska sklonidba (treća sklonidba).

Konsonantska sklonidba obuhvata sve osnove, koje se §. 135. svršuju na suglasnike, na meke samoglasnike ι i υ i na dvoglasnike. Njima se pridružuje još nekoliko osnova na ω i ο. Osnova se najbolje razbira u gen. sing., jer što ostaje, kad se odbaci genitivni nastavak -ος, može se uopće držati za osnovu: ὁ φύλαξ (čuvar) g. φύλακ-ος osn. φυλακ, ὁ λέων (lav) g. λέοντ-ος osn. λεοντ.

Riječ ove sklonidbe navedena je dakle tačno onda, kad se pored nominativa kaže još i osnova ili genitiv: ἡ δαίς (gozba) g. δαιτ-ός osn. δαιτ (lat. rex g. rēg-is osn. rēg).

*

Konsonantskoj sklonidbi odgovara latinska treća i četvrta sklonidba. Padežni su joj nastavci obično čisti t. j. ne miješaju se sa svršetkom osnove.

§.136. Konsonantska sklonidba obuhvata riječi od sva tri roda.

Riječi s r e d n j e g a roda poznaju se već po samoj sklonidbi, jer su im nom., ak. i vok. jednaki (§. 105.), i to u plur. svagda na -α: τὸ σῶμα (tijelo) g. σώματ-ος nom. ak. plur. σώματ-α.

§.137. Za poznavanje r o d a po o s n o v i najznatnija su ova pravila:

a) M u š k o g a su roda imenice s osnovom na -ευ (nom. -εύς), -τηρ (nom. -τήρ), -τορ (nom. -τωρ), -ντ i najviše imenica s osnovom na -ν: ὁ γραφεύς (pisar), ὁ σωτήρ g. σωτῆρ-ος (spasitelj), ὁ ῥήτωρ g. ῥήτορ-ος (govornik), ὁ λέων g. λέοντ-ος (lav, l e o), ὁ ἀγών g. ἀγῶν-ος (borba).

§.138. b) Ž e n s k o g a su roda imenice s osnovom na -δ (nom. -ίς, -άς), -τητ (nom. -της), -ο (nom. -ώ) i najviše imenica s osnovom na -ι (nom -ι-ς): ἡ ἐλπίς g. ἐλπίδ-ος (nada), ἡ ἰσότης g. ἰσότητ-ος (jednakost), ἡ πειθώ g. πειθοῦς (= πειθό-ος) [nagovor], ἡ πόλι-ς grad.

§.139. c) S r e d n j e g a su roda imenice s osnovom na -ματ (nom. -μα), -σ (nom. -ος, -ας), pa one imenice s osnovom na -υ, koje u nom. nemaju -ς: τὸ σῶμα g. σώματ-ος (tijelo), τὸ γένος g. γένους (od γενεσ-ος) [rod], τὸ ἄστυ (grad).

§.141. Padežni su nastavci konsonantske sklonidbe ovi:

		Muške i ženske riječi		srednje riječi.
Sing.	nom.	ς ili produljivanje		nema nastavka.
	gen.		ος	
	dat.		ῐ	
	ak.	ᾰ ili ν		nema nastavka.
	vok.	ili nema nastavka ili kao nom.		nema nastavka.
Dual.	n. a. v.		ε	
	g. d.		οιν	
Plur.	nom.	ες		ᾰ
	gen.		ων	
	dat.		σι(ν)	
	ak.	ᾰς ili (ν)ς		ᾰ
	vok. = nom.	ες		ᾰ.

B i l j e š k e.

§. 141 b 1. Budući da se ne podnose jedan pored drugoga svi suglasnici, a na svršetku riječi mogu dolaziti samo suglasnici ν, ρ i ς, nastaju na svršetku riječi srednjega roda pa u nom. sg. i dat. pl. pred ς i σι(ν) promjene, koje ištu glasovni zakoni (§. 48.).

2. Dvojako se tvore:

a) n o m. s g. muških i ženskih riječi:

α) s i g m a t s k i: ὁ φύλαξ (čuvar) od φυλακ-ς,

β) a s i g m a t s k i, ali se p r o d u l j u j e samoglasnik svršetnoga sloga, i to ε u η, ο u ω: ὁ ποιμήν (pastir) osn. π ο ι μ ε ν (§. 40, 1.).

b) a k. s i n g. i p l. muških i ženskih riječi:

α) k o n s o n a n t s k e osnove imaju nast. ᾰ, ᾰς: τὴν νύκτ-ᾰ, τὰς νύκτ-ᾰς,

β) v o k a l s k e osnove imaju nast. ν, (ν)ς: τὸν σῦ-ν, τοὺς σῦ-ς.

c) v o k. s g. muških i ženskih riječi:

α) ili je jednak n o m i n a t i v u: ὦ ποιμήν (pastire!) osn. π ο ι μ ε ν,

β) ili o s n o v i: ὦ γέρον (starče!) osn. γ ε ρ ο ν τ (§. 67.).

Nominativ upotrebljavaju kao vokativ:

α) grlene i usnene osnove: ὦ φύλαξ, ὦ Ἄραψ,

β) svi participi: ὦ σῴζων, ὦ λέξας,

γ) najviše oksitonâ: ὦ ποιμήν.

3. Riječi s r e d n j e g a roda u nom. ak. vok. sing. nemaju nastavka, nego pokazuju čistu osnovu, koliko je po §. 67. moguće: τὸ σῶμα (tijelo) osn. σ ω μ α τ.

N a g l a s a k konsonantske sklonidbe odstupa od pravila napomenutih u §. 107. u ovom: §.142.

J e d n o s l o ž n e riječi naglašuju u g e n i t i v u i d a t i v u svih brojeva padežni n a s t a v a k, i to, ako je dug, zavinutim naglaskom po §. 109.: ποδ-ός, ποδ-ί, ποδ-οῖν, ποδ-ῶν, πο-σί, ali πόδ-α, πόδ-ας.

I z u z e c i.

1. P a r t i c i p i, kao: ὤν (budući, e n s) ὄντος, θείς (metnuvši) θέντος, naglašuju osnovni slog u gen. i dat. svih brojeva.

2. πᾶς (svaki, o m n i s) ima παντός, παντί, ali πάντων, πᾶσι(ν). (§. 187.).

3. Riječi: ὁ παῖς παιδός (dječak), τὸ οὖς ὠτός (uho), ὁ Τρώς Τρωός (Trojanac), ὁ δμώς δμωός poet. (rob), imaju u g e n. i d a t. d u. pa u g e n. p l u r. naglasak na pretposljednjem slogu: παίδ-οιν, παίδ-ων, ὤτ-οιν, ὤτ-ων, ali παιδ-ός, παιδ-ί, παισί(ν), ὠτ-ός, ὠτ-ί, ὠσί(ν). Isp. još §. 177.

4. Riječ τὸ ἦρ, koja je stezanjem postala jednosložna (ἦρ = ἔαρ v e r, proljeće): ἦρος, ἦρι (ali se može sklanjati i nestegnuta).

§. 143. Osnove konsonantske sklonidbe dijele se na tri razreda:

1. Konsonantske osnove, t. j. osnove, koje se svršuju na suglasnik, i to:

a) osnove na grlene i usnene, b) na zubne, c) na slitne suglasnike.

2. Vokalske osnove, t. j. osnove, koje se svršuju na samoglasnik, i to:

a) na ι, b) na υ, c) na dvoglasnik, d) na o-glas (ω i ο).

3. Osnove s elizijom, t. j. takove, koje se doduše svršuju na suglasnik (σ), ali se suglasnik pred padežnim nastavcima izbacuje.

I. Konsonantske osnove.

a) Grlene (guturalne) i usnene (labijalne) osnove.

§. 144. t. j. osnove na κ, γ, χ, — π, β, φ.

Primjeri: Osnove:	ὁ φύλαξ stražar φυλᾰκ		ὁ γύψ jastrijeb γῡπ
Sing. nom. v.	φύλαξ	[dux]	γύψ
gen.	φύλακ-ος	[duc-is]	γῡπ-ός
dat.	φύλακ-ι	[duc-i]	γῡπ-ί
ak.	φύλακ-α	[duc-e-m]	γῦπ-α
Du. n. a. v.	φύλακ-ε		γῦπ-ε
gen. dat.	φυλάκ-οιν		γῡπ-οῖν
Plur. nom. v.	φύλακ-ες	[duc-es]	γῦπ-ες
gen.	φυλάκ-ων	[duc-um]	γῡπ-ῶν
dat.	φύλαξι(ν)		γῡψί(ν)
ak.	φύλακ-ας	[duc-es]	γῦπ-ας

Drugi su primjeri: ὁ μύρμηξ g. μύρμηκ-ος (mrav), ἡ γλαῦξ g. γλαυκ-ός (sova), ἡ αἴξ g. αἰγ-ός (koza), ἡ φόρμιγξ g. φόρμιγγ-ος (lira), ὁ Αἰθίοψ g. Αἰθίοπ-ος (Etiopljanin), ὁ Ἄραψ g. Ἄραβ-ος (Arapin).

Bilješke.

§. 145. Sve riječi, koje ovamo idu, ili su muškoga ili ženskoga roda. Nom. sing. tvori se sigmatski t. j. osnovi se pridijeva nastavak ς, koji, kao i u dat. plur. σ od σι(ν), s krajnjim suglasnikom osnove prelazi u ξ ili ψ (§. 48.). Vokativ je svagda jednak nominativu.

Osnova τριχ glasi u nom. sing. ἡ θρίξ (vlas), u dat. plur. θριξί(ν), ali gen. sing. τριχ-ός itd. (isp. §. 54.).

b) Zubne (dentalne) i nosne (nazalne) osnove

(t. j. osnove na τ, δ, θ; na ν; na ντ).

α) Osnove na τ, δ, θ. §. 146.

Primjeri: Osnove:	ὁ γυμνής γυμνητ lak oružanik	ἡ ἐλπίς ἐλπῐδ nada	τὸ σῶμᾰ σωμᾰτ tijelo
Sing. nom. v.	γυμνή-ς	ἐλπί-ς	σῶμα
gen.	γυμνῆτ-ος	ἐλπίδ-ος	σώματ-ος
dat.	γυμνῆτ-ι	ἐλπίδ-ι	σώματ-ι
ak.	γυμνῆτ-α	ἐλπίδ-α	σῶμα
Du. n. a. v.	γυμνῆτ-ε	ἐλπίδ-ε	σώματ-ε
gen. dat.	γυμνήτ-οιν	ἐλπίδ-οιν	σωμάτ-οιν
Plur. n. v.	γυμνῆτ-ες	ἐλπίδ-ες	σώματ-α
gen.	γυμνήτ-ων	ἐλπίδ-ων	σωμάτ-ων
dat.	γυμνῆ-σι(ν)	ἐλπί-σι(ν)	σώμα-σι(ν)
ak.	γυμνῆτ-ας	ἐλπίδ-ας	σώματ-α

Drugi su primjeri: ἡ κακότης g. κακότητ-ος (zloća), ἡ νύξ g. νυκτ-ός (noć), ἡ πατρίς g. πατρίδ-ος (otadžbina), ἡ λαμπάς g. λαμπάδ-ος (svjetiljka), τὸ ὄνομα g. ὀνόματ-ος (ime).

Bilješke.

1. Nom. sing. muških i ženskih riječi tvori se sigmatski. Pred ς ispadaju suglasnici τ, δ, θ bez traga po §. 49. (tako i pred -σι(ν) u dat. pl.): ἐλπίδ-ς: ἐλπίς g. ἐλπίδ-ος dat. pl. ἐλπῐδ-σι(ν): ἐλπί-σι(ν), νυκτ-ς: νύξ g. νυκτ-ός (noć) dat. pl. νυκτ-σι(ν): νυξί(ν); isp. lat. laus g. laud-is. — Nom. ak. vok. sing. riječi srednjega roda pokazuju po §. 141 b, 3. čistu osnovu, koliko je to po §. 67. moguće: τὸ σῶμα (mj. σωματ) g. σώματ-ος, τὸ γάλα (mj. γαλακτ) g. γάλακτ-ος (mlijeko, isp. lat. lac g. lact-is). §. 146 b.

Nepravilan nom. sing. ima riječ ὁ πούς (lat. pēs), ποδ-ός itd. [dat. pl. ποσί(ν)].

Participske osnove na -οτ (part. perf. akt.) tvore nom. sing. nepravilno, i to za muški rod na -ώς, za srednji na -ός; ženski se rod svršuje na -υῖα, a sklanja se po A-sklonidbi:

n.	λελυκώς	-κυῖα	-κός (odriješio)
g.	λελυκότ-ος	-κυίας	-κότ-ος
dat. pl.	λελυκό-σι(ν)	-κυίαις	-κό-σι(ν) itd.

2. Baritone na -ις i -υς tvore ak. sing. na -ιν i υν (poput osnovâ na ι i υ, §. 154. i 156.), dakle:

ἡ ἐλπίς (nada) g. ἐλπίδος d. ἐλπίδι ak. ἐλπίδα
ali ἡ ἔρις (svađa) g. ἔριδος d. ἔριδι ak. ἔριν
ἡ χάρις (ljubav) g. χάριτος d. χάριτι ak. χάριν
ἡ κόρυς (kaciga) g. κόρυθος d. κόρυθι ak. κόρυν.

3. Kao vok. sing. služi nominativ; ali riječ ὁ ἡ παῖς (dječak, djevojka) g. παιδ-ός glasi u vok. ὦ παῖ (mj. παιδ, §. 67.).

§.147. β) Osnove na ν.

				m. ž. εὐδαίμων sr. εὔδαιμον
Primjeri:	ὁ Ἕλλην	ὁ ποιμήν	ὁ δαίμων	εὔδαιμον
Osnove:	Ἑλλην	ποιμεν	δαιμον	εὐδαιμον
	Helen	pastir	bog	sretan
Sg. nom.	Ἕλλην	ποιμήν	δαίμων	εὐδαίμων sr. εὔδαιμον
gen.	Ἕλλην-ος	ποιμέν-ος	δαίμον-ος	εὐδαίμον-ος
dat.	Ἕλλην-ι	ποιμέν-ι	δαίμον-ι	εὐδαίμον-ι
ak.	Ἕλλην-α	ποιμέν-α	δαίμον-α	εὐδαίμον-α sr. εὔδαιμον
vok.	Ἕλλην	ποιμήν	δαῖμον	εὔδαιμον sr. εὔδαιμον
Du. n. a. v.	Ἕλλην-ε	ποιμέν-ε	δαίμον-ε	εὐδαίμον-ε
gen. dat.	Ἑλλήν-οιν	ποιμέν-οιν	δαιμόν-οιν	εὐδαιμόν-οιν
Pl. n. v.	Ἕλλην-ες	ποιμέν-ες	δαίμον-ες	εὐδαίμον-ες sr. εὐδαίμον-α
gen.	Ἑλλήν-ων	ποιμέν-ων	δαιμόν-ων	εὐδαιμόν-ων
dat.	Ἕλλη-σι(ν)	ποιμέ-σι(ν)	δαίμο-σι(ν)	εὐδαίμο-σι(ν)
ak.	Ἕλλην-ας	ποιμέν-ας	δαίμον-ας	εὐδαίμον-ας sr. εὐδαίμον-α

Drugi su primjeri: ὁ λιμήν g. λιμέν-ος (luka), ὁ ἡγεμών g. ἡγεμόν-ος (vođ), ἡ εἰκών g. εἰκόν-ος (slika), ὁ ἀγών g. ἀγῶν-ος (borba), m. ž. ἀπράγμων sr. ἄπραγμον g. ἀπράγμον-ος (besposlen), m. ž. σώφρων sr. σῶφρον gen. σώφρον-ος (razborit).

Bilješke.

§. 147 b. 1. Nom. sing. tvori se asigmatski uz organsko produljivanje (§. 40, 1., isp. 141 b, 2, a, β). Samo

malo osnova tvori ga sigmatski: osn. δελφῑν n. sg. ὁ δελφίς (pred -ς ispalo je ν, §. 51.) g. δελφῖν-ος, osn. Σαλαμῑν n. sg. Σαλαμίς g. Σαλαμῖν-ος.

2. U dat. pl. ispada ν pred σι(ν) bez traga (§. 51.): ποιμέ-σι(ν), δαίμο-σι(ν).

3. Kao vok. sing. služi kod oksitonâ nominativ, kod baritonâ čista osnova: ὦ ποιμήν, ὦ δαῖμον.

4. Ἀπόλλων g. Ἀπόλλωνος ima u ak. sg. mj. τὸν Ἀπόλλωνα običnije τὸν Ἀπόλλω, u vok. svagda ὦ Ἄπολλον.

5. Pridjevi dvaju svršetaka na -ων, -ον imaju u srednjem rodu naglasak što dalje od kraja: m. ž. εὐδαίμων sr. εὔδαιμον.

6. Pridjevi na -ων, -ον i složene imenice (vlastita imena) s osnovom na -ον imaju u vok. sg. naglasak što dalje od kraja: ὦ εὔδαιμον, ὦ Ἀγάμεμνον od Ἀγα-μέμνων g. Ἀγαμέμνον-ος, ali ὦ Εὐθύφρον od Εὐθύ-φρων g. Εὐθύφρον-ος.

7. Rijetki su pridjevi triju svršetaka s osnovom na ᾰν kao m. μέλᾱς (ž. μέλαινα) sr. μέλᾰν g. μέλᾰν-ος. U nom. sg. muškoga roda ispalo je ν pred ς uz naknadno produljivanje (§. 5 1, B. 1.): μέλᾱς od μελαν-ς, ali dat. pl. μέλᾰσι(ν). Za ženski rod isp. §. 186.

γ) Osnove na ντ. §.148.

Primjeri:	ὁ γίγᾱς	ὁ ὀδούς	λυθείς sr. -έν	ὁ γέρων
Osnove:	γιγᾰντ	ὀδοντ	λυθεντ	γεροντ
	div	zub	odriješen (ptc. aor. pas.)	starac
Sing. nom.	γίγᾱς	ὀδούς	λυθείς sr. -έν	γέρων
gen.	γίγαντ-ος	ὀδόντ-ος	λυθέντ-ος	γέροντ-ος
dat.	γίγαντ-ι	ὀδόντ-ι	λυθέντ-ι	γέροντ-ι
ak.	γίγαντ-α	ὀδόντ-α	λυθέντ-α sr. -έν	γέροντ-α
vok.				γέρον
Dú. n. a. v.	γίγαντ-ε	ὀδόντ-ε	λυθέντ-ε	γέροντ-ε
gen. dat.	γιγάντ-οιν	ὀδόντ-οιν	λυθέντ-οιν	γερόντ-οιν
Pl. nom. vok.	γίγαντ-ες	ὀδόντ-ες	λυθέντ-ες sr. -α	γέροντ-ες
gen.	γιγάντ-ων	ὀδόντ-ων	λυθέντ-ων	γερόντ-ων
dat.	γίγᾱ-σι(ν)	ὀδοῦ-σι(ν)	λυθεῖ-σι(ν)	γέρου-σι(ν)
ak.	γίγαντ-ας	ὀδόντ-ας	λυθέντ-ας sr. -α	γέροντ-ας

Drugi su primjeri: ὁ λέων g. λέοντ-ος (lav), m. ἑκών (ž. ἑκοῦσα) sr. ἑκόν g. ἑκόντ-ος (rado), m. ἄκων (ž. ἄκουσα) sr. ἆκον g. ἄκοντ-ος (nerado); ptc. prez. akt. m. λύων (ž. λύουσα) sr. λῦον g. λύοντ-ος (odrješujući), λέγων (λέγουσα) λέγον g. λέγοντ-ος (govoreći); ptc. slab. aor. akt. m. λύσᾱς (ž. λύσᾱσα) sr. λῦσᾰν gen. λύσᾰντ-ος (odriješivši), ποιήσᾱς (ποιήσᾱσα) ποιῆσᾰν gen. ποιήσᾰντ-ος (učinivši); ptc. aor. pas. m. ποιηθείς (ž. ποιηθεῖσα) sr. ποιηθέν g. ποιηθέντ-ος (učinjen), γραφείς (γραφεῖσα) γραφέν g. γραφέντ-ος (napisan); ptc. prez. akt. glagolâ na -μι: m. ἱστάς (ž. ἱστᾶσα) sr. ἱστᾰ́ν gen. ἱστᾰ́ντ-ος (stavljajući), διδούς (διδοῦσα) διδόν g. διδόντ-ος (dajući), τιθείς (τιθεῖσα) τιθέν g. τιθέντ-ος (mećući).

Bilješke.

§. 149. 1. Nom. sing. tvori se ili sigmatski ili asigmatski uz organsko produljivanje (§. 40, 1., isp. §. 141 b, 2, a, β).

2. ντ ispada pred ς u sigmatskom nom. sing. i pred σι(ν) u dat. plur. uz naknadno produljivanje (§. 43. i 50.); stoga nom. sing. ὀδούς (mj. ὀδοντ-ς), dat. pl. γέρουσι(ν) [mj. γεροντ-σι(ν)], λυθεῖσι(ν) [mj. λυθεντ-σι(ν)].

3. Pridjevi i participi sklanjaju se u muškom rodu posve kao imenice, samo im je vok. sing. svagda jednak nominativu: ὦ λέγων. — U srednjem rodu pokazuju nom. ak. i vok. po §. 141 b, 3. čistu osnovu, koliko je to po §. 67. moguće: pt. prez. akt. sr. λῦον (mj. λῦοντ) g. λύοντ-ος, ptc. aor. pas. sr. λυθέν (mj. λυθεντ) g. λυθέντ-ος. — Ženski se rod sklanja po *A*-deklinaciji (§. 187.).

4. Pridjevi (ne participi) s osnovom na -εντ tvore dat. pl. od kraće osnove na -ετ, zato i nema naknadnoga produljivanja: m. χαρίεις (ž. χαρίεσσα) sr. χαρίεν g. χαρίεντ-ος (dražestan) dat. pl. χαρίεσι(ν) [mj. χαριετ-σι(ν)].

c) Slitne (likvidne) osnove,

t. j. osnove na λ i ρ. §. 150.

Primjeri: / Osnove:	ὁ ἅλς / ἁλ / sô	ὁ θήρ / θηρ / zvijer	ὁ ῥήτωρ / ῥητορ / govornik
Sing. nom.	ἅλ-ς [sal]	θήρ	ῥήτωρ
gen.	ἁλ-ός [sal-is]	θηρ-ός	ῥήτορ-ος
dat.	ἁλ-ί [sal-i]	θηρ-ί	ῥήτορ-ι
ak.	ἅλ-α [sal-e-m]	θῆρ-α	ῥήτορ-α
vok.			ῥῆτορ
Du. n. a. v.	ἅ-λε	θῆρ-ε	ῥήτορ-ε
gen. dat.	ἁλ-οῖν	θηρ-οῖν	ῥητόρ-οιν
Plur. nom.	ἅλ-ες [sal-es]	θῆρ-ες	ῥήτορ-ες
gen.	ἁλ-ῶν [sal-um]	θηρ-ῶν	ῥητόρ-ων
dat.	ἁλ-σί(ν)	θηρ-σί(ν)	ῥήτορ-σι(ν)
ak.	ἅλ-ας	θῆρ-ας	ῥήτορ-ας

Drugi su primjeri: ὁ αἰθήρ g. αἰθέρ-ος (eter), ὁ κρᾱτήρ g. κρατῆρ-ος (vrč).

Bilješke.

Nom. sing. tvori osn. ἁλ (jedina na λ) sigmatski; §. 151. a muške i ženske osnove na ρ tvore ga sve bez ς uz organsko produljivanje (§. 40, 1., isp. §. 141 b, 2, a, β).

Vokativ sing. od osnovâ na ρ jednak je čistoj §. 152. osnovi.

Četiri imenice na -τηρ (s osnovom na -τερ), i to: §. 153.

ὁ πατήρ otac, ἡ θυγάτηρ kći,
ἡ μήτηρ mati, ἡ γαστήρ trbuh,

izbacuju u genitivu i dativu singulara ε i naglašuju u tima padežima nastavak, a u dativu plurala svršuju se na -τρᾰ́σι(ν).

U ostalim oblicima ostaje ε i svagdje je naglašeno osim vokativa singulara, koji je naglašen što dalje od kraja, dakle:

ὁ πατήρ	πατρ-ός	πατρ-ί	πατέρ-α	πάτερ
πατέρ-ες	πατέρ-ων	πατρᾰ́σι(ν)	πατέρ-ας	πατέρ-ες

ἡ θυγάτηρ θυγατρ-ός θυγατρ-ί θυγατέρ-α θύγατερ
θυγατέρ-ες θυγατέ-ρων θυγατρᾰ́σι(ν) θυγατέρ-ας θυγατέρ-ες.

Tako se sklanja i ἡ Δημήτηρ (Demetra), i to: Δημήτηρ, Δήμητρ-ος, Δήμητρ-ι, Δήμητρ-α, Δήμητερ.

Riječ ὁ ἀνήρ (čovjek) (osn. ἀνερ) izbacuje ε u svima oblicima osim vok. sing., među ν i ρ umeće δ, a naglašuje se kao jednosložna riječ:

sing. ἀνήρ ἀνδρός ἀνδρί ἄνδρα ἄνερ.
pl. ἄνδρες ἀνδρῶν ἀνδρᾰ́σι(ν) ἄνδρας ἄνδρες.

U dat. pl. svršuje se na -τρᾰ́σι(ν) i riječ ὁ ἀστήρ (zvijezda) g. ἀστέρ-ος dat. pl. ἀστρᾰ́σι(ν).

2. Vokalske osnove.

§.154. a) Osnove na ι.

ἡ πόλις grad, osnove: πολι, πολε.	
Sing. nom. πόλι-ς	plur. nom. πόλεις (od πόλε-ες)
gen. πόλε-ως	gen. πόλε-ων
dat. πόλει (od πόλε-ι)	dat. πόλε-σι(ν)
ak. πόλι-ν	ak. πόλεις
vok. πόλι	vok. πόλεις

Drugi primjeri: ἡ στάσις (buna), ἡ πρᾶξις (djelo), ἡ δύναμις (moć).

Bilješke.

§.155. Osnova na -ι (πολι) dolazi samo u nom., ak. i vok. sing., inače dolazi svuda osnova na -ε (πολε, upravo πολεj, isp. §. 42. i 61., c).

Osnovno se ε s nastavkom steže samo ondje, gdje stezanjem postaje ει: dat. sg. πόλει (od πόλε-ι), nom. pl. πόλεις (od πόλε-ες).

Akuzativ plur. jednak je nominativu pl.

Genitivni su nastavci -ως i -ων za naglasak kratki. Rijetki dualni oblici glase: (πόλεε) πόλει, πολέοιν.

b) Osnove na υ. §.156.

Primjeri: Osnove:	ὁ ἡ σῦς συ svinja	ὁ ἰχθύς ἰχθυ riba	m. γλυκύς sr. γλυκύ γλυκυ, γλυκε sladak
Sing. nom.	σῦ-ς	ἰχθύ-ς	m. γλυκύ-ς sr. γλυκύ
gen.	συ-ός	ἰχθύ-ος	γλυκέ-ος
dat.	συ-ί	ἰχθύ-ι	γλυκεῖ (od γλυκέ-ι)
ak.	σῦ-ν	ἰχθύ-ν	γλυκύν γλυκύ
vok.	—	ἰχθύ	γλυκύ
Plr. n. vok.	σύ-ες	ἰχθύ-ες	γλυκεῖς (od γλυκέ-ες) γλυκέ-α
gen.	συ-ῶν	ἰχθύ-ων	γλυκέ-ων
dat.	συ-σί(ν)	ἰχθύ-σι(ν)	γλυκέ-σι(ν)
ak.	σῦς	ἰχθῦς	γλυκεῖς γλυκέ-α

Drugi su primjeri: ὁ μῦς (miš), ἡ ἰσχύς (snaga), ὁ βότρυς (grozd); m. ἡδύς (ž. ἡδεῖα) sr. ἡδύ (ugodan), ταχύς (ταχεῖα) ταχύ (brz), βραχύς (βραχεῖα) βραχύ (kratak).

Bilješke.

1. Imenice na -υς čuvaju υ u svima oblicima. §.157.

U ak. pl. postalo je -ῦς od -υ-νς (§. 51, B. 1. i 141 b, 2, b, β).

2. Riječi τὸ ἄστυ (grad) i ὁ πῆχυς (lakat) tvore osim nom. ak. sing. sve ostale oblike od osnove na -ε pa se u tima oblicima sklanjaju poput osnovâ na -ι (§. 154.), dakle:

τὸ ἄστυ	τὰ ἄστη (od ἄστεα)	ὁ πῆχυς	οἱ πήχεις
ἄστεως	ἄστεων	πήχεως	πήχεων
ἄστει	ἄστεσι(ν)	πήχει	πήχεσι(ν)
ἄστυ	ἄστη	πῆχυν	πήχεις

Kao πῆχυς sklanja se i ὁ πέλεκυς (sjekira).

Pridjevi tvore oblike za m. i sr. rod od dvije osnove, i to nom. ak. vok. sg. od osnove na -υ, a ostale oblike od osnove na -ε (upravo -εϝ, isp. §. 42. i 61., c). §.158.

Osnovno se -ε s nastavkom steže samo ondje, gdje stezanjem postaje ει: dat. sg. γλυκεῖ (od γλυκέ-ι), nom. pl. γλυκεῖς (od γλυκέ-ες).

Akuzativ pl. jednak je nominativu pl.

Ženski rod: γλυκεῖα (od γλυκεϝ-ια §. 185.).

§.159. c) Dvoglasničke (diftongičke) osnove,
t. j. osnove na ευ (ου, αυ).

ὁ βασιλεύς kralj, osnove βασιλευ i βασιλε	
Sg. n. βασιλεύ-ς	pl. n. βασιλεῖς (od βασιλέ-ες)
gen. βασιλέ-ως	gen. βασιλέ-ων
dat. βασιλεῖ (od βασιλέ-ι)	dat. βασιλεῦ-σι(ν)
ak. βασιλέ-ᾱ	ak. βασιλέ-ᾱς
vok. βασιλεῦ	vok. βασιλεῖς

Drugi su primjeri: ὁ γονεύς (roditelj), ὁ ἱερεύς (svećenik), ὁ ἱππεύς (konjanik), Ἀχιλλεύς, Ὀδυσσεύς.

Bilješke.

§.160. 1. Sve su riječi na εύς oksitone i muškoga roda.

Osnova na -ευ dolazi u nom. vok. sing. i u dat. plur. (dakle pred σ i na kraju), inače dolazi svuda osnova na -ε.

Osnovno se ε s nastavkom steže samo ondje, gdje stezanjem postaje ει: dat. sg. βασιλεῖ (od βασιλέ-ι), nom. plur. βασιλεῖς (od βασιλέ-ες), staroatički βασιλῆς.

U pjesnikâ je kadšto akuzativ pl. jednak nominativu plur.

Oblici za gen. i ak. sing. pa ak. plur. objašnjuju se ovako:

od βασιληϜ-ος βασιληϜ-ᾰ βασιλῆϜ-ᾰς postalo je
hom. βασιλῆ-ος βασιλῆ-ᾰ βασιλῆ-ᾰς, a odatle
atički βασιλέ-ως βασιλέ-ᾱ βασιλέ-ᾱς po §. 61., c.

2. Riječi, koje pred -ευς imaju vokal, mogu stezati gen. i ak. sing. i pl., i to

έω u ω: τοῦ Πειραιῶς (od Πειραιέ-ως), τῶν Εὐβοῶν (od Εὐβοέ-ων)

έᾱ u ᾶ: τὸν Πειραιᾶ (od Πειραιέ-ᾱ), τοὺς Ἐρετριᾶς (od Ἐρετριέ-ᾱς)

[nom. Πειραιεύς (Pirej), Εὐβοεύς (Eubejanin), Ἐρετριεύς (Eretranin)].

§.161. Riječ ὁ ἡ βοῦς (goveče, lat. b ō s, b ŏ v-i s) ima pred konsonantskim nastavcima osnovu βου, a pred vokalskima osnovu βο (upravo βοϜ, §. 61., c); stezanja nema nigdje; dakle:

sing.	βοῦ-ς	βο-ός	βο-ΐ	βοῦ-ν	βοῦ
plur.	βό-ες	βο-ῶν	βου-σί(ν)	βοῦ-ς	βό-ες.

Tako se sklanja i riječ ἡ γραῦς (starica), osn. γραυ i γρα(Ϝ): γρα-ός γραῦ-ν itd.

Tako i ὁ ἡ οἶς (ovca, lat. ŏ v i s): οἰ-ός, οἰ-ΐ, οἶν — οἶ-ες, οἰ-ῶν, οἰ-σί(ν), οἶ-ς.

Riječi složene s riječju ὁ πούς (noga) imadu u ak. sing. sad -ποδα sad -πουν: τρίπους (tronog), gen. τρίποδ-ος, ak. τρίποδ-α i τρίπου-ν.

d) Osnove na ω i ο. §.162.

Primjeri:	ὁ ἥρως junak		ἡ πειθώ nagovor
Osnove:	ἡρω		πειθο
Sing. nom. ἥρω-ς		pl. nom. ἥρω-ες	S. n. πειθώ
gen. ἥρω-ος		gen. ἡρώ-ων	gen. πειθοῦς (od πειθό-ος)
dat. ἥρω-ι		dat. ἥρω-σι(ν)	dat. πειθοῖ (od πειθό-ι)
ak. ἥρω		ak. ἥρω-ας	ak. πειθώ
vok. ἥρω-ς		vok. ἥρω-ες	vok. πειθοῖ

Drugi su primjeri: ὁ πάτρως (stric), ὁ μήτρως (ujak), ἡ ἠχώ (jeka), Λητώ, Κλειώ.

Bilješka.

Riječi s osnovom na ο oksitone su i ženskoga roda, §.163. ponajviše vlastita imena; dolaze samo u sing.; akuzativ im je jednak nominativu.

3. Osnove s elizijom. §.164.

Primjeri:	τὸ γένος pleme	m. ž. εὐγενής sr. εὐγενές plemenit	
Osnove:	γενεσ	εὐγενες	
Sg. nom.	γένος (g e n u s)	m. ž. εὐγενής	sr. εὐγενές
gen.	γένους (od γένε-ος)	εὐγενοῦς (od εὐγενέ-ος)	
dat.	γένει (od γένε-ι)	εὐγενεῖ (od εὐγενέ-ι)	
ak.	γένος	εὐγενῆ (od εὐγενέ-α)	εὐγενές
vok.	γένος	εὐγενές	εὐγενές
Pl. n. v.	γένη (od γένε-α)	m. ž. εὐγενεῖς (od εὐγενέ-ες)	sr. εὐγενῆ (od εὐγενέ-α)
gen.	γενῶν (od γενέ-ων)	εὐγενῶν (od εὐγενέ-ων)	
dat.	γένεσι(ν)	εὐγενέσι(ν)	
ak.	γένη (od γένε-α)	εὐγενεῖς (kao nom.)	εὐγενῆ (od εὐγενέ-α)

Drugi su primjeri: τὸ κάλλος (ljepota), τὸ ὄρος (gora), τὸ τεῖχος (zid); ἀληθής 2. (istinit), εὐσεβής 2. (pobožan), πλήρης sr. πλῆρες (pun), εὐήθης sr. εὔηθες (dobroćudan, budalast).

B i l j e š k e.

§. 165. Osnove s elizijom z a d r ž a v a j u svoj krajnji suglasnik (σ) samo ondje, gdje je on na kraju, t. j. u nom., ak., vok. sing. srednjih i u nom., vok. sing. muških i ženskih riječi.

I m e n i č k e osnove srednjega roda na -εσ pretvaraju osnovni samoglasnik ε u nom., ak. i vok. sing. u ο: osn. γ ε ν ε σ, nom. ak. vok. γένος (§. 42.).

P r i d j e v i produljuju u nom. sing. za muški i ženski rod osnovno ε u η (§. 40, 1.): osn. ε ὐ γ ε ν ε σ, nom. sing. za m. i ž. rod εὐγενής; tako i v l a s t i t a i m e n a: osn. Δ ι ο γ ε ν ε σ, nom. sg. Διογένης: — srednji rod pridjevâ jednak je čistoj osnovi: εὐγενές.

V o k a t i v s i n g. od riječî muškoga i ženskoga roda jednak je čistoj osnovi: εὐγενές, Διόγενες.

§. 166. U svima ostalim oblicima i z b a c u j e (elidira) se σ (§. 61., a. i 49.): γένε-ϊ mjesto γένεσ-ι [g e n e r-i]. Svagdje, gdje se dva samoglasnika sastanu, stežu se, i to εα u η, samo ako je pred ε još koji samoglasnik (isp. §. 41.), obično u ᾱ: osn. ἐ ν δ ε ε σ nom. ἐνδεής (potreban) ak. sing. za m. i ž. rod. i nom. ak. vok. pl. za sr. rod ἐνδεᾶ, osn. ὑ γ ι ε σ nom. ὑγιής (zdrav): ὑγιᾶ, εὐφυής (nadaren): εὐφυᾶ. Tako i osn. χ ρ ε ε σ n. τὸ χρέος (dûg) pl. τὰ χρέᾱ.

§. 167. B a r i t o n e imaju naglasak što dalje od kraja: εὐήθης (budalast): vok. εὔηθες, sr. rod εὔηθες, gen. pl. εὐήθων; ἡ τριήρης (ναῦς) (brod sa tri reda vesala): gen. pl. τριήρων; Διογένης: vok. Διόγενες.

Izuzima se srednji rod pridjevâ na ώδης i ήρης: εὐώδης sr. εὐῶδες (mirisav), ποδήρης sr. ποδῆρες (dopétan).

V l a s t i t a i m e n a na -ης tvore ak. sing. na -η ili na -ην (po *A*-sklonidbi): Διογένη i Διογένην.

U gen. pl. nahode se i nestegnuti oblici: ὀρέων (od τὸ ὄρος gora), κερδέων (od τὸ κέρδος dobitak).

Rijetki dualni oblici glase: γένει, γενοῖν (od γένε-ε, γενέ-οιν).

§. 168. U vlastitim imenima na -κλεης (osn. κ λ ε ε σ), koja su složena sa κλέος (slava), nastaje u dat. sing. dvoje, a u ostalim padežima jedno stezanje: nom. (Περικλέης) Περικλῆς, gen. (Περικλέεος) Περικλέους, dat. (Περικλέεϊ, Περικλέει) Περικλεῖ, ak. (Περικλέεα) Περικλέᾱ, vok. (Περίκλεες) Περίκλεις.

I riječi srednjega roda na -ας s osnovom na -ασ iz- §. 169.
bacuju σ pa stežu osnovni samoglasnik s nastavkom. Takove su riječi: τὸ κρέας (meso), τὸ γέρας (počasni dar), τὸ γῆρας (starost). Sing. nom. κρέας, gen. κρέως (od κρέα-ος), dat. κρέᾳ; plur. n. κρέᾱ (od κρέα-α), g. κρεῶν (od κρεά-ων), d. κρέᾰ-σι(ν).

Riječ τὸ κέρας (rog, krilo vojske) tvori oblike od osnovâ §. 170.
κερας i κερᾱτ, i to:

sing. n.	κέρας	pl.	κέρᾱ i κέρᾱτ-α
g.	κέρως i κέρᾱτ-ος		κερῶν i κεράτ-ων
d.	κέρᾳ i κέρᾱτ-ι		κέρᾰσι(ν)

Među riječi, koje osnovno σ izbacuju pa onda samo- §. 171.
glasnike stežu, pripada i ἡ αἰδώς (stid) osn. α ἰ δ ο σ: g. αἰδοῦς (od αἰδό-ος), αἰδοῖ (od αἰδό-ι), ak. αἰδῶ (od αἰδό-α).

Od osnove na -οσ postaju i neki sporedni oblici u §. 172.
sklonidbi komparativa (koji se inače sklanja po §. 147.; isp. §. 198.); tako od komparativa m. ž. βελτίων sr. βέλτῑον (bolji) glasi ak. sing. za m. ž. rod i nom. ak. pl. za sr. rod pored βελτίον-α i βελτίω (od βελτίοσ-α isp. lat. m e l-i o r-a), nom. pl. za m. i ž. rod pored βελτίον-ες i βελτίους (od βελτίοσ-ες, isp. lat. m e l-i o r-e s).

S. n.	βελτίων	βέλτῑον	pl. n.	βελτίον-ες / βελτίους	βελτίον-α / βελτίω
g.	βελτίον-ος		g.	βελτῑόν-ων	
d.	βελτίον-ι		d.	βελτίο-σι(ν)	
ak.	βελτίον-α / βελτίω	βέλτῑον	ak.	βελτίον-ας / βελτίους = nom.	βελτίον-α / βελτίω

N e p r a v i l n o s t i u s k l o n i d b i.

Kad koja riječ izvodi padeže od dvije osnove, koje mogu §. 174.
imati jedan nominativ, zove se to h e t e r o k l i z i j o m (ἑτεροκλισία drukčije sklanjanje): Nom. (ὁ i τὸ) σκότος (tama) gen. σκότου (*o*-sklonidba) i σκότους (konsonantska sklonidba).

O vlastitim imenima na -ης isp. §. 167.

§.175. Ako se pojedini padeži izvode od druge osnove nego nom., zove se to **metaplazmom** (μεταπλασμός pretvaranje): τὸ πῦρ (g. πῠρ-ός) (vatra), u plur. τὰ πῠρά dat. τοῖς πῠροῖς po *o*-sklonidbi.

§.177. Pojedine nepravilne imenice alfabetskim redom:

1. Ἄρης (bog Ares), gen. Ἄρεως i Ἄρεος, dat. Ἄρει, ak. Ἄρη i Ἄρην, vok. Ἄρες.

2. τὸ γόνυ (koljeno, genu) nom. ak., sve drugo od osn. γονατ, gen. γόνατ-ος itd.

3. ἡ γυνή (žena), svi su ostali padeži od osn. γυναικ, a naglasak kao kod jednosložnih: gen. γυναικ-ός, dat. γυναικ-ί, ak. γυναῖκ-α, vok. γύναι, plur. γυναῖκ-ες, γυναικ-ῶν, γυναιξί(ν), γυναῖκ-ας.

4. τὸ δόρυ (koplje), osn. δορατ (isp. 2.), gen. δόρατ-ος, dat. δόρατ-ι itd.

5. Ζεύς (bog Zeus), gen. Δι-ός (mj. ΔιϜ-ος po §. 61., c.), dat. Δι-ί, ak. Δί-α, vok. Ζεῦ.

6. ὁ i ἡ κύων (pas) i vok. κύον od osn. κυον, a svi ostali padeži od osn. κῠν: gen. κυν-ός, dat. κυν-ί, ak. κύν-α, plur. κύν-ες, κυν-ῶν, κυσί(ν), κύν-ας.

7. ὁ μάρτυ-ς (svjedok) s dat. plur. μάρτυ-σι(ν) od osn. μαρτυ, a sve drugo od osn. μαρτυρ: μάρτυρ-ος, μάρτυρ-ι itd.

8. ἡ ναῦς (brod), νε-ώς, νη-ί, ναῦ-ν, plur. νῆ-ες, νε-ῶν, ναυ-σί(ν), ναῦ-ς (isp. §. 161.).

9. τὸ ὄναρ (san), osim nom. i ak. sing. sve ostalo od osn. ὀνειρᾰτ: g. ὀνείρᾰτ-ος itd. (pored toga ὁ ὄνειρος i τὸ ὄνειρον).

10. τὸ οὖς (uho), svi se ostali padeži izvode od osn. ωτ (οὐσατ, οὐατ, ὀατ §. 61., a. c.): ὠτ-ός, ὠτ-ί, plur. ὦτ-α, ὤ-των, ὠ-σί(ν). O naglasku isp. §. 142., 3.

11. ἡ Πνύξ (mjesto atenske skupštine) osn. Πυκν: Πυκν-ός Πυκν-ί, Πύκν-α.

12. ὁ πρεσβευτής (poslanik) ima pluralne oblike od πρέσβυς (star, častan): πρέσβεις, πρέσβε-ων, πρέσβε-σι(ν), πρέσβεις.

13. τὸ ὕδωρ (voda), osim nom. ak. sing. sve ostalo od osn. ὑδᾰτ: g. ὕδᾰτ-ος itd.

14. ὁ υἱός (sin), gen. υἱέ-ος, dat. υἱεῖ, plur. υἱεῖς, υἱέ-ων, υἱέ-σι(ν), υἱεῖς (od osn. υἱυ, isp. γλυκύς §. 156.). Uza to po pravilu υἱοῦ itd.

15. ἡ χείρ [ruka], osn. χειρ; samo g. d. du, χεροῖν, dat. pl. χερσί(ν).

Nastavci nalik na padežne.

Neki se nastavci po značenju približavaju padežnim nastavcima, i to: §.178.

1. -ϑεν na pitanje **odakle**,
2. -ι, -ϑι u sing., -σι(ν) u plur. na pitanje **gdje**,
3. -δε, σε, -ζε na pitanje **kamo**, n. pr.

οἴκο-ϑεν od kuće	οἴκο-ι kod kuće	οἴκᾰ-δε kući
ἄλλο-ϑεν od drugud	ἄλλο-ϑι drugdje	ἄλλο-σε drugamo
Ἀϑήνη-ϑεν iz Atene	Ἀϑήνη-σι(ν) u Ateni	Ἀϑήνα-ζε u Atenu
πάντο-ϑεν odasvud	Μαραϑῶν-ι u M.	Μέγαρά-δε u M.
χαμᾶ-ϑεν humo	χαμα-ί humi	χαμᾶ-ζε ad humum

Bilj. Oblici na -ι lokativi su sing., oni na -σι(ν) lokativi pl. — §.179. Enklitički se nastavak -δε pridijeva akuzativu: Μέγαράδε (§. 92., 5.).

GLAVA VII.

Pridjevi.

A. Pridjevi konsonantske sklonidbe.

Najviše je onakovih pridjeva, koji se za muški i srednji §.180. rod sklanjaju po *O*-sklonidbi, a za ženski po *A*-sklonidbi, koji se dakle u nom. sing. svršuju na ος, η [ili α], ον [lat. us, a, um]: σοφός, σοφή, σοφόν (mudar, -a, -o). O njima vidi §. 129. i 131.

Drugi se pridjevi u **muškom i srednjem rodu** §.185. sklanjaju po **konsonantskoj sklonidbi**, a u **ženskom** po **A-sklonidbi**; ženski rod postaje nastavkom *ja*, koji se kod sastavljanja s osnovom svakako mijenja.

Takovi su pridjevi **trojakoga** svršetka ovi:

1. Pridjevi s osnovom na ν (m. i sr. sklanja se po §.186. §. 147.).

j od nastavka *ja* premješta se u predašnji slog (§. 55.): osn. μελαν m. μέλᾱς (§. 51, B. 1.) ž. μέλαινα sr. μέλᾰν (crn) (od μελαν-*ja*)
osn. ταλαν m. τάλᾱς τάλαινα τάλᾰν (nesretan)

*

§.187. 2. Pridjevi s osnovom na ντ (m. i sr. sklanja se po §. 148.). Ovamo idu osobito mnogobrojni participi. U ženskom se rodu τ s nastavkom *ja* stapa u σα, pred kojim se ν gubi uz naknadno produljivanje (§. 51., B. 1.): λεγοντ-*ja* λέγουσα.

ἑκών	ἑκοῦσα	ἑκόν	gen. ἑκόντος (rado)
ἄκων	ἄκουσα	ἄκον	„ ἄκοντος (nerado)
λύων	λύουσα	λῦον	„ λύοντος (odrješujući)
ἱστάς	ἱστᾶσα	ἱστάν	„ ἱστάντος (stavljajući)
γραφείς	γραφεῖσα	γραφέν	„ γραφέντος (pisan)
ἁλούς	ἁλοῦσα	ἁλόν	„ ἁλόντος (uhvaćen)
δεικνύς	δεικνῦσα	δεικνύν	„ δεικνύντος (pokazujući)

Navlastice pamti: πᾶς (omnis) πᾶσα πᾶν:

Sing. πᾶς	πᾶσα	πᾶν	pl. πάντες	πᾶσαι	πάντα
παντός	πάσης	παντός	πάντων	πασῶν	πάντων
παντί	πάσῃ	παντί	πᾶσιν	πάσαις	πᾶσιν
πάντα	πᾶσαν	πᾶν	πάντας	πάσας	πάντα

Isp. §. 142., 2.

Pridjevi na εντ svršuju se u ženskom rodu na εσσα: χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν (mio) osn. χαριε(ν)τ. Isp. §. 149., 4.

§.188. 3. Pridjevi s osnovom na υ (muš. i sred. §. 156., 158.).

Ženski se rod izvodi od osnove, kakva se pokazuje u gen. [γλυκε(ϝ)]; ε se steže s nastavkom *ja*: γλυκεῖα; naglasak pada na krajnji slog osnove izuzevši ἥμισυς, ἡμίσεια, ἥμισυ (polovičan) i θῆλυς, θήλεια, θῆλυ (ženski); dakle γλυκύς, γλυκεῖα, γλυκύ (sladak).

§.189. Najznatniji pridjevi dvojakoga svršetka, koji se sklanjaju po konsonantskoj sklonidbi, ovi su:

1. Pridjevi s osnovom na dentale (sklanjaju se po §. 146.).

ἄχαρις, -ι neugodan	g. ἀχάριτ-ος	ak. ἄχαρι-ν
εὔελπις, -ι pun nade	„ εὐέλπιδ-ος	„ εὔελπι-ν
ἄπολις, -ι bez otadžbine	„ ἀπόλιδ-ος	„ ἄπολι-ν

2. Pridjevi s osnovom na ν (sklanjaju se po §. 147.).

εὐδαίμων	εὔδαιμον (sretan)	gen. εὐδαίμον-ος
σώφρων	σῶφρον (razborit)	„ σώφρον-ος
ἄρρην	ἄρρεν (muški)	„ ἄρρεν-ος

O naglasku isp. §. 147 b., 5. 6.

3. Pridjevi s osnovom na σ (sklanjaju se po §. 164.).

σαφής	σαφές (jasan)
ἀληθής	ἀληθές (istinit)
εὐήθης	εὔηθες (budalast) §. 167.
εὐκλεής	εὐκλεές (slavan).

Osim toga ima pridjevâ samo jednoga svršetka, i to §.190.
za muški i ženski rod: φυγάς (g. φυγάδ-ος) bjegunac, -ica, ἄπαις (g. ἄπαιδ-ος) bez djece, πένης (g. πένητ-ος) siromašan. Samo za muški se rod upotrebljava ἐθελοντής (g. -οῦ) (dragovoljan), samo za ženski rod pridjevi na -ίς (g. -ίδος), kao πόλις συμμαχίς (grad saveznik), πόλεις Ἑλληνίδες, ἡ πατρίς t. j. γῆ (patria).

Nepravilni su pridjevi: μέγας (velik) i πολύς (mnogi), §.191.
jer im oblici postaju od različnih osnova, i to pridjevu μέγας od osnove μεγα (nom. ak. sg. m. i sr.) i μεγαλο, a pridjevu πολύς od πολυ (nom. ak. sg. m. sr.) i πολλο.

Sing. μέγας	μεγάλη	μέγα	πολύς	πολλή	πολύ
μεγάλου	μεγάλης	μεγάλου	πολλοῦ	πολλῆς	πολλοῦ
μεγάλῳ	μεγάλῃ	μεγάλῳ	πολλῷ	πολλῇ	πολλῷ
μέγαν	μεγάλην	μέγα	πολύν	πολλήν	πολύ
Plur. μεγάλοι	μεγάλαι	μεγάλα	πολλοί	πολλαί	πολλά
μεγάλων	μεγάλων	μεγάλων	πολλῶν	πολλῶν	πολλῶν
itd.				itd.	

Pridjev πρᾶος πρᾶον (blag) uzajmljuje ženski rod od pridjeva πραΰς: πραεῖα, a samo rijetko i oblike za m. i sr. rod, n. pr. πραέων.

B. Komparacija ili poređenje.

I. Prvi je i najobičniji nastavak za tvorbu kom- §.192.
parativa τερο (nom. τερος, τερα, τερον), a za tvorbu superlativa τατο (nom. τατος, τατη, τατον). Ti se nastavci pridijevaju osnovi muškoga roda:

κοῦφος (lak)	osn. κουφο	komp.	κουφό-τερος, κουφο-τέρα, κουφό-τερον
		sup.	κουφό-τατος, κουφο-τάτη, κουφό-τατον
γλυκύς (sladak)	„ γλυκυ	komp.	γλυκύ-τερος
		sup.	γλυκύ-τατος
μέλας (crn)	„ μελαν	komp.	μελάν-τερος
		sup.	μελάν-τατος
σαφής (jasan)	„ σαφες	komp.	σαφέσ-τερος
		sup.	σαφέσ-τατος.

Pamtiti treba:

§.193. 1. Osnove na ο samo onda ne mijenjaju ο, kad je pređašnji slog po naravi ili položaju dug (§. 74. i dalje); a kad je taj slog kratak, produljuju ο u ω:

δεινός (strašan)	komp. δεινό-τερος	sup. δεινό-τατος
πονηρός (zao)	„ πονηρό-τερος	„ πονηρό-τατος
πρόθῡμος (voljan)	„ προθῡμό-τερος	„ προθῡμό-τατος
πικρός (gorak)	„ πικρό-τερος	„ πικρό-τατος
ali σοφός (mudar)	„ σοφώ-τερος	„ σοφώ-τατος
ἄξιος (vrijedan)	„ ἀξιώ-τερος	„ ἀξιώ-τατος
πολεμικός (bojan)	„ πολεμικώ-τερος	„ πολεμικώ-τατος.

§.194. 2. Neki pridjevi na -αιος pa φίλος tvore komp. i sup. od osnove bez -ο:

γεραιός (star)	komp. γεραί-τερος	sup. γεραί-τατος
παλαιός (starinski)	„ παλαί-τερος	„ παλαί-τατος
σχολαῖος (spor)	„ σχολαί-τερος	„ σχολαί-τατος
φίλος (mio)	„ φίλ-τερος	„ φίλ-τατος

ali pored toga i παλαιό-τερος, -ό-τατος i μᾶλλον φίλος.

§.195. 3. Neki pridjevi imaju komp. i superl. na -αίτερος, -αίτατος: πρωϊαίτερος, πρωϊαίτατος i πρῳαίτερος, πρῳαίτατος od poet. πρώϊος ili πρῷος 3. (ran), adv. πρωΐ i πρῴ (rano); ὀψιαίτατος (od ὄψιος 3. kasan); πλησιαίτερος, πλησιαίτατος (od adv. πλησίον blizu); ἡσυχαίτερος pored ἡσυχώτερος (od ἥσυχος pored ἡσυχαῖος miran).

§.196. 4. Nastavci -έστερος, -έστατος pridijevaju se nepravilno:

a) osnovama na -ον: σώφρων 2. (razborit) osn. σωφρον, σωφρον-έστερος; εὐδαίμων 2. (blažen), εὐδαιμον-έστατος;

b) odbacivši krajnje ο osnovi pridjeva ἐρρωμένος 3. (jak): ἐρρωμεν-έστερος; tako i

c) osnovama na -οο- (nom. ους): εὐνούστερος od εὐνο-έστερος (εὔνους 2. dobrohotan), ἁπλούστερος (ἁπλοῦς 3. jednostruk).

5. χαρίεις (ugodan) glasi u kompt. i superl. χαριέσ-τερος, χαριέσ-τατος od χαριετ-τερος (§. 187. i 46.); πένης (siromašan) g. πένητ-ος: πενέσ-τερος, πενέσ-τατος (od πενητ-τερος s pokraćenim η).

6. Riječ πλεονέκτης (lakom) glasi u sup. πλεονεκτίστατος; riječ §.197. ὑβριστής (obijestan) ima komp. ὑβριστότερος, sup. ὑβριστότατος.

II. Drugi je i rjeđi nastavak komparativni ῑον (nom. §.198. muš. žen. ίων, sr. ῑον), a superlativni ιστο (nom. ιστος, ίστη, ιστον). Osnovni se samoglasnik pred ι izbacuje ili se za osnovu uzima imenička osnova. Naglasak se u komparativu odmiče od kraja, koliko može (§. 147 b, 5.).

Komparativ se sklanja po §. 172. Tako postaje od:

ἡδύς (ugodan)	osn. ἡδυ	komp. ἡδίων	sr. ἥδῑον
		sup. ἥδιστος, η, ον	
ταχύς (brz)	„ ταχυ	komp. θάττων sr. θᾶττον (od τάχ-jων po §. 54. i §. 57.)	sup. τάχιστος, η, ον
καλός (lijep)		komp. καλλίων sr. κάλλῑον	sup. κάλλιστος
αἰσχρός (sramotan)		„ αἰσχίων „ αἴσχῑον	„ αἴσχιστος
ἐχθρός (neprijateljski)		„ ἐχθίων „ ἔχθῑον	„ ἔχθιστος

Isp. imenice: τὸ κάλλος (ljepota), τὸ αἶσχος (sramota), τὸ ἔχθος (mržnja).

Osim toga nalazi se ta komparacija uz neke druge §.199. osobine kod ovih pridjeva; pa tu često vrijede pravila navedena u §. 55.—58.

Pozitiv	komp.	superl.
1. ἀγαθός (dobar)	ἀμείνων, ἄμεινον	ἄριστος, η, ον
	βελτίων, βέλτιον	βέλτιστος, η, ον
	κρείττων, κρεῖττον	κράτιστος, η, ον
	λῴων, λῷον	λῷστος, η, ον

Bilješka: ἀμείνων i ἄριστος pokazuju sposobnost (ἡ ἀρετή), — βελτίων, βέλτιστος moralnu vrijednost, — κρείττων, κράτιστος jačinu (τὸ κράτος) i pretežnost (lat. superior); κρείττων je protivno pojmu ἥττων; — λῴων, λῷστος znači: korisniji, najkorisniji.

2. κακός (zao)	κακίων (peior)	sr. κάκῑον	κάκιστος
	χείρων (deterior)	sr. χεῖρον	χείριστος
	ἥττων (inferior)	sr. ἧττον sr. pl. ἥκιστα (najmanje)	

3. μέγας (velik)	μείζων	sr. μεῖζον	μέγιστος
4. μικρός (malen)	μικρότερος		μικρότατος
	ἐλάττων	sr. ἔλαττον	ἐλάχιστος
5. ὀλίγος (malo)	ἐλάττων	sr. ἔλαττον	ἐλάχιστος
	μείων	sr. μεῖον	
6. πολύς (mnogi)	πλείων	sr. πλέον	πλεῖστος
7. ῥᾴδιος (lak)	ῥᾴων	sr. ῥᾷον	ῥᾷστος.

§.200. Napokon treba pamtiti još nepotpune (defectiva):

(πρό pred)	πρότερος (prior)	πρῶτος (primus)
—	ὕστερος (potonji)	ὕστατος (ultimus)
(ἐξ iz)		ἔσχατος (extremus)
(ὑπέρ preko)	ὑπέρ-τερος	ὑπέρ-τατος (supremus).

C. Prilozi od pridjevâ.

§.201. Od pridjevâ se izvode prilozi pridijevanjem nastavka ως. Oblik i naglasak slaže im se s gen. pl. od pridjevâ za muški rod (samo što krajnji glas nije ν nego ς):

φίλος (mio)	gen. pl. φίλων	adv. φίλως
σοφός (mudar)	σοφῶν	σοφῶς
δίκαιος (pravedan)	δικαίων	δικαίως
ἁπλοῦς (jednostruk)	ἁπλῶν	ἁπλῶς
πᾶς (sav)	πάντων	πάντως
ταχύς (brz)	ταχέων	ταχέως
σαφής (jasan)	σαφῶν	σαφῶς.

Osim toga upotrebljava se kadšto kao prilog srednji rod pridjeva u akuzativu: ταχύ (brzo), πολύ (veoma).

§.202. Stariji je priložni oblik na α: τάχα od ταχύς (brz, u atič. prozi možda), ἅμα (zajedno), μάλα (veoma). Komparativ od μάλα jest μᾶλλον (potius) — mjesto μαλjον (§. 56.); a superl. μάλιστα (potissimum). Pridjevu ἀγαθός pripada prilog εὖ (dobro).

§.203. Od komparativâ postaju rijetko prilozi na ως: μειζόνως. Obično se upotrebljava za prilog u komparativu akuzativ sing. sr. r., a u superlativu ak. plur. sr. r.: βεβαιότερον, κάλλιον; βεβαιότατα, κάλλιστα.

§.204. Prilozi mjesta na ω, kao ἄνω (gore), κάτω (dolje), πόρρω (daleko), nemaju ς ni u kompt. i superl.: ἀνωτέρω, κατωτέρω, πορρωτέρω;

tako i ἐγγυτέρω (pored ἐγγύτερον), ἐγγυτάτω (pored ἐγγύτατα) od ἐγγύς (blizu); tako i περαιτέρω (dalje) od πέρα (preko).

GLAVA VIII.

Sklonidba zamjenicâ.

Lične zamjenice: §.205.

Sing. nom.	ἐγώ ja [ego]	σύ ti [tu]
gen.	ἐμοῦ, μου mene, me	σοῦ, σου tebe, te
dat.	ἐμοί, μοι meni, mi	σοί, σοι tebi, ti
ak.	ἐμέ, με mene, me	σέ, σε tebe, te
Du. n. a.	νώ	σφώ
gen. dat.	νῷν	σφῷν
Plur. nom.	ἡμεῖς mi	ὑμεῖς vi
gen.	ἡμῶν nas	ὑμῶν vas
dat.	ἡμῖν nam(a)	ὑμῖν vam(a)
ak.	ἡμᾶς nas	ὑμᾶς vas

Bilješke.

Oblici lične zamjenice 3. lica: §.206.

sing. — (οὗ), οἷ, (ἕ)

pl. (σφεῖς), σφῶν, σφίσι(ν), σφᾶς

upotrebljavaju se samo kao indirektni refleksiv (§. 439., 2, b).

Kao lična zamjenica 3. lica služe u nom. pokazne zamjenice (§. 212.), a u kosim padežima oblici zamjenice αὐτός, -ή, -ό (§. 209.): αὐτῷ njemu (mu), αὐτήν nju (je) itd.

Ako na ličnoj zamjenici nema sile u govoru, upotrebljavaju se oblici pobilježeni u §. 92., 2. enklitično, i to za prvo lice oni, koji se počinju s glasom μ. A kad treba istaknuti zamjenicu ili kad stoji iza prijedloga, ostaje naglasak, a od zamjenice prvoga lica uzimaju se potpuniji oblici: δοκεῖ μοι (čini mi se); ἐμοί, οὐ σοὶ τοῦτο ἀρέσκει (meni se to mili, ne tebi). §.207.

Bilj. Da bi se oblici ličnih zamjenica jače istakli, pridijeva im se enklitična čestica γέ; tada se naglasak oblikâ ἐγώ i ἐμοί premješta na prvi slog: ἔγω-γε ἔμοι-γε, ali ἐμοῦ-γε ἐμέ-γε.

§.208. 1. **Posvojne zamjenice** postaju od osnovâ ličnih zamjenica:

(osn. ἐμε) ὁ ἐμός, -ή, -όν moj (osn. ἡμε) ὁ ἡμέτερος, -ᾱ, -ον naš

(osn. σε) ὁ σός, σή, σόν tvoj (osn. ὑμε) ὁ ὑμέτερος, -ᾱ, -ον vaš.

B i l j. Posvojna zamjenica 3. lica: ὅς, ἥ, ὅν svoj, -a, -e nalazi se samo kod pjesnikâ; σφέτερος, -ᾱ, -ον svoj, -a, -e (za više njih) nalazi se u prozi rijetko i svagda refleksivno.

Posvojne zamjenice stoje a t r i b u t i v n o t. j. među članom i imenicom ili s ponovljenim članom za imenicom; n. pr. φιλῶ τὴν ἐμὴν πατρίδα ili φιλῶ τὴν πατρίδα τὴν ἐμήν.

2. Mjesto posvojnih zamjenica može se upotrebljavati g e n i t i v l i č n i h z a m j e n i c a, i to p r e d i k a t i v n o t. j. pred imenicom, koja ima član, ili za njom; n. pr. τὸν ἐμὸν πατέρα (τὸν πατέρα τὸν ἐμόν) = ἐμοῦ τὸν πατέρα ili τὸν πατέρα μου. Ličnu zamjenicu 3. lica zastupa αὐτός: αὐτοῦ τὸν πατέρα ili τὸν πατέρα αὐτοῦ patrem e i u s.

§.209. αὐτός, αὐτή, αὐτό sklanja se kao i drugi pridjevi, samo što srednji rod u nom. ak. i vok. sing. ne prima ν (isp. član τό).

Značenje mu je trojako:

1. bez člana znači: s â m (i p s e), n. pr. αὐτὸς ὁ βασιλεύς ili ὁ βασιλεὺς αὐτός rex i p s e;

2. u kosim padežima zastupa (kao lat. i s) ličnu zamjenicu 3. lica; isp. §. 206., 208., 2.;

3. sa članom znači: i s t i (i d e m), n. pr. ὁ αὐτὸς βασιλεύς i d e m rex.

B i l j e š k a. Oni oblici člana, koji se svršuju na samoglasnik, m o g u se stezati s oblicima od αὐτός (kraza §. 65.); tako postaje αὑτός, ταὐτό i ταὐτόν, ταὐτοῦ, ταὐτῇ, ταὐτά.

Od ličnih zamjenica složenih s αὐτός postaju **povratne** §.210. **zamjenice** (p r o n o m i n a r e f l e x i v a):

	Subj. j a	Subj. t i	Subj. on, ona, ono	Hrvatski
S.g.	ἐμαυτοῦ, -ῆς	σεαυτοῦ, -ῆς	ἑαυτοῦ, -ῆς	s e b e (samoga, -same)
d.	ἐμαυτῷ, -ῇ	σεαυτῷ, -ῇ	ἑαυτῷ, -ῇ	s e b i (samomu, -samoj)
ak.	ἐμαυτόν, -ήν	σεαυτόν, -ήν	ἑαυτόν, -ήν, -ό	s e b e (samoga, -samu, -samo)
	Subj. m i	Subj. v i	Subj. oni, one, ona	
Pl.g.	ἡμῶν αὐτῶν	ὑμῶν αὐτῶν	σφῶν αὐτῶν ili ἑαυτῶν	s e b e (samih)
d.	ἡμῖν αὐτοῖς, -αῖς	ὑμῖν αὐτοῖς, -αῖς	σφίσιν αὐτοῖς, αῖς ili ἑαυτοῖς, -αῖς	s e b i (samima)
ak.	ἡμᾶς αὐτούς, -άς	ὑμᾶς αὐτούς, -άς	σφᾶς αὐτούς, -άς ili ἑαυτούς, -άς, -ά	s e b e (same, -sama)

B i l j. Mjesto σεαυτοῦ itd. govori se i σαυτοῦ itd.; tako i αὑτοῦ itd. mjesto ἑαυτοῦ itd.; αὑτῶν itd. mjesto ἑαυτῶν.

Povratne zamjenice zamjenjuju lične zamjenice, ali se od njih razlikuju oblikom i porabom; o b l i k o m po tom, što povratne zamjenice imaju rod, a lične ga nemaju; a p o r a b o m po tom, što povratne zamjenice m o g u zamjenjivati lične zamjenice samo onda, kad se protežu na subjekt, s kojim se povratne zamjenice slažu u licu, broju i rodu; ako se protežu na subjekt 3. lica, mjesto ličnih zamjenica m o r a j u dolaziti povratne: στέργω σέ (ljubim tebe, amo te), στέργω ἐμέ ili ἐμαυτόν (ljubim s e b e, amo me), ali samo στέργει ἑαυτόν (ljubi s e b e, amat s e).

Tako dolazi g e n i t i v povratnih zamjenica i mjesto p o s v o j n o g a genitiva ličnih zamjenica (§. 208., 2.); samo

treba pamtiti, da genitiv povratnih zamjenica ima atributivan položaj; n. pr. στέργω τὸν πατέρα μου ili στέργω τὸν ἐμαυτοῦ πατέρα (τὸν πατέρα τὸν ἐμαυτοῦ) ljubim svoga oca, amo meum patrem: ali samo στέργει τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ljubi svoga oca, amat suum patrem.

Bilj. Uopće vrijedi ovo pravilo: kad je u hrv. povratna zamjenica, može biti i u grč.; a kad bi i u lat. bila povratna zamjenica, mora biti i u grčkom.

§.211. ἄλλο-ς, ἄλλη, ἄλλο drugi, a, o (alius) sklanja se kao αὐτός.

Od udvojene osnove zamjenice ἄλλος (isp. alius alium) postaje osnova recipročne zamjenice (pronomen reciprocum) ἀλλ-ηλο (mjesto ἀλλ-αλλο), koja se po svom značenju ne upotrebljava ni u nom. ni u sing.:

Du. g. d.	ἀλλήλοιν, -αιν	Plur. gen.	ἀλλήλων
a.	ἀλλήλω, -ā	d.	ἀλλήλοις, -αις
		a.	ἀλλήλους, -ᾱς, ἄλληλα.

Na hrvatski se ta zamjenica prevodi riječima: jedan drugi tako, da jedan ostaje u nominativu, a drugi se sklanja; n. pr. dat. du. mask. ἀλλήλοιν jedan drugomu; dat. pl. fem. ἀλλήλαις jedna drugoj, ili (ako ih je više nego dvije): jedne drugima.

§.212. Najznatnije su **pokazne zamjenice** (demonstrativa) ove:

Nom.	ὅδε	ἥδε	τόδε ovaj, ova, ovo
„	οὗτος	αὕτη	τοῦτο taj, ta, to
„	ἐκεῖνος	ἐκείνη	ἐκεῖνο onaj, ona, ono.

ὅδε je postalo od člana ὁ i pokazne enklitične čestice δε (§. 92., 5.), a sklanja se kao i član pridjenuvši mu δε.

οὗτος se počinje s oštrim hakom ili s glasom τ ondje, gdje se i član počinje (§. 106.), pa ima u pretposljednjem slogu dvoglasnik αυ ondje, gdje član ima α ili η (α-glas), a dvoglasnik ου ondje, gdje član ima ο, ου ili ω (ο-glas). Posljednji je slog svagdje jednak članu, samo što u nom. sing. i pl. τος, τη, τοι, ται zastupaju oblike člana ὁ, ἡ: οἱ, αἱ.

Sing. n.	ὅδε	ἥδε	τόδε	οὗτος	αὕτη	τοῦτο
g.	τοῦδε	τῆςδε	τοῦδε	τούτου	ταύτης	τούτου
d.	τῷδε	τῇδε	τῷδε	τούτῳ	ταύτῃ	τούτῳ
a.	τόνδε	τήνδε	τόδε	τοῦτον	ταύτην	τοῦτο
Du. n. a.	τώδε	[τάδε]	τώδε	τούτω	[ταύτα]	τούτω
g. d.	τοῖνδε	[ταῖνδε]	τοῖνδε	τούτοιν	[ταύταιν]	τούτοιν
Plur. n.	οἵδε	αἵδε	τάδε	οὗτοι	αὗται	ταῦτα
g.	τῶνδε	τῶνδε	τῶνδε	τούτων	τούτων	τούτων
d.	τοῖςδε	ταῖςδε	τοῖςδε	τούτοις	ταύταις	τούτοις
a.	τούςδε	τάςδε	τάδε	τούτους	ταύτας	ταῦτα

Prilog od ὅδε glasi ὧδε (ovako), a od οὗτος: οὕτως ili οὕτω (tako). Isp. §. 69., B. 3.

Kao οὗτος sklanjaju se:

τοσοῦτος	τοσαύτη	τοσοῦτο	ili τοσοῦτον toliki, a, o (tantus)
τοιοῦτος	τοιαύτη	τοιοῦτο	ili τοιοῦτον taki, a, o (talis)
τηλικοῦτος	τηλικαύτη	τηλικοῦτο	ili τηλικοῦτον te dobi, tako znatan,

samo odbacuju τ oni oblici zamjenice οὗτος, koji se s tim glasom počinju: ταῦτα, ali τοσ-αῦτα.

Ako se enklitično δε pridjene zamjenicama τόσος, τοῖος, τηλίκος, postaju zamjenice:

τοσόςδε	τοσήδε	τοσόνδε ovoliki, a, o
τοιόςδε	τοιάδε	τοιόνδε ovaki, a, o
τηλικόςδε	τηλικήδε	τηλικόνδε ove dobi, ovako znatan,

koje se sklanjaju kao pridjevi.

ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο onaj, ona, ono sklanja se kao i αὐτός.

Ako pokazne zamjenice: ὅδε, οὗτος i ἐκεῖνος pristupe k imenici, imaju predikativan položaj; n. pr. οὗτος ὁ ἀνήρ ili ὁ ἀνὴρ οὗτος.

Pokaznoj se zamjenici često pridijeva dugo naglašeno ί, koje potkrepljuje pokazivanje; pred njim se zamjenica sklanja pravilno; ε riječce δε i drugi kratki samoglasnici izostavljaju se: οὑτοσί, αὑτηί, τουτί, τουτουί, ταυτί, τοιςδί. Isporedi lat. ceu his-ce, has-ce. I mi imamo takovih pridjevaka, n. pr. tomu-j, njoj-zi itd.

§.213. **Relativna zamjenica** počinje se u svima padežima s o š t r i m h a k o m; inače se sklanja kao αὐτός:

Sing.	ὅς (koji)	ἥ (koja)	ὅ (koje)	Plur. οἵ	αἵ	ἅ
	οὗ	ἧς	οὗ		ὧν	
	ᾧ	ᾗ	ᾧ	οἷς	αἷς	οἷς
	ὅν	ἥν	ὅ	οὕς	ἅς	ἅ
Dual.	ὥ [ἅ] ὥ — οἷν [αἷν] οἷν					

B i l j. Relativna se zamjenica potkrepljuje enklitičnom česticom περ: ὅςπερ, ἥπερ, ὅπερ, οὗπερ itd., upravo (onaj), koji itd.

§.214. 1. **Upitna zamjenica** (i n t e r r o g a t i v u m) iste je osnove, kao i **neodređena** (i n d e f i n i t u m), od koje se razlikuje samo naglaskom. U p i t n a zamjenica ima svagda a k u t (n i g d a gravis) na glasu ι (§. 86.): τίς tko? (koji? koja?), τί što? (koje?), a n e o d r e đ e n a je zamjenica e n k l i t i č n a: τὶς netko (neki, neka), τὶ nešto (neko); samo je ἄττα svagda naglašeno. Gdje neodređena zamjenica mora biti naglašena, ima naglasak na posljednjem slogu. — Isp. hrv. t k o je došao? i: ako je t k o došao; pa lat. *quis fuit?* i *si quis fuit.*

	upitna		neodređena (enkl.)	
Sing.	τίς tko?	τί što?	τὶς netko	τὶ nešto
	τίνος koga?		τινός nekoga	
	τίνι komu?		τινί nekomu	
	τίνα koga?	τί što?	τινά nekoga	τὶ nešto
Dual	τίνε		τινέ	
	τίνοιν		τινοῖν	
Plur.	τίνες	τίνα	τινές	τινά (ἄττα)
	τίνων		τινῶν	
	τίσι(ν)		τισί(ν)	
	τίνας	τίνα	τινάς	τινά (ἄττα)

B i l j e š k a. Mjesto τίνος, τίνι pa mjesto τινός, τινί nalazi se i τοῦ, τῷ; kad su ti oblici neodređeni, onda su i enklitični.

2. Relativna se zamjenica sastavlja s neodređenom pa postaje n e o d r e đ e n a (generalna) r e l a t i v n a i n e u p r a v n a u p i t n a z a m j e n i c a ὅςτις, ἥτις, ὅ τι koji, a, e (tko, što) [god]. Obje se osnove sklanjaju usporedo:

Sing.	ὅςτις	ἥτις	ὅ τι	Plur. οἵτινες	αἵτινες	ἅτινα
	οὗτινος	ἧςτινος	οὗτινος		ὧντινων	
	ᾧτινι	ᾗτινι	ᾧτινι	οἷςτισι(ν)	αἷςτισι(ν)	οἷςτισι(ν)
	ὅντινα	ἥντινα	ὅ τι	οὕςτινας	ἅςτινας	ἅτινα
Du.	ὥτινε	(ἅτινε)	ὥτινε			
	οἷντινοιν	(αἷντινοιν)	οἷντινοιν			

Za razliku od veznika ὅτι (da) piše se srednji rod ove zamjenice razmaknuto kao dvije riječi: ὅ τι.

B i l j. I kraći oblici zamjenice τὶς (isp. 1., Bilj.) sastavljaju se sa ὅς, ali se tada osnova ὁ ne sklanja: gen. ὅτου, dat. ὅτῳ. Pored ἅτινα ima i ἅττα, koje valja razlikovati od ἄττα = τινά.

Ima još neodređena zamjenica δεῖνα (q u i d a m) za sva tri §.215.
roda, koja se sklanja ovako: ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα, τοῦ δεῖνος, τῷ δεῖνι, τὸν δεῖνα, τῶν δείνων.

Korelativne zamjenice: §.216.

upitna upr. i neupr. (osn. πο-)	neodređena enkl. (osn. πο-)	pokazna (osn. το-)	relativna (isp. §. 443.) individualna (osn. ὁ-)	relativna (isp. §. 443.) generalna i neupr. upitna (osn. ὁπο-)
τίς tko?	τὶς netko	ὅδε, οὗτος, ἐκεῖνος ovaj, taj, onaj	ὅς koji	ὅςτις kojigod
πότερος uter? koji od dvojice?		ἕτερος jedan od dvojice (alter)		ὁπότερος kojigod od dvojice (utercumque)
πόσος kolik? (quantus, pl. quot?)	(ποσός) nekolik (aliquantus)	(τόσος), τοσόςδε, τοσοῦτος ovoliki, toliki (tantus, tot)	ὅσος kolik (quantus, quot)	ὁπόσος kolik god (quantuscumque, quotcumque)
ποῖος kakav? (qualis?)	(ποιός) nekakav	(τοῖος), τοιόςδε, τοιοῦτος ovaki, taki (talis)	οἷος kakav (qualis)	ὁποῖος kakavgod (qualiscumque)
πηλίκος koje dobi? kako znatan?		(τηλίκος), τηλικόςδε, τηλικοῦτος ove, te dobi; ovako, tako znatan	ἡλίκος koje dobi, kako znatan	ὁπηλίκος kojegod dobi, kakogod znatan

One p o k a z n e zamjenice, koje su zagrađene, samo su poetičke; one n e o d r e đ e n e, koje su zagrađene, veoma rijetke.

Mjesto ὁ ἕτερος kaže se također ἅτερος, mj. τὸ ἕτερον: θάτερον, mj. τῷ ἑτέρῳ: θατέρῳ itd. (§. 65., Bilj. 1.)

Zamjenice, koje su postale od osnove ὁπο-, upotrebljavaju se kao neodređene (generalne) relativne i kao neupravne upitne zamjenice; isp. §. 214., 2.; §. 443.

§.217. **Korelativni prilozi.**

upitni upr. i neupr. (osn. πο-)	neodređeni enkl. (osn. πο-)	pokazni (osn. το-)	relativni individualni (osn. ὁ-)	relativni generalni i neupr. upitni (osn. ὁπο-)
ποῦ gdje? ubi?	πού negdje alicubi	ἐνθάδε hic ἐνταῦθα ibi ἐκεῖ illic αὐτοῦ ibidem	οὗ, ἔνθα gdje ubi	ὅπου gdjegod ubicumque
ποῖ kamo? quo?	ποί nekamo aliquo	ἐνθάδε huc ἐνταῦθα eo ἐκεῖσε illuc αὐτόσε eo	οἷ, ἔνθα kamo quo	ὅποι kamogod quocumque
πόθεν odakle? unde?	ποθέν odnekle alicunde	ἐνθένδε hinc ἐντεῦθεν inde ἐκεῖθεν illinc αὐτόθεν inde	ὅθεν, ἔνθεν odakle unde	ὁπόθεν odaklegod undecumque
πότε kada? quando?	ποτέ nekada aliquando	τότε tada, tum	ὅτε kad, cum	ὁπότε kadgod cum
πηνίκα u koje doba?		τηνικάδε u ovo doba τηνικαῦτα u to doba	ἡνίκα u koje doba	ὁπηνίκα u kojegod doba
πῶς kako? quomodo?	πώς nekako	(ὥς tako) ὧδε ovako οὕτως	ὡς, ὥςπερ kako, kao (što)	ὅπως kako- god
πῇ kuda? quā? kako?	πῄ nekuda nekako	τῇδε ovuda, ovako ταύτῃ tuda, tako	ᾗ, ᾗπερ kuda, kako	ὅπῃ kudagod kakogod

Bilj. ἔνθα i ἔνθεν nalaze se s isprvičnim pokaznim značenjem u atičkoj prozi samo u nekim izrazima (ἔνθα δή baš ovdje, ἔνθα καὶ ἔνθα ovdje i ondje, ἔνθα μέν — ἔνθα δέ ovdje — ondje; ἔνθεν καὶ ἔνθεν s ove i s one strane, ἔνθεν μέν — ἔνθεν δέ s ove — s one strane); pravilno imaju relativno značenje.

I prilog τοτέ, koji se naglaskom razlikuje od τότε, upotrebljava se kadšto neodređeno, osobito τοτὲ μέν — τοτὲ δέ sad — sad (= ποτὲ μέν — ποτὲ δέ).

Pokazno se ὥς (ὧς) u atičkoj prozi nahodi samo u καὶ ὥς (i tako) i οὐδ' (μηδ') ὥς (ni tako).

Relativnim zamjenicama i prilozima mogu se dodati čestice §.218. δήποτε i οὖν, koje znače -god lat. -cumque; ὅςτις δήποτε (tkogod), ὁςτιςοῦν g. οὑτινοςοῦν (tkogod, kogagod), ὁπωσοῦν (kakogod, utcumque).

Treba pamtiti i niječne zamjenice i priloge: οὔτις, μήτις nitko §.219. (običnije οὐδείς, μηδείς), οὐδέτερος, μηδέτερος nijedan od dvojice (neuter), οὐδαμοῦ, μηδαμοῦ nigdje, οὐδαμῶς, μηδαμῶς nikako.

GLAVA IX.

Brojevi.

Glavni (cardinalia), redni (ordinalia) i priložni (adverbialia) brojevi s vrijednošću i znacima: §.220.

1	α'	εἷς, μία, ἕν jedan	πρῶτος prvi	ἅπαξ jedamput
2	β'	δύο	δεύτερος	δίς
3	γ'	τρεῖς, τρία	τρίτος	τρίς
4	δ'	τέτταρες, τέτταρα	τέταρτος	τετράκις
5	ε'	πέντε	πέμπτος	πεντάκις
6	ϛ'	ἕξ	ἕκτος	ἑξάκις
7	ζ'	ἑπτά	ἕβδομος	ἑπτάκις
8	η'	ὀκτώ	ὄγδοος	ὀκτάκις
9	θ'	ἐννέα	ἔνατος (ἔννατος)	ἐνάκις
10	ι'	δέκα	δέκατος	δεκάκις
11	ια'	ἕνδεκα	ἑνδέκατος	ἑνδεκάκις
12	ιβ'	δώδεκα	δωδέκατος	δωδεκάκις
13	ιγ'	τρεῖς (τρία) καὶ δέκα	τρίτος καὶ δέκατος	τριςκαιδεκάκις
14	ιδ'	τέτταρες καὶ δέκα τέτταρα καὶ δέκα	τέταρτος καὶ δέκατος	τεταρεςκαιδεκάκις itd.
15	ιε'	πεντεκαίδεκα	πεντεκαιδέκατος	
16	ιϛ'	ἑκκαίδεκα	ἑκκαιδέκατος	
17	ιζ'	ἑπτακαίδεκα	ἑπτακαιδέκατος	
18	ιη'	ὀκτωκαίδεκα	ὀκτωκαιδέκατος	
19	ιθ'	ἐννεακαίδεκα	ἐννεακαιδέκατος	
20	κ'	εἴκοσι(ν)	εἰκοστός	εἰκοσάκις

30	λ'	τριάκοντα	τριακοστός	τριακοντάκις
40	μ'	τετταράκοντα	τετταρακοστός	itd.
50	ν'	πεντήκοντα	πεντηκοστός	
60	ξ'	ἑξήκοντα	ἑξηκοστός	
70	ο'	ἑβδομήκοντα	ἑβδομηκοστός	
80	π'	ὀγδοήκοντα	ὀγδοηκοστός	
90	ϙ'	ἐνενήκοντα	ἐνενηκοστός	
100	ρ'	ἑκᾰτόν	ἑκατοστός	ἑκατοντάκις
200	σ'	διᾱκόσιοι, αι, α	διακοσιοστός	διακοσιάκις
300	τ'	τριᾱκόσιοι, αι, α	τριακοσιοστός	itd.
400	υ'	τετρᾰκόσιοι, αι, α	τετρακοσιοστός	
500	φ'	πεντακόσιοι, αι, α	πεντακοσιοστός	
600	χ'	ἑξακόσιοι, αι, α	ἑξακοσιοστός	
700	ψ'	ἑπτακόσιοι, αι, α	ἑπτακοσιοστός	
800	ω'	ὀκτακόσιοι, αι, α	ὀκτακοσιοστός	
900	ϡ'	ἐνακόσιοι, αι, α	ἐνακοσιοστός	
1000	͵α	χίλιοι, αι, α	χιλιοστός	χιλιάκις itd.
2000	͵β	διςχίλιοι, αι, α	διςχιλιοστός	
3000	͵γ	τριςχίλιοι, αι, α	τριςχιλιοστός	
10,000	͵ι	μύριοι, αι, α	μυριοστός	μυριάκις
11,000	͵ια	μύριοι καὶ χίλιοι		
20,000	͵γ	διςμύριοι	διςμυριοστός	διςμυριάκις

Bilj. Slova u alfabetskom redu znače i brojeve. — Iza ε' (= 5) umetnuto je ϛ' (stigma) za broj 6. Taj je znak postao od F (§. 3. Bilj.), kojemu je kao i latinskomu F bilo mjesto iza E. Znak ϙ' (koppa = 90), koji stoji iza π', također je starinsko slovo, i to lat. q; iza ω' (= 800) umeće se ϡ (sampi) (= 900). S 1000 počinje se alfabet iznova, samo se crtica meće s lijeva pod slovo; dakle ͵βτμδ' = 2344, ͵αωϙϛ' = 1896.

§.221. Glavni se brojevi od 1 do 4 sklanjaju:

1 εἷς μία ἕν
ἑνός μιᾶς. ἑνός
ἑνί μιᾷ ἑνί
ἕνα μίαν ἕν

2 n. a. δύο
g. d. δυοῖν

3 τρεῖς sr. τρία
τριῶν
τρισί(ν)
τρεῖς sr. τρία

4 τέτταρες sr. τέτταρα
τεττάρων
τέτταρσι(ν)
τέτταρας sr. τέτταρα.

Kao εἷς sklanja se i οὐδείς (= οὐδὲ εἷς), οὐδεμία, οὐδέν i μηδείς (= μηδὲ εἷς) — nijedan:

Sing. οὐδείς	οὐδεμία	οὐδέν	Pl. m.	οὐδένες
οὐδενός	οὐδεμιᾶς	οὐδενός		οὐδένων
οὐδενί	οὐδεμιᾷ	οὐδενί		οὐδέσι(ν)
οὐδένα	οὐδεμίαν	οὐδέν		οὐδένας

Kao δύο sklanja se i ἄμφω (ambo, oba): ἄμφω, ἀμφοῖν itd.

δύο se i ne sklanja.

Brojevi 5—199 ne sklanjaju se. §.222.

Jedinice se s deseticama sastavljaju ili veznikom καί kojim mu drago redom: εἴκοσι καὶ πέντε i πέντε καὶ εἴκοσι ili bez καί, pa tada desetice stoje pred jedinicama: εἴκοσι πέντε 25, tako isto ἑκατὸν δέκα. — Ovo pravilo vrijedi i za redne brojeve. Dvadeset i prvi kaže se: εἷς καὶ εἰκοστός, πρῶτος καὶ εἰ., ili također εἰκοστὸς πρῶτος itd.

Za 13 i 14 kaže se τρεῖς (τρία) καὶ δέκα, τέτταρες (τέτταρα) καὶ δέκα; τρίτος καὶ δέκατος, τέταρτος καὶ δέκατος češće nego τριςκαίδεκα, τετταρακαίδεκα; τριςκαιδέκατος, τετταρακαιδέκατος; dolazi i ἕβδομος καὶ δέκατος pored ἑπτακαιδέκατος.

Glavni počevši od 200 i redni brojevi pravilni su pridjevi trojakoga svršetka: διακόσιοι, αι, α.

Od osnovâ glavnih brojeva postaju: §.223.

1. umnožni brojevi (multiplicativa) na -πλοῦς (od -πλόος §. 131., b, b., lat. -plex) i na -πλάσιος: ἁπλοῦς jednostruk, διπλοῦς (lat. du-plus), τριπλοῦς, πενταπλοῦς itd.; διπλάσιος, τριπλάσιος itd.

2. brojne imenice na -άς, -ἄδος: μονάς jedinica, δυάς, τριάς, τετράς, ἑβδομάς, δεκάς; χιλιάς; μυριάς; dakle: τρεῖς μυριάδες = 30,000.

*

B. Pregibanje glagola.

Općene bilješke.

§.225. Grci razlikuju u glagolu:

1. Tri broja: Singular, dual i plural.
2. Tri vrste: Aktiv: ἔλυσα odriješih.
   Medij: ἐλυσάμην odriješih si (se).
   Pasiv: ἐλύθην bih odriješen.

Medij ima aktivno značenje, a uz to pokazuje, da se radnja glagolska proteže na subjekt: λύομαι odrješujem si (ili se t. j. sam sebe).

Glagoli, koji imaju oblik medijalan ili pasivan, a značenje aktivno, zovu se deponentia; ako imaju medijalan oblik, zovu se d. media (DM), ako li imaju pasivan oblik, zovu se d. passiva (DP).

Bilj. Osobite oblike za pasiv imaju samo aorist i futur; inače imaju medijalni oblici zajedno i medijalno i pasivno značenje.

3. Dva glavna razreda vremenâ:
   A) Glavna vremena:
      1. Prezent: λύω odrješujem
      2. Perfekt: λέλυκα odriješio sam
      3. Futur: λύσω odriješit ću.
   B) Historička vremena:
      1. Imperfekt: ἔλυον odrješivah
      2. Pluskvamperf. ἐλελύκειν bijah odriješio
      3. **Aorist:** ἔλυσα odriješih
4. Četiri načina:
   Verbum finitum:
      1. Indikativ: λύω odrješujem (2. sing. λύεις)
      2. Konjunktiv: λύω solvam (2. sing. λύῃς)
      3. **Optativ:** λύοιμι odrješivao bih
      4. Imperativ: λῦε odrješuj.
5. Tri glagolska imena:
   1. Infinitiv: λύειν odrješivati
   2. Particip: λύων odrješujući
   3. Glag. pridjev: λυτέος solvendus.

§.226. Lični su nastavci osobiti za aktiv i za medij (pasiv), a u aktivu i u mediju opet osobiti za glavna (primarni) i za historička vremena (sekundarni).

<table>
<tr><th></th><th></th><th colspan="2">Aktiv</th><th colspan="2">Medij</th></tr>
<tr><th></th><th></th><th>primarni</th><th>sekundarni</th><th>primarni</th><th>sekundarni</th></tr>
<tr><td>Sing.</td><td>1.</td><td>-μι</td><td>-ν</td><td>-μαι</td><td>-μην</td></tr>
<tr><td></td><td>2.</td><td>-σι</td><td>-ς</td><td>-σαι</td><td>-σο</td></tr>
<tr><td></td><td>3.</td><td>-τι</td><td>—</td><td>-ται</td><td>-το</td></tr>
<tr><td>Du.</td><td>1.</td><td colspan="2">= plur. -μεν</td><td colspan="2">-μεθα*)</td></tr>
<tr><td></td><td>2.</td><td colspan="2">-τον</td><td colspan="2">-σθον</td></tr>
<tr><td></td><td>3.</td><td>-τον</td><td>-την</td><td>-σθον</td><td>-σθην</td></tr>
<tr><td>Plur.</td><td>1.</td><td colspan="2">-μεν</td><td colspan="2">-μεθα</td></tr>
<tr><td></td><td>2.</td><td colspan="2">-τε</td><td colspan="2">-σθε</td></tr>
<tr><td></td><td>3.</td><td>-ντι</td><td>-ν(-σαν)</td><td>-νται</td><td>-ντο</td></tr>
</table>

Vremena, načini i glagolska imena razlikuju se po osnovama, od kojih se izvode. Vremenske su osnove ove: §.227.

1. Prezentska osnova, od koje se izvode prezent i imperfekt.
2. Jaka aorisna osnova, od koje se izvodi jaki aorist (akt. i med.).
3. Futurska osnova, od koje se izvodi futur (akt. i med.).
4. Slaba aorisna osnova, od koje se izvodi slabi aorist (akt. i med.).
5. Perfektna osnova, od koje se izvode perfekt, pluskvamperfekt i fut. eks.

Tih je pet osnova za aktiv i medij. Za osobite pasivne oblike ima:

6. Jaka pasivna osnova, od koje se izvode jaki pasivni aorist i jaki pasivni futur, i
7. Slaba pasivna osnova, od koje se izvode slabi pasivni aorist i slabi pasivni futur.

Onaj oblik, od kojega se sve vremenske osnove mogu izvesti, zove se glagolska osnova.

Bilj. Ne treba misliti, da se sve vremenske osnove mogu izvesti od svake glagolske osnove; naprotiv vrijedi ovo pravilo, da se jaki i slabi oblici ne nalaze jedni pored drugih, pa aorisna osnova za aktiv i medij, a tako isto i pasivna osnova ili je jaka ili slaba, rijetko se kada nalaze obadvije.

*) Veoma rijetko dolazi osobit nastavak za 1. du. med. -μεθον.

§.228. Konjunktiv se od indikativa razlikuje produljenim (osnovnim) samoglasnikom pred nastavcima: λύ-ω-μεν solv-ā-mus, λύ-η-τε solv-ā-tis.

Znak je optativa ι ili ιη (ιε): λύ-ο-ι-μεν odrješivali bismo, τιθε-ίη-μεν postavljali bismo.

Konjunktiv prima primarne, a optativ, izuzevši 1. lice sing. akt., sekundarne nastavke.

Imperativ ima ove osobite nastavke:

S. 2.	-θι ili -ς	-σο
3.	-τω	-σθω
D. 2.	-τον	-σθον
3.	-των	-σθων
Pl. 2.	-τε	-σθε
3.	-ντων ili -τωσαν	-σθων ili -σθωσαν

Bilj. Oblici na -τωσαν ili -σθωσαν potvrđuju se u prozi istom od konca 4. vijeka pr. Hr.

§.229. Za naglašivanje glagolâ vrijedi ovo glavno pravilo: naglasak se odmiče od kraja prema početku riječi što se više može; krajnje se αι osim optativa drži za kratko: λύω, λύετε, λύομαι.

Od toga se pravila izuzimaju participi, koji zadržavaju naglasak na istom slogu, na kojem je u nom. sing. muškoga roda, ako tomu nijesu protivna općena pravila o naglasku (§. 79.—87.): part. prez. akt. m. βασιλεύων (regnans) neutr. βασιλεῦον, a ne βασίλευον (ni βασιλεύον, po §. 84.), part. fut. akt. m. βασιλεύσων (regnaturus) neutr. βασιλεῦσον. — Izuzeci §. 331.—333.

§.230. Razlikujemo dvije glavne konjugacije:

1. Prva, mnogo običnija, sastavlja lične nastavke s prve dvije vremenske osnove preko samoglasnika, koji pripada osnovi, pa se zove osnovni samoglasnik (tematski vokal): λύ-ο-μεν (isp. hrv. plet-e-mo). Zato što se u toj konjugaciji 1. lice sing. prez. akt. svršuje na ω, svi se takovi glagoli zovu glagoli na ω: λύ-ω.

2. Druga rjeđa konjugacija pridijeva lične nastavke prvima dvjema vremenskim osnovama bez osnovnoga samoglasnika: ἐσ-μέν (isp. hrv. jes-mo). Budući da prvo lice sing. prez. akt. te konjugacije ima nastavak μι, zato se oni glagoli, koji se tako sprežu, zovu glagoli na μι: εἶ-μί.

Oblike ostalih 5 vremenskih osnova jedna i druga konjugacija izvode jednako.

GLAVA X.

Prva glavna konjugacija ili glagoli na ω.

I. Prezentska osnova.

A. Pregibanje prezentske osnove.

§.231. Od prezentske osnove postaje prezent akt. i med. (pas.) s načinima, infinitivima i participima, pa imperfekt akt. i med. (pas.).

Oblici glagolski, koji postaju od prezentske osnove, imaju imperfektivno (trajno) značenje.

Prezent	Indikativ	Konjunktiv
aktiva	odrješujem	
1. sing.	λύ-ω	λύ-ω [solv-a-m]
2. „	λύ-ει-ς	λύ-ῃ-ς [solv-ā-s]
3. „	λύ-ει	λύ-ῃ [solv-a-t]
2. duala	λύ-ε-τον	λύ-η-τον
3. „	λύ-ε-τον	λύ-η-τον
1. plur.	λύ-ο-μεν	λύ-ω-μεν [solv-ā-mus]
2. „	λύ-ε-τε	λύ-η-τε [solv-ā-tis]
3. „	λύ-ου-σι(ν)	λύ-ω-σι(ν) [solv-a-nt]
medija i pasiva	odrješujem si ili se	
1. sing.	λύ-ο-μαι	λύ-ω-μαι
2. „	λύ-ῃ ili λύ-ει	λύ-ῃ
3. „	λύ-ε-ται	λύ-η-ται
2. „	λύ-ε-σθον	λύ-η-σθον
3. duala	λύ-ε-σθον	λύ-η-σθον
1. plur.	λυ-ό-μεθα	λυ-ώ-μεθα
2. „	λύ-ε-σθε	λύ-η-σθε
3. „	λύ-ο-νται	λύ-ω-νται

Imperf.	aktiva: odrješivah	
1. sing. ἔ-λυ-ο-ν 2. „ ἔ-λυ-ε-ς 3. „ ἔ-λυ-ε(ν)	du. ἐ-λύ-ε-τον „ ἐ-λυ-έ-την	plur. ἐ-λύ-ο-μεν „ ἐ-λύ-ε-τε „ ἔ-λυ-ο-ν

Optativ	Imperativ	Infinitiv odrješivati λύ-ειν
odrješivao bih	odrješuj	
λύ-οι-μι λύ-οις λύ-οι λύ-οι-τον λυ-οί-την λύ-οι-μεν λύ-οι-τε λύ-οι-εν	 λῦ-ε*) [solv-e] λυ-έ-τω [solv-i-to] λύ-ε-τον λυ-έ-των λύ-ε-τε [solv-i-te] λυ-ό-ντων [solv-u-nto] (λυ-έ-τωσαν)	Particip odrješujući λύ-ων, -ουσα, λῦ-ον*) (osn. λυοντ) [solvent-] g. λύοντ-ος [solvent-is]
odrješivao bih si ili se	odrješuj si ili se	Infinitiv odrješivati si ili se λύ-ε-σθαι
λυ-οί-μην λύ-οι-ο λύ-οι-το λύ-οι-σθον λυ-οί-σθην λυ-οί-μεθα λύ-οι-σθε λύ-οι-ντο	 λύ-ου λυ-έ-σθω λύ-ε-σθον λυ-έ-σθων λύ-ε-σθε λυ-έ-σθων (λυ-έ-σθωσαν)	Particip odrješujući si ili se λυ-ό-μενος λυ-ο-μένη λυ-ό-μενο-ν

medija i pasiva: odrješivah si ili se		
s. ἐ-λυ-ό-μην ἐ-λύ-ου ἐ-λύ-ε-το	d. ἐ-λύ-ε-σθον ἐ-λυ-έ-σθην	pl. ἐ-λυ-ό-μεθα ἐ-λύ-ε-σθε ἐ-λύ-ο-ντο

*) υ je u λύω po naravi dugo.

§.233. 1. Osnovni je samoglasnik pred nosnim glasovima (μ, ν) i u optativu mukli *o*-glas (ο, od kojega može postati ου, u konj. ω), a pred drugim suglasnicima (σ, τ) jasni *e*-glas (ε, od kojega može postati ει, u konj. η).

2. U 1., 2. i 3. licu sing. prez. ind. akt. stopio se nastavak s osnovnim samoglasnikom u završecima: -ω, -εις, -ει. — ου trećega lica plur. postalo je naknadnim produljivanjem (§. 43.) od ο: λύ-ου-σι mjesto isprvičnoga i dorskoga λύ-ο-ντι [isp. s o l v-u-n t). Isp. §. 51, B. 1. i 60, b. — U 3. licu sing. impf. stoji ε(ν) mjesto isprvičnoga ε-τ, jer se τ na kraju nije moglo održati (§. 67.); tako i u 3. l. pl. -ν mj. -ντ.

3. U 2. licu sing. prez. ind. med. postalo je ῃ od ε(σ)αι: λύῃ od λύ-ε-(σ)αι po §. 61, a. i 38; pored starijega ῃ dolazi i mlađe ει: λύει.

4. U konjunktivu prelazi svako indikativno ο(ου) u ω, svako ε u η, svako ει u ῃ; ῃ 2. lica sing. med. stegnuto je od η(σ)αι (isp. §. 228.).

5. U 2. licu sing. impt. akt. nema nastavka; a u 2. licu sing. impt. i imperf. med. postaje ου stezanjem od εσο, εο: λύου = λύε(σ)ο, ἐλύου = ἐλύε(σ)ο (§. 61, a., §. 37.). — U 2. licu sing. optat. med. postaje οιο od οισο.

B. Augment.

§.234. Augment (augmentum, prirastak) znak je prošlosti u indikativu svih historičkih vremena (§. 225., 3, B.). Ima pak dva oblika: ili se

a) pred glagol meće ε: silabički (složni) augment; ili se

b) početni samoglasnik produljuje: temporalni (vremenski) augment.

Silabički augment primaju svi glagoli, koji se počinju sa suglasnikom: ἔ-λυ-ο-ν, ἐ-τυπτ-ό-μην (bivah bijen). ρ se iza ε podvostruča: ἔρρῖπτον od ῥίπτω (bacam).

Bilješka. Mjesto ε može kao silabički augment dolaziti i η u: ἤ-μελλ-ο-ν od μέλλω (kanim se), ἠ-βουλ-ό-μην od βούλομαι (hoću), ἠ-δυνά-μην od δύναμαι (mogu) (ali dolazi i ε).

§.235. Temporalni augment dobivaju svi glagoli, koji se počinju sa samoglasnikom, imao on na sebi spiritus asper ili lenis. Temporalnim se augmentom mijenja:

α	u η	: ἄγω (vodim)	imperf.	ἦγ-ο-ν
ε	„ η	: ἐλαύνω (tjeram)	„	ἤλαυν-ο-ν
ο	„ ω	: ὀνειδίζω (grdim)	„	ὠνείδιζ-ο-ν
ῐ	„ ῑ	: ἱκετεύω (molim se)	„	ἱκέτευ-ο-ν
ῠ	„ ῡ	: ὑβρίζω (obijestan sam)	„	ὕβριζ-ο-ν
αι	„ ῃ	: αἰσχύνω (sramotim)	„	ᾔσχυν-ο-ν
ᾳ	„ ῃ	: ᾄδω (pjevam)	„	ᾖδ-ο-ν
αυ	„ ηυ	: αὐξάνω (množim)	„	ηὔξαν-ο-ν
οι	„ ῳ	: οἰκίζω (naseljavam)	„	ᾤκιζ-ο-ν

Bez augmenta ostaju dugi samoglasnici η ω, ῑ, ῡ i dvoglasnik ου; kadšto i dvoglasnici ει, ευ:

οὐτάζω (ranjavam) impf. οὔταζ-ο-ν
εἰκάζω (nagađam) „ εἴκαζ-ο-ν (i ᾔκαζον)
εὑρίσκω (nalazim) „ εὕρισκ-ο-ν (i ηὕρισκον aor. ηὗρον).

Bilj. Ako glagol bez augmenta ima oštri hak, ostaje mu i na augmentu.

Neki glagoli, koji se počinju sa samoglasnikom ε, ne §.236. produljuju ga u η, nego u ει:

ἐάω puštam, ἕλκω vučem, ἕρπω pužem,
ἐθίζω navikavam, ἕπομαι slijedim, ἑστιάω gostim,
ἑλίσσω valjam, ἐργάζομαι radim, ἔχω imam;

impf. εἴων, εἴθιζον, εἵλισσον itd.

Bilj. Ti su glagoli negda imali u početku suglasnik pa po tom silabički augment: *F*εργάζ-ο-μαι ἐ-*F*εργαζ-ό-μην, σέχ-ω ἔ-σεχ-ο-ν; zatim je suglasnik ispao: ἐ-εργαζ-ό-μην, ἔ-εχ-ο-ν, a napokon se εε po pravilu stegnulo u ει (§. 36.): εἰργαζ-ό-μην, εἶχ-ο-ν.

1. Silabički augment imaju neki glagoli, premda se §.237. počinju sa samoglasnikom, zato što su se negda počinjali s digamom, dakle s konsonantom: ὠθέω (turam) ἐ-ώθουν, ὠνέομαι (kupujem) ἐ-ωνούμην.

2. Oba augmenta i silabički i temporalni imaju: ὁράω (gledam) ἑώρα-ο-ν = ἑώρων; ἀν-οίγ-ω (otvoram), ἀν-έῳγ-ο-ν.

Glagoli složeni s prijedlogom dobivaju §.238. augment u sredini riječi odmah iza prijedloga,

ako je više prijedlogâ, iza posljednjega: εἰς-φέρ-ω (unosim), εἰς-έ-φερ-ο-ν; προ-εις-άγ-ω (prije uvodim), προ-εις-ῆγ-ο-ν. Isp. §. 332., 1. Naglasak ne prelazi nigda preko augmenta.

Prijedlog ἐκ (iz) pretvara se pred augmentom u ἐξ: ἐκ-φέ-ρω (iznosim) ἐξ-έ-φερ-ο-ν; prijedlozi ἐν (u), σύν (sa), koji u prezentu ν asimiliraju (§. 51.) ili gube (§. 51., B. 3.), primaju pred ε isprvični oblik: ἐμ-βάλλ-ω (upadam), ἐν-έ-βαλλ-ο-ν, ἐγ-καλύπτ-ω (umotavam) ἐν-ε-κάλυπτ-ο-ν, συλ-λέγ-ω (sabiram) συν-έ-λεγ-ο-ν, συρ-ράπτ-ω (sašivam) συν-έ-ρραπτ-ο-ν, συ-στέλλω (stežem) συν-έ-στελλ-ο-ν.

§.239. Krajnji samoglasnik onih prijedloga, koji se svršuju na samoglasnik, izostavlja se pred augmentom: ἀπ-έ-φερ-ο-ν (odnošah) od ἀπο-φέρω; samo περί i πρό ne gube nigda samoglasnika; πρό se s ε često steže: προύβαινον od προ-έ-βαιν-ο-ν (stupah naprijed).

§.240. Neki glagoli složeni s prijedlozima dobili su značenje prostih glagola i primaju augment pred prijedlogom:

ἐναντιόομαι (protivim se)	impf. ἠναντιούμην
καθέζομαι (sjedam, sjedim)	„ ἐκαθεζόμην
καθίζω (posađujem, sjedam)	„ ἐκάθιζον
καθεύδω (spavam)	„ ἐκάθευδον (pored καθηῦδον).

Dva augmenta imaju:

ἀν-έχομαι (podnosim)	„ ἠν-ειχόμην
ἐν-οχλέω (dosađujem)	„ ἠν-ώχλουν

§.241. Glagoli, koji nijesu složeni s prijedlozima, nego od složenih imena izvedeni (decomposita), primaju augment ponajviše iza prijedloga, n. pr.:

ἐμποδίζω (priječim,	od ἐμποδών)	impf. ἐν-ε-πόδιζον
ἐνεδρεύω (zasjedam,	„ ἐνέδρα)	„ ἐν-ήδρευον
ἐπιορκέω (kunem se krivo,	„ ἐπίορκος)	„ ἐπι-ώρκουν
κατηγορέω (tužim,	„ κατήγορος)	„ κατ-ηγόρουν
ὑποπτεύω (sumnjam,	„ ὕποπτος)	„ ὑπ-ώπτευον
ἀπολογέομαι (branim se)		„ ἀπ-ε-λογούμην
ἐνθυμέομαι (promišljam)		„ ἐν-ε-θυμούμην
ἀπολαύω (uživam)		„ ἀπ-έ-λαυον
ἐξετάζω (ispitujem)		„ ἐξ-ήταζον.

Druga decomposita primaju augment naprijed; n. pr.: §.242.

ἀδικέω (činim krivo)	impf. ἠδίκουν
ἀθυμέω (besrčan sam)	„ ἠθύμουν
δυςτυχέω (nesretan sam	„ ἐδυςτύχουν
εὐτυχέω (sretan sam)	„ εὐτύχουν
εὐεργετέω (činim dobro)	„ εὐεργέτουν i εὐηργέτουν.

C. Verba contracta.

Glagoli na -άω, -έω, -όω stežu samoglasnike ᾰ, ε, ο u svima oblicima prezentske osnove s osnovnim samoglasnikom pa se zovu stegnuti glagoli (verba contracta). Tu vrijede pravila o stezanju raspravljena u §. 36.—38. §.243.

Navlastito vrijede ova pravila:

1. α se steže s *e*-glasom (ε, η, ει, ῃ) u ᾱ (ᾳ).
   s *o*-glasom (ο, ω, ου, οι) u ω (ῳ).

2. ε se steže s ε u ει, s ο u ου, a pred dugim se vokalom (ω, η) ili diftongom (ει, ῃ, ου, οι) gubi.

3. ο se steže s diftongom, u kojem je ι (ει, ῃ, οι), u οι, s ε, ο ili ου u ου, s η ili ω u ω.

Bilj. Samo u infinitivu, gdje ει nije izvorno (nego je -ειν stegnuto od -ε-εν), αειν se ne steže u ᾷν, nego u ᾶν, a οειν se ne steže u οῖν, nego u οῦν.

		τῑμάω (častim) [isp. lat. am(a)o]		ποιέω (činim) [isp. lat. moneo]		δουλόω (zarobljujem)	
		Osnove: τιμα		ποιε		δουλο	
		Aktiv					
Prez. ind.	s.1	τιμάω	τιμῶ	ποιέω	ποιῶ	δουλόω	δουλῶ
	2	τιμάεις	τιμᾷς	ποιέεις	ποιεῖς	δουλόεις	δουλοῖς
	3	τιμάει	τιμᾷ	ποιέει	ποιεῖ	δουλόει	δουλοῖ
	d.2	τιμάετον	τιμᾶτον	ποιέετον	ποῖειτον	δουλόετον	δουλοῦτον
	3	τιμάετον	τιμᾶτον	ποιέετον	ποιεῖτον	δουλόετον	δουλοῦτον
	p.1	τιμάομεν	τιμῶμεν	ποιέομεν	ποιοῦμεν	δουλόομεν	δουλοῦμεν
	2	τιμάετε	τιμᾶτε	ποιέετε	ποιεῖτε	δουλόετε	δουλοῦτε
	3	τιμάουσι(ν)	τιμῶσι(ν)	ποιέουσι(ν)	ποιοῦσι(ν)	δουλόουσι(ν)	δουλοῦσι(ν)
Konjunktiv	s.1	τιμάω	τιμῶ	ποιέω	ποιῶ	δουλόω	δουλῶ
	2	τιμάῃς	τιμᾷς	ποιέῃς	ποιῇς	δουλόῃς	δουλοῖς
	3	τιμάῃ	τιμᾷ	ποιέῃ	ποιῇ	δουλόῃ	δουλοῖ
	d.2	τιμάητον	τιμᾶτον	ποιέητον	ποιῆτον	δουλόητον	δουλῶτον
	3	τιμάητον	τιμᾶτον	ποιέητον	ποιῆτον	δουλόητον	δουλῶτον
	p.1	τιμάωμεν	τιμῶμεν	ποιέωμεν	ποιῶμεν	δουλόωμεν	δουλῶμεν
	2	τιμάητε	τιμᾶτε	ποιέητε	ποιῆτε	δουλόητε	δουλῶτε
	3	τιμάωσι(ν)	τιμῶσι(ν)	ποιέωσι(ν)	ποιῶσι(ν)	δουλόωσι(ν)	δουλῶσι(ν)

Medij (Pasiv)					
τιμάομαι	τιμῶμαι	ποιέομαι	ποιοῦμαι	δουλόομαι	δουλοῦμαι
τιμάῃ, ει	τιμᾷ	ποιέῃ, ει	ποιῇ, εῖ	δουλόῃ, ει	δουλοῖ
τιμάεται	τιμᾶται	ποιέεται	ποιεῖται	δουλόεται	δουλοῦται
τιμάεσθον	τιμᾶσθον	ποιέεσθον	ποιεῖσθον	δουλόεσθον	δουλοῦσθον
τιμάεσθον	τιμᾶσθον	ποιέεσθον	ποιεῖσθον	δουλόεσθον	δουλοῦσθον
τιμαόμεθα	τιμώμεθα	ποιεόμεθα	ποιούμεθα	δουλοόμεθα	δουλούμεθα
τιμάεσθε	τιμᾶσθε	ποιέεσθε	ποιεῖσθε	δουλόεσθε	δουλοῦσθε
τιμάονται	τιμῶνται	ποιέονται	ποιοῦνται	δουλόονται	δουλοῦνται
τιμάωμαι	τιμῶμαι	ποιέωμαι	ποιῶμαι	δουλόωμαι	δουλῶμαι
τιμάῃ	τιμᾷ	ποιέῃ	ποιῇ	δουλόῃ	δουλοῖ
τιμάηται	τιμᾶται	ποιέηται	ποιῆται	δουλόηται	δουλῶται
τιμάησθον	τιμᾶσθον	ποιέησθον	ποιῆσθον	δουλόησθον	δουλῶσθον
τιμάησθον	τιμᾶσθον	ποιέησθον	ποιῆσθον	δουλόησθον	δουλῶσθον
τιμαώμεθα	τιμώμεθα	ποιεώμεθα	ποιώμεθα	δουλοώμεθα	δουλώμεθα
τιμάησθε	τιμᾶσθε	ποιέησθε	ποιῆσθε	δουλόησθε	δουλῶσθε
τιμάωνται	τιμῶνται	ποιέωνται	ποιῶνται	δουλόωνται	δουλῶνται

Aktiv

Optativ	s.1	τιμάοιμι	τιμῷμι	ποιέοιμι	ποιοῖμι	δουλόοιμι	δουλοῖμι
		(-αοίην	-ῴην)*	(-εοίην	-οίην)	(-οοίην	-οίην)
	2	τιμάοις	τιμῷς	ποιέοις	ποιοῖς	δουλόοις	δουλοῖς
		(-αοίης	-ῴης)	(-εοίης	-οίης)	(-οοίης	-οίης)
	3	τιμάοι	τιμῷ	ποιέοι	ποιοῖ	δουλόοι	δουλοῖ
		(-αοίη	-ῴη)	(-εοίη	-οίη)	(-οοίη	-οίη)
	d.2	τιμάοιτον	τιμῷτον	ποιέοιτον	ποιοῖτον	δουλόοιτον	δουλοῖτον
		(-αοίητον	-ῴητον)	(-εοίητον	-οίητον)	(-οοίητον	-οίητον)
	3	τιμαοίτην	-τιμῴτην	ποιεοίτην	ποιοίτην	δουλοοίτην	δουλοίτην
		(-αοιήτην	-ῳήτην)	(-εοιήτην	-οιήτην)	(-οοιήτην	-οιήτην)
	p.1	τιμάοιμεν	τιμῷμεν	ποιέοιμεν	ποιοῖμεν	δουλόοιμεν	δουλοῖμεν
		(-αοίημεν	-ῴημεν)	(-εοίημεν	-οίημεν)	(-οοίημεν	-οίημεν)
	2	τιμάοιτε	τιμῷτε	ποιέοιτε	ποιοῖτε	δουλόοιτε	δουλοῖτε
		(-αοίητε	-ῴητε)	(-εοίητε	-οίητε)	(-οοίητε	-οίητε)
	3	τιμάοιεν	τιμῷεν	ποιέοιεν	ποιοῖεν	δουλόοιεν	δουλοῖεν
Imperativ	s.2	τίμαε	τίμᾱ	ποίεε	ποίει	δούλοε	δούλου
	3	τιμαέτω	τιμάτω	ποιεέτω	ποιείτω	δουλοέτω	δουλούτω
	d.2	τιμάετον	τιμᾶτων	ποιέετον	ποιεῖτον	δουλόετον	δουλοῦτον
	3	τιμαέτων	τιμάτον	ποιεέτων	ποιείτων	δουλοέτων	δουλούτων
	p.2	τιμάετε	τιμᾶτε	ποιέετε	ποιεῖτε	δουλόετε	δουλοῦτε
	3	τιμαόντων	τιμώντων	ποιεόντων	ποιούντων	δουλοόντων	δουλούντων
Infin.		τιμάειν	τιμᾶν	ποιέειν	ποιεῖν	δουλόειν	δουλοῦν

*) Bilj. Tiskom označeni oblici optativa akt. τιμῴην itd. u sing., τιμῷτον itd. u du. i pl. običniji su.

Medij (Pasiv)

τιμαοίμην	τιμῴμην	ποιεοίμην	ποιοίμην	δουλοοίμην	δουλοίμην
τιμάοιο	τιμῷο	ποιέοιο	ποιοῖο	δουλόοιο	δουλοῖο
τιμάοιτο	τιμῷτο	ποιέοιτο	ποιοῖτο	δουλόοιτο	δουλοῖτο
τιμάοισθον	τιμῷσθον	ποιέοισθον	ποιοῖσθον	δουλόοισθον	δουλοῖσθον
τιμαοίσθην	τιμῴσθην	ποιεοίσθην	ποιοίσθην	δουλοοίσθην	δουλοίσθην
τιμαοίμεθα	τιμῴμεθα	ποιεοίμεθα	ποιοίμεθα	δουλοοίμεθα	δουλοίμεθα
τιμάοισθε	τιμῷσθε	ποιέοισθε	ποιοῖσθε	δουλόοισθε	δουλοῖσθε
τιμάοιντο	τιμῷντο	ποιέοιντο	ποιοῖντο	δουλόοιντο	δουλοῖντο
τιμάου	τιμῶ	ποιέου	ποιοῦ	δουλόου	δουλοῦ
τιμαέσθω	τιμάσθω	ποιεέσθω	ποιείσθω	δουλοέσθω	δουλούσθω
τιμάεσθον	τιμᾶσθον	ποιέεσθον	ποιεῖσθον	δουλόεσθον	δουλοῦσθον
τιμαέσθων	τιμάσθων	ποιεέσθων	ποιείσθων	δουλοέσθων	δουλούσθων
τιμάεσθε	τιμᾶσθε	ποιέεσθε	ποεῖσθε	δουλόεσθε	δουλοῦσθε
τιμαέσθων	τιμάσθων	ποιεέσθων	ποιείσθων	δουλοέσθων	δουλούσθων
τιμάεσθαι	τιμᾶσθαι	ποιέεσθαι	ποιεῖσθαι	δουλόεσθαι	δουλοῦσθαι

Aktiv

Particip		τιμάων	τιμῶν	ποιέων	ποιῶν	δουλόων	δουλῶν
		τιμάουσα	τιμῶσα	ποιέουσα	ποιοῦσα	δουλόουσα	δουλοῦσα
		τιμάον	τιμῶν	ποιέον	ποιοῦν	δουλόον	δουλοῦν
Imperfekt	s.1	ἐτίμαον	ἐτίμων	ἐποίεον	ἐποίουν	ἐδούλοον	ἐδούλουν
	2	ἐτίμαες	ἐτίμᾱς	ἐποίεες	ἐποίεις	ἐδούλοες	ἐδούλους
	3	ἐτίμαε(ν)	ἐτίμᾱ	ἐποίεε(ν)	ἐποίει	ἐδούλοε(ν)	ἐδούλου
	d.2	ἐτιμάετον	ἐτιμᾶτον	ἐποιέετον	ἐποιεῖτον	ἐδουλόετον	ἐδουλοῦτον
	3	ἐτιμαέτην	ἐτιμάτην	ἐποιεέτην	ἐποιείτην	ἐδουλοέτην	ἐδουλούτην
	p.1	ἐτιμάομεν	ἐτιμῶμεν	ἐποιέομεν	ἐποιοῦμεν	ἐδουλόομεν	ἐδουλοῦμεν
	2	ἐτιμάετε	ἐτιμᾶτε	ἐποιέετε	ἐποιεῖτε	ἐδουλόετε	ἐδουλοῦτε
	3	ἐτίμαον	ἐτίμων	ἐποίεον	ἐποίουν	ἐδούλοον	ἐδούλουν

Drugi primjeri: τολμάω (usuđujem se), σιγάω (šutim), βοάω (vičem), ἐάω (§. 236. puštam). — ἀσκέω (vršim), κο-

Medij (Pasiv)

τιμαόμενος	τιμώμενος	ποιεόμενος	ποιούμενος	δουλοόμενος	δουλούμενος
τιμαομένη	τιμωμένη	ποιεομένη	ποιουμένη	δουλοομένη	δουλουμένη
τιμαόμενον	τιμώμενον	ποιεόμενον	ποιούμενον	δουλοόμενον	δουλούμενον
ἐτιμαόμην	ἐτιμώμην	ἐποιεόμην	ἐποιούμην	ἐδουλοόμην	ἐδουλούμην
ἐτιμάου	ἐτιμῶ	ἐποιέου	ἐποιοῦ	ἐδουλόου	ἐδουλοῦ
ἐτιμάετο	ἐτιμᾶτο	ἐποιέετο	ἐποιεῖτο	ἐδουλόετο	ἐδουλοῦτο
ἐτιμάεσθον	ἐτιμᾶσθον	ἐποιέεσθον	ἐποιεῖσθον	ἐδουλόεσθον	ἐδολοῦσθον
ἐτιμαέσθην	ἐτιμάσθην	ἐποιεέσθην	ἐποιείσθην	ἐδουλοέσθην	ἐδουλούσθην
ἐτιμαόμεθα	ἐτιμώμεθα	ἐποιεόμεθα	ἐποιούμεθα	ἐδουλοόμεθα	ἐδουλούμεθα
ἐτιμάεσθε	ἐτιμᾶσθε	ἐποιέεσθε	ἐποιεῖσθε	ἐδουλόεσθε	ἐδουλοῦσθε
ἐτιμάοντο	ἐτιμῶντο	ἐποιέοντο	ἐποιοῦντο	ἐδουλόοντο	ἐδουλοῦντο

σμέω (kitim), ἀριθμέω (brojim). — δηλόω (objavljujem), στεφανόω (ovjenčavam), ζημιόω (kažnjujem), χρυσόω (zlatim).

*

§.244. Bilješke. 1. Jednosložne osnove na -ε stežu se samo ondje, gdje stezanjem postaje ει:

Prez.	πλέω (brodim)		πλέομεν
	πλεῖς		πλεῖτε
	πλεῖ		πλέουσι(ν)
Impf.	ἔπλεον	Konj.	πλέω
	ἔπλεις		πλέῃς itd.
	ἔπλει itd.	Opt.	πλέοιμι itd.
Inf.	πλεῖν	Partc.	πλέων itd.

Δέω (vežem) može se stezati svagdje; δέομαι (trebam) ili se drži pravila ili se ne steže nikako.

2. Neke osnove na -α ne stežu α i e-glas u ᾱ, nego u η; tako navlastito: ζάω (živim), διψάω (žednim), πεινάω (gladujem), χράομαι (upotrebljavam):

ζῶ ζῇς ζῇ ζῆτε ἔζης ἔζη ἐζῆτε ζῆν

χρῶμαι χρῇ χρῆται χρῆσθε ἐχρῆτο ἐχρῆσθε χρῆσθαι.

3. κάω (pored καίω, palim) i κλάω (pored κλαίω, plačem) ne stežu se nigdje (§. 253.).

4. U 3. sing. impf. stegnuti oblik nema nigda ν ἐφελκ.: ἐτίμα od ἐτίμαε(ν).

D. Razlika prezentske osnove od glagolske.

§.245. Glagolskom osnovom nazivamo onaj osnovni oblik glagolski, od kojega se mogu izvesti svi oblici glagolski, samo ako se pazi na glasovne zakone: λυ, prez. λύω, perf. λέλυκα, fut. λύσω; τιμα, prez. τιμάω, perf. τετίμηκα, fut. τιμήσω.

Od glagolske osnove postaju redovno i imena: λύ-σι-ς (otkupljivanje), λυ-τήρ (otkupitelj), λύ-τρο-ν (otkupnina); τίμη-σις (procjenjivanje), τιμη-τής (procjenjivalac, censor).

Ako se glagolska osnova ni od kuda izvesti ne može, zove se korijen: λυ, a glagol, koji je od njega izveden, zove se korjenit glagol: λύω; ako li je glagolska osnova već sama nominalnim nastavkom izvedena nominalna osnova, zove se izvedena, a glagol od nje načinjen izveden glagol; tako je τιμα nominalna osnova izvedena od korijena τι nominalnim nastavkom μᾱ; od nje imamo imenicu τιμή (čast); a zajedno je ta osnova glagolska, te imamo od nje glagol τιμάω (častim).

§.246. Glagolska osnova nije svagda jednaka prezentskoj, nego je prezentska osnova često raširena glagolska osnova: prez. λείπ-ω (ostavljam), prez. osn. λειπ, glag. osn. λῐπ (aor. ἔλιπον). Kad se odbace takovi prezentski raširci, ostaje čista glagolska osnova.

Po razlici među prezentskom i glagolskom osnovom dijele se glagoli ponajprije na četiri razreda s nekim razdjelima.

1. Prvi razred (neraširenі). §.247.

Prezentska je osnova jednaka glagolskoj. Amo idu gotovo sva verba pura t. j. oni glagoli, kojima se osnova svršuje na samoglasnik (§. 243.), a osim toga mnoga impura: τιμά-ω, δουλό-ω, παιδεύ-ω (odgajam), λύω; — ἄρχω (vladam), ἄγω (vodim), λέγω (govorim).

2. Drugi razred (produljeni). §.248.

Samoglasnik se u prezentskoj osnovi produljuje (§. 40., 42.).

φεύγ-ω (bježim)	glag. osnova	φῠγ	(φῠγή bijeg, lat. fuga)
λείπ-ω (ostavljam)	„ „	λῐπ	(aor. ἔλῐπον §. 256.)
πείθ-ω (nagovaram)	„ „	πῐθ	(πῐθ-ανό-ς nagovoran)
τήκ-ω (topim)	„ „	τᾰκ	(aor. pas. ἐτάκην §. 294.)
τρίβ-ω (tarem)	„ „	τρῐβ	(aor. pas. ἐτρίβην §. 294.).

Ovamo ide još šest glagola na εω:

πλέω	(plovim)	glag. osnova	πλυ
πνέω	(pušem)	„ „	πνυ
νέω	(plivam)	„ „	νυ
ῥέω	(tečem)	„ „	ῥυ
θέω	(trčim)	„ „	θυ
χέω	(lijevam)	„ „	χυ.

Bilj. U tima se glagolima υ produljilo u ευ, a ευ se pred samoglasnikom pretvorilo u εF; napokon je F ispalo (§. 61., c): πλυ πλευω πλεFω πλέω. Isp. πνεῦ-μα (dah), ῥεῦ-μα (potok).

3. Treći razred (T-razred). §.249.

Prezentska osnova postaje dodatkom glasa τ. Ovamo pripadaju samo glagoli, kojima se osnova svršuje na usneni suglasnik (verba labialia):

τύπτω (udaram)	glag. osnova	τυπ	(τύπος udarac)
βλάπτω (škodim)	„ „	βλαβ	(βλάβη šteta)
κρύπτω (krijem)	„ „	κρυφ	(κρύφα kradom)
θάπτω (zakopavam §. 54.)	„ „	ταφ	(τάφος grob)
i osim toga:			
τίκτω (rađam)	„ „	τεκ	(τέκνον dijete).

Kako se usneni glasovi mijenjaju pred glasom τ, uči §. 45.

§.250. 4. Četvrti razred (J-razred).

Prezentska osnova postaje dodatkom glasa *j* [isp. lat. fug-i-o, osn. fug]. Kod te se prilike *j* različno mijenja i premješta, kako je razloženo u §. 55.—58.:

a) Grleni glasovi κ γ χ prelaze s *j* u ττ (σσ) (§. 57.):

φυλάττω (čuvam) glag. osnova φυλακ (φυλακή straža)
τάττω ređam „ „ ταγ (ταγός ređač)
ταράττω (mutim) „ „ ταραχ (ταραχή smutnja).

Rijetko prelazi dental s *j* u ττ (σσ):

ἁρμόττω (sastavljam) glag. osn. ἁρμοτ (ἁρμοστής uređivač)
πλάττω (gradim) „ „ πλατ (τὸ πλάσμα §. 47. tvorba).

§.251. b) δ prelazi s *j* u ζ (§. 58.):

ἐλπίζω (nadam se) glag. osn. ἐλπιδ (ἐλπίς, -ίδος nada)
καθ-έζομαι (sjedam) „ „ ἑδ (τὸ ἕδος sedes)
ὄζω (mirišem) „ „ ὀδ (ὀδμή odor).

Rjeđe prelazi gutural s *j* u ζ; navlastito u glagolima, koji znače glas:

στενάζω (uzdišem) glag. osn. στεναγ (στεναγμός uzdisanje)
οἰμώζω (jadikujem) „ „ οἰμωγ (οἰμωγή jadikovanje)
στίζω (bodem) „ „ στιγ (στιγμή punctum)
σαλπίζω (trubim) „ „ σαλπιγγ (σάλπιγξ -ιγγος truba).

§.252. c) λ prelazi s *j* u λλ (§. 56.):

ἅλλομαι (skačem) glag. osn. ἁλ (lat. sal-i-o)
ἀγγέλλω (javljam) „ „ ἀγγελ (ἄγγελος glasnik).

§.253. d) kod ν i ρ premješta se *j* u osnovni slog, te od ᾰ i ε postaje αι i ει, a od ῐ i ῠ: ῑ i ῡ (§. 55.):

φαίνω (pokazujem) glag. osn. φᾰν (φανερός vidljiv)
καθαίρω (čistim) „ „ καθᾰρ (καθαρός čist)
τείνω (napinjem) „ „ τεν (ἀτενής napet)
σπείρω (sijem) „ „ σπερ (τὸ σπέρμα sjeme)
κρίνω (sudim) „ „ κρῐν
ἀμύνω (odbijam) „ „ ἀμῠν
pa ὀφείλω (dugujem) „ „ ὀφελ.

καίω (pored κάω) palim i κλαίω (pored κλάω) plačem s osn. καυ (τὸ καῦμα žega) i κλαυ (κλαυθμός plač) postalo je od *κᾰFj-ω* i *κλᾰF-jω* (§. 61., c.).

NB. Ostale razrede glagolske vidi u §. 320.—327. (nepravilni glagoli).

II. Jaka aorisna osnova.

Od jake aorisne osnove izvodi se jaki (ili drugi) aorist aktivni i medijalni. Jaka je aorisna osnova jednaka glagolskoj. §.254.

Oblici, koji postaju od ove i od svih drugih aorisnih osnova, znače perfektivnu (svršenu) radnju.

Prezent: βάλλω (bacam)
Osnova: βᾰλ

Aktiv: bacih.

	Indikativ	Konjunktiv	Optativ	Imperativ
S. 1.	ἔ-βαλ-ο-ν	βάλ-ω	βάλ-οι-μι	
2.	ἔ-βαλ-ε-ς	βάλ-ῃς	βάλ-οι-ς	βάλ-ε
3.	ἔ-βαλ-ε(ν)	βάλ-ῃ	βάλ-οι	βαλ-έ-τω
D. 2.	ἐ-βάλ-ε-τον	βάλ-η-τον	βάλ-οι-τον	βάλ-ε-τον
3.	ἐ βαλ-έ-την	βάλ-η-τον	βαλ-οί-την	βαλ-έ-των
P. 1.	ἐ-βάλ-ο-μεν	βάλ-ω-μεν	βάλ-οι-μεν	
2.	ἐ-βάλ-ε-τε	βάλ-η-τε	βάλ-οι-τε	βάλ-ε-τε
3.	ἔ-βαλ-ο-ν	βάλ-ω-σι(ν)	βάλ-οι-εν	βαλ-ό-ντων (βαλ-έ-τωσαν)

Inf. βαλ-εῖν Partic. βαλ-ών, βαλ-οῦσα, βαλ-όν
βαλ-όντ-ος, βαλ-ούσης, βαλ-όντ-ος

Medij: bacih si (se).

	Indikativ	Konjunktiv	Optativ	Imperativ
S. 1.	ἐ-βαλ-ό-μην	βάλ-ω-μαι	βαλ-οί-μην	
2.	ἐ-βάλ-ου	βάλ-ῃ	βάλ-οι-ο	βαλ-οῦ
3.	ἐ-βάλ-ε-το	βάλ-η-ται	βάλ-οι-το	βαλ-έ-σθω
D. 2.	ἐ-βάλ-ε-σθον	βάλ-η-σθον	βάλ-οι-σθον	βάλ-ε-σθον
3.	ἐ-βαλ-έ-σθην	βάλ-η-σθον	βαλ-οί-σθην	βαλ-έ-σθων
P. 1.	ἐ-βαλ-ό-μεθα	βαλ-ώ-μεθα	βαλ-οί-μεθα	
2.	ἐ-βάλ-ε-σθε	βάλ-η-σθε	βάλ-οισ-θε	βάλ-ε-σθε
3.	ἐ-βάλ-ο-ντο	βάλ-ω-νται	βάλ-οι-ντο	βαλ-έ-σθων (βαλ-έ-σθωσαν)

Inf. βαλ-έ-σθαι Partic. βαλ-ό-μενος, -η, -ον

1. Jaka aorisna osnova pregiba se sasvim onako, kao i prezentska (zato se indikativ toga aorista svršuje onako, kao impf., a ostali oblici njegovi, kao isti oblici prezenta), samo joj se ovi oblici drukčije naglašuju: §.255.

akt. inf. βαλεῖν, ptc. βαλών, βαλοῦσα, βαλόν
med. inf. βαλέσθαι, 2. sg. impt. βαλοῦ;
tako i složeni glagoli: ἀποβαλεῖν, ἀποβαλών, ἀποβαλέσθαι, ἀποβαλοῦ.

2. Medijalni aorist nema pasivnoga značenja kao medijalni prezent: ἐβαλόμην ne znači: bih bačen, nego bacih si (ili se).

O augmentu v. 234—242.

§. 256. U atičkoj se prozi upotrebljava jaki aorist samo još od ovih pravilnih glagola:

λείπω (ostavljam)	osn. λῐπ	j. aor. ἔλιπον
φεύγω (bježim)	„ φῠγ	„ „ ἔφυγον
τίκτω (rađam)	„ τεκ	„ „ ἔτεκον
ἀνα-κράζω (zavikujem)	„ κρᾰγ	„ „ ἀν-έκρᾰγον
κατα-καίνω (ubijam)	„ κᾰν	„ „ κατ-έκᾰνον
ὀφείλω (dugujem)	„ ὀφελ	„ „ ὤφελον (utinam §. 461., 3., B.).

§. 257. Jaka se aorisna osnova razlikuje od glagolske:

τρέπομαι (obraćam se)	osn. τρεπ	j. aor. ἐτραπόμην (§. 42.)
ἄγω (vodim)	„ ἀγ	„ „ ἤγαγον (reduplikacija!).

III. Futurska osnova.

§. 258. Od nje se izvodi futur aktivni i medijalni.

	Sigmatski futur (prvi f.)	Kontraktni futur (drugi f.)
Prezent	λύω, osnova λῠ Futur. osn. λῡσ	φαίνω (pokazujem), osn. φᾰν Futur. osn. φᾰνε
	Aktiv	
Ind.	λύσ-ω (odriješivat ću) λύσ-εις itd. kao prez. λύω	φᾰνέ-ω, ῶ (pokazivat ću) φᾰνέ-εις, εῖς itd. kao prez. ποιῶ
Opt.	λύσ-οι-μι	φανε-οίην, οίην
Inf.	λύσ-ειν	φανέ-ειν, εῖν
Part.	m. λύσ-ων ž. λύσ-ουσα sr. λῦσ-ον gen. λύσ-οντ-ος	φανέ-ων, ῶν φανέ-ουσα, οῦσα φανέ-ον, οῦν φανέ-οντ-ος, οῦντος
	Medij	
Ind.	λύσ-ο-μαι (odriješivat ću si) kao prez. λύομαι	φανέ-ο-μαι, οῦμαι (pokazivat ću se) kao prez. ποιοῦμαι
Opt.	λυσ-οί-μην	φανε-οί-μην, οίμην
Inf.	λύσ-ε-σθαι	φανέ-ε-σθαι, εῖσθαι
Part.	λυσ-ό-μενος, η, ον	φανε-ό-μενος, ούμενος, η, ον

Futurska se osnova spreže sasvim onako, kao i prezentska, i to sigmatska kao obični, a stegnuta kao stegnuti prezent osnovâ na ε (n. pr. ποιέω) (§. 231., 243.). Futur nema ni konjunktiva ni imperativa. §. 259.

Osnova sigmatskoga futura postaje tim, da se glagolskoj osnovi dodaje σ: λῠ λῡσ. Sigmatski futur imaju sve osnove, koje se svršuju na samoglasnike (verba vocalia) ili na bezvučne suglasnike (verba muta). §. 260.

I. Verba vocalia.

Vokalske osnove imaju pred σ dug samoglasnik, i to
glagoli na -άω iza ε, ι, ρ: ᾱ
inače: η
glagoli na -έω : η
glagoli na -όω : ω
glagoli na -ύω : ῡ; n. pr.

ἐάω (puštam)	futur ἐάσω
ἰάομαι (liječim)	„ ἰάσομαι
θηράω (lovim)	„ θηράσω
τιμάω (častim)	„ τιμήσω
βοάω (vičem)	„ βοήσομαι
ποιέω (činim)	„ ποιήσω
δουλόω (zarobljujem)	„ δουλώσω
μηνύω (pokazujem)	„ μηνύσω.

Glagoli χράω (proričem), χράομαι (upotrebljavam) imaju u fut. η: χρήσω, χρήσομαι (§. 244., 2.), naprotiv ἀκροάομαι (slušam) ima ἀκροάσομαι.

II. Verba muta.

Glagoli 2. razreda pridijevaju σ prezentskoj, ostali glagolskoj osnovi. — σ se po §. 48. slaže s grlenima u ξ, s usnenima u ψ, a zubni po §. 49. ispadaju ispred njega (glagolima 3. razr. svršuje se dakle futur na -ψω, onima na -ττω svršuje se na -ξω, a onima na -ζω svršuje se na -σω): §. 261.

ἄρχω (vladam)	osn. ἀρχ	fut. ἄρξω
τήκω (topim)	„ τᾰκ	„ τήξω 2. r.
φεύγω (bježim)	„ φυγ	„ φεύξομαι 2. r.

ἐκ-πλήττω (plašim) osn. πλᾰγ fut. ἐκπλήξω (2. i 4. razr.)
φυλάττω (čuvam) „ φυλᾰκ „ φυλάξω
οἰμώζω (jadikujem) „ οἰμωγ „ οἰμώξομαι (§. 251.)
τρέπω (obraćam) „ τρεπ „ τρέψω
τρέφω (hranim) „ τρεφ „ θρέψω (§. 54.)
τρίβω (tarem) „ τρῐβ „ τρίψω 2. r.
λείπω (ostavljam) „ λῐπ „ λείψω 2. r.
βλάπτω (škodim) „ βλᾰβ „ βλάψω
θάπτω (zakopavam) „ τᾰφ „ θάψω (§. 54.)
ψεύδω (varam) „ ψευδ „ ψεύσω 1. r.
πείθω (nagovaram) „ πῐθ „ πείσω
σχίζω (cijepam) „ σχῐδ „ σχίσω
ἁρμόττω (sastavljam) „ ἁρμοτ „ ἁρμόσω (§. 250.)
σπένδω (izlijevam žrtvu) „ σπενδ „ σπείσω (§. 50.).

Glagolima 2. razr. πλέω (plovim), πνέω (pušem) (§. 248.) glasi futur: πλεύσομαι, πνεύσομαι; a glagol χέω (lijevam) ima fut. χέω.

Glagolima καίω (κάω) palim, κλαίω (κλάω) plačem (§. 253.) glasi futur: καύσω, κλαύσομαι.

§. 262. III. Za futurum contractum postaje osnova tako, da se glagolskoj osnovi pridijeva ε: φᾰν: φᾰνε fut. φανῶ. Takav futur imaju osnove na λ, μ, ν, ρ **(verba liquida)**, n. pr.:

βάλλω (bacam) osn. βᾰλ fut. βᾰλῶ
ἀγγέλλω (javljam) „ ἀγγελ „ ἀγγελῶ
περαίνω (svršujem) „ περᾰν „ περᾰνῶ
κρίνω (sudim) „ κρῐν „ κρῐνῶ
δέρω (derem) „ δερ „ δερῶ
αἴρω, hom. ἀείρω (dižem) „ ἀρ (od ἀερ) „ ἀρῶ.

Bilješka. Futurum je contractum zapravo vrsta sigmatskoga: φανέ-ω je postalo od φαν-ε-σω (po §. 61., a), gdje je ε vezni vokal.

§. 263. 1. Neki glagoli izbacuju u futuru σ te se sprežu kao verba contracta (futurum atticum); tako

βιβάζω (nosim) fut. (βιβάσω) βιβῶ (kao τιμῶ)
καλέω (zovem) „ (καλέσω) καλῶ (kao ποιῶ)
τελέω (svršujem) „ (τελέσω) τελῶ (kao ποιῶ).

2. Glagoli na -ίζω od više nego dva sloga imaju svagda futurum atticum na -ιῶ, -ιεῖς itd.: κομίζω (nosim) fut. κομιῶ (kao ποιῶ), νομίζω (mislim) fut. νομιῶ.

§. 264. Neki glagoli imaju pored futura na -σομαι futur na -σοῦμαι (futurum doricum):

φεύγω (bježim) fut. φεύξομαι i φευξοῦμαι (kao ποιοῦμαι)
πλέω (plovim) „ πλεύσομαι i πλευσοῦμαι.

IV. Osnova slaboga aorista.

§. 267. Od osnove slaboga aorista izvodi se slabi (ili prvi) aorist aktivni i medijalni.

Prez.	λύω		φαί-νω	
Osn.	λῠ		φᾰν	
	1. Sigmatski oblik		**2. Naknadni oblik**	
	Osn. slaboga aorista λῡσᾰ		φηνᾰ	
	Aktiv	**Medij**	**Aktiv**	**Medij**
Ind.	ἔ-λῡσα (odriješih	ἐ-λυσά-μην (odriješih si)	ἔ-φηνα (pokazah)	ἐ-φηνά-μην
	ἔ-λυσα-ς	ἐ-λύσω	ἔ-φηνα-ς	ἐ-φήνω
	ἔ-λυσε(ν)	ἐ-λύσα-το	ἔ-φηνε(ν)	ἐ-φήνα-το
	ἐ-λύσα-τον	ἐ-λύσα-σθον	ἐ-φήνα-τον	ἐ-φήνα-σθον
	ἐ-λυσά-την	ἐ-λυσά-σθην	ἐ-φηνά-την	ἐ-φηνά-σθην
	ἐ-λύσα-μεν	ἐ-λυσά-μεθα	ἐ-φήνα-μεν	ἐ-φηνά-μεθα
	ἐ-λύσα-τε	ἐ-λύσα-σθε	ἐ-φήνα-τε	ἐ-φήνα-σθε
	ἔ-λυσα-ν	ἐ-λύσα-ντο	ἔ-φηνα-ν	ἐ-φήνα-ντο
Konj.	λύσω	λύσω-μαι	φήνω	φήνω-μαι
	λύσῃς	λύσῃ	φήνῃς	φήνῃ
	itd. kao konj. prez. akt. i med.			
Opt.	λύσαι-μι	λυσαί-μην	φήναι-μι	φηναί-μην
	λύσαι-ς ili λύσειας	λύσαι-ο	φήναι-ς ili φήνειας	φήναι-ο
	λύσαι ili λύσειε(ν)	λύσαι-το	φήναι ili φήνειε(ν)	φήναι-το
	λύσαι-τον	λύσαι-σθον	φήναι-τον	φήναι-σθον
	λυσαί-την	λυσαί-σθην	φηναί-την	φηναί-σθην
	λύσαι-μεν	λυσαί-μεθα	φήναι-μεν	φηναί-μεθα
	λύσαι-τε	λύσαι-σθε	φήναι-τε	φήναι-σθε
	λύσαι-εν ili λύσειαν	λύσαι-ντο	φήναι-εν ili φήνειαν	φήναι-ντο

	Aktiv	Medij	Aktiv	Medij
Impt.	λῦσον	λῦσαι	φῆνον	φῆναι
	λυσά-τω	λυσά-σθω	φηνά-τω	φηνά-σθω
	λύσα-τον	λύσα-σθον	φήνα-τον	φήνα-σθον
	λυσά-των	λυσά-σθων	φηνά-των	φηνά-σθων
	λύσα-τε	λύσα-σθε	φήνα-τε	φήνα-σθε
	λυσά-ντων	λυσά-σθων	φηνά-ντων	φηνά-σθων
	(λυσά-τωσαν)	(λυσά-σθωσαν)	(φηνά-τωσαν)	(φηνά-σθωσαν)
Inf.	λῦσαι	λύσα-σθαι	φῆναι	φήνα-σθαι
Part.	λύσᾱς, λύσᾱσα, λῦσᾰν, gen. λύσαντ-ος	λυσά-μενο-ς, η, ο-ν	φήνᾱς, φήνᾱσα, φῆνᾰν gen. φήναντ-ος	φηνά-μενο-ς, η, ο-ν

§.268. Slabi se aorist poznaje po vokalu ᾰ, koji se samo u 3. licu sing. ind. akt. pretvara u ε, inače ostaje nepromijenjen. — U konjunktivu mjesto α dolazi ω ili η, te nema razlike među svršecima konj. aor. i konj. prez. — U optativu akt. za 2. i 3. lice sing. i za 3. plur. oblici s ει običniji su od onih s αι: λύσειας, λύσειε(ν), λύσειαν. — 2. lice sing. imp. med. svršuje se na -αι: λῦσαι. — U 2. l. sing. ind. med. izbacuje se σ od nast. -σο (§. 61., a.); tako od ἐ-λυσα-(σ)ο po §. 37. postaje ἐλύσω.

Bilj. 1. Tri su oblika slaboga aorista jednaka: 3. lice sing. opt. akt., inf. akt. i 2. l. sing. imp. med., ali se ipak, koliko je moguće, razlikuju naglaskom: αι se u opt. drži za dugo (§. 229.); zato je taj oblik svagda paroksitonon: λύσαι, γράψαι (γράφω pišem), παιδεύσαι (παιδεύω odgajam); u inf. naglašen je svagda pretposljednji slog: λῦσαι, παιδεῦσαι (§. 84.), γράψαι; 2. l. imp. med., ako je moguće, ima naglasak na trećem slogu od kraja: παίδευσαι, ali λῦσαι, γράψαι.

Bilj. 2. — 2. l. sing. imp. slaboga aorista akt. jednako je srednjemu rodu part. fut.: λῦσον; ipak se ti oblici razlikuju naglaskom, ako imaju više od dva sloga: imp. παίδευσον, a neut. part. fut. παιδεῦσον (§. 229., 333.).

I. **Verba vocalia** i **muta** razlikuju osnovu sigmatskoga aorista od osnove sigmatskoga futura samo dodatkom glasa α: §.269.

λύω	osn. λῠ	fut. osn. λῡσ	aor. osn. λῡσα
		fut. λύσω	aor. ἔλῡσα
ποιέω (činim)	osn. ποιε	fut. osn. ποιησ	aor. osn. ποιησα
		fut. ποιήσω	aor. ἐποίησα
ἄρχω (vladam)	osn. ἀρχ	fut. osn. ἀρξ	aor. osn. ἀρξα
		fut. ἄρξω	aor. ἦρξα
φυλάττω (čuvam)	osn. φυλακ	fut. osn. φυλαξ	aor. osn. φυλαξα
		fut. φυλάξω	aor. ἐφύλαξα;

o promjeni glasova pred σ isporedi dakle §. 260. i 261.; po tom glasi od:

χράομαι (upotrebljavam) prema futuru χρήσομαι aor. ἐχρησάμην
ἀκροάομαι (slušam) „ „ ἀκροάσομαι aor. ἠκροᾱσάμην
ἐκπλήττω (plašim) „ „ ἐκπλήξω aor. ἐξ-έπληξα
οἰμώζω (jadikujem) „ „ οἰμώξομαι aor. ᾤμωξα
τρέφω (hranim) „ „ θρέψω aor. ἔθρεψα
θάπτω (pokopavam) „ „ θάψω aor. ἔθαψα
ἁρμόττω (sastavljam) „ „ ἁρμόσω aor. ἥρμοσα
σπένδω (izlijevam žrtvu) „ „ σπείσω aor. ἔσπεισα
πλέω (plovim) „ „ πλεύσομαι aor. ἔπλευσα
χέω (lijevam) „ „ χέω aor. ἔχεα (§. 61., c)
καίω (palim) „ „ καύσω aor. ἔκαυσα
κλαίω (plačem) „ „ κλαύσομαι aor. ἔκλαυσα

Bilj. Za količinu pretposljednjega sloga kod verba muta nema pravila; samo osnove na -αδ i -ιδ (prez. -άζω, -ίζω) imaju svagda kratak samoglasnik: ἐλπίσαι (inf. akt.).

§.270. II. Osnove na λ, μ, ν, ρ **(verba liquida)**, koje imaju futur bez σ, izbacuju σ i u slabom aoristu; tako postaje naknadni (supletorski) oblik, t. j. kao naknada za izbačeno σ produljuje se (§. 43.) samoglasnik osnove ovim načinom:

ᾰ se iza ι i ρ produljuje u		ᾱ
inače	„	η
ε se produljuje	„	ει
ῐ „ „	„	ῑ
ῠ „ „	„	ῡ

περαίνω (svršujem)	osn. περᾰν	f. περᾰνῶ	aor. ἐπέρᾱνα
φαίνω (pokazujem)	„ φᾰν	„ φᾰνῶ	„ ἔφηνα
ἀγγέλλω (javljam)	„ ἀγγελ	„ ἀγγελῶ	„ ἤγγειλα
δέρω (derem)	„ δερ	„ δερῶ	„ ἔδειρα
κρίνω (sudim)	„ κρῐν	„ κρῐνῶ	„ ἔκρῑνα
ἀμύνω (odbijam)	„ ἀμῠν	„ ἀμῠνῶ	„ ἤμῡνα.

Ovi glagoli imaju u aoristu ᾱ mj. η:

ἅλλομαι (skačem) osn. ἁλ f. ἁλοῦμαι
aor. ἡλάμην (inf. ἅλασθαι)
κερδαίνω (dobivam) osn. κερδᾰν f. κερδανῶ
aor. ἐκέρδᾱνα (inf. κερδᾶναι)
pored ἐκέρδηνα (inf. κερδῆναι)
αἴρω (od ἀείρω dižem) osn. ἀρ (od ἀερ) f. ἀρῶ
aor. ἦρα (ἄραιμι, inf. ἆραι)

§.271. Slabi je aorist jedini aorist, koji se može izvoditi od onih glagola, koji nemaju jakoga. Od glagola τρέπω (obraćam) upotrebljava se u prozi akt. aor. ἔτρεψα, u med. se nalazi ἐτραπόμην obratih se i ἐτρεψάμην odvratih od sebe, pognah (u bijeg).

Slabi medijalni aorist ima kao i jaki samo medijalno značenje, pasivnoga nema nigda.

V. Perfektna osnova.

§.272. Od te osnove postaje perfekt i pluskvamperfekt aktivni i medijalni, pa futur eksaktni (III.), koji se nalazi samo u medijalnom obliku.

Oblici glagolski, koji postaju od perfektne osnove, znače gotovu radnju.

	I. Aktiv	
	Prezent λύ-ω	φαίν-ω
	Osnova λυ	φαν
	Perf. osnova λελῠ-κ §. 301., 2.	πεφην
	Perfekt 1. slabi	**2. jaki**
Ind.	λέ-λῠ-κ-α (odriješio sam)	πέ-φην-α (pokazao sam se)
	λέ-λυ-κ-α-ς	πέ-φην-α-ς [§. 278., 2.]
	λέ-λυ-κ-ε(ν)	πέ-φην-ε(ν)
	λε-λύ-κ-α-τον	πε-φήν-α-τον
	λε-λύ-κ-α-τον	πε-φήν-α-τον
	λε-λύ-κ-α-μεν	πε-φήν-α-μεν
	λε-λύ-κ-α-τε	πε-φήν-α-τε
	λε-λύ-κ-ᾱ-σι(ν)	πε-φήν-ᾱ-σι(ν)
Konj.	λε-λύ-κ-ω	πε-φήν-ω
	λε-λύ-κ-ῃ-ς	πε-φήν-ῃ-ς
	itd. kao konj. prez.	
Opt.	λε-λύ-κ-οι-μι	πε-φήν-οι-μι
	itd. kao opt. prez.	
Impt.	λέ-λυ-κ-ε	πέ-φην-ε
	itd. kao imp. prez.	
Inf.	λε-λυ-κ-έ-ναι	πε-φην-έ-ναι
Part.	m. λε-λυ-κ-ώς (odriješio, la, lo)	πε-φην-ώς (pokazao, la, lo se)
	ž. λε-λυ-κ-υῖα	πε-φην-υῖα
	sr. λε-λυ-κ-ός	πε-φην-ός
	gen. λε-λυ-κ-ότ-ος	πε-φην-ότ-ος
	(sklanja se po §. 146.)	
	Pluskvamperfekt	
Ind.	ἐ-λε-λύ-κ-ει-ν (bijah odriješio)	ἐ-πε-φήν-ει-ν (bijah se pokazao)
	ἐ-λε-λύ-κ-ει-ς	ἐ-πε-φήν-ει-ς
	ἐ-λε-λύ-κ-ει	ἐ-πε-φήν-ει
	ἐ-λε-λύ-κ-ε-τον	ἐ-πε-φήν-ε-τον
	ἐ-λε-λυ-κ-έ-την	ἐ-πε-φην-έ-την
	ἐ-λε-λύ-κ-ε-μεν	ἐ-πε-φήν-ε-μεν
	ἐ-λε-λύ-κ-ε-τε	ἐ-πε-φήν-ε-τε
	ἐ-λε-λύ-κ-ε-σαν	ἐ-πε-φήν-ε-σαν

II. Medij i pasiv			
Perfekt			
Ind.	λέ-λῠ-μαι (odriješio sam si ili odriješio sam se)		λε-λύ-μεθα
	λέ-λυ-σαι	λέ-λυ-σθον	λέ-λυ-σθε
	λέ-λυ-ται	λέ-λυ-σθον	λέ-λυ-νται
Konj.	λε-λυ-μένος ὦ, ᾖς, ᾖ itd. §. 315.		
Opt.	λε-λυ-μένος εἴην, εἴης, εἴη itd. §. 315.		
Impt.	λέ-λυ-σο	λέ-λυ-σθον	λέ-λυ-σθε
	λε-λύ-σθω	λε-λύ-σθων	λε-λύ-σθων (λε-λύ-σθωσαν)
Inf.	λε-λῠ́-σθαι		
Part.	λε-λυ-μένο-ς, η, ο-ν		
Pluskvamperfekt			
Ind.	ἐ-λε-λύ-μην (bijah si odriješio ili bijah se odriješio)		ἐλε-λύ-μεθα
	ἐ-λέ-λυ-σο	ἐ-λέ-λυ-σθον	ἐ-λέ-λυ-σθε
	ἐ-λέ-λυ-το	ἐ-λε-λύ-σθην	ἐ-λέ-λυ-ντο
Futur eksaktni (III.)			
Ind.	λε-λῠ́-σ-ομαι (bit ću odriješen)		
	λε-λύσ-ῃ itd. kao obični med. fut. (§. 258.)		
Opt. λε-λυσ-οίμην	Inf. λε-λύσ-ε-σθαι	Part. λε-λυσ-ό-μενο-ς	

§.273. Bitni je znak perfektne osnove **reduplikacija** (isp. πέ-πηγ-α i lat. pe-pig-i).

Reduplikacija pripada osnovi perfektnoj te ostaje u svima načinima, infinitivima i participima, čim se razlikuje od augmenta.

Ako se glagol počinje sa suglasnikom, reduplikacija je u tom, da se početni suglasnik s ε metne pred osnovu: osn. λυ red. osn. λελυ, 1. l. sing. perf. ind. akt. λέ-λυ-κα.

§.274. Ali tu treba pamtiti:

1. Haknuti se glas zamjenjuje srodnim tvrdim (§. 53 b, a): osn. χωρε (χωρῶ uklanjam se) κε-χώρη-κα, osn. θυ (θύω žrtvujem) τέ-θυ-κα, osn. φονευ (φονεύω ubijam) πε-φόνευ-κα.

2. Ako se glagol počinje s dva suglasnika, podvostručava se samo prvi, i to samo onda, kad je bezvučan, a za njim je λ, μ, ν ili ρ (muta cum liquida): osn. γραφ (γράφω (pišem) γέ-γραφ-α, βλαβ (βλάπτω škodim) βέ-βλαφ-α.

3. Inače se, ako se osnova počinje s dva suglasnika ili sa složenim suglasnikom ili sa ζ, za reduplikaciju pred nju meće samo ε: osn. στεφανο (στεφανόω ovjenčavam) ἐ-στεφάνω-κα, osn. ψευδ (ψεύδομαι lažem) ἔ-ψευσμαι, osn. ζητε (ζητέω tražim) ἐ-ζήτη-κα.

4. I one osnove, koje se počinju s ρ, imaju mjesto reduplikcije samo ε, iza kojega se ρ podvostručava: osn. ῥῑπ (ῥίπτω bacam) ἔ-ρρῑφ-α (isp. §. 234.).

Izuzeci: Osn. γνω (γιγνώσκω poznajem) ima protiv 2. tačke u perf.: ἔ-γνω-κα; a osn. κτα (κτάομαι stječem) i μνη (μιμνήσκομαι opominjem se) imaju protiv 3. tačke: κέ-κτη-μαι, μέ-μνη-μαι (me-mi-ni).

Bilj. Mjesto obične reduplikacije nalazi se ει u συν-εί-λοχ-α, συν-εί-λεγ-μαι (συλ-λέγω sabiram), δι-εί-λεγ-μαι (δια-λέγομαι razgovaram se). — Osn. μερ (τὸ μέρος dio) ima pf. pas. εἵ-μαρ-ται suđeno je (ἡ εἱμαρμένη sudbina).

Početni se samoglasnici produljuju kao u tempo- §.275.
ralnom augmentu (§. 235.): osn. ὀρθο (ὀρθόω uspravljam) ὤρθω-κα.

1. Sva pravila navedena u §. 235., 236. i 237. za temporalni augment vrijede i za reduplikaciju, kad se osnova počinje s vokalom; po tom impf. εὕρισκον perf. εὕρηκα, impf. εἵλισσον perf. med. εἵλιγμαι, impf. ἑώρων (ἑώραον) perf. ἑώρακα.

2. Neke osnove, koje se počinju s glasovima α, ε ili ο, imaju mjesto produljivanja tako zvanu atičku reduplikaciju t. j. početni se samoglasnik sa suglasnikom ponavlja, a samoglasnik se drugoga sloga produljuje:

ἀκούω (čujem)	osn. ἀκου	perf. ἀκήκοα (§. 61, c)
ἐγείρω (budim)	„ ἐγερ	„ ἐγρήγορα (budan sam)
ἐλέγχω (obličujem)	„ ἐλεγχ	„ ἐλήλεγμαι (§. 283., Bilj.)
ὀρύττω (kopam)	„ ὀρυχ	„ ὀρώρυγμαι

Reduplikaciji je isto mjesto kao i u augmentu (§.238—242.); §.275b
po tom λέλυκα, ali ἐκ-λέλυκα, ἐκ-στρατεύω (izlazim u rat) ἐξ-εστράτευκα, δυστυχέω (nesrećan sam) δεδυστύχηκα.

A. Perfekt aktivni.

§.276. Primarni se nastavci pridijevaju perfektnoj osnovi u ind. preko vokala α; u 3. sing. α prelazi u ε; u 3. plur. postalo je -ᾱσι(ν) od -ᾰ-ντι (§. 60., b.). Konjunktiv, optativ i imperativ svršuju se kao u prezentu; inf. se svršuje na -έναι (svagda paroksitonon), part. na -ώς, -υῖα, -ός, gen. -ότος (osn. -οτ §. 146., b.).

Bilj. Konjunktiv i optativ opisuju se također participom i oblicima glagola εἰμί (jesam): λελυκὼς ὦ, λελυκὼς εἴην.

Imperativ se nalazi vrlo rijetko.

§.277. I. **Jaki perfekt** (ili drugi perfekt) izvodi se, kao i jaki aorist, neposredno od osnove: osn. γρᾰφ prez. γράφω (pišem) perf. γέ-γρᾰφ-α. Imaju ga pak verba muta (osobito verba gutturalia i labialia) i neka verba liquida.

§.278. Za vokal u osnovnom slogu vrijede ova pravila:

1. Nepromijenjen ostaje dug vokal, i kratak vokal u nekim osnovama, koje se svršuju na aspiratu:

κύπτω (sagibam se)	osn.	κῡφ	perf.	κέ-κῡφ-α	
γράφω (pišem)	„	γρᾰφ	„	γέ-γρᾰφ-α	
σκάπτω (kopam)	„	σκᾰφ	„	ἔ-σκᾰφ-α.	

2. Inače se kratki vokali mijenjaju ovako (isp. §. 40.—42.):

ᾰ u ᾱ:	κράζω (vičem)	osn.	κρᾰγ	pf.	κέ-κρᾱγ-α (vičem)
ᾰ u η:	μαίνομαι (bjesnim)	„	μᾰν	pf.	μέ-μην-α (pobjesnio sam)
	φαίνομαι (pokazujem se)	„	φᾰν	pf.	πέ-φην-α (pokazao sam se)
	τήκομαι (topim se)	„	τᾰκ	pf.	τέ-τηκ-α (rastopio sam se)
ε u ο:	τρέφω (hranim)	„	τρεφ	pf.	τέ-τροφ-α
	στρέφω (okrećem)	„	στρεφ	pf.	ἔ-στροφ-α
	τίκτω (rađam)	„	τεκ	pf.	τέ-τοκ-α
	ἀπο-κτείνω (ubijam)	„	κτεν	pf.	ἀπ-έ-κτον-α

ῐ u οι:	λείπω (ostavljam)	osn.	λῐπ	pf.	λέ-λοιπ-α
	πείθομαι (slušam)	„	πῐθ	pf.	πέ-ποιθ-α (uzdam se)
ῠ u ευ:	φεύγω (bježim)	„	φῠγ	pf.	πέ-φευγ-α

Bilješka. Osn. ἐθ (ἐθ-ίζω navikavam) ima perf. εἴωθα navikao sam se; a osn. ῐκ (εἴκω nalikujem) pf. ἔοικα nalik sam, činim se (part. ἐοικώς sličan, u sr. r. i εἰκός naravno, pravedno, adv. εἰκότως).

Osobita je vrsta jakoga perfekta haknuti (aspirirani), koji se može izvoditi samo od osnova, koje se svršuju na bezvučne grlene ili usnene glasove (§. 32.), dakle na κ, γ, π ili β, pa onda

1. mnoge osnove na κ, γ, π, β pretvaraju te svoje §.279.
krajnje suglasnike u aspirate, dakle κ, γ u χ; π, β u φ, a samoglasnici ostaju nepromijenjeni:

φυλάττω (čuvam)	osn.	φυλᾰκ	perf.	πε-φύλᾰχ-α
διώκω (progonim)	„	διωκ	„	δε-δίωχ-α
κηρύττω (javljam)	„	κηρῡκ	„	κε-κήρῡχ-α
κόπτω (siječem)	„	κοπ	„	κέ-κοφ-α
ῥίπτω (bacam)	„	ῥῑπ	„	ἔ-ρρῑφ-α
ἄγω (vodim)	„	ἀγ	„	ἦχ-α
ἀν-οίγω (otvoram)	„	οἰγ	„	ἀν-έῳχ-α (§. 237, 2.)
τάττω (ređam)	„	τᾰγ	„	τέ-τᾰχ-α
ἀλλάττω (mijenjam)	„	ἀλλᾰγ	„	ἤλλᾰχ-α
πράττω (činim)	„	πρᾱγ	„	πέ-πρᾱχ-α
βλάπτω (škodim)	„	βλᾰβ	„	βέ-βλᾰφ-α
τρίβω (tarem)	„	τρῐβ	„	τέ-τρῐφ-α.

2. Suglasnik se mijenja u haknuti, a osim toga se i samoglasnik po §. 278. pretvara u ovim osnovama:

κλέπτω (kradem)	osn.	κλεπ	perf.	κέ-κλοφ-α
πέμπω (šaljem)	„	πεμπ	„	πέ-πομφ-α
τρέπω (obraćam)	„	τρεπ	„	τέ-τροφ-α
συλ-λέγω (sabiram)	„	λεγ	„	συν-εί-λοχ-α (§. 274., B.).

II. **Slabi perfekt** (ili prvi perfekt) izvodi se od osnove §.280.
umetanjem suglasnika κ: osn. λυ: λέ-λυ-κ-α. — Slabi perfekt imaju sva verba vocalia, od verba muta osobito verba dentalia, pa pretežno verba liquida.

Što se tiče samoglasnikâ, slabi se perfekt drži §.281.
sigmatskoga futura i aorista (§. 260., 269.) —

Osnove na dentalne (τ, δ, ϑ) izbacuju te suglasnike ispred κ (kao i ispred σ):

ϑηράω (lovim)	f. ϑηρά-σω	a. ἐϑήρᾱ-σα	pf. τε-ϑήρᾱ-κα
τιμάω (častim)	„ τιμή-σω	„ ἐτίμη-σα	„ τε-τίμη-κα
ποιέω (činim)	„ ποιή-σω	„ ἐποίη-σα	„ πε-ποίηκ-α
δουλόω (zarobljujem)	„ δουλώ-σω	„ ἐδούλω-σα	„ δε-δούλω-κα
πλέω (plovim)	„ πλεύ-σομαι	„ ἔπλευ-σα	„ πέ-πλευ-κα
ali χέω (lijevam)	„ χέω	„ ἔχεα	„ κέ-χῠ-κα
osn. χῠ			
πείϑω (nagovaram)	„ πεί-σω	„ ἔπει-σα	„ πέ-πει-κα
osn. πῐϑ			
γυμνάζω (vježbam)	„ γυμνά-σω	„ ἐγύμνᾰ-σα	„ γε-γύμνᾰ-κα
osn. γυμνᾰδ			
ἁρμόττω (sastavljam)	„ ἁρμό-σω	„ ἥρμο-σα	„ ἥρμο-κα
osn. ἁρμοτ.			

§.282. Osnove na likvide ne mijenjaju se:

σφάλλω (varam)	osn. σφαλ	perf. ἔ-σφαλ-κα
ἀγγέλλω (javljam)	„ ἀγγελ	„ ἤγγελ-κα
αἴρω (dižem)	„ ἀρ	„ ἦρ-κα
φαίνω (pokazujem)	„ φᾰν	„ πέ-φαγ-κα (§. 51.).

Jednosložne osnove na λ i ρ, koje u osnovnom slogu imaju ε, pretvaraju ga u slabom perf. u α: στέλλω (šaljem) osn. στελ perf. ἔ-σταλ-κα, σπείρω (sijem) osn. σπερ perf. ἔ-σπαρ-κα, δια-φϑείρω (kvarim) osn. φϑερ perf. δι-έ-φϑαρ-κα.

Kraćemu obliku bez ν pridijevaju κα ove osnove na ν: κρίνω (sudim) osn. κρῐν perf. κέ-κρῐ-κα, κλίνω (nagibam) osn. κλῐν perf. κέ-κλῐ-κα, τείνω (napinjem) osn. τεν perf. τέ-τα-κα (§. 42.).

Glagol βάλλω (bacam) osn. βαλ ima perfekt s metatezom (§. 59.): βέ-βλη-κα.

Razlikuj:

πέφηνα pokazao sam se	od	φαίνομαι	pokazujem se
i πέφαγκα pokazao sam	od	φαίνω	pokazujem
πέποιϑα uzdam se	od	πείϑομαι	slušam
i πέπεικα nagovorio sam	od	πείϑω	nagovaram

B. Pluskvamperfekt aktivni.

Pluskvamperfekt dobiva pred perfektnom osnovom augment, a nastavci su sekundarni. Među perfektnu osnovu i nastavak umeće se u sing. dvoglasnik ει, a u du. i plur. samo ε. §.283.

Bilj. 1. Osnove, koje se počinju s vokalom ili koje mjesto reduplikacije imaju ε, nemaju augmenta u pluskvamperfektu. Samo α i ο u atičkoj reduplikaciji dobivaju augment: ἠκηκόειν. — Od perf. εἴωϑα (navikao sam se) glasi ppf. εἰώϑειν, od perf. ἔοικα (nalikujem, činim se): ἐῴκειν (isp. §. 237., 2.).

Bilj. 2. Mjesto ειν u 1. l. sing. u starijem se atičkom jeziku nalazi η, mjesto εις u 2. licu ης, mjesto ει u 3. licu ειν [od εα, εας, εε(ν)] (§. 533., 4.). — Pored ε dolazi ει i u du. i plur.

Pluskvamperfekt postaje sasvim onako, kao i perf., te je po tom kao i perf. jak ili slab, haknut ili nehaknut, ima kao i perf. dug ili kratak, promijenjen ili nepromijenjen samoglasnik.

C. Perfekt medijalni i pasivni §.284.

postaje jednim jedinim načinom tako, da se redupliciranoj glagolskoj osnovi pridijevaju primarni nastavci: osn. λυ perf. med. λέ-λῠ-μαι.

Infinitiv i particip imaju svagda naglasak na pretposljednjem slogu: λελύσϑαι, λελυμένος; παιδεύω (obrazujem): πεπαιδεῦσϑαι, πεπαιδευμένος. Isp. §. 333.

Sa samoglasnicima biva isto, što u slabom perf.: §.285.
τετίμηκα, τετίμημαι; πέπεικα, πέπεισμαι; ἔφϑαρκα, ἔφϑαρμαι; βέβληκα, βέβλημαι. — Glagoli τρέφω (hranim), τρέπω (obraćam), στρέφω (okrećem) dobivaju α mjesto ε: τέ-ϑραμ-μαι (inf. τεϑράφϑαι) (§. 54. i B.), τέ-τραμ-μαι, ἔ-στραμ-μαι.

Krajnji suglasnici konsonantskih osnova mijenjaju §.286.
se po glasovnim pravilima (§. 45.—49.):

1. Pred svakim nastavkom, koji se počinje s glasom μ, mijenja se svaki

grleni	u γ:	osn.	πλεκ (πλέκω pletem)	πέ-πλεγ-μαι
usneni	„ μ:	„	γρᾰφ (γράφω pišem)	γε-γραμ-μένος
zubni (i ν)	„ σ:	„	πῐϑ (πείϑω nagovaram)	πε-πείσ-μεϑα
		„	φᾰν (φαίνω pokazujem)	πέ-φασ-μαι

Bilj. Ako je pred grlenim i usnenim još i nosni glas, ispada nosni glas: osnova καμπ (κάμπτω uvijam) κέκαμμαι (ali κέκαμψαι,

κέκαμπται), osnova ἐλεγχ (ἐλέγχω obličujem) ἐλήλεγμαι (§. 275., 2.) (ali -γξαι, -γκται). — Koji glagoli perf. akt. izvode od kraće osnove (§. 282.), čine to i ovdje: κέ-κρῐ-μαι, τέ-τα-μαι; — σπένδω (izlijevam žrtvu), fut. σπείσω, ima ἔσπεισμαι.

2. Pred σ od nastavaka σαι, σο mijenja se svaki
grleni u κ, pa sa σ u ξ: πέ-πλεξαι
usneni „ π, „ „ σ „ ψ: γέ-γραψαι
zubni (osim ν) izbacuje se πέ-πεισαι (od πέ-πειθ-σαι).

3. Pred τ mijenja se svaki
grleni u κ: πέ-πλεκ-ται
usneni „ π: γέ-γραπ-ται
zubni (osim ν) u σ: πέ-πεισ-ται (osn. φαν πέ-φαν-ται).

4. σ od σθ ispada (§. 61., b.) između suglasnikâ, a zatim se mijenja
svaki grleni u χ: πέ-πλεχ-θον mjesto πε-πλεκ-σθον
„ usneni „ φ: γέ-γραφ-θε „ γε-γραφ-σθε
κέ-κοφ-θε „ κε-κοπ-σθε
„ zubni (osim ν) u σ: πε-πεῖσ-θαι mjesto πε-πειθ-σθαι.

ν, λ i ρ ostaju nepromijenjeni pred θ, koje je postalo od σθ: osn. φαν: πεφάνθαι, osn. ἀγγελ: ἠγγέλθαι.

§.287. Nastavka 3. l. plur. -νται ne mogu primati konsonantske osnove. Obično se 3. l. pl. opisuje participom i glagolom εἰσί(ν): γεγραμμένοι εἰσίν [lat. scripti sunt]. Isp. §. 276., Bilj.

§.288. Često se kod vokalskih osnova pred nastavcima, koji se počinju s glasovima μ ili τ, umeće σ; to biva osobito kod onih osnovâ, kojima samoglasnik ostaje kratak (§. 301.): osn. τελε (τελέω svršujem) perf. τετέλε-σ-μαι (akt. τετέλε-κα), osn. σπα (σπάω vučem) perf. ἔ-σπα-σ-μαι (akt. ἔσπᾰ-κα), osn. ἀνῠ(τ) (ἀνύω i ἀνύτω pored ἀνύω i ἀνύτω svršujem) pf. ἤνυ-σ-μαι (akt. ἤνῠ-κα); ali se nalazi i kod gdjekojih osnova na dug samoglasnik ili dvoglasnik: κελεύω (zapovijedam), σείω (tresem).

§.289. Konjunktiv i optativ postaju opisno od participa i oblikâ glagola εἰμί [isp. lat. solutus sim, essem]. — Samo nekolike vokalske osnove imaju i načine: κτάομαι (stječem) κέ-κτη-μαι opt. κεκτῴμεθα; μέμνημαι (memini) konj. μεμνώμεθα, opt. μεμνῇο, μεμνῇτο, μεμνήμεθα (ili μεμνῷο, μεμνῴμεθα); καλέω (zovem) κέκλημαι opt. κεκλῇο.

D. Pluskvamperfekt medijalni i pasivni

§.290. u svakom se glagolu razlikuje od svoga perfekta samo tim, što se dodaje još augment i što se pridijevaju sekundarni nastavci. Za 3. lice plurala vrijedi ono, što je u §. 287. rečeno.

E. Futur eksaktni (ili treći futur) §.291.

1. pasivni postaje tako, da se redupliciranoj glagolskoj osnovi pridijeva σ, a spreže se kao medijalni futur. Pred σ nastaju iste promjene, kao i u običnom medijalnom futuru (§. 250., 261.): τετιμή-σομαι bit ću počašćen, πεπράξεται (od πράττω činim osn. πρᾱγ) bit će učinjeno, γεγράψεται (od γράφω pišem osn. γραφ) bit će napisano.

2. Aktivni futur eks. opisuje se participom perfekta i futurom glagola εἰμί jesam (ἔσομαι): λελυκὼς ἔσομαι (solvero) bit ću odriješio.

Dva su osamljena futura eks. s aktivnim nastavcima: ἑστήξω stajat ću i τεθνήξω bit ću umr'o, od perf. ἕστηκα, τέθνηκα.

§.292. Da bi se bolje vidjelo, kako se perfektna osnova pregiba u mediju, evo primjerâ:

	Osn. πρᾱγ πράττω (činim)	Osn. κοπ κόπτω (siječem)	Osn. ψευδ ψεύδω (varam)
Perf. ind. med.	πέπρᾱγμαι	κέκομμαι	ἔψευσμαι
	πέπραξαι	κέκοψαι	ἔψευσαι
	πέπρακται	κέκοπται	ἔψευσται
	πέπραχθον	κέκοφθον	ἔψευσθον
	πέπραχθον	κέκοφθον	ἔψευσθον
	πεπράγμεθα	κεκόμμεθα	ἐψεύσμεθα
	πέπραχθε	κέκοφθε	ἔψευσθε
	πεπραγμένοι εἰσίν	κεκομμένοι εἰσίν	ἐψευσμένοι εἰσίν
Imperativ	πέπραξο	κέκοψο	ἔψευσο
	πεπράχθω itd.	κεκόφθω itd.	ἐψεύσθω itd.
Inf.	πεπρᾶχθαι	κεκόφθαι	ἐψεῦσθαι
Part.	πεπραγμένος	κεκομμένος	ἐψευσμένος
Pluskvamperfekt	ἐπεπράγμην	ἐκεκόμμην	ἐψεύσμην
	ἐπέπραξο	ἐκέκοψο	ἔψευσο
	ἐπέπρακτο	ἐκέκοπτο	ἔψευστο
	ἐπεπραχθον	ἐκέκοφθον	ἔψευσθον
	ἐπεπράχθην	ἐκεκόφθην	ἐψεύσθην
	ἐπεπράγμεθα	ἐκεκόμμεθα	ἐψεύσμεθα
	ἐπέπραχθε	ἐκέκοφθε	ἔψευσθε
	πεπραγμένοι ἦσαν	κεκομμένοι ἦσαν	ἐψευσμένοι ἦσαν

Osim toga pamti: πέφασμαι (φαίνω pokazujem) 2. sing. πέφανσαι, 3. sing. πέφανται, inf. πεφάνθαι, part. πεφασμένος.

VI. Jaka pasivna osnova.

§.292. Od jake pasivne osnove postaju j a k i p a s i v n i a o r i s t i j a k i p a s i v n i f u t u r.

Prezent: φαίνω, glag. osn. φ ᾰ ν, jaka pas. osn. φ ᾰ ν η

1. Jaki pasivni aorist (ili d r u g i pas. aor.)

Ind.	ἐ-φάνη-ν pokazah se	Konj.	φανῶ	Opt.	φανείη-ν
	ἐ-φάνη-ς		φανῇς		φανείη-ς
	ἐ-φάνη		φανῇ		φανείη
	ἐ-φάνη-τον		φανῆ-τον		φανείη-τον ili φ α ν ε ῖ τ ο ν
	ἐ-φανή-την		φανῆ-τον		φανειή-την „ φ α ν ε ί τ η ν
	ἐ-φάνη-μεν		φανῶ-μεν		φανείη-μεν ili φ α ν ε ῖ μ ε ν
	ἐ-φάνη-τε		φανῆ-τε		φανείη-τε „ φ α ν ε ῖ τ ε
	ἐ-φάνη-σαν		φανῶ-σι(ν)		φανείη-σαν „ φ α ν ε ῖ ε ν
Imp.	φάνη-θι	Inf.	φανῆ-ναι	Part.	φανείς, φανεῖσα, φανέν gen. φανέ-ντ-ος
	φανή-τω				
	φάνη-τον				
	φανή-των				
	φάνη-τε				
	φανέ-ντων (φανή-τωσαν)				

2. Jaki pasivni futur (ili d r u g i pasivni futur)

Ind.	φανή-σομαι	itd. sasvim kao medijalni futur.
Opt.	φανη-σοίμην	
Inf.	φανή-σεσθαι	
Part.	φανη-σόμενος, η, ον	

§.293. Jaka pasivna osnova postaje od glagolske dodatkom glasa η. — Lični su nastavci u pas. aoristu a k t i v n i, a u pas. futuru m e d i j a l n i. — Osnovno se η pred vokalima (u konj. i opt.) i pred ντ (impt., part.) pokraćuje u ε,

koje se u konjunktivu s konjunktivnim samoglasnicima (ω, η) steže: φανέ-ω φανῶ, φανέ-η-τε φανῆτε; a u opt. se sa znakom toga načina ιη slaže u ειη: φανε-ίη-ν; u du. i pl. običniji su k r a ć i oblici optativni. — I n f i n i t i v se svršuje na ναι te je svagda p r o p e r i s p o m e n o n, a p a r t i c i p je u nom. sing. mušk. i u nom. ak. sing. sr. roda o k s i t o n o n (§. 148.).

U atičkoj prozi imaju jaki pasivni aorist ovi glagoli: §.294.

γράφω (pišem)	osn.	γ ρ ᾰ φ	pas. aor.	ἐγράφην
τρίβω (tarem)	„	τ ρ ῐ β	„ „	ἐτρίβην
βλάπτω (škodim)	„	β λ ᾰ β	„ „	ἐβλάβην
θάπτω (pokopavam)	„	τ ᾰ φ	„ „	ἐτάφην (§. 54.)
κόπτω (udaram)	„	κ ο π	„ „	ἐκόπην
σκάπτω (kopam)	„	σ κ ᾰ φ	„ „	ἐσκάφην
τήκομαι (topim se)	„	τ ᾰ κ	„ „	ἐτάκην
ἀλλάττω (mijenjam)	„	ἀ λ λ ᾰ γ	„ „	ἠλλάγην
σφάττω (koljem)	„	σ φ ᾰ γ	„ „	ἐσφάγην
σφάλλω (varam)	„	σ φ ᾰ λ	„ „	ἐσφάλην
μαίνομαι (bjesnim)	„	μ ᾰ ν	„ „	ἐμάνην
φαίνομαι (pokazujem se)	„	φ ᾰ ν	„ „	ἐφάνην.

Osnove s vokalom ε mijenjaju ga u α (osim συλ-λέγω): §.295.

τρέπω (obraćam)	osn.	τ ρ ε π	pas. aor.	ἐτράπην
στρέφω (okrećem)	„	σ τ ρ ε φ	„ „	ἐστράφην
τρέφω (hranim)	„	τ ρ ε φ	„ „	ἐτράφην
δέρω (derem)	„	δ ε ρ	„ „	ἐδάρην
κλέπτω (kradem)	„	κ λ ε π	„ „	ἐκλάπην
στέλλω (šaljem)	„	σ τ ε λ	„ „	ἐστάλην
σπείρω (sijem)	„	σ π ε ρ	„ „	ἐσπάρην
δια-φθείρω (kvarim)	„	φ θ ε ρ	„ „	δι-εφθάρην
ali συλ-λέγω (sabiram)	„	λ ε γ	„ „	συν-ελέγην.

Πλήττω (udaram) ima u pas. aor. ἐπλήγην bih udaren, ali složeni ἐκ-πλήττω i κατα-πλήττω (plašim) imaju ἐξ-επλάγην i κατ-επλάγην uplaših se.

VII. Slaba pasivna osnova.

Od slabe pasivne osnove postaju s l a b i p a s i v n i a o r i s t i s l a b i p a s i v n i f u t u r. §.296.

Prez. λύω, λυ, slab. pas. osn. λυθη					
1. **Slabi pasivni aorist** (ili prvi pas. aorist)					
Ind.	ἐ-λύ-θη-ν (bih odriješen) ἐ-λύ-θη-ς	Konj.	λυθῶ λυθῇς	Opt.	λυθείη-ν λυθείη-ς
itd. kao u jakom pasivnom aoristu					
Imp.	λύθη-τι λυθή-τω	Inf.	λυθῆ-ναι	Part.	λυθείς, λυθεῖσα, λυθέν gen. λυθέ-ντ-ος
itd. kao u jakom pasivnom aoristu					
2. **Slabi pasivni futur** (ili prvi pasivni futur)					
Ind. λυθή-σομαι		Opt. λυθη-σοίμην		Inf. λυθή-σεσθαι	
		Part. λυθη-σόμενος, η, ον			

§. 297. Slaba pasivna osnova postaje od glagolske dodatkom sloga θη, a spreže se upravo onako, kao i jaka, samo što nastavak za 2. sg. impt. nije -θι, nego -τι (§. 53. b, c.).

§. 298. 1. Pred θη produljuju se samoglasnici vokalskih osnova, kao i u fut., u slabom akt. aor. i u sl. perf.

2. Glagoli 2. razreda (§. 248.) imaju produljenu osnovu, kao i u prez. i u futuru (§. 261.).

3. Kako se suglasnici pred θ mijenjaju, to uče glasovna pravila (§. 45., 46.):

τιμάω (častim)	osn. τιμᾰ	p. aor.	ἐτιμή-θην
λείπω (ostavljam)	„ λῐπ	„ „	ἐλείφ-θην
πείθω (nagovaram)	„ πῐθ	„ „	ἐπείσ-θην
πράττω (činim)	„ πρᾱγ	„ „	ἐπράχ-θην
ἁρμόττω (sastavljam)	„ ἁρμοτ	„ „	ἡρμόσ-θην
ψεύδω (varam)	„ ψευδ	„ „	ἐψεύσ-θην
σκευάζω (pripravljam)	„ σκευᾰδ	„ „	ἐσκευάσ-θην
ἀγγέλλω (javljam)	„ ἀγγελ	„ „	ἠγγέλ-θην
φαίνω (pokazujem)	„ φᾰν	„ „	ἐφάν-θην.

§. 299. Kao u perf. med. (§. 288.), umeće se σ i pred θ, osobito iza kratkih, ali često i iza dugih samoglasnika: ἐ-τελέ-σ-θην (τελέ-ω svršujem), ἐ-κελεύ-σ-θην (κελεύω zapovijedam). To biva navlastito još kod ovih glagola: αἰδέομαι (stidim se): ᾐδέσθην, ἀνύω (ἀνύτω svršujem): ἠνύσθην, γελάω (smijem se): ἐγελάσθην, κλείω (zatvoram): ἐκλείσθην, καταλεύω (kamenujem): κατ-ελεύσθην, σείω (tresem): ἐσείσθην, σπάω (vučem): ἐσπάσθην, χράομαι (upotrebljavam): ἐχρήσθην, χρίω (pomazujem): ἐχρίσθην. — Naprotiv postaje pasivni aor. glagola σῴζω (spasavam osn. σῳδ) od osnove σω bez σ: ἐσώθην.

Glagoli κρίν-ω (sudim) i κλίν-ω (nagibam) imaju pasivni aorist od kraćih osn. κρι i κλι: ἐκρῐ́θην, ἐκλῐ́θην; — osn. τεν (τείνω rastežem) ima ἐ-τᾰ́-θην (isp. §. 282., 286., Bilj.); — glag. βάλλω (bacam osn. βαλ) ima pas. aor. od osn. βλη: ἐ-βλή-θην (isp. §. 59. i 282.); — glag. χέω (lijevam) ima pas. aor. ἐχῠ́θην (isp. pf. κέχῠκα); — glag. θύω (žrtvujem) glasi u pas. aor. ἐτῠ́θην (§. 53. b., b.).

Razlikuj:

ἐφάνην pokazah se (od φαίνομαι pokazujem se)
ἐφάνθην bih pokazan (od φαίνω pokazujem).

Glagolski pridjevi.

Glagolski su pridjevi neka vrsta pasivnih participa. §. 300.
Prez. λύω osnova λυ:

1. λυ-τό-ς, ή, όν odriješen, odrješljiv
2. λυ-τέο-ς, α, ον solvendus, a, um.

Prvi se glagolski pridjev izvodi od glagolske osnove nastavkom το (nom. το-ς, τη, το-ν) te ima značenje part. perf. pas.: λυ-τός = solu-t-u-s ili pokazuje, što je moguće: odrješljiv (isp. invictus).

Drugi se glagolski pridjev izvodi od glagolske osnove nastavkom τέο (nom. τέο-ς, τέα, τέο-ν), koji se nigda ne steže, te pokazuje, što mora biti (kao lat. gerundiv): λυ-τέο-ς, koji treba da bude odriješen, λυτέον ἐστί treba odriješiti (solvendum est).

S vokalima biva u glagolskim pridjevima uopće isto, što i u slabom pas. aor.; tako se i σ obično umeće ondje, gdje se to u pas. aor. čini: τιμητός, κρῐτός, τᾰτός,

βλητός, τελε-σ-τός, κελευ-σ-τέον. — S k o n s o n a n t i m a se postupa po glasovnim pravilima: πρακ-τός (πράττω), γραπ-τός (γρά-φω), κομισ-τέον (κομίζω nosim).

B i l j e š k a. Glagolski pridjevi na -τος od glagola složenih s prijedlogom, ako znače m o g u ć n o s t, o k s i t o n i su t r o j a k o g a svršetka; ako li imaju z n a č e n j e p a r t. p e r f. p a s., onda su b a r i t o n i d v o j a k o g a svršetka: δια-βατός 3. prestupljiv (od διαβαίνω); ἐξαιρετός 3. izvadljiv (od ἐξαιρέω), ali ἐξαίρετος 2. izvađen.

Svi drugi složeni glag. pridjevi na -τος svagda su b a r i t o n i dvojakoga svršetka: ἄγραπτος 2. nepisan, χειροποίητος 2. umjetan.

Glagoli, koji izvodeći vremena ne produljuju krajnjega samoglasnika osnove.

§. 301. 1. S v a g d a kratak ostaje samoglasnik u glagolima:

γελάω (smijem se) — fut. γελᾰ́σομαι, aor. akt. ἐγέλᾰσα, aor. pas. ἐγελάσθην, fut. pas. γελασθήσομαι, gl. pr. γελαστός.

κλάω (lomim) — fut. κλᾰ́σω, aor. akt. ἔκλᾰσα, perf. med. κέκλασμαι, aor. pas. ἐκλάσθην

σπάω (vučem) — fut. σπᾰ́σω, aor. ἔσπᾰσα, perf. akt. ἔσπᾰκα, perf. med. ἔσπασμαι, aor. pas. ἐσπάσθην, fut. pas. σπασθήσομαι, gl. pr. σπαστός

αἰδέομαι (bojim se) DP. — fut. αἰδέσομαι, aor. ᾐδέσθην.

ἐπ-αινέω (hvalim) — fut. ἐπ-αινέσομαι (παρ-αινέω nagovaram: παρ-αινέσω), aor. akt. ἐπ-ῄνεσα, pf. ἐπ-ῄνεκα, aor. pas. ἐπ-ῃνέθην.

ἀρκέω (dostajem) — fut. ἀρκέσω, aor. ἤρκεσα

τελέω (svršujem) — fut. τελῶ (§. 263.), aor. ἐτέλεσα, pf. a. τετέλεκα, pf. med. τετέλεσμαι, aor. pas. ἐτελέσθην, f. pas. τελεσθήσομαι, gl. pr. ἀτέλεστος.

τρέω (tresem se) — aor. ἔτρεσα.

ἀνύω i ἀνύω (pored ἀνύτω i ἀνύτω, svršujem) — fut. ἀνῠ́σω, aor. akt. ἤνῠσα, perf. a. ἤνῠκα, perf. med. ἤνυσμαι, aor. pas. ἠνύσθην, gl. pr. ἀνυστός.

ἕλκω (vučem) (osn. ἑλκ ἑλκῠ) — fut. ἕλξω, aor. a. εἵλκῠσα, perf. a. εἵλκῠκα, perf. m. εἵλκυσμαι, aor. pas. εἱλκύσθην, fut. pas. ἑλκυσθήσομαι.

Napose pamti:

καλέω (zovem) — fut. καλῶ, aor. akt. ἐκάλεσα, pf. a. κέκληκα, pf. med. κέκλημαι, fut. eks. κεκλήσομαι, aor. pas. ἐκλήθην, fut. pas. κληθήσομαι, gl. pr. κλητός (§. 59.).

2. D u g je samoglasnik u fut. i slabom aor. akt., a k r a t a k u perf., pas. aor. i glagolskom pridjevu u glagolima:

δέω (vežem) — fut. δήσω, aor. a. ἔδησα, pf. a. δέδεκα, pf. m. δέδεμαι, aor. pas. ἐδέθην, fut. pas. δεθήσομαι, gl. pr. δετός.

θύω (žrtvujem) — fut. θύσω, aor. ἔθῡσα, pf. a. τέθῠκα, perf. m. τέθῠμαι, aor. p. ἐτύθην, f. pas. τῠθήσομαι (§. 299.).

λύω (odrješujem) — fut. λύσω, aor. ἔλῡσα, pf. a. λέλῠκα, pf. m. λέλῠμαι, aor. pas. ἐλύθην, fut. p. λῠθήσομαι, g. p. λῠτός.

Napose pamti:

δύω (potapam) — fut. δύσω, aor. ἔδῡσα, pf. pas. δέδῠμαι, aor. pas. ἐδύθην, fut. pas. δῠθήσομαι;

δύομαι (potapam se, zalazim), f. δύσομαι, aor. ἔδῡν (§. 316, 8.), pf. δέδῡκα. Vidi §. 329.

A. Pregled glagolskih oblika.

Aktiv.

Vremena		Indikativ	Konjunktiv	Optativ	Imperativ	Infinitiv	Particip
Prez.	S. 1	λύω odrješujem	λύω	λύοιμι odrješivao		λύειν od-	λύων odrješujući
	2	λύεις	λύῃς	λύοις bih	λῦε odrješuj	rješivati	λύουσα
	3	λύει	λύῃ	λύοι	λυέτω		λῦον
	D. 2	λύετον	λύητον	λύοιτον	λύετον		(osn. λυοντ)
	3	λύετον	λύητον	λυοίτην	λυέτων		g. λύοντος
	P. 1	λύομεν	λύωμεν	λύοιμεν			λυούσης
	2	λύετε	λύητε	λύοιτε	λύετε		λύοντος
	3	λύουσι(ν)	λύωσι(ν)	λύοιεν	λυόντων		
Imperf.	S. 1	ἔλυον odrješivah					
	2	ἔλυες					
	3	ἔλυε(ν)					
	D. 2	ἐλύετον					
	3	ἐλυέτην					
	P. 1	ἐλύομεν					
	2	ἐλύετε					
	3	ἔλυον					
Futur	S. 1.	λύσω odrješivat (odrije-		λύσοιμι		λύσειν	λύσων soluturus
	2	λύσεις šit) ću		λύσοις		solutu-	itd. kao part. prez.
		itd. kao ind. prez.		itd. kao opt. prez.		rum esse	
Aorist (slabi)	S. 1	ἔλυσα odriješih	λύσω	λύσαιμι odriješio bih		λῦσαι od-	λύσᾱς odriješivši
	2	ἔλυσας	λύσῃς	λύσαις ili λύσειας	λῦσον odriješi	riješiti	λύσᾱσα
	3	ἔλυσε(ν)	itd. kao konj. prez.	λύσαι ili λύσειε(ν)	λυσάτω		λῦσᾰν (osn. λυσαντ)
	D. 2	ἐλύσατον		λύσαιτον	λύσατον		g. λύσαντος
	3	ἐλυσάτην		λυσαίτην	λυσάτων		λυσάσης
	P. 1	ἐλύσαμεν		λύσαιμεν			λύσαντος
	2	ἐλύσατε		λύσαιτε	λύσατε		
	3	ἔλυσαν		λύσαιεν ili λύσειαν	λυσάντων		

Vremena			Indikativ	Konjunktiv	Optativ	Imperativ	Infinitiv	Particip
Perf. (slabi)	S.	1	λέλυκα odriješio sam	λελύκω	λελύκοιμι		λελυκέναι	λελυκώς odriješio, la, lo
		2	λέλυκας	λελύκῃς	λελύκοις	λέλυκε		λελυκυῖα
		3	λέλυκε(ν)	itd. kao konj. prez.	itd. kao opt. prez.	itd. kao		λελυκός
	D.	2	λελύκατον	ili λελυκώς ὦ, ᾖς, ᾖ	ili λελυκὼς εἴην,	impt. prez.		(osn. λελυκότ)
		3	λελύκατον	itd.	εἴης, εἴη itd.	(rijetko se		g. λελυκότος
	P.	1	λελύκαμεν			nalazi)		λελυκυίας
		2	λελύκατε					λελυκότος
		3	λελύκᾱσι(ν)					
Plus-kvam-perfekt (slabi)	S.	1	ἐλελύκειν bijah odriješio					
		2	ἐλελύκεις					
		3	ἐλελύκει					
	D.	2	ἐλελύκετον					
		3	ἐλελυκέτην					
	P.	1	ἐλελύκεμεν					
		2	ἐλελύκετε					
		3	ἐλελύκεσαν					
				Medij	**i pasiv** (§. 225., 2. Bilj.)			
Prezent	S.	1	λύομαι odrješujem si, se	λύωμαι	λυοίμην odrješivao bih si, se		λύεσθαι odrješivati si, se	λυόμενος odrješujući si, se
		2	λύῃ ili λύει	λύῃ	λύοιο	λύου odrješuj si, se		λυομένη λυόμενον
		3	λύεται	λύηται	λύοιτο	λυέσθω		
	D.	2	λύεσθον	λύησθον	λύοισθον	λύεσθον		
		3	λύεσθον	λύησθον	λυοίσθην	λυέσθων		
	P.	1	λυόμεθα	λυώμεθα	λυοίμεθα			
		2	λύεσθε	λύησθε	λύοισθε	λύεσθε		
		3	λύονται	λύωνται	λύοιντο	λυέσθων		

Vremena			Indikativ	Konjunktiv	Optativ	Imperativ	Infinitiv	Particip
Imperf.	S.	1	ἐλυόμην odrješivah si, se					
		2	ἐλύου					
		3	ἐλύετο					
	D.	2	ἐλύεσθον					
		3	ἐλυέσθην					
	P.	1	ἐλυόμεθα					
		2	ἐλύεσθε					
		3	ἐλύοντο					
Medij								
Futur	S.	1	λύσομαι odrješivat ili odriješit ću si itd. kao prez. λύομαι		λυσοίμην itd. kao prez. λυοίμην		λύσεσθαι	λυσόμενος λυσομένη λυσόμενον
Aor. (slabi)	S.	1	ἐλυσάμην odriješih si	λύσωμαι	λυσαίμην odriješio bih si		λύσασθαι odriješiti si	λυσάμενος odriješivši si
		2	ἐλύσω	λύσῃ itd. kao konj. prez. med.	λύσαιο	λῦσαι odriješi si		λυσαμένη λυσάμενον
		3	ἐλύσατο		λύσαιτο	λυσάσθω		
	D.	2	ἐλύσασθον		λύσαισθον	λύσασθον		
		3	ἐλυσάσθην		λυσαίσθην	λυσάσθων		
	P.	1	ἐλυσάμεθα		λυσαίμεθα			
		2	ἐλύσασθε		λύσαισθε	λύσασθε		
		3	ἐλύσαντο		λύσαιντο	λυσάσθων		
Medij i pasiv								
Perfekt	S.	1	λέλυμαι odriješio sam si, se, odriješen sam	λελυμένος ὦ, ᾖς, ᾖ itd.	λελυμένος εἴην, εἴης εἴη itd.		λελύσθαι odriješiti si, se, biti odriješen	λελυμένος odriješen, a, o λελυμένη λελυμένον
		2	λέλυσαι			λέλυσο odriješi si, se, budi odriješen		
		3	λέλυται			λελύσθω		
	D.	2	λέλυσθον			λέλυσθον		
		3	λέλυσθον			λελύσθων		
	P.	1	λελύμεθα					
		2	λέλυσθε			λέλυσθε		
		3	λέλυνται			λελύσθων		

*

Vremena			Indikativ	Konjunktiv	Optativ	Imperativ	Infinitiv	Particip
Plus-kvam-perfekt	S.	1	ἐλελύμην bijah si, se odriješio, bijah odriješen					
		2	ἐλέλυσο					
		3	ἐλέλυτο					
	D.	2	ἐλέλυσθον					
		3	ἐλελύσθην					
	P.	1	ἐλελύμεθα					
		2	ἐλέλυσθε					
		3	ἐλέλυντο					
Futur. eks.	S.	1	λελύσομαι bit ću odriješen		λελυσοίμην		λελύσεσθαι	λελυσόμενος
		2	λελύσῃ		λελύσοιο			λελυσομένη
			itd. kao ind. prez.		itd. kao opt. prez.			λελυσόμενον
Pa-siv								
Aorist (slabi)	S.	1	ἐλύθην bih odriješen	λυθῶ	λυθείην bio bih odriješen		λυθῆναι biti odriješen	λυθείς odriješen, a, o λυθεῖσα
		2	ἐλύθης	λυθῇς	λυθείης	λύθητι odriješen budi		λυθέν (osn. λυθεντ) g. λυθέντος
		3	ἐλύθη	λυθῇ	λυθείη	λυθήτω		λυθείσης
	D.	2	ἐλύθητον	λυθῆτον	λυθείητον ili λυθεῖτον	λύθητον		λυθέντος
		3	ἐλυθήτην	λυθῆτον	λυθειήτην ili λυθείτην	λυθήτων		
	P.	1	ἐλύθημεν	λυθῶμεν	λυθείημεν ili λυθεῖμεν			
		2	ἐλύθητε	λυθῆτε	λυθείητε ili λυθεῖτε	λύθητε		
		3	ἐλύθησαν	λυθῶσι(ν)	λυθείησαν ili λυθεῖεν	λυθέντων		
Futur (slabi)	S.	1	λυθήσομαι bit ću odriješen		λυθησοίμην		λυθήσεσθαι solutum iri	λυθησόμενος
		2	λυθήσῃ		λυθήσοιο			λυθησομένη
			itd. kao ind. prez.		itd. kao opt. prez.			λυθησόμενον

Glagolski pridjevi 1. λυτός, ή, όν odriješen, odrješljiv; 2. λυτέος, α, ον [solvendus, a, um].

B. Glagoli poređani po svršetnom glasu osnove.

Prezent		Osnova	Futur	Aorist	Perfekt akt.	Perfekt m. i pas.	Aorist pas.	Glag. prid.
a. **Verba vocalia.**								
θηράω	lovim	θηρα	θηράσω	ἐθήρᾱσα	τεθήρᾱκα	τεθήρᾱμαι	ἐθηράθην	θηρᾱτός
τιμάω	častim	τιμα	τιμήσω	ἐτίμησα	τετίμηκα	τετίμημαι	ἐτιμήθην	τιμητός
ποιέω	činim	ποιε	ποιήσω	ἐποίησα	πεποίηκα	πεποίημαι	ἐποιήθην	ποιητός
δουλόω	zarobljujem	δουλο	δουλώσω	ἐδούλωσα	δεδούλωκα	δεδούλωμαι	ἐδουλώθην	δουλωτός
σπάω	vučem	σπα(σ)	σπᾰ́σω §. 301., 1.	ἔσπᾰσα	ἔσπᾰκα	ἔσπασμαι §. 288.	ἐσπάσθην §. 299.	σπαστός
χράομαι §. 244., 2.	upotrebljavam	χρη(σ)	χρήσομαι §. 260.	ἐχρησάμην		κέχρημαι	ἐχρήσθην §. 299.	χρηστός
τελέω	svršujem	τελε(σ)	τελῶ, -εῖς §. 263.	ἐτέλεσα §. 301., 1.	τετέλεκα	τετέλεσμαι §. 288.	ἐτελέσθην §. 299.	τελεστός
καλέω	zovem	καλε, κλη	καλῶ, -εῖς §. 263.	ἐκάλεσα §. 301., 1.	κέκληκα	κέκλημαι	ἐκλήθην	κλητός
δέω	vežem	δε	δήσω	ἔδησα	δέδεκα §. 301., 2.	δέδεμαι	ἐδέθην	δετός
πλέω	plovim	πλυ } §. 248.	πλεύσομαι §. 261.	ἔπλευσα	πέπλευκα			
χέω	lijevam	χυ } §. 248.	χέω §. 261.	ἔχεα §. 269.	κέχῠκα §. 281.	κέχῠμαι	ἐχῠ́θην §. 299.	χῠτός
κελεύω	zapovijedam	κελευ(σ)	κελεύσω	ἐκέλευσα	κεκέλευκα	κεκέλευσμαι §. 288.	ἐκελεύσθην §. 299.	κελευστός
ἀκούω	čujem	ἀκου(σ)	ἀκούσομαι	ἤκουσα	ἀκήκοα §. 275., 2.	ἤκουσμαι §. 288.	ἠκούσθην §. 299.	ἀκουστός
καίω (κᾱ́ω)	palim	καυ(σ) §. 253.	καύσω §. 261.	ἔκαυσα	κέκαυκα	κέκαυμαι	ἐκαύθην	ἄ-καυ(σ)τος
b. **Verba muta.**								
ἄγω	vodim	ἀγ	ἄξω	ἤγαγον §. 257.	ἦχα	ἦγμαι	ἤχθην	ἀκτός
φεύγω	bježim	φυγ	φεύξομαι	ἔφυγον	πέφευγα			
ἄρχω	vladam, počinjem	ἀρχ	ἄρξω	ἦρξα	ἦρχα	ἦργμαι	ἤρχθην	ἀρκτός
πράττω	činim	πρᾱγ	πρᾱ́ξω	ἔπρᾱξα	πέπρᾱχα §. 279., 1.	πέπρᾱγμαι	ἐπράχθην	πρᾱκτός
τάττω	ređam	τᾰγ	τᾰ́ξω	ἔτᾰξα	τέτᾰχα	τέτᾰγμαι	ἐτᾰ́χθην	τᾰκτός
πέμπω	šaljem	πεμπ	πέμψω	ἔπεμψα	πέπομφα §. 279., 2.	πέπεμμαι §. 286, 1, B	ἐπέμφθην	πεμπτός
γράφω	pišem	γρᾰφ	γράψω	ἔγραψα	γέγραφα	γέγραμμαι	ἐγράφην §. 294.	γραπτός
κόπτω	udaram	κοπ	κόψω	ἔκοψα	κέκοφα §. 279., 1.	κέκομμαι	ἐκόπην	κοπτός

Prezent		Osnova	Futur	Aorist	Perfekt akt.	Perfekt m. i pas.	Aorist pas.	Glag. prid.
βλάπτω	škodim	β λ ᾰ β	βλάψω	ἔβλαψα	βέβλαφα	βέβλαμμαι	ἐβλάβην	βλαπτός
θάπτω	pokopavam	τ ᾰ φ	θάψω §. 54.	ἔθαψα	τέταφα	τέθαμμαι	ἐτάφην	ἄ-θαπτος
ῥίπτω	bacam	ῥ ῑ π	ῥίψω	ἔρρῑψα	ἔρρῑφα	ἔρρῑμμαι	ἐρρίφθην	ῥῑπτός
(ῥιπτέω)								
κλέπτω	kradem	κ λ ε π	κλέψομαι	ἔκλεψα	κέκλοφα §. 279., 2.	κέκλεμμαι	ἐκλάπην §. 295.	κλεπτός
τρέπω	obraćam	τ ρ ε π	τρέψω	ἔτρεψα §. 271. ἔτραπον	τέτροφα	τέτραμμαι §. 285.	ἐτράπην §. 295. ἐτρέφθην	τρεπτός
τρέφω	hranim	τ ρ ε φ	θρέψω §. 54.	ἔθρεψα	τέτροφα	τέθραμμαι	ἐτράφην	θρεπτός
στρέφω	okrećem	σ τ ρ ε φ	στρέψω	ἔστρεψα	ἔστροφα	ἔστραμμαι	ἐστράφην	στρεπτός
πείθω	nagovaram	π ῐ θ §. 248.	πείσω	ἔπεισα	πέπεικα	πέπεισμαι	ἐπείσθην	πειστός
πείθομαι	slušam	„	πείσομαι		πέποιθα §. 282.	πέπεισμαι	ἐπείσθην poslušah	πειστέον
ψεύδω	varam	ψ ε υ δ	ψεύσω	ἔψευσα	ἔψευκα	ἔψευσμαι	ἐψεύσθην bih prevaren	ψευστός
ψεύδομαι	lažem	„	ψεύσομαι	ἐψευσάμην		ἔψευσμαι	ἐψεύσθην prevarih se	
γυμνάζω	vježbam	γ υ μ ν ᾰ δ	γυμνάσω	ἐγύμνᾰσα	γεγύμνᾰκα	γεγύμνᾰσμαι	ἐγυμνάσθην	γυμναστός
ἁρμόττω	sastavljam	ἁ ρ μ ο τ	ἁρμόσω	ἥρμοσα	ἥρμοκα	ἥρμοσμαι	ἡρμόσθην	ἁρμοστός
κομίζω	nosim	κ ο μ ῐ δ	κομιῶ, -εῖς §. 263.	ἐκόμῐσα	κεκόμῐκα	κεκόμισμαι	ἐκομίσθην	κομιστός
σῴζω	spasavam	σ ῳ δ, σ ω	σώσω	ἔσωσα	σέσωκα	σέσῳσμαι	ἐσώθην	ἄ-σωτος
σπένδω	izlijevam žrtvu	σ π ε ν δ	σπείσω §. 261.	ἔσπεισα	ἔσπεικα §. 281.	ἔσπεισμαι	ἐσπείσθην	σπειστέον
c. **Verba liquida.**								
μιαίνω	kaljam	μ ι ᾰ ν	μιανῶ, -εῖς	ἐμίᾱνα	μεμίαγκα	μεμίασμαι	ἐμιάνθην	ἀ-μίαντος
καθαίρω	čistim	κ α θ ᾰ ρ	καθαρῶ, -εῖς	ἐκάθηρα	κεκάθαρκα	κεκάθαρμαι	ἐκαθάρθην	καθαρτός
φαίνω	pokazujem	φ ᾰ ν	φανῶ, εῖς §. 262.	ἔφηνα §. 270.	πέφαγκα } §. 282.	πέφασμαι §291., b.	ἐφάνθην } §. 299.	ἄ-φαντος
φαίνομαι	pokazujem se	„	φανοῦμαι(-ήσομαι)		πέφηνα }		ἐφάνην }	
ἀγγέλλω	javljam	ἀ γ γ ε λ	ἀγγελῶ, -εῖς	ἤγγειλα	ἤγγελκα	ἤγγελμαι	ἠγγέλθην	ἀγγελτός
στέλλω	šaljem	σ τ ε λ	στελῶ, -εῖς	ἔστειλα	ἔσταλκα §. 282.	ἔσταλμαι	ἐστάλην §. 295.	σταλτέον
δέρω	derem	δ ε ρ	δερῶ, -εῖς	ἔδειρα	δέδαρκα	δέδαρμαι	ἐδάρην	δαρτός
σπείρω	sijem	σ π ε ρ	σπερῶ, -εῖς	ἔσπειρα	ἔσπαρκα	ἔσπαρμαι	ἐσπάρην	σπαρτός
δια-φθείρω	kvarim	φ θ ε ρ §. 55., B.	δια-φθερῶ, -εῖς	δι-έφθειρα	δι-έφθαρκα	δι-έφθαρμαι	δι-εφθάρην	ἀ-διά-φθαρτος
ἀπο-κτείνω	ubijam	κ τ ε ν	ἀπο-κτενῶ, -εῖς	ἀπ-έκτεινα	ἀπ-έκτονα			
ἐγείρω	budim	ἐ γ ε ρ	ἐγερῶ, -εῖς	ἤγειρα	ἐγρήγορα §275., 2.		ἠγέρθην	
αἴρω	dižem	ἀ ρ od ἀ ε ρ	ἀρῶ, -εῖς	ἦρα (inf. ἆραι)	ἦρκα	ἦρμαι	ἤρθην	ἀρτέον
κρίνω	sudim	κ ρ ῐ ν, κ ρ ῐ	κρῐνῶ, -εῖς	ἔκρῑνα	κέκρῐκα §. 282.	κέκρῐμαι	ἐκρῐ́θην	κρῐτός
τείνω	napinjem	τ ε ν, τ ᾰ §. 42.	τενῶ, -εῖς	ἔτεινα	τέτᾰκα §. 282.	τέτᾰμαι	ἐτᾰ́θην §. 299.	τᾰτός
βάλλω	bacam	β ᾰ λ, β λ η	βαλῶ, εῖς	ἔβαλον §. 254.	βέβληκα §. 282.	βέβλημαι	ἐβλήθην §. 299.	βλητός

GLAVA XI.

Druga glavna konjugacija ili glagoli na μι.

Uvodne bilješke.

§.302. Druga se glavna konjugacija razlikuje od prve samo fleksijom prezentske i jake aorisne osnove; samo nekoliko se glagola razlikuje i u perfektu i pluskvamperfektu (§. 317.).

Osobiti su nastavci 2. konjugacije ovi:

1) 1. sing. prez. ind. akt. ima nast. μι: φη-μί (velim §. 226.);

2) 3. sing. prez. ind. akt. ima nast. σι(ν) (mj. τι): φη-σί(ν) (§. 226.);

3) 3. plur. prez. ind. akt. ima nastavak ᾱσι(ν) (od αντι §. 60.): ἴ-ᾱσι(ν) (idu) od osnove ι; a kad se osnova svršuje na α, tada se oba α stežu: φᾱσί(ν) mj. φα-ᾱσι(ν) od osn. φα; tako se i ἱέ-ᾱσι(ν) svagda steže u ἱᾶσι(ν) (ali τιθέ-ᾱσι, διδό-ᾱσι!);

4) u optativu je ιη (ιε, ι) znak načina: φα-ίη-ν, isp. §. 293.;

5) 2. sing. imperat. akt. ima nastavak ς ili θι: θέ-ς, φά-θι (isp. §. 292.);

6) nastavak je infinitiva ναι: φά-ναι (isp. §. 292.);

7) 3. plurala preterita ima nastavak σαν: ἔ-φᾰ-σαν (3. plur. impf.).

Svi se nastavci u sprezi prezentske i jake aorisne osnove pridijevaju osnovi neposredno: φᾰ-μέν (isp. τιμά-ο-μεν), φά-τω (isp. τιμα-έ-τω); tako se i u participu ντ pridijeva osnovi neposredno: φα-ντ, a od toga postaje nominativ svagda sigmatski: φάς, osn. δο: δούς (isp. §. 148.). — Samo u konjunktivu se krajnji samoglasnici osnove s dugim konjunktivnim samoglasnicima stežu upravo onako, kao i kod verba contracta (§. 243.): φά-ω φῶ, τι-θέ-ω τιθῶ; δό-ω-μαι δῶμαι; samo od αη(αῃ) ne postaje ᾱ(ᾳ), nego η(ῃ), a od οῃ ne οι, nego ῳ: φά-η-τε: φῆτε, φά-ῃς: φῇς; διδό-ῃς: διδῷς.

Svi konjunktivni oblici imaju naglasak na stegnutom samoglasniku, svi optativni oblici na znaku načina.

U vokalskim osnovama te konjugacije mijenja se ko- §.303.
ličina tako, da se kratki samoglasnici u sing. ind. akt. produljuju, i to ᾰ i ε u η, ο u ω, ῠ u ῡ: φη-μί (velim) plur. φᾰ-μέν, δείκ-νῡ-μι (pokazujem) plur. δείκ-νῠ-μεν.

Glagoli na μι dijele se na dva razreda: §.304.

1. prvomu razredu pripadaju oni glagoli, koji u prezentu osnovi nastavke pridijevaju neposredno: φη-μί;

2. drugomu razredu pripadaju oni glagoli, kojima prezentska osnova postaje od glagolske slogom νυ: δείκ-νῡ-μι (pokazujem), glag. osn. δεικ, prez. osn. δεικ-νῠ.

I. Prvi razred glagolâ na μι.

§. 305. τί-θη-μι (dijevam, mećem) glag. osn. θε prez. osn. τι-θε
ἵ-η-μι (šaljem) „ „ ἑ „ „ ἱ-ε
δί-δω-μι (dajem) glag. osn. δο prez. osn. δι-δο.
ἵ-στη-μι (stavljam) „ „ στα „ „ ἱ-στᾰ.

1. Oblici prezentske osnove.

Aktiv.

Ind.	S.	1	τί-θη-μι	ἵ-η-μι	δί-δω-μι	ἵ-στη-μι
		2	τί-θη-ς	ἵ-η-ς	δί-δω-ς	ἵ-στη-ς
		3	τί-θη-σι(ν)	ἵ-η-σι(ν)	δί-δω-σι(ν)	ἵ-στη-σι(ν)
	D.	2	τί-θε-τον	ἵ-ε-τον	δί-δο-τον	ἵ-στᾰ-τον
		3	τί-θε-τον	ἵ-ε-τον	δί-δο-τον	ἵ-στᾰ-τον
	P.	1	τί-θε-μεν	ἵ-ε-μεν	δί-δο-μεν	ἵ-στᾰ-μεν
		2	τί-θε-τε	ἵ-ε-τε	δί-δο-τε	ἵ-στᾰ-τε
		3	τι-θέ-ᾱσι(ν)	ἱ-ᾶσι(ν)	δι-δό-ᾱσι(ν)	ἱ-στᾶσι(ν)
Konj.	S.	1	τι-θῶ	ἱ-ῶ	δι-δῶ	ἱ-στῶ
		2	τι-θῇ-ς	ἱ-ῇ-ς	δι-δῷ-ς	ἱ-στῇ-ς
		3	τι-θῇ	ἱ-ῇ	δι-δῷ	ἱ-στῇ
	D.	2	τι-θῆ-τον	ἱ-ῆ-τον	δι-δῶ-τον	ἱ-στῆ-τον
		3	τι-θῆ-τον	ἱ-ῆ-τον	δι-δῶ-τον	ἱ-στῆ-τον
	P.	1	τι-θῶ-μεν	ἱ-ῶ-μεν	δι-δῶ-μεν	ἱ-στῶ-μεν
		2	τι-θῆ-τε	ἱ-ῆ-τε	δι-δῶ-τε	ἱ-στῆ-τε
		3	τι-θῶ-σι(ν)	ἱ-ῶ-σι(ν)	δι-δῶ-σι(ν)	ἱ-στῶ-σι(ν)
Opt.	S.	1	τι-θείη-ν	ἱ-είη-ν	δι-δοίη-ν	ἱ-σταίη-ν
		2	τι-θείη-ς	ἱ-είη-ς	δι-δοίη-ς	ἱ-σταίη-ς
		3	τι-θείη	ἱ-είη	δι-δοίη	ἱ-σταίη
	D.	2	τι-θείη-τον	ἱ-είη-τον	δι-δοίη-τον	ἱ-σταίη-τον
			ili τιθεῖτον	ili ἱεῖτον	ili διδοῖτον	ili ἱσταῖτον
		3	τι-θειή-την	ἱ-ειή-την	δι-δοιή-την	ἱ-σταιή-την
			ili τιθείτην	ili ἱείτην	ili διδοίτην	ili ἱσταίτην
	P.	1	τι-θείη-μεν	ἱ-είη-μεν	δι-δοίη-μεν	ἱ-σταίη-μεν
			ili τιθεῖμεν	ili ἱεῖμεν	ili διδοῖμεν	ili ἱσταῖμεν
		2	τι-θείη-τε	ἱ-είη-τε	δι-δοίη-τε	ἱ-σταίη-τε
			ili τιθεῖτε	ili ἱεῖτε	ili διδοῖτε	ili ἱσταῖτε
		3	τι-θείη-σαν	ἱ-είη-σαν	δι-δοίη-σαν	ἱ-σταίη-σαν
			ili τιθεῖεν	ili ἱεῖεν	ili διδοῖεν	ili ἱσταῖεν

Medij i pasiv.

τί-θε-μαι	ἵ-ε-μαι	δί-δο-μαι	ἵ-στᾰ-μαι
τί-θε-σαι	ἵ-ε-σαι	δί-δο-σαι	ἵ-στα-σαι
τί-θε-ται	ἵ-ε-ται	δί-δο-ται	ἵ-στα-ται
τί-θε-σθον	ἵ-ε-σθον	δί-δο-σθον	ἵ-στα-σθον
τί-θε-σθον	ἵ-ε-σθον	δί-δο-σθον	ἵ-στα-σθον
τι-θέ-μεθα	ἱ-έ-μεθα	δι-δό-μεθα	ἱ-στά-μεθα
τί-θε-σθε	ἵ-ε-σθε	δί-δο-σθε	ἵ-στα-σθε
τί-θε-νται	ἵ-ε-νται	δί-δο-νται	ἵ-στα-νται
τι-θῶ-μαι	ἱ-ῶ-μαι	δι-δῶ-μαι	ἱ-στῶ-μαι
τι-θῇ	ἱ-ῇ	δι-δῷ	ἱ-στῇ
τι-θῆ-ται	ἱ-ῆ-ται	δι-δῶ-ται	ἱ-στῆ-ται
τι-θῆ-σθον	ἱ-ῆ-σθον	δι-δῶ-σθον	ἱ-στῆ-σθον
τι-θῆ-σθον	ἱ-ῆ-σθον	δι-δῶ-σθον	ἱ-στῆ-σθον
τι-θώ-μεθα	ἱ-ώ-μεθα	δι-δώ-μεθα	ἱ-στώ-μεθα
τι-θῆ-σθε	ἱ-ῆ-σθε	δι-δῶ-σθε	ἱ-στῆ-σθε
τι-θῶ-νται	ἱ-ῶ-νται	δι-δῶ-νται	ἱ-στῶ-νται
τι-θεί-μην	ἱ-εί-μην	δι-δοί-μην	ἱ-σταί-μην
τι-θεῖ-ο	ἱ-εῖ-ο	δι-δοῖ-ο	ἱ-σταῖ-ο
τί-θεῖ-το	ἱ-εῖ-το	δι-δοῖ-το	ἱ-σταῖ-το
τι-θεῖ-σθον	ἱ-εῖ-σθον	δι-δοῖ-σθον	ἱ-σταῖ-σθον
τι-θεί-σθην	ἱ-εί-σθην	δι-δοί-σθην	ἱ-σταί-σθην
τι-θεί-μεθα	ἱ-εί-μεθα	δι-δοί-μεθα	ἱ-σταί-μεθα
τι-θεῖ-σθε	ἱ-εῖ-σθε	δι-δοῖ-σθε	ἱ-σταῖ-σθε
τι-θεῖ-ντο	ἱ-εῖ-ντο	δι-δοῖ-ντο	ἱ-σταῖ-ντο

Impt.	S.	2	τί-θει	ἵ-ει	δί-δου	ἵ-στη	τί-θε-σο	ἵ-ε-σο	δί-δο-σο	ἵ-στα-σο
		3	τι-θέ-τω	ἱ-έ-τω	δι-δό-τω	ἱ-στά-τω	τι-θέ-σθω	ἱ-έ-σθω	δι-δό-σθω	ἱ-στά-σθω
	D.	2	τί-θε-τον	ἵ-ε-τον	δί-δο-τον	ἵ-στᾰ-τον	τί-θε-σθον	ἵ-ε-σθον	δί-δο-σθον	ἵ-στα-σθον
		3	τι-θέ-των	ἱ-έ-των	δι-δό-των	ἱ-στά-των	τι-θέ-σθων	ἱ-έ-σθων	δι-δό-σθων	ἱ-στά-σθων
	P.	2	τί-θε-τε	ἵ-ε-τε	δί-δο-τε	ἵ-στα-τε	τί-θε-σθε	ἵ-ε-σθε	δί-δο-σθε	ἵ-στα-σθε
		3	τι-θέ-ντων	ἱ-έ-ντων	δι-δό-ντων	ἱ-στά-ντων	τι-θέ-σθων	ἱ-έ-σθων	δι-δό-σθων	ἱ-στά-σθων
			(τι-θέ-τωσαν)	(ἱ-έ-τωσαν)	(δι-δό-τωσαν)	(ἱ-στά-τωσαν)	(τι-θέ-σθωσαν)	(ἱ-έ-σθωσαν)	(δι-δό-σθωσαν)	(ἱ-στά-σθωσαν)
Inf.			τι-θέ-ναι	ἱ-έ-ναι	δι-δό-ναι	ἱ-στά-ναι	τί-θε-σθαι	ἵ-ε-σθαι	δί-δο-σθαι	ἵ-στα-σθαι
Part.			τι-θείς	ἱ-είς	δι-δούς	ἱ-στάς	τι-θέ-μενο-ς, -η, -ο-ν	ἱ-έ-μενο-ς, -η, -ο-ν	δι-δό-μενο-ς, -η, ο-ν	ἱ-στά-μενο-ς, -η, -ο-ν
			τι-θεῖσα	ἱ-εῖσα	δι-δοῦσα	ἱ-στᾶσα				
			τι-θέν	ἱ-έν	δι-δόν	ἱ-στᾰ́ν				
			g. τιθέντ-ος	g. ἱέντ-ος	g. διδόντ-ος	g. ἱστᾰ́ντ-ος				
Impf.	S.	1	ἐ-τί-θη-ν	ἵ-ει-ν	ἐ-δί-δου-ν	ἵ-στη-ν	ἐ-τι-θέ-μην	ἱ-έ-μην	ἐ-δι-δό-μην	ἱ-στά-μην
		2	ἐ-τί-θει-ς	ἵ-ει-ς	ἐ-δί-δου-ς	ἵ-στη-ς	ἐ-τί-θε-σο	ἵ-ε-σο	ἐ-δί-δο-σο	ἵ-στα-σο
		3	ἐ-τί-θει	ἵ-ει	ἐ-δί-δου	ἵ-στη	ἐ-τί-θε-το	ἵ-ε-το	ἐ-δί-δο-το	ἵ-στα-το
	D.	2	ἐ-τί-θε-τον	ἵ-ε-τον	ἐ-δί-δο-τον	ἵ-στᾰ-τον	ἐ-τί-θε-σθον	ἵ-ε-σθον	ἐ-δί-δο-σθον	ἵ-στα-σθον
		3	ἐ-τι-θέ-την	ἱ-έ-την	ἐ-δι-δό-την	ἱ-στά-την	ἐ-τι-θέ-σθην	ἱ-έ-σθην	ἐ-δι-δό-σθην	ἱ-στά-σθην
	P.	1	ἐ-τί-θε-μεν	ἵ-ε-μεν	ἐ-δί-δο-μεν	ἵ-στᾰ-μεν	ἐ-τι-θέ-μεθα	ἱ-έ-μεθα	ἐ-δι-δό-μεθα	ἱ-στά-μεθα
		2	ἐ-τί-θε-τε	ἵ-ε-τε	ἐ-δί-δο-τε	ἵ-στᾰ-τε	ἐ-τί-θε-σθε	ἵ-ε-σθε	ἐ-δί-δο-σθε	ἵ-στα-σθε
		3	ἐ-τί-θε-σαν	ἵ-ε-σαν	ἐ-δί-δο-σαν	ἵ-στᾰ-σαν	ἐ-τί-θε-ντο	ἵ-ε-ντο	ἐ-δί-δο-ντο	ἵ-στα-ντο

§.306. 2. Oblici jake aorisne osnove.

Ind.	S.	1	ἔ-θη-κα	ἧ-κα	ἔ-δω-κα	ἔ-στη-ν	ἐ-θέ-μην	εἵ-μην	~~ἐ-δό-μην~~	
		2	ἔ-θη-κα-ς	ἧ-κα-ς	ἔ-δω-κα-ς	ἔ-στη-ς	ἔ-θου	εἷ-σο	ἔ-δου	
		3	ἔ-θη-κε(ν)	ἧ-κε(ν)	ἔ-δω-κε(ν)	ἔ-στη	ἔ-θε-το	εἷ-το	ἔ-δο-το	
	D.	2	ἔ-θε-τον	εἷ-τον	ἔ-δο-τον	ἔ-στη-τον	ἔ-θε-σθον	εἷ-σθον	ἔ-δο-σθον	
		3	ἐ-θέ-την	εἵ-την	ἐ-δό-την	ἐ-στή-την	ἐ-θέ-σθην	εἵ-σθην	ἐ-δό-σθην	
	P.	1	ἔ-θε-μεν	εἷ-μεν	ἔ-δο-μεν	ἔ-στη-μεν	ἐ-θέ-μεθα	εἵ-μεθα	ἐ-δό-μεθα	
		2	ἔ-θε-τε	εἷ-τε	ἔ-δο-τε	ἔ-στη-τε	ἔ-θε-σθε	εἷ-σθε	ἔ-δο-σθε	
		3	ἔ-θε-σαν	εἷ-σαν	ἔ-δο-σαν	ἔ-στη-σαν	ἔ-θε-ντο	εἷ-ντο	ἔ-δο-ντο	

Konj.		θῶ θῇ-ς	ὧ ᾗ-ς	δῶ δῷ-ς	στῶ στῇ-ς itd. kao konj.
Opt.		θείη-ν	εἵη-ν	δοίη-ν	σταίη-ν itd. kao optativ
Impt.	S. 2 3 D. 2 3 P. 2 3	θέ-ς θέ-τω θέ-τον θέ-των θέ-τε θέ-ντων (θέ-τωσαν)	ἕ-ς ἕ-τω ἕ-τον ἕ-των ἕ-τε ἕ-ντων (ἕ-τωσαν)	δό-ς δό-τω δό-τον δό-των δό-τε δό-ντων (δό-τωσαν)	στῆ-θι στή-τω στῆ-τον στή-των στῆ-τε στά-ντων (στή-τωσαν)
Inf.		θεῖ-ναι	εἷ-ναι	δοῦ-ναι	~~στῆ-ναι~~
Part.		θείς θεῖσα θέν g. θέντ-ος	εἷς εἷσα ἕν g. ἕντ-ος	δούς δοῦσα δόν g. δόντ-ος	στάς στᾶσα στἄν g. στἄντ-ος

§. 307. Pojedini oblici glagolâ na -μι postaju po prvoj glavnoj konjugaciji (prema oblicima od verba contracta); tako često u ind. prez. τιθεῖς τιθεῖ, ἱεῖς ἱεῖ; u impf. pretežu oblici ἐτίθεις ἐτίθει (pored ἐτίθης ἐτίθη), a svagda se upotrebljavaju oblici: ἵειν ἵεις ἵει, ἐδίδουν ἐδίδους ἐδίδου.

Tako se objašnjuju i optativi od τίθημι i ἵημι s οι: τιθοῖτο ἐπιθοίμεθα προοῖντο, pa konjunktivi i optativi s nepravilnim naglaskom: τίθηται πρόηται ἐπίθωνται, τίθοιτο πρόοιντο, i ἀφίοιτε ἀφίοιεν.

2. l. sing. imperat. prez. akt. postaje po prvoj glavnoj konjugaciji: τίθει ἵει poput π[illegible] δίδου poput δούλου; u ἵστη je osnovni samoglasnik produljen, ali nastavka nema nikakva.

θῶ-μαι θῇ prezenta	ὧ-μαι ᾗ	δῶ-μαι δῷ	
θεί-μην prezenta	εἵ-μην	δοί-μην	
θοῦ θέ-σθω θέ-σθον θέ-σθων θέ-σθε θέ-σθων (θέ-σθωσαν)	οὗ ἕ-σθω ἕ-σθον ἕ-σθων ἕ-σθε ἕ-σθων (ἕ-σθωσαν)	δοῦ δό-σθω δό-σθον δό-σθων δό-σθε δό-σθων (δό-σθωσαν)	
θέ-σθαι	ἕ-σθαι	δό-σθαι	
θέ-μενο-ς, -η, -ο-ν	ἕ-μενο-ς, -η, -ο-ν	δό-μενο-ς, -η, -ο-ν	

U 2. l. sing. ind. i impt. prez. med. pa u 2. l. sing. impf. med. ostaje σ među samoglasnicima: τίθε-σαι, τίθε-σο, ἐτίθε-σο; ali u 2. l. sing. ind. i impt. jakoga aor. med. izbacuje se σ, a samoglasnici se stežu: ἔ-θε-σο, ἔ-θε-ο, ἔ-θου, imper. θέ-σο, θέ-ο, θοῦ; samo ind. εἷσο čuva σ.

Bilješka. Pravilo o naglasku složenih riječi (§. 85.) vrijedi kod glagolâ na μι uopće samo za indikativ i imperativ; po tom se meće naglasak na prijedlog: ἐπί-θες, ἄφ-ες, ἀπό-δοτε, πρός-θεσθε. Ipak je 2. sing. impt. aor. med. perispomenon, kad je prijedlog jednosložan: προ-θοῦ, ἀφ-οῦ — περί-θου. (Isp. i §. 332.). Konjunktivi,

optativi, infinitivi i participi složenih glagola na μι naglašuju se svi onako isto, kao i prosti: παρατιθῶ, προδοῖεν, συνιστάναι, ἀποστάς.

§. 308. Ona četiri navedena glagola razlikuju prezentsku osnovu od glagolske prezentskom reduplikacijom t. j. sprijed se osnovi dodaje početni suglasnik sa samoglasnikom ι; δο: δί-δο, θε: τι-θε (§. 53 b), στα: ἵ-στα mjesto σι-στα po §. 60., a (isp. lat. si-sto), ἑ: ἵ-ε mj. σι-σε po §. 60., a. i 61., a.

§. 310. Glagoli τίθημι, ἵημι, δίδωμι imaju osobit aorist na κα: ἔθηκα, ἧκα, ἔδωκα. Taj se aorist upotrebljava u sing. ind. mjesto jakoga aorista; u dualu i pluralu nalazi se rijetko; inače se nahode samo oblici jakoga aorista.

Bilj. ει u εἶτον itd., εἵμην itd. postalo je tako, da se augment s osnovom stegnuo; ἕ-ε-τον = εἶτον.

§. 311. 1. Ostali oblici glagolâ: τίθημι, ἵημι, δίδωμι:

Fut. akt. med.	θή-σω θή-σομαι	ἥ-σω ἥ-σομαι	δώ-σω δώ-σομαι
Perf. akt. med. pas.	τέ-θη-κα (κεῖμαι) §. 315 b.	εἷ-κα εἷ-μαι	δέ-δω-κα δέ-δο-μαι
Aor. pas. Fut. pas.	ἐ-τέ-θην τε-θή-σομαι	εἵ-θην ἑ-θή-σομαι	ἐ-δό-θην δο-θή-σομαι
Adj. verb.	θε-τός, -τέος,	ἑ-τός, -τέος	δο-τός, -τέος

Bilj. Kao perf. pasivni od glagola τίθημι upotrebljava se drugi glagol κεῖμαι (ležim); vidi §. 315. b, B. 4. — ει u εἷκα, εἷμαι postalo je tako, da se reduplikacija s osnovom stegnula: ἕ-ε-κα = εἷκα; o εἵθην isp. §. 310., B.

2. Oblici i značenja glagola ἵστημι:

	Transitivno			Intransitivno
	Akt. stavljam	Med. stavljam sebi	Pas. bivam postavljen	stavljam se = stajem
Prez.	ἵστημι	ἵστἄμαι	ἵστἄμαι	ἵστἄμαι
Fut.	στήσω	στήσομαι	σταθήσομαι	στήσομαι stat ću
Aor.	ἔστησα	ἐστησάμην	ἐστάθην	ἔστην stadoh
Perf.	—	—	—	ἕστηκα stojim
Plpf.	—	—	—	εἱστήκειν stajah
Fut. eks.	—	—	—	ἑστήξω stajat ću

Gdje nema pasivnoga oblika, zastupa ga intransitivni. ἕστηκα je postalo od σέ-στη-κα po §. 60., a. (isp. §. 308.).

Prvomu razredu glagolâ na -μι pripadaju još ovi glagoli:

A. Glagoli s osnovom na α (kao ἵστημι): §. 312.

Prezent	Osn.	Futur	Aorist	Perfekt
1. ὀ-νί-νη-μι (koristujem) ὀ-νί-νἄ-μαι (koristujem se) impf. ὠφέλουν	ὀνἄ	ὀνήσω ὀνήσομαι	ὤνησα ὠνήμην i ὠνήθην	— —
2. (ἐμ-) πί-μ-πλη-μι (punim, pleo) spor. obl. πλήθω (pun sam)	πλἄ	πλήσω πλησθήσομαι	ἔπλησα ἐπλήσθην	πέπληκα πέπλησμαι
3. (ἐμ-)πί-μ-πρη-μι (palim) spor. obl. πρήθω (gorim)	πρἄ	πρήσω πρησθήσομαι	ἔπρησα ἐπρήσθην	— πέπρησμαι
4. ἄγἄμαι (divim se)	ἀγἄ(σ)	ἀγάσομαι	ἠγάσθην	—
5. δύνἄμαι (mogu) aug. §. 234. Bilj.	δυνἄ	δυνήσομαι	ἐδυνήθην ἐδυνάσθην	δεδύνημαι
6. ἐπίστἄμαι (umijem)	ἐπιστἄ	ἐπιστήσομαι	ἠπιστήθην	—
7. κρέμἄμαι (visim)	κρεμἄ	κρεμήσομαι	—	—

*

Bilj. 1. Kao impf. i prezent ovih deponentia spreže se i aor. ἐ-πριά-μην (kupih), inf. πρία-σθαι (prez. ὠνοῦμαι kupujem).

Bilj. 2. Sprezanje ovih glagola razlikuje se od sprezanja glagola ἵστημι po tom, što oni a) u konj. i opt. naglasak premještaju natrag: δύνωμαι, ἐπίστωμαι, πρίωμαι; δύναιο, ἐπίσταιτο, πρίαισθε; ὄναιο, ὄναιτο, ὄναιντο (od ὠνήμην, inf. ὄνασθαι); b) što mogu u impf. i impt. σ od nastavka σο izbaciti pa samoglasnike stegnuti: impf. ἐδύνω, ἠπίστω; impt. ἐπίστω.

Bilj. 3. Glagoli (ἐμ-)πί-μ-πλη-μι i (ἐμ-)πί-μ-πρη-μι umeću nosni glas iza prez. reduplikacije, a oblici im postaju od dvije osnove: πλα, πληθ; πρα, πρηθ.

8. φη-μί (kažem, fā-ri) osn. φα (spor. obl. φά-σκω).

Prez. ind.	Konj.	Opt.	Impt.
φη-μί	φῶ	φαίη-ν	
φή-ς(φῄς)	φῇ-ς	φαίη-ς	φά-θι
φη-σί(ν)	φῇ	φαίη	φά-τω
φα-τόν	φῆ-τον	φαῖ-τον	φά-τον
φα-τόν	φῆ-τον	φαί-την	φά-των
φα-μέν	φῶ-μεν	φαῖ-μεν	
φα-τέ	φῆ-τε	φαῖ-τε	φά-τε
φᾱσί(ν)	φῶ-σι(ν)	φαῖε-ν	φά-ντων (φά-τωσαν)
Imp. ἔ-φη-ν			ἔ-φα-μεν
ἔ-φη-σθα	ἔ-φά-τον		ἔ-φα-τε
ἔ-φη	ἐ-φά-την		ἔ-φα-σαν
Inf. φά-ναι		Fut. φή-σω	
Prtc. (φάς) ili φάσκων		Aor. ἔ-φη-σα	

Bilj. Čitav je ind. prez. osim φής (φῄς) enklitičan (§. 92., 3.). — Impf. i inf. φάναι imaju i aorisno značenje.

9. ἠ-μί (kažem), impf. ἦν, ἦ (ἦν δ' ἐγώ rekoh ja, ἦ δ' ὅς reče on §. 443., B. 4.).

B Ostali glagoli prvoga razreda glagolâ na μι. §.314.

1. εἶ-μι (ići ću) osn. ἰ (isp. i-dem, lat. i-re):

Prez. ind.	Konj.	Opt.	Impt.
εἶ-μι	ἴ-ω	ἴ-οι-μι (ἰ-οίη-ν)	
εἶ	ἴ-η-ς	ἴ-οι-ς	ἴ-θι
εἶ-σι(ν)	ἴ-ῃ	ἴ-οι	ἴ-τω
ἴ-τον	ἴ-η-τον	ἴ-οι-τον	ἴ-τον
ἴ-τον	ἴ-η-τον	ἰ-οί-την	ἴ-των
ἴ-μεν	ἴ-ω-μεν	ἴ-οι-μεν	
ἴ-τε	ἴ-η-τε	ἴ-οι-τε	ἴ-τε
ἴ-ᾱσι(ν)	ἴ-ω-σι(ν)	ἴ-οιε-ν	ἰ-ό-ντων (ἴ-τωσαν)
Impf. ᾖ-α			ᾖ-μεν
ᾔ-εις	ᾖ-τον		ᾖ-τε
ᾔ-ει	ᾔ-την		ᾖ-σαν
Inf. ἰ-έναι	Ptc. ἰ-ών, ἰ-οῦσα, ἰ-όν, g. ἰ-όντ-ος		
	Gl. prid. ἰ-τέον.		

Bilj. 1. Ind. prez. ima svagda futursko značenje; opt., inf. i part. imaju i futursko i prezentsko značenje; idem znači ἔρχομαι (§. 327., 2.).

Bilj. 2. Naglasak složenicâ: ἄπ-ειμι, ἄπ-ιθι, ali ἀπ-ῇα, ἀπ-ῇσαν (§. 307., Bilj.).

Bilj. 3. Sporedni su oblici: impf. 1. ᾔειν, 2. ᾔεισθα, 3. ᾔειν, 3. pl. ᾔεσαν; gl. prid. ἰτητέον.

§.315. 2. εἰ-μί (jesam) osn. ἐσ (isp. jes-am, lat. es-se):

Prez. ind.	Konj.	Optativ	Impt.
εἰ-μί	ὦ	εἴη-ν	
εἶ	ᾖ-ς	εἴη-ς	ἴσ-θι
ἐσ-τί(ν)	ᾖ	εἴη	ἔσ-τω
ἐσ-τόν	ἦ-τον	εἴη-τον εἶ-τον	ἔσ-τον
ἐσ-τόν	ἦ-τον	εἰή-την εἴ-την	ἔσ-των
ἐσ-μέν	ὦ-μεν	εἴη-μεν εἶ-μεν	
ἐσ-τέ	ἦ-τε	εἴη-τε	ἔσ-τε
εἰσί(ν)	ὦ-σι(ν)	εἴη-σαν εἶε-ν	ἔσ-των (ἔσ-τωσαν)

Impf. ἦν (ἦ) — ἦσθα — ἦν; ἦσ-τον — ἤσ-την; ἦμεν — ἦτε (ἦσ-τε) — ἦσαν

Inf. εἶναι
Part. ὤν, οὖσα, ὄν
g. ὄντ-ος

Fut. 1. ἔσομαι
2. ἔσῃ (ἔσει)
3. ἔσ-ται itd.

Bilj. 1. εἰμί je postalo od ἐσ-μι (§. 43.), εἶ od ἐσι (§. 61., a.), εἰσί od ἐντι (§. 51., B. 1.; 60., b.), ὦ od ἐσω, εἴην od ἐ(σ)ιην, inf. εἶναι od ἐσ-ναι, part. ὤν od ἐ(σ)ων, fut. ἔσται od ἔσεται.

Bilj. 2. Čitav je ind. prez. osim εἶ enklitičan kao kopula. — 3. sing. naglašuje se ἔστι(ν): 1. kad znači, da što jest, 2. kad znači [kao ἔξεστι(ν)]: slobodno je, moguće je, 3. u početku rečenice, 4. iza ὡς, οὐκ, εἰ, καί pa τοῦτ' i ἀλλ': ἔστι θεός (jest bog), οὐκ ἔστι(ν) (nije moguće), τοῦτ' ἔστι(ν).

Bilj. 3. Naglasak složenicâ: πάρ-ειμι, πάρ-ισθι, ali παρ-ῶ, παρ-ῆν, παρ-έσται (od παρ-έσεται) itd. (§. 307., Bilj.)

Bilj. 4. Od imenice χρή (t. j. ἐστιν, opus est) postaju s oblicima glagola εἰμί oblici: impf. χρῆν i ἐχρῆν, konj. χρῇ, opt. χρείη, inf. χρῆναι, partic. τὸ χρεών.

3. κάθ-ημαι (sjedim) osn. ἡσ, καθ-η(σ);
4. κεῖ-μαι (ležim) osn. κει: §315b

Prezent	Impt.	Imperfekt
κάθη-μαι		ἐ-καθή-μην (ili καθή-μην)
κάθη-σαι	κάθη-σο	ἐ-κάθη-σο (ili καθῆ-σο)
κάθη-ται	καθή-σθω	ἐ-κάθη-το (ili καθῆσ-το)
itd.	itd.	itd. itd.
κεῖ-μαι		ἐ-κεί-μην
κεῖ-σαι	κεῖ-σο	ἔ-κει-σο
κεῖ-ται	κεί-σθω	ἔ-κει-το
itd.	itd.	itd.

Inf. καθῆ-σθαι κεῖ-σθαι	Part. καθή-μενος κεί-μενος	Fut. κεί-σομαι κεί-σῃ, κεί-σεται itd.

Bilj. 1. Prosti oblici ἧμαι, ἧσαι, ἧσται dolaze samo kod pjesnikâ. — Konj. i opt. veoma su rijetki (καθώμεθα, καθῄμην ili καθοίμην); naknađavaju se, kao i futur, oblicima glagola καθ-ίζομαι (§. 327., 14.).

2. Konj. i opt. od κεῖμαι (κέηται, κέωνται — κέοιτο, κέοιντο) također su veoma rijetki.

3. Naglasak složenicâ: indik. κατά-κειμαι, inf. κατακεῖσθαι (§. 307., B.).

4. Glagol se κεῖμαι upotrebljava kao perf. pas. od τίθημι (§. 311.), n. pr. νόμους τιθέασιν οἱ ἄρχοντες — οἱ νόμοι κεῖνται, θέσθαι τὰ ὅπλα ἐκέλευσεν — τὰ ὅπλα ἔκειτο.

Korjeniti ili bestematski aoristi.

Kao ἔστην spreže se jaki aorist nekih glagola, kojih §.316. prezent ponajviše pripada prvoj glavnoj konjugaciji. Budući da takovi aoristi postaju neposredno od glagolske osnove (korijena) bez tematskoga vokala (s kojim postaju jaki aoristi kao n. pr. ἔ-βαλ-ο-ν), zovu se korjeniti ili bestematski aoristi.

Samoglasnik ostaje dug u ind., impt. i inf., a pokraćuje se pred samoglasnicima (u konj. i opt.) i pred ντ (isp. §. 293.).

Osn.	βη : βᾰ	σβη : σβε	γνω : γνο	δῡ : δῠ
Indikativ	ἔ-βη-ν ἔ-βη-ς ἔ-βη ἔ-βη-τον ἐ-βή-την ἔ-βη-μεν ἔ-βη-τε ἔ-βη-σαν	ἔ-σβη-ν ἔ-σβη-ς ἔ-σβη ἔ-σβη-τον ἐ-σβή-την ἔ-σβη-μεν ἔ-σβη-τε ἔ-σβη-σαν	ἔ-γνω-ν ἔ-γνω-ς ἔ-γνω ἔ-γνω-τον ἐ-γνώ-την ἔ-γνω-μεν ἔ-γνω-τε ἔ-γνω-σαν	ἔ-δῡ-ν ἔ-δῡ-ς ἔ-δῡ ἔ-δῡ-τον ἐ-δύ-την ἔ-δῡ-μεν ἔ-δῡ-τε ἔ-δῡ-σαν
Konjunktiv	βῶ (od βᾰ́-ω) βῇ-ς βῇ βῆ-τον βῆ-τον βῶ-μεν βῆ-τε βῶ-σι(ν)	σβῶ (od σβέ-ω) σβῇ-ς σβῇ σβῆ-τον σβῆ-τον σβῶ-μεν σβῆ-τε σβῶ-σι(ν)	γνῶ (od γνό-ω) γνῷ-ς γνῷ γνῶ-τον γνῶ-τον γνῶ-μεν γνῶ-τε γνῶ-σι(ν)	δῠ́-ω δῠ́-ῃ-ς δῠ́-ῃ δῠ́-η-τον δῠ́-η-τον δῠ́-ω-μεν δῠ́-η-τε δῠ́-ω-σι(ν)
Optativ	βαίη-ν βαίη-ς βαίη βαίη-τον ili βαῖ-τον βαιή-την ili βαί-την βαίη-μεν ili βαῖ-μεν βαίη-τε ili βαῖ-τε βαίη-σαν ili βαῖε-ν	σβείη-ν σβείη-ς σβείη σβείη-τον ili σβεῖ-τον σβειή-την ili σβεί-την σβείη-μεν ili σβεῖ-μεν σβείη-τε ili σβεῖ-τε σβείη-σαν ili σβεῖε-ν	γνοίη-ν γνοίη-ς γνοίη γνοίη-τον ili γνοῖ-τον γνοιή-την ili γνοί-την γνοίη-μεν ili γνοῖ-μεν γνοίη-τε ili γνοῖ-τε γνοίη-σαν ili γνοῖε-ν	

Imperativ	βῆ-θι βή-τω βῆ-τον βή-των βῆ-τε βά-ντων (βή-τωσαν)	σβῆ-θι σβή-τω σβῆ-τον σβή-των σβῆ-τε σβέ-ντων (σβή-τωσαν)	γνῶ-θι γνώ-τω γνῶ-τον γνώ-των γνῶ-τε γνό-ντων (γνώ-τωσαν)	δῦ-θι δῦ-τω δῦ-τον δῦ-των δῦ-τε δῦ-ντων (δῦ-τωσαν)
Inf.	βῆ-ναι	σβῆ-ναι	γνῶ-ναι	δῦ-ναι
Part.	βά-ς βᾶ-σα βᾰ́-ν g. βᾰ́-ντ-ος	σβεί-ς σβεῖ-σα σβέ-ν g. σβέ-ντ-ος	γνού-ς γνοῦ-σα γνό-ν g. γνό-ντ-ος	δῦ́-ς δῦ-σα δῦ́-ν g. δῦ́-ντ-ος

Takovi su glagoli:

a) s osnovom na a-glas (ᾱ, η : ᾰ):

1. ἀπο-δι-δράσκω (utječem) osn. δρᾱ : δρᾰ aor. ἀπ-έ-δρᾱ-ν;
2. βαίνω (idem) osn. βη : βᾰ aor. ἔ-βη-ν;
3. φθάνω (pretječem) osn. φθη : φθᾰ aor. ἔ-φθη-ν;

b) s osnovom na e-glas (η : ε):

4. ἀπο-σβέννῠμαι (gasim se) osn. σβη : σβε aorist ἀπ-έ-σβην;

c) s osnovom na o-glas (ω : ο):

5. γιγνώσκω (poznajem) osn. γνω : γνο aor. ἔ-γνω-ν;
6. ἁλίσκομαι (hvatam se) osn. ἁλω : ἁλο aor. ἑ-άλω-ν;
7. (βιόω) ζάω (živim) osn. βιω : βιο aor. ἐβίων;

d) s osnovom na υ (ῡ : ῠ):

8. δύομαι (potapam se) osn. δῡ : δῠ aor. ἔ-δῡ-ν;
9. φύομαι (postajem) osn. φῡ : φῠ aor. ἔ-φῡ-ν.

Bilj. 1. U aoristu ἀπ-έ-δρᾱ-ν ima (poradi ρ §. 41.) svagdje ᾱ, gdje u aoristu ἔ-βη-ν ima η.

Bilj. 2. Pored bestematskoga aorista imaju navedeni glagoli medijalni futur i slabi perfekt, n. pr. βή-σομαι, βέ-βη-κα; γνώ-σομαι, ἔ-γνω-κα; φύ-σομαι, πέ-φῡ-κα (jesam).

Mješoviti perfekti.

§.317. Pored pravilnih oblika imaju neki glagoli u perfektu akt. i takovih oblika, u kojima se nastavci redupliciranoj osnovi dodaju neposredno. Takovi se perfekti zovu mješoviti perfekti:

1. Tako se pored perfekta ἕ-στη-κα (stojim) nalaze oblici perfektni postali od osnove ἑ-στᾰ, i to:

Pf. ind.	ἕστᾰμεν	Konj.	ἑστῶ-μεν	Inf.	ἑστά-ναι
	ἕστᾰ-τε		ἑστῶ-σι(ν)	Part.	ἑστώς g. -ῶτος
	ἑστᾶσι(ν)	Opt.	ἑσταίη-ν		ἑστῶσα g. -ώσης
			itd.		ἑστώς g. -ῶτος (ἑστός)
Plpf.	ἕστᾰ-σαν	Impt.	ἕστᾰ-θι		

2. Pored τέ-θνη-κα (umr'o sam, prezent ἀπο-θνῄσκω §. 324., 8.):

Pf. ind.	τέθνᾰ-μεν			Inf.	τεθνά-ναι
	τέθνᾰ-τε			Part.	τεθνεώς g. -εῶτος
	τεθνᾶσι(ν)	Opt.	τεθναίη-ν		τεθνεῶσα g. -εώσης
			itd.		τεθνεός g. -εῶτος
Plpf.	ἐ-τέθνᾰ-σαν	Impt.	τέθνᾰ-θι.		

3. Pored δέδοικα (bojim se, osn. δῐ, aor. ἔδεισα):

Pf. ind.	δέδι-α	Inf.	δεδι-έ-ναι
	δέδι-ε(ν)	Part.	δεδι-ώς g. -ότος
	δέδι-μεν		δεδι-υῖα g. -υίας
	δέδι-τε		δεδι-ός g. -ότος
	δεδί-ᾱσι(ν)		
Plpf.	ἐ-δέδι-σαν.		

4. Ovamo pripada i perfekt οἶδα [znam, osn. ἰδ (Ϝιδ, isp. vid-eo), aor. εἶδον vidjeh §. 327., 3.]:

Perf. ind.	Konj.	Optativ	Impt.
οἶδ-α (znam)	εἰδῶ	εἰδείη-ν	
οἶσθα	εἰδῇ-ς	εἰδείη-ς	ἴσ-θι
οἶδ-ε(ν)	εἰδῇ	εἰδείη	ἴσ-τω
ἴσ-τον	itd.	itd.	itd.
ἴσ-τον			
ἴσ-μεν			
ἴσ-τε			
ἴσᾱσι(ν)			
Plpf. ᾔδη (-ειν) (znadijah)			ᾔδ-ε-μεν (ᾖσ-μεν)
ᾔδ-ησθα (ᾔδης) ili ᾔδεσθα (ᾔδεις)			ᾔδ-ε-τε (ᾖσ-ε-τε)
ᾔδ-ει			ᾔδ-ε-σαν
Inf. εἰδ-έ-ναι		Fut. εἴσομαι	
Part. εἰδ-ώς, -υῖα, -ός g. -ότος		(znat ću i saznat ću)	

Bilj. Prezent i aorist naknađavaju se glagolom γιγνώσκω (§. 324., 12).

II. Drugi razred glagolâ na μι.

1. Drugi razred glagolâ na μι pripada samo spreza- §.318.
njem prezentske osnove toj konjugaciji. Prezentska osnova glagolâ ovoga razreda postaje tim, da se čistoj osnovi pridijeva slog νυ.

2. Za količinu glasa υ valja pravilo u §. 303., dakle δείκνῡμι, ali δείκνῠμεν.

3. Vokalske osnove imaju u prezentskoj osnovi dva ν: osn. κερα: κερά-ννῡμι (miješam).

4. I ovdje se upotrebljava mnogo sporednih oblika po prvoj glavnoj konjugaciji (δεικνύω), n. pr. 3. plur. ind. prez.: δεικνύουσι(ν), a u konj. i opt. prez. i nema drugih.

Bilj. Neki glagoli na ω imaju (ponajviše mlađe) sporedne oblike na -νῡμι, n. pr. ἀν-οίγω (otvoram): ἀν-οίγνῡμι.

Prez. δείκνυμι, osn. δεικ,

	Aktiv	Medij
Prezent. ind.	δείκ-νυ-μι (pokazujem) δείκ-νυ-ς δείκ-νυ-σι(ν) δείκ-νυ-τον δείκ-νυ-τον δείκ-νυ-μεν δείκ-νυ-τε δεικ-νύ-ᾱσι(ν)	δείκνυμαι δείκνυσαι δείκνυται δείκνυσθον δείκνυσθον δεικνύμεθα δείκνυσθε δείκνυνται
Konj.	δεικνύω, ῃς, ῃ itd.	δεικνύωμαι, ῃ, ηται itd.
Imperativ	δείκνυ (§. 307.) δεικνύτω δείκνυτον δεικνύτων δείκνυτε δεικνύντων (δεικνύτωσαν)	δείκνυσο δεικνύσθω δείκνυσθον δεικνύσθων δείκνυσθε δεικνύσθων (δεικνύσθωσαν)
Fut.	δείξω	δείξομαι
Aor.	ἔδειξα	ἐδειξάμην
Aor. pas.		ἐδείχθην

prez. osn. δεικνυ

	Aktiv	Medij
Imperfekt	ἐδείκνυν ἐδείκνυς ἐδείκνυ ἐδείκνυτον ἐδεικνύτην ἐδείκνυμεν ἐδείκνυτε ἐδείκνυσαν	ἐδεικνύμην ἐδείκνυσο ἐδείκνυτο ἐδείκνυσθον ἐδεικνύσθην ἐδεικνύμεθα ἐδείκνυσθε ἐδείκνυντο
Opt.	δεικνύοιμι itd.	δεικνυοίμην itd.
Inf.	δεικνύναι itd.	δείκνυσθαι itd.
Part.	δεικνύς δεικνῦσα δεικνύν osn. δεικνυντ	δεικνύμενος, η, ον
Perf.	δέδειχα	δέδειγμαι
Ppf.	ἐδεδείχειν	ἐδεδείγμην
Fut. pas.		δειχθήσομαι

§. 319. **Ostali glagoli na -νῡμι.**

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
a. Osnove s α:						
1. κεράννῡμι miješam	κερᾰ(σ), κρᾱ	κερῶ, -ᾷς	ἐκέρᾰσα	κέκρᾱμαι	ἐκράθην	s čim, τινί
2. κρεμάννῡμι vješam	κρεμᾰ(σ)	κρεμῶ, -ᾷς	ἐκρέμᾰσα	(κρέμᾰμαι visim §. 312.. 7.)	ἐκρεμάσθην	
3. πετάννῡμι širim (ἀνα-π. otvoram)	πετᾰ(σ), πτᾰ	πετῶ, -ᾷς	ἐπέτᾰσα	πέπτᾰμαι	ἐπετάσθην	
4. (δια-)σκεδάννῡμι razàsipâm	σκεδᾰ(σ)	σκεδῶ, -ᾷς	ἐσκέδᾰσα	ἐσκέδασμαι	ἐσκεδάσθην	
b. Osnove s e-glasom:						
5. ἀμφι-έννῡμι odijevam (isp. v e s-t i o) M. odijevam se	ἑ(σ) (Ϝεσ)	ἀμφιῶ, -εῖς	ἠμφίεσα inf. ἐπι-έσασθαι	ἠμφίεσμαι		dopunja se glagolom ἐνδύω §. 301., 2. i §. 329.
6. σβέννῡμι gasim (ἀπο-, κατα-) σβέννῡμαι gasim se	σβεσ σβη	σβέσω σβήσομαι	ἔσβεσα ἔσβην (§. 316., 4.)	ἔσβεσμαι ἔσβηκα	ἐσβέσθην	isp. §. 329.
c. Osnove s o-glasom:						
7. ζώννῡμι pašem	ζω(σ)	ζώσω	ἔζωσα	ἔζω(σ)μαι		
8. ῥώννῡμι krijepim	ῥω(σ)	ῥώσω	ἔρρωσα	ἔρρωμαι	ἐρρώσθην	

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
9. στρώννῡμι sterem spor. obl. στόρ-νῡμι	στρω στορ-ε	στρώσω στορῶ, -εῖς	ἔστρωσα ἐστόρεσα	ἔστρωμαι	ἐστρώθην	
d. Osnove na -γ: 10. κατ-άγνῡμι lomim κατ-άγνῠμαι lomim se	ἀγ (Ϝαγ)	κατ-άξω	κατ-έαξα	κατ-έαγα slomljen sam	κατ-εάγην	aug. isp. §. 237., 1.
11. ζεύγνῡμι spajam	ζευγ, ζυγ	ζεύξω	ἔζευξα	ἔζευγμαι	ἐζεύχθην, ἐζύγην	
12. μείγνῡμι miješam	μειγ, μῐγ	μείξω	ἔμειξα	μέμειγμαι	ἐμείχθην, ἐμίγην	mj. -ει- piše se i -ῑ-
13. πήγνῡμι utvrđujem πήγνῠμαι utvrđujem se	πηγ, πᾰγ	πήξω	ἔπηξα	πέπηγα tvrd sam	ἐπάγην, παγήσομαι	πηκτός tvrd; isp. §. 329.
14. (δια-ρ)ρήγνῡμι kidam ῥήγνῠμαι kidam se	ῥηγ, ῥᾰγ	ῥήξω	ἔρρηξα	ἔρρωγα §. 42. raskinut sam	ἐρράγην, ῥαγήσομαι	isp. §. 329.
e. Osnove na likvidu: 15. ἀπ-όλλῡμι upropašćujem ἀπ-όλλῠμαι propadam	ὀλ-ε	ἀπ-ολῶ, -εῖς ἀπ-ολοῦμαι	ἀπ-ώλεσα ἀπ-ωλόμην	ἀπ-ολώλεκα §. 275., 2. ἀπ-όλωλα §. 275., 2.		isp. §. 329.
16. ὄμνῡμι kunem se	ὀμ-ο	ὀμοῦμαι	ὤμοσα	ὀμώμοκα §. 275., 2.		

GLAVA XII.

Nepravilni glagoli prve glavne konjugacije.

§. 320. Nepravilnosti grčkoga glagola osnivaju se poglavito na tom, da se prezentska osnova od glagolske razlikuje još drukčije, nego što je rečeno u §. 245.—253. Onima četirma razredima, koji su ondje navedeni, treba dodati još četiri

druga razreda. Nekima od tih glagola postaju oblici od više, često sasvim različnih osnova.

Peti ili nazalni razred.

§. 321. Prezentska osnova postaje od glagolske dodatkom glasa ν ili sloga, u kojem je ν (isp. lat. si-no, cer-no, hrvatski sta-nem).

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt., med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
a. Prezent na -νω:						
1. τίνω plaćam, bivam kažnjen τίνομαι kažnjujem, osvećujem se (komu, τινά)	τῐ, τει	τείσω τείσομαι	ἔτεισα ἐτεισάμην	τέτεικα τέτεισμαι		mj. -ει- piše se i -ῑ-
2. φθάνω pretječem	φθᾰ	φθήσομαι	ἔφθην §. 316., 4. ἔφθᾰσα	ἔφθᾰκα		τινὰ ποιῶν τι
3. δάκνω grizem	δᾰκ, δηκ	δήξομαι	ἔδᾰκον	δέδηγμαι	ἐδήχθην	
4. κάμνω utrudujem se	κᾰμ, κμη	καμοῦμαι	ἔκαμον	κέκμηκα		μανθάνω
5. τέμνω siječem	τεμ, τμη	τεμῶ, -εῖς	ἔτεμον	τέτμηκα τέτμημαι	ἐτμήθην	
6. βαίνω (od βαν-jω) idem	βᾰ	βήσομαι	ἔβην §. 316., 2.	βέβηκα		
7. ἐλαύνω gonim	ἐλαυ, ἐλᾰ	ἐλῶ, -ᾷς	ἤλᾰσα	ἐλήλᾰκα §275., 2. ἐλήλᾰμαι	ἠλάθην	

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
b. prezent na -νέομαι: 8. ἀφ-ικνέομαι dolazim	ἱκ	ἀφ-ίξομαι	ἀφ-ῑκόμην	ἀφ-ῖγμαι		
c. Prezent na -άνω: 9. αἰσθάνομαι opažam, osjećam	αἰσθ-ε	αἰσθήσομαι	ᾐσθόμην	ᾔσθημαι.		što τινός ili τί
10. ἁμαρτάνω griješim, promašam	ἁμαρτ-ε	ἁμαρτήσομαι	ἥμαρτον	ἡμάρτηκα ἡμάρτημαι	ἡμαρτήθην	griješim τί promašam τινός
11. αὐξάνω (αὔξω) množim	αὐξ-ε	αὐξήσω αὐξήσομαι	ηὔξησα	ηὔξηκα ηὔξημαι	ηὐξήθην	
12. ἀπ-εχθάνομαι bivam omražen	ἐχθ-ε	ἀπ-εχθήσομαι	ἀπ-ηχθόμην	ἀπ-ήχθημαι		
13. ὀφλισκάνω nahodim se kriv, zaslužujem	ὀφλ-ε	ὀφλήσω	ὦφλον i ὤφλησα	ὤφληκα		
d. Prezent na -άνω s nazalom u osnovnom slogu: 14. λαμβάνω uzimam	λᾰβ, ληβ	λήψομαι	ἔλᾰβον (impt. λαβέ)	εἴληφα εἴλημμαι	ἐλήφθην, ληφθήσομαι	λαβέ §. 333., 13.
15. λανθάνω sakrit sam ἐπι-λανθάνομαι zaboravljam	λᾰθ, ληθ	λήσω ἐπιλήσομαι	ἔλᾰθον ἐπ-ελαθόμην	λέληθα ἐπι-λέλησμαι		komu τινά što τινός
16. λαγχάνω polučujem	λᾰχ, ληχ	λήξομαι	ἔλᾰχον	εἴληχα		što τινός
17. μανθάνω učim se	μᾰθ-ε	μαθήσομαι	ἔμᾰθον	μεμάθηκα		
18. πυνθάνομαι doznajem	πῠθ, πευθ	πεύσομαι	ἐπῠθόμην	πέπυσμαι		od koga što τινός
19. τυγχάνω pogađam, dobivam	τῠχ-ε, τευχ	τεύξομαι	ἔτῠχον	τετύχηκα		od koga što τινός τινος

Šesti ili inhoativni razred.

§. 324. Od glagolske osnove postaje prezentska tim, da joj se pridijeva σκ ili ισκ (isp. lat. n o - s c o, p u b e - s c o). Mnogo

glagola ima još i prezentsku reduplikaciju. Budući da mnogo glagola ovoga razreda znači počinjanje ili postajanje, zove se razred i n h o a t i v n i.

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
a. Glagoli bez redupl. γηράσκω starim	γηρᾰ	γηράσομαι	ἐγήρᾱσα	γεγήρᾱκα		
ἡβάσκω dorastam	ἡβᾰ	ἡβήσω	ἥβησα	ἥβηκα		ἡβάω (ἥβηκα) mlad sam
ἀρέσκω dopadam se	ἀρε	ἀρέσω	ἤρεσα			
4. μεθύσκω opijam μεθύσκομαι opijam se	μεθυ		ἐμέθῠσα		ἐμεθύσθην	μεθύω pijan sam
ἁλίσκομαι bivam uhvaćen	ἁλ-ο	ἁλώσομαι	ἑάλων (ἥλων) §. 316., 6.	ἑάλωκα (ἥλωκα)		
ἀναλίσκω (ἀνᾱλόω) trošim	ἀν-ᾱλ-ο	ἀνᾱλώσω	ἀνήλωσα	ἀνήλωκα ἀνήλωμαι	ἀνηλώθην, ἀνᾱλωθήσομαι	
εὑρίσκω nalazim	εὑρ-ε	εὑρήσω	εὗρον (ηὗρον) impt. εὑρέ §. 333., 13.	εὕρηκα εὕρημαι	εὑρέθην, εὑρεθήσομαι	aug. §. 235.
ἀπο-θνήσκω	θᾰν, θνη	ἀπο-θανοῦμαι	ἀπ-έθανον	τέθνηκα §. 317., 2. f. eks. τεθνήξω		
διδάσκω učim M. učim se	διδᾰχ	διδάξω διδάξομαι	ἐδίδαξα ἐδιδαξάμην	δεδίδαχα δεδίδαγμαι	ἐδιδάχθην	τινά τι

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
b. Glagoli s prez. redupl.						
10. ἀπο-διδράσκω utječem	δρᾱ	ἀπο-δράσομαι	ἀπ-έδρᾱν §. 316., 1.	ἀπο-δέδρᾱκα		komu τινά
11. μιμνήσκω opominjem (obično ἀνα-, ὑπο-) μιμνήσκομαι opominjem se; spominjem	μνη(σ)	ἀνα-μνήσω	ἀν-έμνησα	μέμνημαι memini f. eks. μεμνήσομαι meminero	ἐμνήσθην μνησθήσομαι	koga čega τινά τι čega τινός
12. γιγνώσκω poznajem	γνω(σ)	γνώσομαι	ἔγνων §. 316., 5.	ἔγνωκα (§. 274.) ἔγνωσμαι	ἐγνώσθην, γνωσθήσομαι	γνωστός
13. τιτρώσκω ranjavam	τρω	τρώσω	ἔτρωσα	τέτρωκα τέτρωμαι	ἐτρώθην, τρωθήσομαι	τρωτός

κατα-βιβρώσκω jedem v. §. 327., 8.; πιπράσκω prodajem §. 327., 11.

Sedmi ili e-razred.

§.325. Kraća se osnova izmjenjuje s dužom, raširenom glasom ε.

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
a. Raširena je osnova prezentska;						
1. γαμέω ženim se M. udajem se	γαμ-ε	γαμῶ, -εῖς γαμοῦμαι	ἔγημα ἐγημάμην	γεγάμηκα γεγάμημαι		γυναῖκα ἀνδρί
2. δοκέω činim se; mislim	δοκ-ε	δόξω	ἔδοξα	δέδοκται odlučeno je		δοκεῖ videtur
3. ὠθέω turam	ὠθ-ε	ὤσω	ἔωσα	ἔωσμαι	ἐώσθην	aug. isp. §. 237., 1.

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
b. Kraća je osnova prezentska:						
4. ἐθέλω (θέλω) hoću	ἐθελ-ε	ἐθελήσω	ἠθέλησα	ἠθέληκα		
5. μέλλω namjeravam; oklijevam	μελλ-ε	μελλήσω	ἐμέλλησα			aug. §. 234., B.
6. νέμω dijelim	νεμ-ε	νεμῶ, -εῖς	ἔνειμα	νενέμηκα νενέμημαι	ἐνεμήθην	
7. μένω ostajem; čekam	μεν-ε	μενῶ, -εῖς	ἔμεινα	μεμένηκα		
8. ῥέω tečem	ῥε(Ϝ), ῥυ-ε	ῥυήσομαι		ἐρρύηκα	ἐρρύην	
9. χαίρω radujem se	χαιρ-ε, χαρ-ε	χαιρήσω		κεχάρηκα	ἐχάρην	čemu (ἐπί)τινι
10. ἐρ- (ἐρωτάω) pitam	ἐρ-ε	ἐρήσομαι	ἠρόμην			
11. γίγνομαι postajem	γεν-ε	γενήσομαι	ἐγενόμην	γεγένημαι γέγονα		
12. ἄχθομαι srdim se	ἀχθ-εσ	ἀχθέσομαι			ἠχθέσθην	na što (ἐπί)τινι
13. βούλομαι hoću	βουλ-ε	βουλήσομαι		βεβούλημαι	ἐβουλήθην	aug. §. 234., B.
14. δεῖ treba	δε-ε	δεήσει	ἐδέησε			
15. δέομαι trebam, molim	δε-ε	δεήσομαι		δεδέημαι	ἐδεήθην	trebam τινός molim τινός τι
16. μέλει μοι stalo mi je	μελ-ε	μελήσει	ἐμέλησε	μεμέληκε		do čega τινός

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
17. ἐπι-μέλομαι staram se (-μελοῦμαι)	μελ-ε	ἐπι-μελήσομαι		ἐπι-μεμέλημαι	ἐπ-εμελήθην	za što τινός da ὅπως
18. οἴομαι (οἶμαι) mislim	οἰ-ε	οἰήσομαι			ᾠήθην	
19. ὀφείλω dugujem	ὀφελ ὀφειλ-ε	ὀφειλήσω	ὤφελον utinam ὠφείλησα			aor. §. 256.
20. πέτομαι letim	π(ε)τ-ε	πτήσομαι	ἐπτόμην			
21. μάχομαι borim se	μαχ-ε(σ)	μαχοῦμαι	ἐμαχεσάμην	μεμάχημαι		s kim τινί

Osmi ili mješoviti razred.

§. 327. Oblici jednoga glagola postaju od više bitno različnih osnova (isp. fero, tuli, latum).

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
a. Različne osnove: 1. αἱρέω uzimam M. u. sebi; biram P. od akt. i med.	αἱρε, ἑλ	αἱρήσω αἱρήσομαι	εἷλον (inf. ἑλεῖν) εἱλόμην	ᾕρηκα ᾕρημαι ᾕρημαι	ᾑρέθην, αἱρεθήσομαι	
2. ἔρχομαι idem, dolazim (Impf. ᾔα)	ἐρχ, ἐλ(υ)θ	εἶμι §. 314.	ἦλθον impt. ἐλθέ §. 333., 13.	ἐλήλυθα § 275., 2. ἥκω ovdje sam		
3. ὁράω vidim Impf. ἑώρων §. 237., 2.	(Ϝ)ὁρα, ὀπ, (Ϝ)ιδ	ὄψομαι	εἶδον (impt. ἰδέ) (ἐπ-, προ-, συν-) εἰδόμην	ἑώρᾱκα, ὄπωπα ἑώρᾱμαι, ὦμμαι	ὤφθην, ὀφθήσομαι	ἰδέ §. 333., 13. ἰδού evo!
4. τρέχω trčim θέω (samo prez. impf.)	τρεχ, δραμ-ε	δραμοῦμαι	ἔδραμον	δεδράμηκα		

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
5. φέρω nosim	φερ, οἰ, ἐνε(γ)κ	οἴσω	ἤνεγκον ἤνεγκα	ἐνήνοχα §275., 2.		gl. pr. οἰστέον u aor. akt. pretežu ovi oblici: ἤνεγκας, -κατε ἔνεγκε, -κάτω ponajviše: ἐνεγκεῖν ἐνεγκών
M. nosim sebi		οἴσομαι	ἠνεγκάμην	ἐνήνεγμαι		
P. bivam donesen, hitim		οἴσομαι		ἐνήνεγμαι	ἠνέχθην, ἐνεχθήσομαι	
6. ὠνέομαι kupujem	ὠνε, πρια	ὠνήσομαι	ἐπριάμην §312., B. 1, 2.	ἐώνημαι		πολλοῦ, ὀλίγου aug. §. 237., 1.
Pas.				ἐώνημαι	ἐωνήθην	
7. ἀγορεύω λέγω φημί §. 313., 8. } govorim, kažem	ἀγορευ, λεγ, φᾰ Ϝεπ, Ϝερ, ῥη	ἐρῶ, -εῖς λέξω, φήσω	εἶπον (impt. εἰπέ) εἶπα ἔλεξα, ἔφησα	εἴρηκα		εἰπέ §. 333., 13. εἶπας, εἴπατε običnije od εἶπες, εἴπετε
Pas.		λέξομαι		εἴρημαι λέλεγμαι	ἐρρήθην, ῥηθήσομαι ἐλέχθην, λεχθήσομαι	
				fut. eks. εἰρήσεται λελέξεται		
Složenice n. pr. a. ἀπ-αγορεύω 1. zabranjujem. 2. sustajem		ἀπ-ερῶ	ἀπ-εῖπον	ἀπ-είρηκα		zabr.: μὴ ποιεῖν sust.: ποιῶν τι s kim: τινί
b. δια-λέγομαι razgovaram se		δια-λέξομαι		δι-είλεγμαι	δι-ελέχθην	
ali λέγω berem, συλ-λέγω sabiram (i ἐκ-, κατα-)		συλ-λέξω	συν-έλεξα	συν-είλοχα συν-είλεγμαι	συν-ελέγην, f. p. συλ-λεγήσομαι	
8. ἐσθίω, βιβρώσκω (obično κατα-) jedem	ἐσθι, ἐδ φαγ, βρω	ἔδομαι	ἔφαγον	ἐδήδοκα §. 275., 2. ἐδήδεσμαι κατα-βέβρωκα κατα-βέβρωμαι	κατ-εβρώθην	
9. ζάω βιόω } živim	ζα, βιω	ζήσω βιώσομαι	ἐβίων §. 316., 7.	βεβίωκα		

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
10. παίω, τύπτω, πλήττω udaram	π α ι, π λ η γ, π λ ᾰ γ	παίσω	ἔπαισα			
Pas.				πέπληγμαι	ἐπλήγην, f. p. πληγήσομαι	
ἐκ- (κατα-) πλήττω plašim		ἐκ-πλήξω	ἐξ-έπληξα			
ἐκ- (κατα-) πλήττομαι plašim se				ἐκ-πέπληγμαι	ἐξ-επλᾰ́γην f. p. ἐκ-πλᾰγήσομαι	
11. πωλέω, πιπράσκω	π ω λ ε, π ρ α, δ ο	πωλήσω	ἐπώλησα	πέπρᾱκα		πολλοῦ, ὀλίγου
ἀπο-δίδομαι prodajem		ἀπο-δώσομαι	ἀπ-εδόμην			
Pas.				πέπρᾱμαι	ἐπράθην	
b. Različni oblici jedne osnove: 12. ἕπομαι (s e q u o r) slijedim aug. §. 236.	ἑ π, σ(ε)π	ἕψομαι	ἑ-σπόμην k. σπῶμαι-ἐπίσπωμαι o. σποῖτο-ἐπίσποιτο i. σποῦ-ἐπίσπου			koga τινί
13. ἔχω imam, držim (§. 53., b, Bilj.)	ἐ χ, σ(ε)χ, σ χ-ε	ἕξω	ἔσχον k. σχῶ o. σ χ ο ί η ν i. σχές, σχέτω	ἔσχηκα		σχέ-ς §. 302., 5.
(spor. obl. ἴσχω) aug. §. 236.		σχήσω				
Med.		ἕξομαι	ἐσχόμην k. σχῶμαι o. σχοίμην i. σχοῦ, σχέσθω	ἔσχημαι		
Složenice n. pr.		σχήσομαι				
a. παρ-έχω dajem		παρ-έξω	παρ-έσχον k. παράσχω o. παράσ χ ο ι μ ι i. παράσχες	παρ-έσχηκα		
		παρα-σχήσω				
M. dajem sâm		παρ-έξομαι	παρ-εσχόμην k. παράσχωμαι o. παράσχοιτο i. παράσχου	παρ-έσχημαι		
		παρα-σχήσομαι				
b. ἀν-έχομαι podnosim aug. §. 240.		ἀν-έξομαι	ἠν-εσχόμην k. ἀνάσχωμαι itd.	ἠν-έσχημαι		

Glagoli	Osnova	Futur	Aorist akt. med.	Perfekt	Aorist pas., fut. pas.	Bilješke
c. ὑπ-ισχ-νέ-ομαι obećavam isp. §. 321., 8.		ὑπο-σχήσομαι	ὑπ-εσχόμην k. ὑπόσχωμαι o. ὑπόσχοιτο i. ὑπόσχου	ὑπ-έσχημαι		
14. καθίζω tr. posađujem intr. posađujem se (sjedam) καθίζομαι sjedam καθέζομαι sjedim, sjedam	ἱδ, ἑδ, ἡ(σ)	καθιῶ, -εῖς καθεδοῦμαι	ἐκάθῑσα (καθ-ῖσα) ἐκαθεζόμην (značenje impf. i aor.)	κάθημαι sjedim §. 315., b.		
15. πάσχω trpim	πασχ, πᾰθ, πενθ §. 42.	πείσομαι	ἔπαθον	πέπονθα		
16. πίνω pijem	πῑν, πι, πο	πίομαι	ἔπῑον	πέπωκα πέπομαι	ἐπόθην	
17. πίπτω padam	π(ε)τ, πεσ, πτω	πεσοῦμαι	ἔπεσον	πέπτωκα		
18. σκοπέω i -έομαι σκέπτομαι gledam	σκοπε, σκεπ	σκέψομαι	ἐσκεψάμην	ἔσκεμμαι		σκεπτέον

Defektivni glagoli.

§327b Najobičniji su defektivni glagoli:

Osn. ἐθ: pf. εἴωθα (navikao sam se), ppf. εἰώθειν §. 278., 2., B.; 283., B. 1.

„ ἰκ: pf. ἔοικα (činim se), ppf. ἐῴκειν §. 278., 2., B.; 283., B. 1.

„ δῐ (bojati se): aor. ἔδεισα, pf. δέδοικα, δέδια §. 317., 3.

„ ἰδ (vidjeti): f. εἴσομαι [(sa)znat ću], pf. οἶδα (znam) §. 317., 4.

„ ἐρ (pitati): f. ἐρήσομαι, ἠρόμην §. 325., 10.

„ μερ (dosuđivati) isp. τό μέρος (dio), μοῖρα (sudbina) : pf. p. εἵμαρται (dosuđeno je), ptc. ἡ εἱμαρμένη (sudbina) §. 274., B.

„ πορ (pribavljati) isp. πορίζω (pribavljam) : aor. ἔπορον, pf. p. πέπρωται (dosuđeno je), ptc. ἡ πεπρωμένη i τὸ πεπρωμένον (fatum).

„ τλᾰ (trpjeti): f. τλήσομαι, aor. ἔτλην (isp. §. 316., a.), pf. τέτληκα.

Nepravilno značenje.

§. 328. Značenje je glagolâ nepravilno ponajviše po tom, što se izmjenjuje aktivno, medijalno i pasivno, pa prelazno i neprelazno značenje.

A. Aktivno, medijalno i pasivno značenje.

1. Mnogo aktivnih glagola ima medijalni futur s aktivnim značenjem. Takovi su osim nepravilnih glagola, koji su od §. 320. dalje navedeni, navlastito ovi:

ᾄδω (pjevam)	ᾄσομαι
ἀκούω (slušam)	ἀκούσομαι
ἀπ-αντάω (susrećem)	ἀπ-αντήσομαι
ἀπο-λαύω (uživam)	ἀπο-λαύσομαι
ἁρπάζω (otimam)	ἁρπάσομαι
βαδίζω (stupam)	βαδιοῦμαι
βοάω (vičem)	βοήσομαι
γελάω (smijem se)	γελάσομαι
διώκω (progonim)	διώξομαι
ἐπ-αινέω (hvalim)	ἐπ-αινέσομαι
θαυμάζω (divim se)	θαυμάσομαι
κλέπτω (kradem)	κλέψομαι
οἰμώζω (jadikujem)	οἰμώξομαι
σπουδάζω (nastojim)	σπουδάσομαι.

Bilj. Neki glagoli imaju medijalni futur s pasivnim značenjem, drugi imaju pored toga i pasivni futur:

ἀδικήσομαι (uvrijedit ću se)
αὐξήσομαι (umnožit ću se)
οἰκήσομαι (upravljat će se mnome)
πολιορκήσομαι (podsjedat ću se)
ὠφελήσομαι (podupirat ću se)
ταράξομαι (smutit ću se)
θρέψομαι (othranit ću se)
φυλάξομαι (metnut ću se pod stražu)

ζημιώσομαι i ζημιωθήσομαι (kaznit ću se)
ἀπο-στερήσομαι i ἀπο-στερηθήσομαι (lišit ću se)
τιμήσομαι i τιμηθήσομαι (poštovat ću se).

2. Deponentia passiva imaju ponajviše medijalni futur:

Prezent	Fut.	Aor.
ἄγᾰμαι (divim se) §. 312., 4.	—	ἠγάσθην
αἰδέομαι (stidim se) §. 301., 1.	αἰδέσομαι	ᾐδέσθην
ἀρνέομαι (poričem)	ἀρνήσομαι	ἠρνήθην
ἄχθομαι (srdim se) §. 325., 12.	ἀχθέσομαι	ἠχθέσθην
βούλομαι (hoću) §. 325., 13.	βουλήσομαι	ἐβουλήθην
δέομαι (trebam, molim) §. 325., 15.	δεήσομαι	ἐδεήθην
δύναμαι (mogu) §. 312., 5.	δυνήσομαι	ἐδυνήθην
ἐναντιόομαι (protivim se)	ἐναντιώσομαι	ἠναντιώθην
ἐπίσταμαι (umijem) §. 312., 6.	ἐπιστήσομαι	ἠπιστήθην
ἔραμαι, ἐράω (volim) §. 312., 10.	ἐρασθήσομαι	ἠράσθην
ἥδομαι (radujem se)	ἡσθήσομαι	ἥσθην
ἡττάομαι (slabiji sam)	ἡττηθήσομαι	ἡττήθην
ἐν-θυμέομαι (uzimam na um)	ἐν-θυμήσομαι	ἐν-εθυμήθην
προ-θυμέομαι (voljan sam)	προ-θυμήσομαι	προ-εθυμήθην
θυμόομαι (srdim se)	θυμώσομαι	ἐθυμώθην
δια-λέγομαι (razgovaram se) §. 327., 7.	δια-λέξομαι	δι-ελέχθην
μαίνομαι (bjesnim)	μανοῦμαι	ἐμάνην
ἐπι-μέλομαι (staram se) §. 325., 17.	ἐπι-μελήσομαι	ἐπ-εμελήθην
ἀπο-νοέομαι (očajavam)	ἀπο-νοήσομαι	ἀπ-ενοήθην
δια-νοέομαι (namjeravam)	δια-νοήσομαι	δι-ενοήθην
ἐν-νοέομαι (uzimam na um)	ἐν-νοήσομαι	ἐν-ενοήθην
προ-νοέομαι (vidim naprijed)	προ-νοήσομαι	προ-ενοήθην
οἴομαι (mislim) §. 325., 18.	οἰήσομαι	ᾠήθην
πειράομαι (kušam)	πειράσομαι	ἐπειράθην.

Bilj. αὐλίζομαι (noćujem) ima aor. ηὐλισάμην i ηὐλίσθην.

3. Neki su glagoli u mediju dobili refleksivno ili intransitivno značenje (v. §. 448., 1.); zato imaju u aoristu, a kadšto i u futuru pasivni oblik, te se zovu i passiva media:

a) Pasivni aorist i pasivni futur imaju:

μιμνήσκω opominjem	pas. opominjem se	μνησθήσομαι	ἐμνήσθην
πήγνυμι utvrđujem	„ utvrđujem se	παγήσομαι	ἐπάγην
ῥήγνυμι kidam	„ kidam se	ῥαγήσομαι	ἐρράγην

στρέφω okrećem	pas. okrećem se	στραφήσομαι	ἐστράφην
σφάλλω varam	„ varam se	σφαλήσομαι	ἐσφάλην
τήκω topim	„ topim se	τακήσομαι	ἐτάκην

b) Pasivni aorist i medijalni futur imaju:

αἰσχύνω zasramljujem	pas. sramim se	αἰσχυνοῦμαι	ᾐσχύνθην
ἀνιάω žalostim	„ žalostim se	ἀνιάσομαι	ἠνιάθην
ἐπείγω gonim	„ hitim	ἐπείξομαι	ἠπείχθην
εὐφραίνω veselim	„ veselim se	εὐφρανοῦμαι	εὐφράνθην
κινέω mičem	„ mičem se	κινήσομαι	ἐκινήθην
κοιμάω uspavljujem	„ spavam	κοιμήσομαι	ἐκοιμήθην
λυπέω žalostim	„ žalostim se	λυπήσομαι	ἐλυπήθην
ὀργίζω srdim	„ srdim se	ὀργιοῦμαι	ὠργίσθην
ὁρμάω krećem	„ krećem se	ὁρμήσομαι	ὡρμήθην
πείθω nagovaram	„ slušam	πείσομαι	ἐπείσθην
πλανάω zavodim	„ bludim	πλανήσομαι	ἐπλανήθην
πορεύω krećem	„ idem	πορεύσομαι	ἐπορεύθην
φέρω nosim	pas. hitim, navaljujem	οἴσομαι	ἠνέχθην
φοβέω plašim	pas. plašim se, bojim se	φοβήσομαι	ἐφοβήθην.

c) Pasivni aorist i medijalni i pasivni futur imaju:

ἀπ-αλλάττω izbavljam	pas. izbavljam se udaljujem se	ἀπαλλάξομαι ἀπαλλαγήσομαι	ἀπηλλάγην
φαίνω pokazujem	pas. pokazujem se	φανοῦμαι φανήσομαι	ἐφάνην

Bilj. 1. Neki takovi glagoli imaju i pasivni i medijalni aorist, ali u različnom značenju:

κομίζω donosim, pribavljam,	ἐκομισάμην pribavih sebi	ἐκομίσθην otputovah
σῴζω spasavam	ἐσωσάμην spasoh sebi (sačuvah)	ἐσώθην spasoh se
ψεύδω varam	ἐψευσάμην slagah	ἐψεύσθην prevarih se.

Bilj. 2. Glagoli ἀνάγομαι (jedrim od obale), κατάγομαι (jedrim k obali) — ὁπλίζομαι (oružam se), ὁρμίζομαι (osidran sam) imaju obično aor. med., rijetko aor. pas.

4. Deponentia media imaju u pasivnom aoristu pasivno značenje:

αἰτιάομαι krivim,	ᾐτιασάμην okrivih,	ᾐτιάθην bih okrivljen,
βιάζομαι silim,	ἐβιασάμην prisilih,	ἐβιάσθην bih prisiljen;

tako i:

δέχομαι (primam)	λυμαίνομαι (kvarim)
δωρέομαι (darujem)	μέμφομαι (kudim)
ἐργάζομαι (radim).	μιμέομαι (nasljedujem)
ἰάομαι (liječim)	μετα-πέμπομαι (dozivam)
ἀπο-κρίνομαι (odgovaram)	ἐν-τέλλομαι (nalažem)
λογίζομαι (promišljam)	χειρόομαι (nadvlađujem).

Bilj. Perfekt od nekih takovih glagola ima i aktivno i pasivno značenje:

εἴργασται uradio je i urađeno je,
ἀπο-κέκριται odgovorio je i odgovoreno je,
μεμίμημαι nasljedovao sam i nasljedovan sam
ἐώνημαι kupio sam i kupljen sam.

B. Prelazno i neprelazno značenje.

§. 329. Ako se koji glagol koleba između prelaznoga i neprelaznoga značenja, imaju slabi aorist i slabi perfekt prelazno, a jaki aorist i jaki perfekt neprelazno značenje (§. 328., 3.); ako glagol ima samo jedan perfekt, značenje mu je neprelazno.

Takovi su glagoli:

Glagoli	Futuri	Aoristi	Perfekti
ἵστημι stavljam (§. 311., 2.) ἵσταμαι stajem	στήσω στήσομαι	ἔστησα ἔστην	ἕστηκα stojim
κατα-δύω potapam*) (§. 301., 2.) κατα-δύομαι potapam se	κατα-δύσω κατα-δύσομαι	κατ-έδυσα κατ-έδυν §. 316., 8.	κατα-δέδυκα
φύω rađam φύομαι postajem	φύσω φύσομαι	ἔφυσα ἔφυν §316.,9.	πέφυκα jesam
ἐγείρω budim (str. 120.) ἐγείρομαι budim se	ἐγερῶ	ἤγειρα ἠγέρθην	ἐγρήγορα budan sam
τήκω topim τήκομαι topim se	τήξω τακήσομαι	ἔτηξα ἐτάκην	τέτηκα rastopljen sam
πήγνυμι utvrđujem (§. 319., 13.) πήγνυμαι utvrđujem se	πήξω παγήσομαι	ἔπηξα ἐπάγην	πέπηγα tvrd sam

*) Tako: ἐν-δύω oblačim, ἐκ-(ἀπο-) δύω svlačim, ἐν-δύομαι oblačim se, ἐκ-δύομαι svlačim se.

Glagoli	Futuri	Aoristi	Perfekti
ῥήγνῡμι kidam (§. 319., 14.) ῥήγνῠμαι kidam se	ῥήξω ῥαγήσομαι	ἔρρηξα ἐρράγην	ἔρρωγα raskinut sam
ἀπο-σβέννῡμι gasim (§. 319., 6.) ἀπο-σβέννῠμαι gasim se	ἀπο-σβέσω ἀπο-σβήσομαι	ἀπ-έσβεσα ἀπ-έσβην	ἀπ-έσβηκα
πείθω nagovaram (str. 120.) πείθομαι slušam	πείσω πείσομαι	ἔπεισα ἐπείσθην	πέπεικα πέπεισμαι uvjeren sam πέποιθα uzdam se
φαίνω pokazujem (str. 120.) φαίνομαι pokazujem se	φανῶ, -εῖς φανοῦμαι φανήσομαι	ἔφηνα ἐφάνην	πέφαγκα (§. 282.) πέφηνα
ἀπ-όλλῡμι upropašćujem (§. 319., 15.) ἀπ-όλλῠμαι propadam	ἀπολῶ, -εῖς ἀπολοῦμαι	ἀπώλεσα ἀπωλόμην	ἀπολώλεκα ἀπόλωλα

Kako se naglašuju glagolski oblici.

§.331. Od osnovnoga pravila u §. 229., da u glagola naglasak stoji što više od kraja prema početku riječi, nalaze se ovi izuzeci:

Kako se naglašuju stegnuti slogovi, uči već §. 87., zato se piše: δοκῶ, πεσοῦμαι (πίπτω §. 327., 17.), τιθῶμαι (§. 302.), λυθῶ, λυθῇς (§. 296.).

§.332. Složeni se oblici glagolski drže glavnoga pravila u §. 85. uz ove izuzetke.

1. Naglasak ne prelazi nigda augmenta ni reduplikacije: ἀπῆλθε ode, ἀφῖκται došao je. To vrijedi i onda, kad se augment ili reduplikacija ne poznaje: ὑπ-εῖκον ugibah se, ἀν-εῦρε nađe opet. Izuzima se samo σύν-οιδα (suznalac sam) od glagola οἶδα znam.

2. U 2. l. sing. impt. jak. aor. od glagolâ druge glavne konjugacije (§. 307., Bilj.) naglasak ne prelazi nigda onoga sloga, na

kojem stoji u prvoj riječi, ako nije složena: ἀπό-δος vrati (ἀπό) a ne ἄπο-δος; tako i ἐπί σχες stani (ἐπί) a ne ἔπι-σχες.

3. Ako je riječ dvostruko složena, naglasak u tima imperativima ne prelazi nigda drugoga prijedloga: συν-έκ-δος vrati, παρ-έν-θες pridaj.

Ostali su izuzeci ovi: §.333.

A. Infinitivi.

1. Svi infinitivi na ναι naglašuju pretposljednji slog: τιθέναι, -θεῖναι, λελυκέναι, λυθῆναι.

2. Infinitiv jakoga aktivnoga aorista od glagolâ na ω perispomenon je: λαβεῖν (§. 255., 1.).

3. Isti je oblik u mediju paroksitonon: λαβέσθαι.

4. Inf. slaboga akt. aor. ima naglasak na pretposljednjem slogu: παιδεῦσαι, ἐπαινέσαι (§. 268., Bilj. 1.).

5. Tako se naglašuje i inf. perfekta medijalnoga: πεπαιδεῦσθαι, κεκομίσθαι (§. 284.).

B. Participi.

6. Particip jakoga aktivnoga aorista od glagolâ na ω oksitonon je: λαβών (§. 255., 1.), gen. λαβόντος.

7. Part. prez. i jakoga aorista aktivnoga od glagolâ na μι oksitonon je u nom. sing. m.: τιθείς, gen. τιθέντος.

8. Isto vrijedi i za particip akt. perf.: λελυκώς (υῖα, ός gen. -ότος) i

9. za part. obadvaju pasivnih aorista: λυθείς, γραφείς (gen. -έντος).

10. Part. medijalnoga perfekta paroksitonon je: λελυμένος (§. 284.).

11. Svi participi imaju u nom. i ak. sing. sr. roda naglasak na istom slogu, na kojem je i u muškom rodu (isp. §. 229.): βαδίζων neutr. βαδίζον, λύσων λῦσον (po §. 84.), νικήσας νικῆσαν, τιθείς τιθέν.

Bilj. Za sve pod br. 1.—11. navedene oblike ne vrijedi pravilo, da se naglasak u složenim riječima natrag pomiče; po tom: προτιθέναι, προςλαβεῖν, ἐκκεκομίσθαι, παραλαβών, ἀποδούς, διαλυθείς, τὸ καταλῦσον.

C. Oblici imperativa.

12. Stegnuto 2. lice sing. imperativa jakoga medijalnoga aorista perispomenon je: λαβοῦ.

Izuzimaju se samo oni glagoli, koji su složeni od jednosložnih glagolskih oblika i dvosložnih prijedloga: περίθου (περιτίθημι), isp. §. 307., Bilj.

13. 2. lice sing. imperat. jakoga aorista oksitonon je u ovih pet glagola: εἰπέ (reci), ἐλθέ (dođi), εὑρέ (nađi), ἰδέ (vidi), λαβέ (uzmi). Ipak ἄπειπε, πρόςλαβε itd. po §. 85.

Što znače ona tri jednaka oblika slaboga aorista, to uči §. 268., Bilješka 1.

DIO TREĆI.

Postanje riječî.

GLAVA XIII.

§.334. Riječ ili je prosta t. j. postala od jedne jedine osnove: λόγ-ο-ς govor (osn. λεγ) ili joj je osnova složena od dvije ili više osnova: λογο-γράφο-ς (pisac govorâ).

A. Proste riječi.

§.335. Proste su riječi a) primitivne (nomina verbalia) t. j. postale neposredno od glagolske osnove: ἀρχή (početak) od ἄρχω, b) izvedene (denominativa) t. j. postale od nominalne osnove: ἀρχα-ῖο-ς (star) od nom. osn. ἀρχα (nom. ἀρχή).

Imena postaju nastavcima (sufiksima), kojima se izbliže određuje značenje imenima.

Bilj. 1. Konsonantske se osnove mijenjaju pred konsonantskim nastavcima po glasovnim zakonima: γράμ-μα (pismo) od γραφ-μα (§. 47.).

Bilj. 2. Osnove imaju sad jaki (dugi) sad slabi (kratki) oblik (prijevoj) isp. §. 40. i 42.): λάθ-ρα (kradom): λήθ-η (zaborav), osn. λεγ : λόγ-ο-ς (isp. hrv. plet-em : plot), osn. πεμπ : πομπ-ή (pratnja) isp. pf. πέπομφα, osn. λῐπ : ἐλ-λιπ-ής (nedostatan) : τὸ λείψανον (ostatak): λοιπ-ό-ς (ostali) isp. ἔ-λιπ-ο-ν : λείπ-ω : λέ-λοιπ-α, osn. φᾰ : φᾰ-τό-ς (rečen): φή-μη (glas): φω-νή (glas).

Bilj. 3. Samo malo imenica i pridjeva postaje bez nastavka: ἡ ὄψ (glas) osn. ὀπ, ἅρπαξ (grabežljiv) osn. ἁρπαγ.

Najznatniji nastavci.

A. Nastavci, kojima postaju imenice.

§.336. 1. Nomina agentis.

Masc.		Fem.	
-εύ:	βασιλ-εύς (kralj)	-ε-ιᾰ:	βασίλ-εια (kraljica) [od βασιλεϜ-ja)
-τήρ:	σω-τήρ, -ῆρος (spasitelj)	-τειρᾰ:	σώ-τειρα (spasiteljica) [od σωτερ-ja]

-τορ:	συλλήπ-τωρ, -ορος (pomoćnik)	-τριᾰ:	συλλήπ-τρια (pomoćnica)
-τα:	πολί-τη-ς (građanin)	-τιδ:	πολῖ-τις (građanka).

2. Nomina actionis. §.337.

-τῐ:	ἡ φά-τις (govor) ἡ πίσ-τις (vjera) osn. πιθ	-σία:	ἡ δοκιμα-σία (ispit) ἡ ἐργα-σία (rad)
-σῐ:	ἡ γένε-σις (postanje) ἡ πρᾶξις (djelo)	-ε-ία:	ἡ παιδ-εία (odgoja) ἡ βασιλ-εία (kraljevanje)
-μό:	ὁ ὀδυρ-μός (jadikovanje) ὁ δε-σ-μός (sveza)		[od glagolâ na -εύω, παιδεία od -εϜ-ία itd.]

3. Nomina rei actae. §.338.

-ματ:	τὸ πρᾶγ-μα, -ματ-ος (djelo) τὸ τμῆ-μα (zarez)	-εσ:	τὸ γέν-ος (genus) τὸ ψεῦδ-ος (laž).

4. Nomina qualitatis. §.339.

-τητ:	ἡ ἰσό-της (aequitās) ἡ νεό-της (iuventus)	-σύνη:	ἡ δικαιο-σύνη (pravednost) ἡ σωφρο-σύνη (razboritost)
-ιᾰ:	ἡ σοφ-ία (sapientia) ἡ κακ-ία (zloća)	-ιᾰ:	ἡ ἀλήθε-ια (istina) ἡ εὔκλε-ια (slava) [od pridjevâ na -ής 2.; -εια od -εσ-ιᾰ]
-εσ:	τὸ βάθ-ος (dubina) τὸ αἶσχ-ος (sramota)		ἡ εὔνο-ια (dobrohotnost).

5. Nomina instrumenti. §.340.

-τρο:	τὸ ἄρο-τρον (arātrum) τὸ δίδακ-τρον (naukovina)	-θρο:	τὸ βά-θρον (stupanj)

6. Nomina loci. §.341.

-τήριο:	τὸ δικασ-τήριον (sudnica) τὸ δεσμω-τήριον (tamnica)	-εῖο:	τὸ κουρ-εῖον (brijačnica) τὸ Μουσ-εῖον (zborište Muzâ).

7. Nomina deminutiva. §.342.

-ίο:	τὸ παιδ-ίον (dječačić) τὸ χρυσ-ίον (zlatan novac)	-ισκο:	ὁ παιδ-ίσκος (sinčić) ἡ παιδ-ίσκη (kćerka)
-άριο:	τὸ παιδ-άριον (puerulus)	-ίδιο:	τὸ οἰκ-ίδιον (kućica).

8. Patronymica. §.343.

-(ι)δα:	Κρον-ί-δης, Πηλε-ίδης Αἰνειά-δης, Τελαμων-ιά-δης	-ίων: -ιδ (fem.):	Κρον-ίων Ταντα λ-ίς, Κεκροπ-ίς.

§.344. 9. Gentilia.

	Masc.		Fem.
-ιο:	Κορίνθ-ιο-ς (Corinth-ius)	-άδ:	Δηλιάς (Deljanka)
-ευ:	Μεγαρ-εύς (Megarensis)	-ίδ:	Μεγαρίς (Megaranka)
-τᾱ:	Σπαρτιά-της (Spartia-tes)	-τιδ:	Σπαρτιᾶ-τις (Sparćanka).

B. Nastavci, kojima postaju pridjevi.

§.345. Pridjevi znače: 1. Općenu svezu s osnovnim pojmom.

-ιο: οὐράν-ιος (nebeski), δίκαιος (pravedan), Ἀθηναῖος, αἰδοῖος (stidljiv) od αἰδοσιος.

§.346. 2. Tvar i podrijetlo.

-εο, -ειο:	χρύσ-εος (χρυσοῦς aureus), Εὐριπίδ-ειος	-ινο:	λίθ-ινος (kằmen) ξύλ-ινος (drvon).

§.347. 3. Pripadanje, sposobnost.

-(ι)κό: φυσι-κός (prirodan), πρακ-τι-κός (sposoban za rad), βασιλ-ικός (kraljevski), πολεμ-ικός (ratan); ἡ μουσική (t. j. τέχνη), ὁ μουσικός, ἡ γραμματική, ὁ γραμματικός.

§.348. 4. Obilje.

-εντ (-Fεντ), -ετ: χαρί-εις, χαρί-εσσα (-ετ-jα), χαρί-εν (gratiosus), ἀνεμόεις (vjetrovit), ὑλήεις (silvosus).

§.349. 5. Sklonost.

-μον: μνήμων (sjećajući se), ἐπι-λήσ-μων (zaboravan).

§.350. 6. Vrijeme.

-ινό: ἐαρ-ινός (ver-nus), θερ-ινός (ljet-ni), νυκτερ-ινός (noctur-nus).

§.351. 7. Nastavci s manje određenim značenjem.

-νό:	δει-νός (strašan), σεμ-νός (častan) od σέβομαι	-λό:	δει-λός (bojažljiv), ἀπατη-λός (varav)
-ρό:	ἐχθρός (neprijateljski), φθον-ε-ρός (zavidljiv)	-ιμο:	μάχ-ιμος (bojevit)
-σιμο:	χρή-σιμος (koristan)	-εσ:	ψευδ-ής (lažan), εὐγεν-ής (plemenit).

§.352.

C. Kako postaju glagoli.

-άω:	τιμάω častim (τιμή) γοάω jadikujem (γόος)	-έω:	φιλέω ljubim (φίλος) εὐτυχέω sretan sam (εὐτυχής)
-όω:	δουλόω zarobljujem (δοῦλος) ζημιόω kažnjujem (ζημία)	-εύω:	βασιλεύω kraljujem (βασιλεύς) ἀληθεύω govorim istinu (ἀληθής)
-ίζω:	ἐλπίζω nadam se (ἐλπίς)	-άζω:	δικάζω sudim (δίκη)
-αίνω:	σημαίνω dajem znak (σῆμα)	-ύνω:	βαρύνω opterećujem (βαρύς) αἰσχύνω sramotim (αἶσχος).

Bilj. Neki od tih završetaka imaju više manje određeno značenje: tako znače glagoli na -έω, -εύω, da netko nešto jest: φιλέω (prijatelj sam), εὐτυχέω (sretan sam), πολεμέω (u ratu sam); ἀληθεύω (istinit sam); — glagoli na -όω, -αίνω, -ύνω znače, da netko nešto čini: δουλόω (činim robom = zarobljujem), χρυσόω (činim zlatno = pozlaćujem), σημαίνω [činim (dajem) znak], λευκαίνω (bijelim), ἡδύνω (sladim, začinjam); — glagoli na -σείω znače želju (desiderativa): πολεμησείω (želim rat).

D. Kako postaju prilozi. §.353.

Kako postaju prilozi od pridjevâ, v. §. 201.—204.; korelativne priloge v. §. 217.; priložne brojeve v. §. 200.; priložne padežne oblike v. §. 178.

Osim toga postaju od nominalnih i verbalnih osnova prilozi nastavcima.

-δόν: ἀγελη-δόν gregātim (ἀγέλη), ἀνα-φαν-δόν očito (ἀνα-φαίνω);

-δην: βά-δην korakom (βά-σις), κρύβ-δην kradom (κρύφα), συλ-λήβ-δην sakupivši, ukratko (συλ-λαμβάνω), σπορά-δην rasijano, pojedince (σπείρω);

-τί: ὀνομαστί poimence, nominā-tim, νεωσ-τί onomadne, ἑλληνισ-τί helenski (ἑλληνίζω).

-εί: παν-δημ-εί s čitavim narodom (πάνδημος), νη-ποιν-εί bez kazni (ποινή).

B. Složene riječi. §.354.

U složenoj riječi slažu se dvije osnove u jednu riječ ili bez promjene (λογο-γράφο-ς) ili se osnove na kraju mijenjaju. Tako prva osnova svoj završetak rado mijenja u ο ili mu dodaje ο: χωρο-γράφος zemljopisac (osn. χωρα), τειχο-μαχία boj oko zidina (osn. τειχεσ), φυσι-ο-λόγος prirodoznanac.

Bilj. Prvi se član kadšto još drukčije mijenja; n. pr. ἐλαφηβόλος jelenji lovac (osn. ἐλαφο), λαμπαδ-η-δρομία utrka sa zubljama (osn. λαμπαδ), παν-ημέριος cjelodnevni, παρ-ρησία iskrenost u govoru. — Mjesto osnove upotrebljava se i padežni oblik: νεώς-οικος kuća za brodove, ὀρει-βάτης (ὀρεσσι-βάτης) gorošeta, ναυσί-κλυτος slavan brodar, ὁδοι-πόρος putnik (§. 178., 179.).

Glagol se, da ne mijenja oblika, može složiti samo s prijedlogom: προ-μάχομαι (borim se za što). Druge se riječi mogu s glagolskim pojmom složiti tako, da se načini nomen agentis pa od njega glagol izvede; n. pr. od ναῦς i μάχομαι postaje ναυ-μάχος (borac na brodu), a odatle ναυ-μαχέω; od οἶκος i δέμω (gradim): οἰκο-δόμος (graditelj kuće): οἰκο-δομέω. §.355.

Bilj. Abstraktne se riječi ne mijenjaju, ako se slože s prijedlogom: προ-βουλή (vijećanje prije skupštine), ali εὐ-βουλία (razboritost), πρό-λογος, ali εὐ-λογία (slava).

§.356. Po značenju dijele se složene imenice i pridjevi na tri razdjela:

1. Deteminativne složenice, u kojima je prvi član pridjevna ili priložna oznaka drugoga člana: ἡ ἀκρό-πολις (= ἄκρα πόλις) gornji grad, više-grad, ὁμό-δουλος (= ὁμοῦ δουλεύων) surob (isp. hrv. brzo-rek, divo-koza, samo-uk, staro-sjedilac, zlo-tkalja).

§.357. 2. Zavisne složenice, u kojima se prva riječ pomišlja kao zavisna u kojem padežu o drugoj ili druga o prvoj: λογο-γράφος (= λόγους γράφων), ἀξιό-λογος (= ἄξιος λόγου) spomena vrijedan, χειρο-ποίητος (= χερσὶ ποιητός) ruko-tvoran, οἰκο-γενής (= ἐν οἴκῳ γενόμενος) u kući rođen (isp. hrv. glaso-noša, krvo-lok, meso-jeđe, ruko-pis; bog-dan; zlo-rad).

§.358. 3. Posesivne (atributivne) složenice, u kojima prva riječ označuje drugu, a čitava se složenica pomišlja kao objekt participa ἔχων te se upotrebljava kao pridjevni atribut: μακρό-χειρ (= μακρὰς χεῖρας ἔχων) dugo-ruk, γλαυκ-ῶπις (= γλαυκοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα) sjajno-oka, σώ-φρων zdravo-uman, razborit (isp. hrv. bjelo-brk, zlato-kos, krivo-šija, dvo-struk, sto-noga).

Bilj. 1. Predložne složenice mogu imati sva tri značenja: ἀμφι-θέατρον okruglo kazalište (det.), ἐγ-χώριος domaći (zav.), ἔν-θεος bogo-duh (ἐν ἑαυτῷ θεὸν ἔχων pos.).

Bilj. 2. Riječi složene s ἀ- privativnim (pred vokalima ἀν-; lat. in-, hrv. ne-) mogu imati determinativno ili posesivno značenje:

ἄ-γραφος (= οὐ γεγραμμένος) det., ἄ-παις (= παῖδας οὐκ ἔχων) pos.
ἀν-ελεύθερος (= οὐκ ἐλεύθερος) det., ἀν-αιδής (= αἰδῶ οὐκ ἔχων) pos.

Riječi, koje su se isprva počinjale s digamom, nemaju ἀν-, nego ἀ-; ἀ-εργός (ἀργός) besposlen (*Ϝέργον*).

Bilj. 3. Složenice na -ος, kojima je drugi član postao neposredno od glagolske osnove, imaju (protiv §. 85.) naglasak na drugom članu, ako mu je značenje aktivno:

λιθο-βόλος koji baca kamenje, λιθό-βολος pogođen kamenjem
λογο-γράφος pisac govorâ, αὐτό-γραφος pisan svojom rukom.

DIO ČETVRTI.

Sintaksa.

GLAVA XIV.

Kongruencija.

Ako je subjekt srednjega roda u pluralu, verbum §.361.
finitum stoji obično u singularu, a predikatno ime stoji svagda u pluralu: Τὰ μεγάλα δῶρα τῆς τύχης ἔχει φόβον. — Τὰ πράγματα ταῦτα δεινά ἐστιν.

Ako je subjekt u dualu ili ako su dva subjekta, §.362.
predikat je sad u dualu, sad u pluralu: Δύο καλώ τε κἀγαθὼ ἄνδρε τέθνατον. — Ἀριστῶντι τῷ Ξενοφῶντι προσέτρεχον δύο νεανίσκω.

Bilj. Kod ἄμφω imenica mora biti u dualu, kod δύο može biti u dualu ili u pluralu; ἄμφω τὼ πόλει, δύο ἄνδρε i δύο ἄνδρες.

Ako je subjekt kolektivna imenica, može predikat §.363.
biti u pluralu: Ἀθηναίων τὸ πλῆθος οἴονται Ἵππαρχον τύραννον ὄντα ἀποθανεῖν. — Isp. Magna pars vulnerati aut occisi sunt.

Ako je više subjekata, predikat je ili u singu- §.364.
laru (prislanjajući se uz najbliži subjekt) ili u pluralu. Predikativni pridjevi, ako su subjekti lica različna roda, stoje u muškom rodu, ako li su subjekti stvari, u srednjem rodu plurala: Γῆρας διδάσκει πάντα καὶ χρόνου τριβή. — Ὡς εἶδε πατέρα τε καὶ μητέρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα αἰχμαλώτους γεγενημένους, ἐδάκρυσεν. Isp. Pater mihi et mater mortui sunt. — Λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος, ἀτάκτως ἐρριμμένα, οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν. — Isp. Divitiae et honores incerta et caduca sunt.

Uza subjekt muškoga ili ženskoga roda predi- §.365.
katni je pridjev kadšto u srednjem rodu sing. (kao imenica): Ἡ σοφία πάντων κάλλιστον, ἡ δὲ ἀμαθία πάντων αἴσχιστον. — Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη (Hom.). — Isporedi: Triste lupus stabulis. — Bolje je vrabac u ruci neg soko na prici.

§.366. Ako je **infinitiv** subjekt, predikatni je pridjev kadšto u **pluralu**: Τὴν πεπρωμένην μοῖραν ἀδύνατά ἐστιν ἀποφυγεῖν. — To se događa osobito tada, kad je predikat glagolski pridjev na -τέος: Ἐπιχειρητέα ἦν ὑμᾶς πεῖσαι.

§.367. Ako su subjekt i predikat u različnom broju, glagol se **može** slagati s predikatom: Οἱ Ἀθηναῖοι ἔκτισαν τὸ χωρίον τοῦτο, ὅπερ πρότερον Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο. — Πάντα ταῦτα κακουργίαι εἰσίν. — Isp. Gens universa Veneti appellati sunt.

§.368. Ako je subjekt **demonstrativna** ili **relativna** zamjenica, slaže se u rodu i broju s imeničkim predikatom: Οὗτοί εἰσιν ἄνδρες to su ljudi. — Παρὰ τῶν προγεγενημένων μανθάνετε· αὕτη γὰρ ἀρίστη διδασκαλία. — Οὐδὲν ἄδικον διαγεγένημαι ποιῶν, ἥνπερ νομίζω μελέτην εἶναι καλλίστην ἀπολογίας što mislim da je najljepša priprava. — Isp. Ea demum firma amicitia est. — Ali i: Τοῦτο πῶς οὐκ ἀμαθία ἐστιν;

Bilj. Razlikovati treba: τί ἐστι φιλία: **što** je prijateljstvo? — i τίς ἐστι φιλία: **kakvo** je prijateljstvo? — Isp. **Quid** est gloria nisi frequens de aliquo fama cum laude? i: **Quae** gloria est miseriae pauperum atque inopum illudere?

§.369. Grčki jezik shvaća često kao predikate subjekta ili objekta onakove pojmove, koji se u hrv. jeziku vole protezati na glagolsku radnju (**potpumbeni predikati**). Zato se u grčkom jezlku često upotrebljava **pridjev**, gdje je u hrv. **prilog**. To vrijedi osobito za oznake **reda**, **vremena** i **načina**, kao: πρότερος, πρῶτος, ὕστερος, ὕστατος, τελευταῖος — ὄρθριος rano, ἑσπέριος na večer, νύχιος noću, σκοταῖος u mraku, χθιζός jučer, δευτεραῖος drugi dan — ἑκών, ἑκούσιος svojevoljno, ἄκων preko volje, ἄσμενος rado itd.

Τὴν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος (Hom.) nju **prvi** ili **najprije** vidje T. — Λακεδαιμόνιοι ὕστεροι ἀφίκοντο τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης γενομένης μιᾷ ἡμέρᾳ. — Κατέβαινον εἰς τὰς κώμας ἤδη σκοταῖοι. — Τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. — Ἄκων ἁμαρτὼν οὐδεὶς ἀνθρώπων κακός. — Ἄσμενοι εἶδον ἀλλήλους καὶ ἠσπάζοντο ὥσπερ ἀδελφούς. — Isp. Hannibal princeps in proelium ibat, ultimus conserto proelio excedebat. — Socrates venenum laetus hausit.

Bilj. Osobita je vrsta potpunbenoga predikata **proleptički** predikat, kojim se učinak glagolske radnje već unaprijed izriče: Μέγας ἐκ μικροῦ Φίλιππος ηὔξηται. — Ἡ εἰρήνη τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων ὑψηλὸν ἦρεν. — Isp. Nikad nas nijesi ničim site nahranila.

GLAVA XV.

Član.

Član je zapravo **pokazna zamjenica**. U tom se značenju upotrebljava u atičkoj prozi samo još u ovim prilikama: §.370.

1. ὁ μέν — ὁ δέ jedan — drugi (u svima padežima); τὸ (τὰ) μέν — τὸ (τὰ) δέ adverbijalno: sad-sad;

2. u početku rečenice naznačujući nov subjekt, i to u nominativu ὁ δέ, ἡ δέ, τὸ δέ a on, ona, ono; u ak. c. inf. τὸν δέ, τὴν δέ, τοὺς δέ ili καὶ τόν, καὶ τήν, καὶ τούς (čemu je nom. καὶ ὅς itd. §. 443., B. 4.);

3. πρὸ τοῦ prije toga, negda.

Οἱ μὲν λαβόντες τὰ πλοῖα ἀπέπλευσαν, οἱ δὲ μένοντες ἐξετάξαντο ὧδε. — Ταύτην τὴν ἡμέραν οὕτως ἐπορεύθησαν, τὰ μέν τι μαχόμενοι, τὰ δὲ καὶ ἀναπαυόμενοι. — Ἐπηγάγετο τοὺς Ἀθηναίους· οἱ δὲ ἦλθον. — Καὶ τὸν ἀποκρίνασθαι λέγεται a on, veli se, da je odgovorio.

Član naznačuje:

1. određene pojedine predmete razlikujući ih od drugih §.371.
(individualni član): Τῶν ἑπτὰ σοφῶν σοφώτατος ἦν Σόλων. — Ξέρξης ἀγείρας τὴν ἀναρίθμητον στρατιὰν ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα (onu — poznatu — nebrojenu vojsku). — Κῦρος ὑπισχνεῖτο δώσειν τρία ἡμιδαρεικὰ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ (distributivno: svaki mjesec svakomu vojniku).

Bilj. 1. Individualni član zastupa često posesivnu zamjenicu: Ὁ σοφὸς ἐν αὑτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν (svoje blago).

Bilj. 2. Individualni član stoji kod apozicije iza lične zamjenice: ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες mi Heleni. — Ὑμεῖς οἱ ἡγεμόνες πρὸς ἐμὲ πάντες συμβάλετε. — Tako i bez zamjenice: Εἰ βούλεσθέ μοι (sc. ὑμεῖς) οἵ τε στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ ἐλθεῖν, λέξω.

Bilj. 3. I glavni brojevi imaju član, ako se njima kazuje određen dio poznate cjeline: Ἀπῆσαν τῶν λόχων δώδεκα ὄντων οἱ τρεῖς. — Tako i razlomci: τὰ δύο μέρη dvije trećine.

Bilj. 4. Razlikovati treba:

πολλοί mnogi i οἱ πολλοί mnoštvo, svjetina;
ὀλίγοι malo njih i οἱ ὀλίγοι oligarsi;
πλείονες više njih i οἱ πλείονες većina;
ἄλλοι drugi (alii) i οἱ ἄλλοι ostali (ceteri);
ἐμὸς φίλος čovjek, koji mi je prijatelj, i ὁ ἐμὸς φίλος moj prijatelj.

§.372. 2. pojedine predmete kao zastupnike čitavih vrsta **(generički član)**: ὁ ἄνθρωπος čovjek t. j. svatko tko je čovjek. — Δεῖ τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι μᾶλλον τὸν ἄρχοντα ἢ τοὺς πολεμίους. — Ἐγὼ πάντα ὅσα προσῆκε τὸν ἀγαθὸν πολίτην ἔπραττον.

Bilj. Treba pamtiti:

ὁ βουλόμενος svatko tko hoće;
ὁ τυχών svatko tko se nađe, tkogod;
ὁ τολμήσων takav, koji će se usuditi;
ὁ ἡγησόμενος οὐδεὶς ἔσται ne će biti nikoga (takoga), koji će voditi.

§.373. Članom se svaka riječ (adj., part., adv., inf.), pače i dio rečenice (padež s prijedlogom, genitiv), i čitava rečenica može supstantivirati:

οἱ πλούσιοι bogataši,
οἱ παρόντες nazočnici,
οἱ πάλαι stari,
τὸ μισεῖν mrženje, mržnja,
οἱ ἐν τῇ πόλει ljudi u gradu,
οἱ ἀμφὶ Ἀριαῖον A. i njegovi ljudi,
τὰ τῶν Ἀθηναίων stvari (prilike, probici) atenske,
τὸ τοῦ Δημοσθένους, isp. illud Ciceronis,
τὸ γνῶθι σαυτόν illud nosce te ipsum.

Σωκράτης ἀνὴρ τῶν τότε ἦν ἄριστος. — Νίκησον ὀργὴν τῷ λογίζεσθαι καλῶς. — Πρᾶττε τὰ σαυτοῦ, μὴ τὰ τῶν ἄλλων φρόνει. — Συμβουλεύεσθε περὶ τοῦ τί δεῖ ποιεῖν.

Bilj. Kod mnogih supstantiviranih pridjeva treba pomišljati imenice, koje se i u lat. često izostavljaju: ἡ ἔρημος (γῆ) pustinja; ἡ δεξιά, ἀριστερά (χείρ) (dextra; sinistra, laeva) desnica, ljevica; ἡ ὑστεραία, δευτεραία (ἡμέρα); ἡ φιλία, πολεμία (χώρα); ἡ μουσική (τέχνη).

Član ne stoji:

1. kod predikata: Πόνος εὐκλείας πατήρ. — Οἱ Ἀθηναῖοι Περικλέα εἵλοντο στρατηγόν. — Χαιρεφῶν ἐμὸς ἑταῖρος ἦν ἐκ νέου.

Bilj. Član stoji kod predikata samo onda, kad treba predi- §.374.
katni pojam istaknuti kao posve određen, već spomenut ili opće poznat i priznat, tako osobito kod supstantiviranih participa i kod ὁ αὐτός isti, τοὐναντίον protivnost, θάτερον jedno od dvoga itd. Οὗτός ἐστιν ὁ σώφρων, οὗτος ὁ ἀνδρεῖος καὶ φρόνιμος (pravi mudrac, pravi junak). — Οἱ ἄνδρες εἰσὶν οἱ ποιοῦντες, ὅ τι ἂν ἐν ταῖς μάχαις γίγνηται. — Ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι, ὑμεῖς δὲ μεταβάλλετε. — Τῇ ἀφροσύνῃ οὐ πᾶν τοὐναντίον ἐστὶν ἡ σοφία; (nije li čitava protivnost t. j. sasvim protivna?).

2. kod ličnih pojmova (θεός, στρατηγός, ἄνθρωπος itd.), ako znače čitavu vrstu za razliku od drugih vrsta; tako ἄνθρωπος čovjek za razliku n. pr. od boga, životinje itd. [dok ὁ ἄνθρωπος (§. 372.) znači: svatko, tko je čovjek, za razliku od nekoga određenoga čovjeka]; — i kod vrsnih imena, koja se kao (ili gotovo kao) vlastita imena upotrebljavaju; n. pr. βασιλεύς persijski kralj; ἄστυ grad Atena; πόλις, νῆσος itd. za neki određen grad, otok; ἥλιος, οὐρανός i dr. Πάντων μέτρον ἄνθρωπός ἐστιν. — Θεοὶ μόνον τῶν ζῴων ἄνθρωπον ὀρθὸν ἀνέστησαν. — Ἦν ἥλιος ἐπὶ δυσμαῖς (na zapadu).

Bilj. Vlastita imena ne trebaju člana. Treba li pak lice kao već spomenuto ili poznato obilježiti, dodaje se član imenu njegovu ili apoziciji, ako je ima: ὁ Σωκράτης ili Σωκράτης ὁ Ἀθηναῖος onaj (poznati) Sokrat (Atenjanin).

Imena zemalja obično dobivaju član: ἡ Ἀσία, ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἑλλάς, ἡ Ἀττική.

Imena rijekâ dolaze kao atribut među član i riječ ποταμός: ὁ Εὐφράτης ποταμός.

Tako i druga zemljopisna imena, ako su sa svojim apelativom (ὄρος, πόλις) istoga roda: τὸ Πήλιον ὄρος, ali ἡ Αἴτνη τὸ ὄρος. Kaže se Σικελία ἡ νῆσος.

3. u adverbijalnim izrazima (osobito u prepozicionalnim mjesnim i vremenskim oznakama); n. pr. ἐν δεξιᾷ, ἐπ' ἀριστερά, κατ' ἀγρούς (ruri), κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν (terrā marique); νυκτός, ἡμέρας, ἅμ' ἕῳ, ἀφ' ἑσπέρας, ἐκ παιδός (a puero) itd.

4. u općenim oznakama mjere, roda, imena itd. μέγεθος (veličinom), εὖρος (u širinu), πλῆθος (mnoštvom), ὄνομα (po imenu), γένος (γένει) rodom itd.

§. 375. Atributivne oznake stoje među članom i substantivom ili za substantivom s ponovljenim članom.

Atributivan položaj imaju:

1. Pridjevi i participi: ὁ ἀγαθὸς ἀνήρ dobri čovjek, ili ὁ ἀνὴρ ὁ ἀγαθός čovjek (i to) dobri; ὁ παρὼν καιρὸς ili ὁ καιρὸς ὁ παρών.

2. Pronomina posesivna i refleksivna (isp. §. 208., 210.): ὁ ἐμὸς πατήρ ili ὁ πατὴρ ὁ ἐμός; ὁ ἐμαυτοῦ φίλος ili ὁ φίλος ὁ ἐμαυτοῦ.

3. Posesivni genitivi (§. 393.): ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ili ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων (ali i Ἀθηναίων ὁ δῆμος i ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων).

4. Padeži s prijedlozima: ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη ili ἡ μάχη ἡ ἐν Μαραθῶνι.

5. Prilozi: τὸ νῦν γένος sadašnji rod, αἱ παραυτίκα ἡδοναί časovite naslade, ἡ ἄγαν ἐλευθερία prevelika sloboda, ἡ πόλις ἡ ἄνω gornji grad.

§. 376. Predikativne oznake stoje pred supstantivom, koji ima član, ili za njim. Predikativne se oznake od atributivnih razlikuju po tome, što supstantiv s atributivnom oznakom čini jedan pojam, o kojem glagol nešto izriče, dok predikativna oznaka pristupa k supstantivu s glagolom. Tako φιλῶ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα znači: ljubim dobroga čovjeka t. j. o dobrom čovjeku izričem, da ga ljubim; a φιλῶ ἀγαθὸν τὸν ἄνδρα ili φιλῶ τὸν ἄνδρα ἀγαθόν znači: ljubim čovjeka dobra t. j. čovjek, kojega ljubim, dobar je. Isp. još: ἅπαντες ἔχομεν τὸ σῶμα θνητόν tijelo, koje imamo, smrtno je; οἱ Ἀθηναῖοι ἡγοῦντο αὐτονόμων τῶν συμμάχων.

Predikativan položaj imaju:

§. 377. 1. Pronomina demonstrativa οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος (isp. §. 212.): οὗτος ὁ ἀνήρ ili ὁ ἀνὴρ οὗτος taj čovjek.

2. Posesivni genitivi ličnih zamjenica i zamjenice αὐτός (isp. §. 212.): ὁ πατήρ μου (ἐμοῦ ὁ πατήρ); τὸν παῖδα αὐτῆς (αὐτῆς τὸν παῖδα) filium eius.

3. ἄμφω, ἀμφότερος i ἑκάτερος: ἀμφότεροι οἱ ὀφθαλμοί obje oči, ἑκάτερον τὸ στρατόπεδον jedan i drugi òkô.

Bilješka. Kod ἕκαστος (svaki) može supstantiv biti i bez člana: ἕκαστον τὸ ἔθνος; ἑκάστου ἔτους.

Sad atributivan sad predikativan položaj s različnim §. 378. značenjem imaju pridjevi ἄκρος, μέσος, ἔσχατος, μόνος, pa αὐτός i πᾶς (§. 379.); isp. summus, medius, extremus.

1. τὸ ἄκρον ὄρος visoka gora;
τὸ ὄρος ἄκρον / ἄκρον τὸ ὄρος } vrh gore.

2. ἡ μέση πόλις srednji grad;
ἡ πόλις μέση / μέση ἡ πόλις } sredina grada.

3. ἡ ἐσχάτη νῆσος krajnji otok;
ἡ νῆσος ἐσχάτη / ἐσχάτη ἡ νῆσος } kraj otoka.

4. ὁ μόνος υἱός jedini sin;
ὁ υἱὸς μόνος / μόνος ὁ υἱός } jedino (samo) sin.

5. ὁ αὐτὸς βασιλεύς isti kralj, idem rex;
ὁ βασιλεὺς αὐτός / αὐτὸς ὁ βασιλεύς } kralj sam, rex ipse (§. 209.).

Πᾶς (ἅπας, σύμπας, ὅλος) znače:

1. sa članom u predikativnom položaju: sav (određeni): §. 379.

α) sing. ἡ πόλις πᾶσα / πᾶσα ἡ πόλις } sav (određeni) grad

β) pl. αἱ πόλεις πᾶσαι / πᾶσαι αἱ πόλεις } svi (određeni) gradovi.

2. bez člana: a) sav (neodređen), b) svaki:

α) sing. πᾶσα πόλις / πόλις πᾶσα } a) sav (neodređen) grad, b) svaki grad.

β) pl. πᾶσαι πόλεις: a) svi (neodređeni) gradovi, b) svi gradovi (što ih igdje ima)

πᾶν ἀγαθόν sve samo dobro; παντὶ σθένει sa svom silom; πάντες ἄνθρωποι svi ljudi, sav svijet; ἐν πάσῃ ἀναρχίᾳ καὶ ἀνομίᾳ ζῆν u potpunom bezvlađu i bezakonju živjeti.

3. sa članom u atributivnom položaju: cjelokupni:

ὁ πᾶς ἀριθμός cjelokupni broj;
τὸ πᾶν πλῆθος cjelokupno mnoštvo;
ἡ πᾶσα πόλις cjelokupni grad;
αἱ πᾶσαι πόλεις skup gradova;
οἱ πάντες, τὰ σύμπαντα kod brojeva: svega (u svemu).

Πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ. — Περὶ πάντας τοὺς θεοὺς ἠσεβήκασι καὶ εἰς ἅπασαν τὴν πόλιν ἡμαρτήκασιν. — Οἱ Ἕλληνες τῆς ἡμέρας ὅλης διῆλθον οὐ πλέον πέντε καὶ εἴκοσι σταδίων. — Ἥδιστον πάντων ἐστὶν ἀλύπως διατελεῖν τὸν βίον ἅπαντα. — Ἔδοξε τοῖς Ἀθηναίοις οὐ τοὺς παρόντας μόνον ἀποκτεῖναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἅπαντας Μυτιληναίους ὅσοι ἡβῶσιν. — Δαρεῖος ἐβασίλευσε τὰ πάντα ἓξ καὶ τριάκοντα ἔτη. — Τῷ γὰρ καλῶς πράττοντι πᾶσα γῆ πατρίς. — Ὦ τέκνον, οὐχ ἅπαντα τῷ γήρᾳ κακὰ πρόσεστιν.

GLAVA XVI.

P a d e ž i.

A. Akuzativ.

§.380. Akuzativ je padež direktnoga ili bližega objekta. Objekt je ili izvanji: τύπτω τὸν δοῦλον udaram roba, ili unutrašnji, koji je već u pojmu glagolskom sadržan: τύπτω πεντήκοντα πληγάς udaram pedeset udaraca.

§.381. I. **Izvanji objekt** pokazuje akuzativ kod prelaznih glagola. Prelazni su poimence ovi glagoli:

1. glagoli, koji znače: koristovati ili škoditi, dobro ili zlo činiti bilo zborom ili tvorom:

ὀνίνημι, ὠφελέω τινά koristujem komu (iuvo),
βλάπτω τινά škodim komu;

εὖ ποιέω, εὐεργετέω τινά dobro činim komu,
κακῶς ποιέω, κακουργέω τινά zlo činim komu;
εὖ λέγω, εὐλογέω τινά hvalim koga,
κακῶς λέγω, κακηγορέω τινα kudim koga;
ἀδικέω τινά krivo činim komu;
ὑβρίζω τινά vrijeđam koga;
κολακεύω τινά laskam komu (adulor).

Ἐσθλοῦ γὰρ ἀνδρὸς τοὺς πονοῦντας ὠφελεῖν. — Ῥᾷόν ἐστι κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους ἢ εὖ.

Bilj. 1. Razlikovati treba εὖ, κακῶς πράττειν dobro, zlo nalaziti se, od εὖ, κακῶς ποιεῖν.

Bilj. 2. Βοηθεῖν pomagati, λυσιτελεῖν koristovati, συμφέρειν koristovati, slažu se s dativom (§. 411., 2.).

2. glagoli, koji znače: bježati, stizati, sakrivati se, premicati se: §.382

φεύγω τινά bježim od koga;
ἀποδιδράσκω τινά utječem komu (fugio);
θηράω, θηρεύω τινά hvatam koga,
μιμέομαί τινα ùglêdâm se na koga (imitor),
ζηλόω τινά povodim se za kim (aemulor),
φθάνω τινά prestižem koga;
λανθάνω τινά sakrivam se komu (lateo);
ἐπιλείπει τινά τι premiče se komu (čega) (deficit).

Δόλιον γὰρ ἄνδρα φεῦγε παρ' ὅλον τὸν βίον. — Τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης. — Φθάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενόμενοι τοὺς πολεμίους prestižu na visinu došavši neprijatelje t. j. dolaze na visinu prije neprijateljâ. — Οὐδεὶς ποιῶν πονηρὰ λανθάνει θεόν. — Τὸ στράτευμα ὁ σῖτος ἐπέλιπε (milites frumentum defecerat) vojsci se premače žita.

3. glagoli, koji znače: bojati se (stidjeti se, čuvati se), braniti se, osvećivati se: §.383

φοβέομαι, δέδοικά τινα bojim se koga (timeo),
ἐκ-, κατα-πλήττομαί τινα upropašćujem se od koga,
αἰδέομαί τινα zazirem od koga,
αἰσχύνομαί τινα stidim se koga,
φυλάττομαι, εὐλαβέομαί τινα čuvam se koga (caveo);
ἀμύνομαί τινα branim se od koga;
τιμωρέομαί τινα osvećujem se komu.

Τὴν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων μὴ καταπλαγῆτε. — Αἰδεῖσθαί σε χρή, ὦ παῖ, τὸ λίαν καὶ φυλάττεσθαι φθόνον. — Τὸν ἐπιόντα πολέμιον ὅσιόν ἐστιν ἀμύνασθαι. — Κῦρος τοὺς κακούργους καὶ ἀδίκους ἀφειδέστατα ἐτιμωρεῖτο (osvećivaše se = kažnjivaše).

§.384. 4. neki isprvice neprelazni glagoli; n. pr.

μένω ostajem, čekam — τινά, τὶ čekam, očekujem koga, što,
σιγάω, σιωπάω šutim — τὶ prešućujem što,
σπεύδω, σπουδάζω hitim, spješim — τὶ pospješujem što,
πλέω brodim — τὴν θάλατταν brodim morem. Isp. Na moru ga jutro osvanulo.

Glagoli, koji znače kretanje, postaju prelazni, ako se slože s prijedlogom (kao i u hrv. i lat.); tako διαβαίνω ποταμόν prelazim rijeku (transgredior flumen), παραβαίνω τεῖχος, ὅρος prelazim zid, goru, διέρχομαι τὴν χώραν prolazim zemlju, ὑφίσταμαι κινδύνους dočekujem pogibli, παραπλέω νῆσον brodim mimo otok.

Bilj. Pamtiti treba: ὄμνυμι τοὺς θεούς zaklinjem se bogovima; ἐπιορκῶ θεόν zaklinjem se krivo bogom; zato νὴ (ναὶ μὰ) Δία tako mi Zeusa, οὐ μὰ τοὺς θεούς ne, tako mi bogova.

§.385. II. **Unutrašnji objekt** ili sadržaj pokazuje akuzativ kod prelaznih i neprelaznih glagola; u akuzativu je

1. imenica iste osnove ili istoga smisla, kojega je glagol, obično s atributom:

a) πόλεμον πολεμεῖν rat ratovati,
μέγαν ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι velik boj biti (magnam pugnam pugnare),
βαρεῖαν νόσον νοσεῖν tešku bolest bolovati,
τὴν κακίστην δουλείαν δουλεύειν turpissimam servitutem servire;

b) μεγάλην μάχην ἀγωνίζεσθαι veliku borbu biti,
πάσας νόσους κάμνειν sve bolesti patiti.

Οὗτοι μέγιστα καὶ ἀνοσιώτατα ἁμαρτήματα ἁμαρτάνουσιν. — Μάτην οὖν ἔσῃ πεπλευκὼς τοσοῦτον πλοῦν.

2. imenica (ili srednji rod pridjeva ili zamjenice), koja bi bila atribut izostavljenoj imenici iste osnove ili istoga

smisla, kojega je glagol: μάχην νικᾶν = μάχης νίκην νικᾶν bojnu dobit dobivati, Ὀλύμπια νικᾶν = Ὀλυμπικὴν νίκην νικᾶν olimpijsku dobit dobivati (isp. postiti korizmu; exsequias ire), ἡδὺ (= ἡδὺν γέλωτα) γελᾶν slatko se smijati (dulce ridere), δεινὰ (= δεινὴν ὕβριν) ὑβρίζεσθαι strašno griješiti.

Tako πάντα νικᾶν, οὐδὲν φροντίζειν, μέγα φρονεῖν (ponositi se), τὰ ἄλλα ἐπιμελεῖσθαι, τί κλαίεις što plačeš, quid fles? itd.

Ταὐτὰ λυποῦμαι καὶ ταὐτὰ χαίρω τοῖς πολλοῖς (isp. lat. hoc laetor). — Ἕν σοι οὐχ ὁμολογῶ.

III. **Dva akuzativa**, i to §.386.

1. akuzativ izvanjega ličnoga i izvanjega stvarnoga objekta imaju glagoli, koji znače: učiti, opominjati, tajiti; pitati, zahtijevati; oblačiti, svlačiti, lišavati:

διδάσκω τινά τι doceo aliquem aliquid,
ἀνα-, ὑπο-μιμνήσκω τινά τι opominjem koga čega,
κρύπτω, ἀποκρύπτομαί τινά τι celo aliquem aliquid;
ἐρωτάω τινά τι pitam koga (za) što,
αἰτέω τινά τι posco aliquem aliquid,
εἰσ-πράττω, -πράττομαί τινά τι utjerujem od koga što;
ἀμφιέννυμι, ἐνδύω, ἐκδύω τινά τι oblačim, svlačim komu što,
ἀφαιρέομαι, ἀποστερέω τινά τι lišavam koga čega.

Οἱ Ἐγεσταῖοι, ξυμμαχίαν ἀναμιμνήσκοντες τοὺς Ἀθηναίους, ἐδέοντό σφισι βοηθεῖν. — Ὁ Κῦρος ἠρώτα τοὺς αὐτομόλους τὰ τῶν πολεμίων. — Θεοὺς μὲν αἰτῶ τῶνδ' ἀπαλλαγὴν πόνων. — Σωκράτης τοὺς ἑαυτοῦ ἐπιθυμοῦντας οὐκ ἐπράττετο χρήματα. — Τὸν πάντα δ' ὄλβον ἦμαρ ἕν μ' ἀφείλετο.

Bilj. 1. U pasivu lični akuzativ postaje nominativ, a stvarni ostaje nepromijenjen; isp. interrogatus sententiam. Αἰάκης ὑπ' Ἀρισταγόρου ἀφῃρέθη τὴν ἀρχήν.

Bilj. 2. Kaže se također: ἀναμιμνήσκω τινά τινος (§. 400., 1., B. 2.), ἀποστερέω τινά τινος, ἀφαιρέομαί τινός τι (§. 403.).

2. akuzativ izvanjega ličnoga i unutrašnjega §.387.
stvarnoga objekta imaju mnogi prelazni glagoli: Σωκράτης ἕκαστον εὐεργετεῖν τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν ἐπεχείρει. —

Οὐδένα πώποτε γραφὴν ἐγραψάμην nikoga nijesam nikad tužbom tužio. — Λακεδαιμόνιοι πολλὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ἠδικήκασι καὶ μεγάλα.

Bilj. U pasivu izvanji objekt postaje nominativ, a unutrašnji ostaje nepromijenjen: ἄλλην εὐεργεσίαν εὐεργετηθείς.

§.388. 3. akuzativ objekta i predikata imaju glagoli, koji znače: zvati, držati; izbirati, činiti; pokazivati se:

ὀνομάζω, καλέω, λέγω τινά τι zovem koga čim (nomino), νομίζω, ἡγέομαι, κρίνω τινά τι držim koga za što (duco); αἱρέομαι, καθίστημί τινά τι izbiram (činim) koga čim (creo, facio); παρέχω ἐμαυτόν τι pokazujem se čim (praebeo, praesto me).

Πόνους τοῦ ζῆν ἡδέως ἡγεμόνας νομίζετε. — Δαρεῖος Κῦρον σατράπην ἐποίησε, καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξεν. isp. Učinit ću djecu janjičare.

Bilj. U pasivu oba akuzativa postaju nominativi: Κῦρος ὑπὸ τοῦ πατρὸς στρατηγὸς ἀπεδείχθη. isp. Cicero consul creatus est.

§.389. IV. **Prosti akuzativ.** — Akuzativ pristupa k neprelaznim glagolima i pridjevima, da pojam njihov stegne u smislu hrvatskoga: što se — tiče, s obzirom na — **(akuzativ obzira)**; hrvatski instr. (velik tijelom a malen djelom), lat. u pjesnikâ ak. (os umerosque deo similis), inače abl. limitationis.

κάμνω τὴν κεφαλήν, τοὺς ὀφθαλμούς bolujem od glave, od očiju;

(τὸ) γένος, ὄνομα rodom, po imenu;

(τὸ) πλῆθος, εὖρος, βάθος, κάλλος mnoštvom, u širinu, u dubinu, ljepotom (isp. §. 374., 4.).

Βέλτιόν ἐστι σῶμά γ' ἢ ψυχὴν νοσεῖν. — Τυφλὸς τά τ' ὦτα τόν τε νοῦν τά τ' ὄμματ' εἶ. — Πάντα σοφὸν οὐχ οἷόν τε ἄνθρωπον εἶναι.

§.390. Akuzativ pokazuje **protezanje** u prostoru i vremenu na pitanja: kako daleko, kako dugo? (kao i u hrv. i latinskom).

Βασιλεὺς καὶ Ἕλληνες ἀπεῖχον ἀλλήλων τριάκοντα στάδια. — Τὸν μὲν εὖ παθόντα δεῖ μεμνῆσθαι τὸν πάντα χρόνον, τὸν δὲ ποιήσαντα εὐθὺς ἐπιλελῆσθαι.

Bilj. 1. Pamti: τριάκοντα ἔτη γεγονώς triginta annos natus.— ἑβδόμην ἡμέραν ἡ θυγάτηρ αὐτῷ ἐτετελευτήκει prije šest dana bješe mu kći umrla (= sedmi dan bješe mrtva).

Bilj. 2. Sam akuzativ smjera (na pitanje: kamo?) dolazi samo u pjesnikâ. U prozi mu se dodaju prijedlozi: εἰς Ἀθήνας (Ἀθήναζε) Athenas.

Mnogi akuzativi sadržaja (unutrašnjega objekta), §.391. obzira i protezanja postali su upravo prilozi **(adverbijalni akuzativ)**:

Οὐδέν ništa (nikako) (nihil)	τὶ nešto (nekako)
τί (za) što? (quid?)	τἆλλα u ostalom (ceterum)
πολύ kud i kamo	πολλά često
(τὰ) πάντα u svemu (sasvim)	τὰ πολλά ponajviše
τοὐναντίον naprotiv	τὸ λοιπόν u napredak
(τὸ) πρῶτον, (τὴν) πρώτην } najprije, u početku	
(τὴν) ἀρχήν u početku	ἀρχήν (οὐ ili μή) uopće (ne)
(τὸ) δεύτερον, τρίτον itd. (drugo, treće) drugi, treći put itd.	τὸ τελευταῖον, τέλος napokon
μακράν daleko	τὴν ταχίστην (ὁδόν) brže bolje
τίνα τρόπον; — τοῦτον τὸν τρόπον kojim načinom? — tim načinom	
δίκην (τινός) poput	χάριν (τινός) (za ljubav) zaradi
πρόφασιν tobože	δωρεάν (na dar) badava
τὸ κατ' ἐμέ što se mene tiče	
τὸ πρίν prije, τὸ νῦν sada itd.	

B. Genitiv.

Grčki genitiv kao pravi genitiv upotrebljava se za §.392. pobližu oznaku imena; i kod glagola dopunja nominalni pojam, koji je u glagolu; osim toga zastupa ablativ te pokazuje ishodište radnje.

I. Pravi genitiv.

§.393. **Genitiv subjektivni** pokazuje, komu ili čemu što pripada (g e n. p o s s e s s o r i s) ili od koga ili čega što dolazi (g e n. a u c t o r i s):

1. kod i m e n i c â: ἡ οἰκία τοῦ πατρός kuća oceva; οἱ τοῦ Κλεάρχου ljudi Klearhovi, τὰ τῶν Ἀθηναίων (isp. §. 373.); — Κίμων Μιλτιάδου K. Miltijadov, Περικλῆς ὁ Ξανθίππου; Θῆβαι τῆς Βοιωτίας T. u Beotiji.

B i l j. Pojam „kuća" treba dodati u izrazima: ἐν Ἅιδου (t. j. οἰκίᾳ) u Hadu, εἰς Ἅιδου (t. j. οἰκίαν) u Had, εἰς διδασκάλου (t. j. οἰκίαν) φοιτᾶν u školu (u učiteljevu kuću) ići.

2. kod k o p u l a t i v n i h g l a g o l a: εἶναι, γίγνεσθαι, νομίζεσθαι itd.

Οὗτος ὁ λόγος ἐστὶ Δημοσθένους ovaj je govor Demostenov. — Ἡ οἰκία τοῦ πατρὸς ἐγένετο kuća postade oceva.

Napose pamti: Δὶς ἐξαμαρτεῖν ταὐτὸν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ nije s v o j s t v o mudra čovjeka (isp. Cuiusvis hominis est errare), ali ἐμόν ἐστιν (meum est). — Ἐλευθέρου γὰρ ἀνδρὸς τἀληθῆ λέγειν. — Πολίτου ἀγαθοῦ νομίζεται θαρρεῖν.

3. kod p o s e s i v n i h p r i d j e v a: ἴδιος, οἰκεῖός τ ι ν ο ς (τινι, §. 413., 1., b) proprius a l c j s. (alcui.), κοινός τ ι ν ο ς (τινι) zajednički, ἀλλότριός τ ι ν ο ς (τινι) tuđ, ἱερός τ ι ν ο ς sacer alcis. Ἱερὸς ὁ χῶρος τῆς Ἀρτέμιδος mjesto je posvećeno Artemidi.

§.394. **Genitiv objektivni** pokazuje, koga ili čega se koja radnja ili osjećanje tiče:

1. kod g l a g o l s k i h i m e n i c a: ἡ τῆς πατρίδος σωτηρία spasenje domovine, ὁ φόβος τῶν πολεμίων (timor hostium) strah od neprijateljâ.

B i l j. Gen. obj. lične zamjenice može se zamijeniti posvojnom zamjenicom: φιλία ἡ ἐμή ljubav k meni (isp. lat. fiducia tua: pouzdanje u te; hrv. laže od straha turskoga).

2. kod p r i d j e v a, koji znače: v j e š t ili n e v j e š t: ἐπιστήμων gnarus, ἔμπειρος peritus, ἄπειρος imperitus, i kod pridjeva na -ικός, koji znače s p o s o b n o s t: Ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων. — Καὶ παρασκευαστικὸν τῶν εἰς τὸν πόλεμον τὸν στρατηγὸν εἶναι χρὴ καὶ ποριστικὸν τῶν ἐπιτηδείων.

Genitiv partitivni pokazuje cijelost, od koje se uzima dio: §.395.

1. kod i m e n â uopće, i to kod imenica, pridjeva (navlastito u komparativu i superlativu), zamjenica i brojeva: — πλῆθος ἀνθρώπων mnoštvo ljudi, σωρὸς λίθων kup kamenja; — πολλοὶ τῶν Ἀθηναίων mnogi od (između) Atenjana, πάντων ἄριστος najbolji od sviju; — τίς, πότερος τῶν ἀδελφῶν; koji od (dvojice) braće? οὐδεὶς ἡμῶν nitko od nas.

B i l j. 1. Kod τί, τὶ, οὐδέν (μηδέν) srednji rod pridjeva ne stoji u genitivu: ἀγαθόν τι nešto dobro (aliquid b o n i), οὐδὲν κακόν ništa zlo (nihil m a l i).

B i l j. 2. Pamti: εἰς τοῦτο (τοσοῦτον) ἀνοίας ἦλθον (eo insaniae progressi sunt) dotle dotjeraše u mahnitosti.

B i l j. 3. Pridjev se kadšto u rodu i broju slaže s imenicom, koja je u genitivu: πολλὴ τῆς χώρας (mj. πολὺ τῆς χώρας), ὁ λοιπὸς τοῦ χρόνου (mj. τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου).

B i l j. 4. G e n i t i v p a r t i t i v n i i m a s v a g d a p r e d i k a t i v a n p o l o ž a j (§. 376.): οἱ σοφοὶ τῶν ἀνθρώπων.

2. kod g l a g o l â, i to

a) kod k o p u l a t i v n i h glagola: εἶναι biti među, τιθέναι brojiti među, καλεῖσθαι brojiti se među, κληροῦσθαι birati se među itd. §.396

Καὶ ἐμὲ θὲς τῶν πεπεισμένων. — Σόλων τῶν ἑπτὰ σοφῶν ἐκλήθη. — Τί με κωλύει κληροῦσθαι τῶν ἐννέα ἀρχόντων;

b) kod glagola, koji znače: i m a t i d i o i d a v a t i d i o (u čemu):

μέτεστί μοι, μετέχω (τινί) τινος imam dio (s kim) u čemu,
κοινωνέω (τινί) τινος dionik sam,
μεταλαμβάνω (τινί) τινος dobivam dio,
μεταδίδωμί (τινί) τινος dajem (komu) dio,
προσήκει μοί τινος pripada mi dio.

Ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας. — Οἱ Ἀθηναῖοι πᾶσι τοῖς πολίταις ἐξ ἴσου μετεδίδοσαν πολιτείας τε καὶ ἀρχῶν.

c) kod glagola, koji znače: u ž i v a t i:

ἐσθίω τινός jedem čega, πίνω τινός pijem čega,
γεύω τινά τινος dajem kušati, γεύομαί τινος kušam, uživam,
ἀπολαύω τινός uživam, ὀνίναμαί τινος koristujem se čim.

Τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον πάντες ἄφρονες ἐγίγνοντο (koji su saća jeli). — Ὅςτις γὰρ οὐκ εἴωθε γεύεσθαι κακῶν, φέρει μέν, ἀλγεῖ δ' αὐχέν' ἐντιθεὶς ζυγῷ.

Bilj. Gdje se ne misli dio, stoji akuzativ: Σὺ μὲν ὕδωρ πίνεις, ἐγὼ δ' οἶνον ti piješ vodu, a ja vino. — Σωκράτης ἔπιε τὸ φάρμακον S. je popio otrov.

d) kod glagola, koji znače: hvatati se:

λαμβάνω τινά τινος hvatam koga za što (τῆς χειρός za ruku),
ἅπτομαί τινος hvatam se;
ψαύω τινός dotičem se;
ἔχομαί τινος držim se;
πειράομαί τινος iskušavam što.

Τῶν ἀποθανόντων οὐδὲν ἄλγος ἅπτεται. — Ἤθους δικαίου φαῦλος οὐ ψαύει λόγος. — Τίς τῶν ἀνθρώπων οὐ πολλῶν κακῶν καὶ μεγάλων πεπείραται;

e) kod glagola, koji znače: gađati i težiti, pogađati i promašati:

στοχάζομαί τινος gađam (τοῦ σκοποῦ u biljegu);
ἐπιθυμέω, ἐφίεμαί τινος težim na što,
ἐράω, ὀρέγομαί τινος čeznem za čim;
τυγχάνω τινός pogađam, dobivam,
ἐφ-, ἐξικνέομαί τινος postižem;
ἁμαρτάνω, ἀποτυγχάνω τινός promašam,
σφάλλομαι, ψεύδομαί τινος varam se u čemu.

Μὴ ἐφίεσο τῶν ἀδυνάτων, ἵνα μὴ σφαλῇς τῆς ἐλπίδος. — Μακάριος ὅςτις ἔτυχε γενναίου φίλου.

Bilj. ποθέω (desidero) slaže se s akuzativom.

§.397. 3. kod pridjeva, koji znače dioništvo: μέτοχος, κοινωνός (particeps) dionik, ἄμοιρος, ἄκληρος (expers) bez dijela.

Σοφίας ὁ κατὰ λόγον ζῶν μέτοχος. — Πῶς ἂν θεὸς εἴη ὅ γε τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἄμοιρος;

§.398. 4. kod adveraba

a) mjesta: ποῦ gdje, πόθεν odakle, ἐγγύς, πλησίον blizu itd. ποῦ τῆς γῆς ubi terrarum?

b) vremena: πότε kada, πηνίκα u koje doba, πρῴ rano, ὀψέ kasno: πηνίκα τῆς ἡμέρας u koje doba dana? ὀψὲ τῆς νυκτός kasno u noći;

c) načina: πῶς ἔχεις τῆς δόξης; kako si u mišljenju (kako misliš)?

Gen. qualitatis pokazuje svojstvo, ali gotovo samo onda, kad je veličina ili dob naznačena brojem: §.399.

1. kod imenicâ:

Τεῖχος εὖρος εἴκοσι ποδῶν, ὕψος δὲ ἑκατόν (u širinu od 20 stopa, u visinu od 100 stopa). — Τριῶν ἡμερῶν ὁδός.

Bilj. Inače se svojstvo kazuje akuzativom (§. 389.).

2. kod kopulativnih glagola: εἶναι, γίγνεσθαι itd. Πρόξενος ἦν, ὅτε ἀπέθνησκεν, ἐτῶν ὡς τριάκοντα.

Gen. memoriae (curae) stoji: §.400.

1. kod glagolâ:

μιμνῄσκομαί τινος reminiscor,
ἐπιλανθάνομαί τινος obliviscor;
ἐπιμέλομαί τινος } marim (hajem) za što,
φροντίζω τινός } brinem (staram) se za što,
ἀμελέω τινός } ne marim (hajem) za što,
ὀλιγωρέω τινός } zanemarujem što,
μέλει μοί τινος stalo mi je do čega,
μεταμέλει μοί τινος poenitet me alcis.

Ψυχῆς ἐπιμελοῦ τῆς σεαυτοῦ καθὰ δύνῃ. — Τί ἡμῖν τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει; τῶν ἐπιεικεστάτων μᾶλλον ἄξιόν ἐστι φροντίζειν. — Τῶν ἀπόντων φίλων μέμνησο πρὸς τοὺς παρόντας, ἵνα δοκῇς μηδὲ τούτων ἀπόντων ὀλιγωρεῖν.

Bilj. 1. Glagoli, koji znače opominjati se i zaboravljati, imaju stvarni objekt i u akuzativu: τὰ παρεληλυθότα μνημονεύειν, ἀμνημονεῖν τὰς ὑποσχέσεις; isp. nihil nisi iniurias oblivisci.

Bilj. 2. Opominjati koga čega znači (osim ἀναμιμνῄσκω τινά τι (§. 386.) još ἀναμιμνῄσκω τινά τινος: Μή μ' ἀναμνήσῃς κακῶν.

2. kod pridjevâ:

μνήμων memor, ἀμνήμων immemor, ἐπιλήσμων zaboravan; ἐπιμελής zabrinut za što, ἀμελής bezbrižan za što.

Ἐπιμελεῖς σμικρῶν εἰσιν οἱ θεοὶ οὐχ ἧττον ἢ τῶν μεγέθει διαφερόντων.

§. 401. **Gen. potentiae** dolazi:

1. kod glagolâ:

κρατέω τινός gospodar sam (gospodarim)
ἄρχω τινός vladalac sam (vladam)
βασιλεύω τινός kralj sam (kraljujem)
ἡγέομαί τινος vođa sam (vodim)
στρατηγέω τινός zapovjednik sam (zapovijedam).

Ζήσεις βίον κράτιστον, ἂν θυμοῦ κρατῇς. — Μετὰ Καμβύσην Δαρεῖος τῶν Περσῶν ἐβασίλευσεν. — Παρῆν καὶ Χειρίσοφος ἑπτακοσίους ἔχων ὁπλίτας, ὧν ἐστρατήγει παρὰ Κύρῳ.

Bilj. Razlikovati treba:
κρατέω τινός gospodarim, vladam (imam vlast),
κρατέω τινά svlađujem, pobjeđujem (dobivam vlast);
ἡγοῦμαί τινος vodim, zapovijedam: στρατεύματος,
ἡγοῦμαί τινι vodim, pokazujem put: ναυσίν.

2. kod pridjevâ: ἐγκρατής potens, ἀκρατής impotens, κύριος gospodar:

Σωκράτης τῶν ἡδονῶν πασῶν ἐγκρατέστατος ἦν. — Ἡ τύχη πάντων ἐστὶ κυρία (gospodarica).

II. Ablativni genitiv.

§. 402. **Genitiv separationis** dolazi:

1. kod glagolâ:

a) koji znače odvajanje:

χωρίζω τινά τινος odvajam koga od čega
ἀπέχω τινά τινος odvraćam
ἀπέχω τινός daleko sam od čega
ἀπέχομαί τινος abstineo aliqua re
φείδομαί τινος štedim koga
λύω, ἐλευθερόω τινά τινος, ἀπαλλάττω τινά τινος } (solvo) libero
εἴργω τινά τινος, κωλύω τινά τινος } prohibeo
εἴκω τινί τινος ustupan komu u čemu
χωρέω τινός ili τινί uzmičem pred kim.

Πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία φαίνεται. — Ἀπέχει ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα. — Ἄρης οὐκ ἀγαθῶν φείδεται, ἀλλὰ

κακῶν. — Δοῦλος ὢν φοβεῖ τὸν Ἅιδην, ὅς σ' ἀπαλλάξει κακῶν; — Τοῖς πρεσβυτέροις δεῖ ὑπείκειν καὶ ὁδῶν καὶ ἑδρῶν καὶ λόγων.

b) kod glagola, koji znače počinjanje i odustajanje:

ἄρχω τινός činim prvi, počinjem (a drugi nastavljaju), n. pr. ἦρξε τοῦ λόγου ὧδε započe (otvori) raspravljanje;
ἄρχομαί τινος počinjem (i sâm nastavljam), n. pr. ἤρξατο τοῦ λόγου ὧδε započe svoj govor ovako;
παύω τινά τινος odvraćam koga od čega,
παύομαί τινος odvraćam se, odustajem od čega.

Πειρᾶσθε σὺν τοῖς θεοῖς ἄρχεσθαι παντὸς ἔργου. — Σωκράτης τοὺς συνόντας τῶν ἐπιθυμιῶν ἔπαυεν. — Ἔπαυσαν (skinuše) οἱ Ἀθηναῖοι Τιμόθεον τῆς στρατηγίας. — Ἔπειτα θρήνων καὶ γόων ἐπαύσατο.

c) kod glagola, koji znače: čuti, doznavati: ἀκούω, πυνθάνομαι, αἰσθάνομαί τινός τι čujem, doznajem od koga što (isp. audio ex, ab aliquo).

Ὑμεῖς ἐμοῦ ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν (isp. To je Marko poslušao majke). — Πέμπει ἄνδρα πευσόμενον τοῦ ἐξηγητοῦ, ὅ τι χρείη ποιεῖν. — Τί δῆτα βούλει δεύτερον μαθεῖν ἐμοῦ;

Bilj. Razlikovati treba:
ἀκούω τι čujem nešto (ἀκούω φθόγγον čujem glas),
ἀκούω τινός (za lica i stvari) slušam nekoga (nešto); ἀκούω τῶν λόγων slušam govore.

2. kod pridjevâ: ἐλεύθερος prost (slobodan), καθαρός čist (isp. 1.). Ἔργων πονηρῶν χεῖρ' ἐλευθέραν ἔχε.

Gen. copiae et inopiae dolazi §. 403.

1. kod glagolâ:

εὐπορέω τινός obilujem (abundo) čim, γέμω τινός pun sam čega
πληρόω, ἐμπίμπλημί τί τινος punim
ἀπορέω, σπανίζω τινός nedostaje mi čega (careo)
κενόω τί τινος ispražnjujem
δέομαί τινος trebam (egeo)
ἀποστερέω τινά τινος lišavam
στέρομαί τινος lišen sam.

Ἅπαντας ἐμπλήσας ἐλπίδων καὶ χρημάτων ἀπέστελλεν (isp. hrv. Da napunimo džepove pepela). — Σὺν θεοῖς οὐδενὸς ἀπορήσομεν. — Ὁ μηδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου. — Δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο.

Bilj. 1. δεῖν se upotrebljava:

a) bezlično: δεῖ μοί τινος treba mi čega (što), mihi opus est aliqua re: πολλῆς φρονήσεως velike razboritosti; πολλοῦ (ὀλίγου) δεῖ s inf.: mnogo (malo) nedostaje te bih . . (paulum abest quin);

b) lično: α) za opisivanje brojeva složenih s 8 i 9: ἔτη δυοῖν δέοντα εἴκοσι 18 godina (= 20 — 2); ἔπεμψαν τριήρεις μιᾶς δεούσας τριάκοντα.

β) πολλοῦ (ὀλίγου, τοσούτου) δέω s inf.: mnogo (malo, toliko) mi nedostaje te bih . . .

δέομαί τινος trebam nekoga (nečega): τῆς βοηθείας pomoći; δέομαί τινός τι molim nekoga za nešto: ταῦτ᾽ ἐγὼ ὑμῶν δέομαι.

Bilj. 2. Glagoli, koji znače: lišavati, slažu se i s dva akuzativa (§. 386.); kod ἀφαιρέομαι kaže se i τινός τι: τῶν ἄλλων χρήματα.

2. kod pridjevâ:

μεστός, πλήρης, ἔμπλεώς τινος pun (plenus)
κενός, γυμνός, ἔρημός τινος prazan, bez
ἐνδεής τινος potreban (inops), πένης τινός siromašan čim.

Χαρᾶς καὶ ἐπαίνων ἡ πόλις ἦν μεστή. — Παρέστηκεν ἀγὼν μέγας πλήρης στεναγμῶν οὐδὲ δακρύων κενός.

§. 404. **Gen. comparationis** dolazi:

1. kod komparativa mjesto ἤ s nom., ak. ili (rjeđe) s dativom: Νέοις τὸ σιγᾶν κρεῖττόν ἐστι τοῦ λαλεῖν. — Φιλεῖ δ᾽ ἑαυτοῦ πλεῖον οὐδεὶς οὐδένα. — Προσήκει μοι μᾶλλον ἑτέρων ἄρχειν (= ἢ ἑτέροις). Isporedi hrv. zeca plašljiviji; lat. luce clarius.

Bilj. Tako dolazi genitiv i kod pridjeva, koji znače poređenje:

δεύτερος, ὕστερός τινος drugi, potonji (neznatniji, inferior)
διπλάσιός τινος dva puta toliki
διάφορός τινος različan.

Ἱππόνικος ἦν γένει οὐδενὸς ὕστερος τῶν πολιτῶν. — Ἐνταῦθ᾽ ἀνὴρ γάρ ἐστιν ἀνδρὸς διάφορος, ἐν τῷ τό τε κακὸν εὖ φέρειν καὶ τἀγαθόν.

2. kod glagola, koji znače poređenje (isp. §. 401.):

προέχω, ὑπερέχω τινός nadmašam (§. 409.)
περιγίγνομαι, περίειμί τινος nadjačavam
λείπομαι, ὑστερέω τινος zaostajem za kim
ἡττάομαι (ἥττων εἰμί) τινος bivam svladan od koga
διαφέρω τινός razlikujem se od koga.

Ἄνθρωπος ξυνέσει ὑπερέχει τῶν ἄλλων. — Ἡ ἀρετὴ τοῦ πλήθους περιγίγνεται. — Φίλος εὐεργετῶν οὐδενὸς λείπεται. — Οὐδαμοῦ ἡττηθεὶς ἀπῆλθον τῶν παρὰ Φιλίππου πρέσβεων.

Gen. materiae pokazuje, od čega je što načinjeno (lat. ex aliqua re). §. 405.

Οἱ στέφανοι οὐκ ἴων ἢ ῥόδων ἦσαν, ἀλλὰ χρυσίου.

Gen. causae dolazi §. 406.

1. kod glagola, koji znače duševno raspoloženje (verba affectuum) (isp. latinski: gaudeo, doleo, glorior aliqua re).

ἄγαμαι, θαυμάζω τινά τινος divim se
εὐδαιμονίζω, μακαρίζω τινά τινος držim za srećna
ζηλόω τινά τινος } zavidim
φθονέω τινί τινος }

Τοὺς ἀγγέλλοντας τῆς μὲν τόλμης οὐ θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας ne divim se smjelosti glasnikâ, nego nerazumnosti. — Τοὺς ἐν πολέμῳ τετελευτηκότας καὶ μακαρίζω τοῦ θανάτου καὶ ζηλῶ.

Bilj. 1. Tako dolazi genitiv i u usklicima od bola, čuda, itd. (isp. hrv. Mili bože, čuda velikoga!).

Οἴμοι ταλαίνης o me miseram! — Τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν.

Bilj. 2. Kaže se također ἄγαμαι, θαυμάζω τινός τι; mjesto gen. dolazi i ἐπί s dat. (§. 436., B., c., γ.): τινὰ ἐπί τινι.

2. kod glagolâ i pridjevâ, koji znače sudbeni postupak (gen. criminis), i to

a) kod glagolâ:

αἰτιάομαί τινά τινος okrivljujem
διώκω, γράφομαί τινά τινος optužujem
κρίνω τινά τινος osuđujem

αἱρέω τινά τινος obličujem
ἁλίσκομαί τινος bivam obličen
φεύγω τινός bivam optužen
ἀποφεύγω τινός bivam oprošten.

Κλοπῆς γραφῆναι αἰσχρόν. — Οἱ πρέσβεις δώρων ἐκρίθησαν. — Σωκράτης ἀσεβείας ἔφυγεν ὑπὸ Μελήτου.

Bilj. O glagolima složenima s κατά §. 409., B.

b) kod pridjevâ: αἴτιος, ἔνοχος, ὑπόδικος kriv, ἀναίτιος nekriv:

Πολλῶν τὰ χρήματ᾽ αἴτι᾽ ἀνθρώποις κακῶν.

§. 407. **Gen. pretii** pokazuje cijenu

1. kod glagola, koji znače: kupovati, prodavati, cijeniti (isp. lat. viginti talentis vendere):

ἀγοράζω τί τινος, ὠνέομαί τί τινος } kupujem
πωλέω, πιπράσκω, ἀποδίδομαί τί τινος } prodajem
μισθόω τινά τινος naimam
ἀξιόω τινά τινος cijenim.

Οὐκ ἔστιν ἐμπορεύματα λυσιτελέστερα ἢ ὅσα ἄνθρωποι ἄθλων ὠνοῦνται. — Τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τἀγάθ᾽ οἱ θεοί.

Bilj. 1. πολλοῦ (magno) skupo, ὀλίγου (parvo) cijene;
τιμῶ τι πολλοῦ (ὀλίγου) magno (parvo) aestimo;
τιμῶ τινι θανάτου osuđujem koga na smrt (o sucu),
τιμῶμαί τινι θανάτου predlažem za koga smrt (o tužitelju).

Bilj. 2. Mjesto πολλοῦ dolazi i περὶ πολλοῦ, περὶ πλείστου (osobito kod ποιέομαι cijenim): Οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν.

2. kod pridjevâ:

ἄξιός τινος vrijedan, ἀνάξιός τινος nevrijedan
ὠνητός, ὤνιός τινος na prodaju za.

Ἀρχῆς τετευχὼς ἴσθι ταύτης ἄξιος. — Ἀρετή τε δόξα τ᾽ ἐστὶν ὤνιος πόνου.

§. 408. **Gen. temporis** dolazi:

1. na pitanje: kada?

νυκτός noću — ἡμέρας danju
θέρους aestate — χειμῶνος hieme
ἑκάστου ἔτους svake godine.

Genitiv sa članom ima distributivno značenje (§. 371., 1.): τοῦ μηνός svakoga mjeseca: Κῦρος ὑπισχνεῖται τρία ἡμιδαρεικὰ δώσειν τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ.

2. s brojnim pridjevom na pitanje: otkada? za koje vrijeme?

πολλοῦ, πλείστου χρόνου od dugo, vrlo dugo vremena
πέντε, δέκα ἡμερῶν za pet, deset dana

isp. lat. longo intervallo, decem annis, paucis diebus.

Πιέζονται οἱ Θηβαῖοι σπάνει σίτου διὰ τὸ δυοῖν ἐτοῖν μὴ εἰληφέναι καρπὸν ἐκ τῆς γῆς. — Οἱ Λακεδαιμόνιοι ᾤοντο ὀλίγων ἐτῶν καθαιρήσειν τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν.

Genitiv dolazi **uz glagole složene s prijedlozima**, koji znače odvajanje ili nadmašanje; osobito uz glagole složene s prijedlozima: §. 409.

ἀπό (isp. §. 402.): ἀποτρέπω τινός odvraćam od
ἀπογιγνώσκω τινός očajavam o
ἀφίστημί τινος otpađujem
ἀφίσταμαί τινος otpadam

ἐξ (isp. §. 402.): ἐκβάλλω τινά τινος istjerujem
ἐκπίπτω τινός bivam istjeran
ἐξίστημί τινά τινος udaljujem
ἐξίσταμαί τινος udaljujem se

πρό (isp. §. 404.): προαιρέομαί τινος volim
προκρίνω τινός praefero alcui
προτίθημί τινος antepōno alcui
προΐστημί τινος praeficio alcui
προκινδυνεύω borim se (pred) za
προτιμάω častim pred.

Οὐδενὸς χρὴ πράγματος τὸν εὖ πονοῦνθ᾽ ὅλως ἀπογνῶναί ποτε. — Οὐκ οἶσθα, ὅτι τὰ φαλάγγια (otrovno bilje) τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοῦ φρονεῖν ἐξίστησιν. — Τὰ σώσοντα τῶν ῥᾴστων καὶ τῶν ἡδίστων προαιρετέον. — Πολίτου ἀγαθοῦ νομίζω προκινδυνεύειν ἐθέλειν τοῦ πλήθους.

Bilj. Glagoli složeni s κατά imaju genitiv uza se, ako znače neprijateljsku radnju ili osudu:

καταγελάω τινός podsmijevam se komu
καταφρονέω τινός prezirem koga

κατεῖπον (-ερῶ, -εἴρηκα), κατηγορέω optužujem koga
καταγιγνώσκω, καταψηφίζομαί τινός τι osuđujem koga na
(n. pr. καταγιγνώσκω αὐτοῦ θάνατον, pas. κατεγνώσθη αὐτοῦ θάνατος).

Μὴ καταφρονήσῃς τῶν θεῶν. — Οὐδεὶς αὐτὸς αὑτοῦ κατηγόρησε πώποτε.

C. Dativ.

§. 410. Grčki dativ ili je pravi dativ te pokazuje indirektni objekt ili zastupa (kao i lat. ablativ) isprvični instrumental (socijativ) i lokativ.

I. Pravi dativ.

§. 411. **Dativ indirektnoga objekta** dolazi (kao i u hrv. i lat.):

1. kod transitivnih glagola, koji znače: davati, govoriti itd.: Ἡ μωρία δίδωσιν ἀνθρώποις κακά.

Bilj. κελεύω slaže se kao i iubeo s ak. c. inf.

2. kod intransitivnih glagola:

βοηθέω τινί pomažem komu
ἀκολουθέω, ἕπομαί τινι slijedim koga
πείθομαί τινι pokoravam se komu (ali πείθω τινά nagovaram koga)
λυσιτελέω (συμφέρει) τινί koristujem (ali ὠφελέω, ὀνίνημί τινα)
δουλεύω, ὑπηρετέω τινί služim (ali θεραπεύω τινά)
τιμωρέω τινί pomažem komu, osvećujem koga (ali τιμωρέομαί τινα osvećujem se komu)
φθονέω τινί τινός zavidim komu što (§. 406.)
ὀργίζομαί τινι ljutim se na koga
μέμφομαί τινί τι zamjeravam komu što (ali μέμφομαί τινα kudim koga)
λοιδορέομαί τινι prigovaram komu (ali λοιδορέω τινά grdim koga)
γαμέομαί τινι nubo alicui (ali γαμέω τινά uxorem duco)
ἔοικά τινι nalikujem (εἰκάζω τινί τι poredim što s čim)
πλησιάζω τινί blizu sam, drug sam
μέλει μοί τινος stalo mi je do čega (§. 400.)
πρέπει, προσήκει μοι pristoji mi se.

Ἕπεσθαι δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀχαριστίᾳ καὶ ἡ ἀναισχυντία. — Εἰ τιμωρήσεις Πατρόκλῳ τῷ ἑταίρῳ τὸν φόνον, αὐτὸς ἀποθανεῖ (ako osvetiš smrt Patrokla, tvoga prijatelja). — Δίκαια ἂν πράττοι ὁ τοῖς νόμοις πειθόμενος, ἄδικα δὲ ὁ τούτοις ἀπειθῶν.

Bilj. Pamti εὔχομαί τινι želim komu: ὑμῖν ἀγαθά,
εὔχομαι θεοῖς τι zavjetujem se bogovima: θύειν σωτήρια
ili: molim se bogovima za: σωτηρίαν, σῴζειν.

3. kod pridjevâ:

ἴσος, ὅμοιός τινι jednak
παραπλήσιός τινι sličan
φίλος, εὔνους, ἵλεώς τινι prijateljski, dobar, milostiv
ἐναντίος, ἐχθρός protivan, neprijateljski.

Ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνος φίλος. — Οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὔνοί εἰσιν.

4. kod glagolskih imenica, koje su u svezi s glagolima pod 1. i 2.: Τὴν τοῖς φίλοις βοήθειαν λέγεις καλὴν εἶναι.

Dativ interesa. §. 412.

1. Dativ commodi ili incommodi pokazuje, komu se na korist ili štetu što radi: Τοῦτ' ἐστι τὸ ζῆν μὴ σεαυτῷ ζῆν μόνῳ. — Μισῶ σοφιστήν, ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός.

2. Dativ posesivni pokazuje, komu što pripada (uz glagole εἶναι, γίγνεσθαι, ὑπάρχειν); isp. lat. spes mihi est. Ἄλλοις μὲν χρήματά ἐστι πολλά, ἡμῖν δὲ ξύμμαχοι ἀγαθοί. — Φύσει ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων.

Bilj. Uz ὄνομά μοί ἐστι (mihi nomen est) stoji ime u onom padežu, u kojem je ὄνομα: Τῷ μὲν πατρὶ Πυριλάμπης ὄνομα, αὐτῷ δέ γε Ἀντιφῶν. — Ἔδοξα ἀκοῦσαι ὄνομα αὐτῷ εἶναι Ἀγάθωνα.

3. Dativ etički pokazuje nečije zanimanje za nešto: Ὦ μῆτερ, ὡς καλός μοι ὁ πάππος (kako lijep mi je djed). — Ὦ τέκνον, ἦ βέβηκεν ἡμιν ὁ ξένος; (isp. lat. Quid mihi Celsus agit?)

4. Dativ relationis dolazi kod participa, koji znače: nekomu (za nekoga), tko . . . .; ako tko . . . .: Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν Ἰόνιον κόλπον (ako tko plovi). — Τῷ γὰρ καλῶς πράττοντι πᾶσα γῆ πατρίς. Isp. lat. Sita Anticyra est in Locride laeva parte sinum Corinthiacum intranti.

Tako i: (ὡς) συνελόντι εἰπεῖν ukratko rekavši; γίγνεταί μοι βουλομένῳ, ἡδομένῳ, ἀχθομένῳ događa mi se po želji, na radost, na žalost; isp. insperanti mihi et Cottae, sed valde optanti utrique nostrum cecidit.

Bilj. Dva dativa, koji se u latinskom jeziku upotrebljavaju jedan za lice, drugi za svrhu (n. pr. honori esse; laudi, dono dare), grčki jezik ne poznaje: Γυναικὶ κόσμος (ornamento) ὁ τρόπος, οὐ τὰ χρυσία.

5. Dativ auctoris dolazi

a) svagda kod glagolskoga pridjeva na -τέος: ἡμῖν ποιητέον nobis faciendum;

b) često (mjesto ὑπό s gen.) kod pasiva, osobito kod perf. pas.: τὰ ὑμῖν (= ὑφ' ὑμῶν) πεπραγμένα vaša djela; isp. lat. disputatione, quae mihi (= a me) nuper habita est (isp. §. 449., 2., B.).

Τἀληθὲς ἀνθρώποισιν οὐχ εὑρίσκεται. — Περὶ μὲν οὖν τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω.

II. Dativ društva (d. sociativus)

§.413. pokazuje društvo, sastajanje ili zajedničko djelovanje u prijateljskom ili neprijateljskom smislu; u latinskom obično abl. s prijedlogom (cum).

Tako dolazi dativ:

1. kod glagolâ, pridjevâ i prilogâ, koji znače društvo (ili što je tomu protivno), i to:

a) kod glagolâ:

κοινωνέω, μετέχω τινί τινος imam s kim dio u čemu
ὁμιλέω τινί družim se s kim
διαλέγομαί τινι razgovaram se
ὁμολογέω, ὁμονοέω τινί slažem se
ἐρίζω, διαφέρομαί τινι prepirem se
μάχομαι, πολεμέω τινί borim se
σπένδομαί τινι sklapam savez
κεράννυμι, μείγνυμί τινι miješam s čim
ἐν (ἐπι)τυγχάνω τινί sastajem se.

Σοφοῖς ὁμιλῶν αὐτὸς ἐκβήσῃ σοφός. — Σωκράτης τοῖς νεανίαις διελέγετο περὶ ἀρετῆς. — Θεῷ μάχεσθαι δεινόν ἐστι καὶ τύχῃ. — Ὡς ἡδὺ συνέσει χρηστότης κεκραμένη.

Bilj. Πολεμεῖν i μάχεσθαι σύν τινι ili μετά τινος znači: boriti se u društvu, savezu s kim.

b) kod pridjevâ: ἴδιος, οἰκεῖος, κοινός, ἀλλότριός τινι (i τινος §. 393., 3.). Ἡ Θάσος ἦν τότε Λακεδαιμονίοις μὲν οἰκεία, ὑμῖν δὲ ἀλλοτρία.

c) kod prilogâ: ὁμοῦ τινι skupa s kim, ἅμα τινί zajedno s kim: Ἥξει Δωριακὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ.

2. kod izraza, koji pokazuju kretanje ili djelovanje vojvode zajedno s četama (obično bez σύν):

ὀλίγῳ στρατεύματι πορεύεσθαι (parva manu),
δισχιλίοις ὁπλίταις στρατεύειν.

Ἐντεῦθεν Κῦρος ἐξελαύνει συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι παντί.

3. kod αὐτός zajedno s — i ὁ αὐτός τινι isti kao (isti s-): Τῶν νεῶν τινας ἀναδούμενοι εἷλκον κενάς, μίαν δὲ αὐτοῖς ἀνδράσιν εἷλον (zajedno s momčadi). — Ὡπλισμένοι ἦσαν οἱ περὶ τὸν Κῦρον τοῖς αὐτοῖς Κύρῳ ὅπλοις (istim oružjem kao i Kir; istim oružjem s Kirom).

III. Instrumentalni dativ.

Kad dativ zastupa instrumental, pokazuje poput lat. §.414. ablativa (a hrv. instrumentala):

1. sredstvo ili oruđe (dat. instrumenti):

Οὐδεὶς ἔπαινον ἡδοναῖς ἐκτήσατο. — Ἀνὴρ ἀτυχῶν σῴζεται ταῖς ἐλπίσιν.

Bilj. Pamti: χρῆσθαί τινι uti aliqua re ili aliquo, upotrebljavati što ili družiti se s kim, χρῆσθαί τινί τινι ili πρός, εἴς τι upotrebljavati što ili koga za (na) što. Σοὶ φίλῳ χρήσομαι.

2. uzrok (dativus causae) osobito s glagolima affectuum:

a) φόβῳ, φθόνῳ, ἀνάγκῃ ποιεῖν τι od straha, zavisti, nužde činiti što (i ὑπό s gen.);

b) ἥδομαι, χαίρω τινί radujem se čemu
λυπέομαι, ἄχθομαί τινι žalostim se s čega
αἰσχύνομαί τινι stidim se čega (i ἐπί s dat.)
χαλεπῶς φέρω τινί ili τι ljutim se na što
ἀγαπάω τινί ili τι zadovoljan sam čim
(ali ἀγαπάω τινά ljubim koga).

Ἀλλ' ἄλλος ἄλλοις μᾶλλον ἥδεται τρόποις. — Χαλεπῶς ἔφερον τῷ πολέμῳ. — Οὐκ ἐδύνατο καθεύδειν ὑπὸ λύπης. — Ἐπὶ τοῖς ἀποθνῄσκουσι μὴ λυποῦ, ἀναγκαῖον γάρ, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς αἰσχρῶς τελευτῶσιν.

3. način (dat. modi):
τούτῳ τῷ τρόπῳ, οὐδενὶ τρόπῳ tim, nikakvim načinom;
τῇδε ovako, ταύτῃ tako;
δρόμῳ trkom, βίᾳ silom, κραυγῇ s vikom, σιγῇ tiho;
δημοσίᾳ publice, ἰδίᾳ privatim, κοινῇ zajednički;
τῷ ὄντι, ἔργῳ doista, λόγῳ, προφάσει tobože;
παντὶ σθένει sa svom silom, πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ svakim načinom.

Οἱ Πέρσαι οὐ κραυγῇ, ἀλλὰ σιγῇ καὶ ἡσυχῇ προςῇσαν. — Λόγῳ γὰρ ἦσαν οὗτοι, οὐκ ἔργῳ φίλοι.

4. mjeru, razliku (dat. mensurae et differentiae) na pitanje: (za) koliko? kod komparativnih pojmova:
πολλῷ (ὀλίγῳ) μείζων multo (paulo) maior,
ὅσῳ — τοσούτῳ quo — eo.

Οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν. — Δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι μάχης οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Μαραθῶνι ἐνίκησαν.

Bilj. Pored πολλῷ, ὀλίγῳ nahodi se i ὀλίγον, πολύ; samo τί, τὶ, οὐδέν: οὐδὲν ἧττον nihilo minus.

IV. Lokativni dativ.

§. 415. 1. Dativ loci na pitanje: gdje? dolazi u prozi svagda s prijedlogom (ἐν, παρά, ὑπό) osim adveraba τῇδε ovdje, ταύτῃ tu, ᾗ gdje, κύκλῳ naokolo, i lokativâ οἴκοι, Ἀθήνησιν itd. (§. 179.); u hrv. lokativ s prijedlogom, u lat. abl. s prijedlogom. Νῦν δ' ἀγροῖσι τυγχάνει (ruri, na selu). Sof.

2. Dativ temporis na pitanje: kada?

a) bez ἐν, kad se naznačuje datum (kada? t. j. koji dan, koje godine? itd.) i kod svetkovinskih imena:
ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, τῇ ὑστεραίᾳ drugi dan, τετάρτῳ ἔτει, τῷ ἐπιόντι μηνί drugi mjesec, Παναθηναίοις o P.

b) sa ἐν „za vrijeme“ (§. 426., b.):
Ἐν ἔτεσιν ἑβδομήκοντα, ἐν οἷς ἐξῆν σοι ἀπιέναι. — Ἐν νυκτὶ βουλὴ τοῖς σοφοῖσι γίγνεται.

Bilj. Razlikovati treba: τὴν ἡμέραν (§. 390.); ἡμέρας, τῆς ἡμέρας (§. 408.); τῇ ἡμέρᾳ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ.

Dativ dolazi kod glagola složenih s prijedlozima: §. 416.

σύν (§. 413.): σύνειμί τινι u društvu sam s kim,
συμμαχέω τινί borim se u društvu s kim,
συμπονέω τινί trudim se, trpim (u društvu) s kim,
συμπράττω τινί radim (u društvu) s kim, pomažem komu;

ἐν (§. 415.): ἔνειμί τινι pribivam čemu,
ἐμμένω τινί ostajem kod čega,
ἐμπίπτω τινί zapadam u što,
ἐντυγχάνω τινί namjeravam se na što;

ἐπί (§. 413.): ἐπιβουλεύω τινί vrebam koga,
ἐπιτίθεμαί τινι napadam na koga;

πρός: προςέχω (τον νοῦν) τινι pazim na što,
περί: περιπίπτω τινί dopadam čega,
παρά: πάρειμι, παρίσταμαί τινι pomažem komu.

Φίλος φίλῳ γὰρ συμπονῶν αὑτῷ πονεῖ. — Σωκράτης προείλετο μᾶλλον τοῖς νόμοις ἐμμένων ἀποθανεῖν ἢ παρανομεῖν. — Φυλάττεσθε μὴ ὑμῖν ἐπιθῶνται τῆς νυκτὸς οἱ βάρβαροι.

GLAVA XVII.

Prijedlozi.

Prijedlozi su isprva bili prilozi. U atičkoj prozi §. 417.
dolazi u tom značenju samo još prijedlog πρός: πρὸς δέ k tomu pak, osim toga.

Bilj. O anastrofi v. §. 90.

Prijedlozi dolaze ili u savezu s imenima u različnim padežima ili u složenicama.

Prilozi, koji se mogu samo u savezu s imenima nalaziti, a u složenicama se ne upotrebljavaju, zovu se nepravi prijedlozi. Takovi su ovi prilozi, koji svi dolaze s genitivom:

ἄνευ bez, sine	ἄχρι, μέχρι do, usque ad
ἐκτός izvan, extra	ἔξω iz, izvan
ἐντός unutra u, intra	εἴσω u, unutra u
μεταξύ među, inter	ἐγγύς, πλησίον blizu, prope
πλήν osim, praeter	πόρρω, πρόσω daleko od
πέρᾱν s one strane, trans	πέρα preko, ultra
ἔμπροσθεν straga, za	ἕνεκα (ἕνεκεν) radi, causa
ὄπισθεν straga, za	ἐναντίον nasuprot, pred, coram

ἑκατέρωθεν, ἀμφοτέρωθεν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν s obje strane.

Uopće se nalazi uz prijedloge:
Akuzativ na pitanje: kamo? dokle?
Genitiv na pitanje: otkud? odakle?
Dativ na pitanje: gdje? s čim?
ali se grčki jezik često razlikuje od hrvatskoga.

§.418. **Pregled prijedlogâ*).**

		Genitiv	Dativ	Akuzativ
	εἰς			u (s ak.)
	ἀνά			uz, po
	ὡς			k
Prijedlozi s jednim padežem	ἀντί	mjesto, za (s ak.)		
	ἀπό	od		
	ἐκ (ἐξ)	iz		
	πρό	pred, za (s ak.)		
	ἐν		u (s lok.)	
	σύν		s(a)(sinstr.)	
Prijedlozi s dva padeža	διά	kroz		zbog
	κατά	s(a)(s gen.), protiv		niz, po
	μετά	s(a) (s instr.)		poslije
	ὑπέρ	nad, za (s ak.)		preko
Prijedlozi s tri padeža	ἀμφί	(oko)	(oko)	oko
	περί	o	(oko)	oko
	παρά	od	kod	k, mimo (pokraj, uz), protiv
	πρός	od	kod, osim	k, prema (protiv)
	ἐπί	na, za (s gen.)	na	na (s ak.)
	ὑπό	pod, od	pod	pod (s ak.)

I. Prijedlozi s jednim padežem.

§.419. A. prijedlozi s **akuzativom.**

1. εἰς (ἐς): *u* s ak., lat. in s ak.:

a) mjesto: ἐμβάλλειν εἰς τὴν Ἀττικὴν provaljivati u Atiku, εἰς χεῖρας ἔρχεσθαί τινι udariti se, εἰς τοσοῦτο ἀνοίας

*) Versus memoriales:
Uz drugi padež meći ἐκ i πρό, ἀντί, ἀπό,
Uz treći ἐν i σύν, uz četvrti ἀνά i εἰς;
S dva stoje padeža διά, κατά, ὑπέρ, μετά,
A sa tri πρός, ἀμφί, περί, ἐπί, ὑπό, παρά.

ἔρχεσθαι do tolike bezumnosti doći, εἰς τὸ πλῆθος λέγειν mnoštvu govoriti.

Bilj. Glagoli, koji znače: sakupljati se, primaju obično, kao i u latinskom jeziku, prijedlog εἰς: συνιέναι εἰς τὸ ἱερόν sastati se u hramu.

b) vrijeme: εἰς τὴν νύκτα do u noć, εἰς τὴν ὑστεραίαν do sjutra, εἰς τὸν καιρόν u pravo doba.

c) preneseno:

α) svrhu: χρῆσθαί τινι εἴς τι (§. 414., 1., B.) upotrebljavati što za (na) što, χρήσιμος, ἐπιτήδειος, ἱκανὸς εἴς τι koristan za što, prikladan na što, ἡ παρασκευὴ εἰς τὸν πόλεμον priprava za rat.

β) smjer čuvstva ili djela: ἔχθρα, φιλία εἴς τινα neprijateljstvo, prijateljstvo ka komu; ἁμαρτάνειν εἴς τινα, τι ogriješiti se o koga, o što.

γ) kod broja: εἰς διακοσίους do dvjesta.

U složenicama: εἰσάγω *u*vodim, εἰσοράω intueor.

2. ἀνά (isp. ἄνω; protivno je κατά): *uz, po:* §.420.

a) mjesto: ἀνὰ τὸ πεδίον uz ravninu, ἀνὰ τὸν ποταμόν uz rijeku;

b) vrijeme: ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν (uz) čitav dan;

c) preneseno: ἀνὰ κράτος po snazi, ἀνὰ λόγον poput;

d) distributivno ἀνὰ τέτταρας po četiri, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν dan po dan.

U složenicama: ἀναβαίνω *uz*lazim, ἀναχωρέω *uz*mičem, ἀνορθόω *po*pravljam.

Bilj. U pjesnikâ dolazi taj prijedlog i s dativom: na.

3. ὡς *k*, samo uz lica: πέμπω ὡς βασιλέα pošiljem §.421.
(ka) kralju.

B. Prijedlozi s **genitivom.**

1. ἀντί (zapravo: nasuprot, isporedi ἐν-αντί-ος): *mjesto,* §.422.
za: αἱρεῖσθαι τὸ χεῖρον ἀντὶ τοῦ βελτίονος birati gore mjesto boljega, τί μοι ἀντὶ τούτων δώσεις što ćeš mi za to dati? ἀνθ' οὗ zato, što.

U složenicama: ἀντιλέγω protivim se, ἀντιδίδωμι naplaćujem.

§.423. 2. ἀπό: *od*, lat. a, ab:

a) mjesto: ἀπ' Ἀθηνῶν od Atene, ἀφ' ἵππου μάχεσθαι boriti se s konja, ἀπὸ σκοποῦ daleko od cilja;

b) vrijeme: ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας od toga dana, εὐθὺς ἀφ' ἑσπέρας odmah s večera, ἀφ' οὗ (ex quo) otkad;

c) preneseno:

α) rod: ἐσθλῶν ἀπ' ἀνδρῶν ἐσθλὰ γίγνεται τέκνα;

β) uzrok: καλεῖσθαι ἀπό τινος zvati se po čemu, ἀπὸ τύχης slučajno, ἀφ' ἑαυτοῦ sam od sebe;

γ) sredstvo: τὸν βίον ἔχειν ἀπό τινος živjeti od čega.

U složenicama: ἀπέρχομαι *od*lazim, ἀποδίδωμι *(od)*-vraćam.

§.424. 3. ἐκ, pred samoglasnicima ἐξ: *iz* (lat. ex; protivno je εἰς):

a) mjesto: ἐκ τῆς πόλεως φεύγειν iz grada bježati, ἐκ δεξιᾶς, ἐξ ἀριστερᾶς s desna, s lijeva, δῆσαι, κρεμάσαι τι ἔκ τινος objesiti što o što (lat. pendere ex);

b) vrijeme: ἐξ ἀρχῆς iz početka, ἐκ παίδων iz djetinjstva, ἐκ τῆς εἰρήνης iza mira, ἐκ τούτου izatoga, ἐξ οὗ (ex quo) otkad;

c) preneseno:

α) rod: ἐκ (od) πατρὸς χρηστοῦ γίγνεσθαι;

β) uzrok: ἐκ καύματος od vrućine, ἐκ τούτου zato;

γ) način: ἐκ τῶν παρόντων (βουλεύεσθαι) po sadašnjim prilikama, ἐκ τῶν δυνατῶν po mogućnosti, ἐξ ἴσου jednako, ἐξ ἀπροσδοκήτου iznenada.

U složenicama: ἐξάγω *iz*vodim, ἐκκρίνω *iz*biram, ἐκμανθάνω *iz*učavam.

§.425. 4. πρό: *pred*, *za*, lat. pro:

a) mjesto: πρὸ τῆς πόλεως pred gradom;

b) vrijeme: πρὸ τῆς μάχης (pred bitkom) prije bitke, πρὸ τοῦ prije toga (§. 370., 3.);

c) preneseno:

α) cijenu: πρὸ πάντων αἱρεῖσθαί τι pred svim, radije od svega birati t. j. najvoljeti što; πρὸ πολλοῦ ποιεῖσθαι cijeniti;

β) zaštitu: μάχεσθαι πρὸ τῆς πατρίδος pro patria (isp. ὑπέρ).

U složenicama: προτάττω stavljam na čelo, προειπεῖν (pro-reći) naprijed reći, προπονέω trudim se za koga.

C. Prijedlozi s **dativom**:

1. ἐν: *u* s lok., lat. *in* s abl.: §.426.

a) mjesto: ἐν Ἀθήναις, ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη bitka kod M., ἐν τοῖς φίλοις među prijateljima; τιθέναι τι ἔν τινι τόπῳ collocare, ponere aliquid in loco (hrv. na mjesto);

b) vrijeme (§. 415., 2.): ἐν νυκτί, ἐν πέντε ἡμέραις, ἐν ταῖς σπονδαῖς za primirja, ἐν ᾧ dok;

c) preneseno: ἐν φόβῳ εἶναι, ἐν τέχνῃ τινὶ εἶναι versari in arte aliqua, ἐν αἰτίᾳ ἔχειν τινά kriviti koga; ἐν σοί ἐστιν na tebi je.

U složenicama: ἔνοπλος u oružju, ἐμμένω ostajem u (kod).

2. σύν ili ξύν: *s(a)* s instr., lat. cum: §.427.

a) društvo: σὺν τοῖς φίλοις εἶναι biti s prijateljima, σύν τινι πολεμεῖν ratovati u društvu s kim, οἱ σὺν Φαλίνῳ F. pratioci, σὺν τοῖς θεοῖς s pomoću božjom;

b) pratnju: σὺν κραυγῇ προϊέναι s vikom (uz viku) napredovati, σὺν τῷ δικαίῳ = δικαίως, σὺν τάχει = ταχέως cum celeritate (s brzinom) = celeriter (brzo), σὺν τῷ σῷ ἀγαθῷ cum commodo tuo (na tvoju korist).

U složenicama: συλλέγω *sa*biram; συμπράττω τινί radim (u društvu) s kim, pomažem komu (§. 416.).

II. Prijedlozi s dva padeža:

s genitivom i akuzativom.

1. διά: §.428.

A. s **genitivom**: kroz, lat. per:

a) mjesto: διὰ Συρίας kroz S., διὰ χειρῶν ἔχειν u rukama imati;

b) v r i j e m e: διὰ παντὸς τοῦ χρόνου (kroza) sve vrijeme, jednako, διὰ πέντε ἐτῶν iza pet godina, svakih pet godina;

c) s r e d s t v o: δι' ἀγγέλου ἐρωτᾶν τι (kroz poslanika) preko poslanika pitati što, δι' ὀφθαλμῶν ὁρᾶν očima gledati, διὰ τάχους u brzini.

B. s **akuzativom**: z b o g, lat. p r o p t e r: διὰ ταῦτα zbog toga, zato, διὰ φόβον (zbog) od straha, δι' ἡμᾶς σέσωσθε kroz nas ste spaseni.

B i l j e š k a. διά s ak. pokazuje u z r o k, lat. propter (na pitanje z a š t o?), a ἕνεκα s gen. pokazuje s v r h u, latinski causa (na pitanje: č e m u?).

U s l o ž e n i c a m a: διαβαίνω *pro*lazim, *pre*lazim; διανέμω *raz*djeljujem (*dis*tribuo).

§. 429. 2. κατά (isp. κάτω; protivno je ἀνά):

A. s **genitivom**:

a) m j e s t o: α) s(a) s gen.: κατὰ τοῦ τείχους ῥίπτειν τινά sa zida bacati; β) p o d: κατὰ γῆς δῦναι pod zemlju saći, τὰ κατὰ γῆς što je pod zemljom;

b) p r e n e s e n o: na (p r o t i v): λέγειν κατά τινος govoriti (na koga ili) protiv koga (protivno je ὑπέρ s gen. §. 431.); zato καταφρονέω τινός, isp. §. 409., B.

B. s **akuzativom**:

a) m j e s t o: n i z, p o, p r e m a: κατὰ τὸν ποταμόν niz rijeku, κατ' ἀγρούς ruri, κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν terra marique, οἱ κατὰ τοὺς Μήδους τεταγμένοι oni, koji su (prema) protiv M. postavljeni;

b) v r i j e m e: κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον u ono vrijeme, οἱ καθ' ἡμᾶς koji su za nas (živih), naši vršnjaci;

c) p r e n e s e n o:

α) t i c a n j e: τὸ κατὰ τὸν πόλεμον što se rata tiče, τὸ κατ' ἐμέ što se mene tiče;

β) n a č i n (= secundum): κατὰ τοὺς νόμους po zakonima (protivno je παρά s akuz.), κατὰ Πλάτωνα po Pl., κατὰ τὴν δύναμιν prema snazi, καθ' ἡσυχίαν u miru;

d) d i s t r i b u t i v n o: καθ' ἕνα jedan po jedan, κατ' ἄνδρα viritim, καθ' ἡμέραν quotidie.

U s l o ž e n i c a m a: καταβαίνω *s*ilazim (protivno je ἀναβαίνω); κατάγω vodim n a t r a g, κάθοδος *po*vratak; κατακαίω *po*paljujem.

3. μετά: §. 430.

A. s **genitivom**: s(a) s instr. (lat. c u m): μάχεσθαι μετά τινος boriti se (u društvu) s kim, οἱ μετ' Ἀριαίου A. s vojskom svojom (§. 373.), μετὰ δακρύων sa suzama.

B. s **akuzativom**: (z a) p o s l i j e, lat. p o s t:

a) v r i j e m e: μετὰ τὴν μάχην poslije bitke, μετὰ ταῦτα zatim;

b) r e d: θειότατον μετὰ θεοὺς ἡ ψυχή najbožanstvenija je za bogovima duša.

U s l o ž e n i c a m a: μετέχω, μεταδίδωμί τινος (§. 396., b.); μετατίθημι *pre*mještam, μεταβάλλω *pro*mjenjujem.

B i l j. U pjesnikâ dolazi taj prijedlog i s d a t i v o m: m e đ u.

4. ὑπέρ: §. 431.

A. s **genitivom**:

a) m j e s t o: n a d s instr. (s u p e r): ὁ ἥλιος ὑπὲρ ἡμῶν πορεύεται nad nama, στῆναι ὑπὲρ κεφαλῆς stati više glave;

b) z a š t i t u: z a s ak. (p r o): ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος umirati za domovinu, δεδιέναι ὑπὲρ παίδων bojati se za djecu, λέγειν ὑπὲρ τοῦ βελτίστου govoriti za ono, što je najbolje (protivno je λέγειν κατὰ Φιλίππου §. 429.).

B. s **akuzativom**: p r e k o (s u p r a, u l t r a):

a) m j e s t o: ὑπὲρ τὰς στήλας τὰς τοῦ Ἡρακλέους πλεῖν preko H. stupova ploviti, ὑπὲρ τὸν Ἑλλήσποντον οἰκεῖν preko H. stanovati;

b) v r i j e m e: ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη γεγονώς komu je preko pedeset godina;

c) p r e n e s e n o: ὑπὲρ τὴν δύναμίν μου preko snage moje (supra vires), ὑπὲρ ἄνθρωπον φρονεῖν misliti prekoljudski t. j. kako ne dolikuje čovjeku (protivno je κατ' ἄνθρωπον po ljudski).

U složenicama: ὑπερβάλλω *pre*bacujem preko čega (τινός i τί), *pre*stižem (τινά); ὑπερέχω prelazno: držim nad čim (τινός, τινί), neprelazno: *nad*visujem što (τινός i τί); ὑπερβαίνω *pre*lazim, ὑπεροράω *pre*viđam (τινός i τινά), ὑπερφρονέω *pre*zirem (τινός i τινά); ὑπέρσοφος *pre*mudar.

III. Prijedlozi s tri padeža:

s genitivom, dativom i akuzativom.

§. 432. 1. ἀμφί:

A. s **genitivom**: oko (rijetko u prozi) (= περί s gen.).

B. s **dativom**: oko, o (samo u pjesnikâ) (= περί s dat.).

C. s **akuzativom** = περί s akuzativom: oko, o:

a) mjesto: ἀμφὶ τὸ πῦρ καθῆσθαι oko vatre sjediti, οἱ ἀμφὶ Ἀριαῖον (§. 373.);

b) vrijeme: ἀμφὶ μέσας νύκτας oko ponoći;

c) preneseno: ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη oko 50 god. (circiter).

U složenicama: ἀμφίρρυτος *op*točen, ἀμφιέννυμι *ob*lačim.

§. 433. 2. περί: oko, o.

A. s **genitivom**: o: λέγειν περὶ τῆς εἰρήνης govoriti o miru, ἐρίζειν περὶ τῆς ἀρχῆς otimati se oko vlasti (o vlast), φοβεῖσθαι περὶ τῆς πόλεως bojati se za grad;

περὶ πολλοῦ, περὶ πλείονος, περὶ πλείστου ποιεῖσθαί τι magni, pluris, plurimi facere aliquid,

περὶ ὀλίγου, περὶ οὐδενὸς ποιεῖσθαί τι parvi, nihili facere aliquid (§. 407., 1., B. 2.).

B. s **dativom** (u prozi rijetko): θώρακα ἔχειν περὶ τοῖς στέρνοις imati oklop oko prsiju, δεδιέναι περὶ πάσῃ τῇ πόλει bojati se za cijeli grad.

C. s **akuzativom**: oko:

a) mjesto: περὶ τὸ τεῖχος oko zida, οἱ περὶ Ἀριαῖον A. i ljudi njegovi (§. 373.);

b) vrijeme: περὶ μέσας νύκτας oko ponoći;

c) preneseno: περὶ τὰ ἑξήκοντα oko šezdeset, σπουδάζειν περὶ φιλοσοφίαν truditi se oko filozofije, ἁμαρτάνουσι περὶ ἡμᾶς griješe se o nas, τὰ περὶ τὸν πόλεμον što se rata tiče.

U složenicama: περιέρχομαι *ob*ilazim, περιβάλλομαι τεῖχος *op*koljujem zidom (τὴν πόλιν); περιχαρής *pre*veseo; περιοράω *pre*viđam.

3. παρά: §. 434.

A. s **genitivom**: od: ἥκειν παρὰ βασιλέως doći od kralja, λαμβάνειν, αἰτεῖν παρὰ φίλων dobivati, tražiti od prijateljâ, μανθάνειν, πυνθάνεσθαι παρὰ σοφοῦ ἀνδρός učiti se, doznavati od mudra čovjeka.

B. s **dativom**: kod (osobito kod ličnih pojmova): παρὰ βασιλεῖ, παρὰ τοῖς Μήδοις kod kralja, kod Međana, παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσι kod (t. j. po sudu) razboritih ljudi.

C. s **akuzativom**: *k*, mimo:

a) mjesto: *k*, pokraj: ἄγειν παρὰ βασιλέα voditi ka kralju, πορεύεσθαι παρὰ τὴν θάλατταν ići pokraj mora;

b) vrijeme: παρ' ὅλον τὸν βίον per totam vitam, παρὰ πότον uz piće;

c) preneseno:

α) (mimo, preko) protiv (protivno je κατά): παρὰ τοὺς νόμους protiv zakonâ;

β) mimo: παρὰ τοὺς ἄλλους εὔτακτος valjan mimo ostale.

U složenicama: παρακαλέω *do*zivam, πάρειμι adsum; παραπλέω plovim mimo, παραβαίνω *pre*stupam.

4. πρός:

A. s **genitivom**: od: §. 435.

a) mjesto: πρὸς νότου, ἄρκτου s juga, sjevera, πρὸς Ὀλύνθου prema O., πρός τινος εἶναι (ab aliquo stare) biti na čijoj strani, ἔπαινον πρὸς ὑμῶν ἔχω od vas, ἐλεύθερον εἶναι πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρός od oca i od matere;

*

b) p r e n e s e n o: δίκαιον πρὸς θεῶν pravo od bogova (isp. od ljudi je zazor i sramota, a od boga velika grjehota), ὀμνύναι πρὸς θεῶν zaklinjati se bogovima.

B. s **dativom**: k o d:

a) m j e s t o: πρὸς Βαβυλῶνι kod B., πρὸς τῇ φιλοσοφίᾳ διατρίβειν baviti se f.;

b) p r e n e s e n o: πρὸς τούτοις k tomu, osim toga.

C. s **akuzativom**: *k*, p r e m a:

a) m j e s t o: ἰέναι πρὸς τὸ στράτευμα ići k vojci, πρὸς μεσημβρίαν k, prema jugu;

b) v r i j e m e: πρὸς ἑσπέραν k večeru;

c) p r e n e s e n o:

α) prijateljski i neprijateljski s m j e r: ἀγορεύειν πρὸς τὸν δῆμον govoriti (k) narodu, πολεμεῖν πρός τινα ratovati protiv, na koga, φιλία, ἔχθρα πρός τινα prijateljstvo, neprijateljstvo k, prema komu;

β) o b z i r: βουλεύεσθαι πρὸς καιρούς odlučivati prema zgodama, τὰ πρὸς τὸν πόλεμον što se rata tiče;

γ) p o r e đ e n j e: οὐδὲν τὰ χρήματα πρὸς τὴν σοφίαν ništa nijesu novci prema kreposti;

δ) s v r h a: λέγειν πρὸς χάριν za ljubav, za volju, πίνειν πρὸς ἡδονήν piti po volji.

U s l o ž e n i c a m a: προσάγω *do*vodim, προστίθημι *do*dajem.

§.436. 5. ἐπί: n a:

A. s **genitivom**:

a) m j e s t o: α) na pitanje: g d j e? ἐφ' ἅρματος ὀχεῖσθαι voziti se na kolima; β) na pitanje: k a m o? ἐπὶ Σάμου πλεῖν p u t Sama ploviti;

b) v r i j e m e: ἐπὶ Κροίσου ἄρχοντος z a vladanja K., ἐπ' ἐμοῦ z a mene živa, οἱ ἐφ' ἡμῶν naši vršnjaci;

c) p r e n e s e n o: α) upravljanje: ὁ ἐπὶ τοῦ οἴνου koji je n a d vinom, pivničar; β) distributivno: ἐπὶ τεττάρων p o četiri, ἐφ' ἑνός *po*jedince, ἐφ' ἑαυτοῦ z a se.

B. s **dativom**:

a) m j e s t o: ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι na desnom krilu, ἐπὶ ταῖς θύραις τοῦ βασιλέως παιδεύεσθαι na dvoru kraljevu;

b) v r i j e m e: ἐπὶ τούτοις nato, ἐπὶ τῷ τρίτῳ σημείῳ na treći znak;

c) p r e n e s e n o:

α) u p r a v l j a n j e: οἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν koji su n a d poslovima t. j. koji upravljaju državom;

β) z a v i s n o s t: ἐπ' ἐμοί ἐστιν (na meni) do mene je (p e n e s m e), ἐπὶ τοῖς πολεμίοις εἶναι biti u vlasti neprijateljima;

γ) u z r o k (§. 406., 1., B. 2.): χαίρειν ἐπ' αἰσχραῖς ἡδοναῖς radovati se sramotnim nasladama, μέγα φρονεῖν ἐπ' ἀρετῇ ponositi se krepošću;

δ) p o g o d b a: ἐπὶ μισθῷ z a plaću, ἐπὶ τούτοις p o d tima pogodbama, ἐφ' ᾧτε pod pogodbom, da;

ε) s v r h a: τοῖς ἐπ' ὠφελείᾳ πεποιημένοις χρῆσθαι ἐπὶ βλάβῃ ono, što je na korist načinjeno, upotrebljavati na štetu.

C. s **akuzativom**:

a) m j e s t o: ἐφ' ἵππον ἀναβαίνειν penjati se na konja, ἐπὶ τὰ ὅπλα τρέχειν na oružje skočiti, ἐπὶ πολύ (na) daleko;

b) v r i j e m e: ἐπὶ πολὺν χρόνον na dugo vremena;

c) p r e n e s e n o: ἐπὶ λείαν ἐξιέναι na plijen izići, ἐφ' ὕδωρ πέμπειν po vodu slati, στρατεύειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους vojevati na neprijatelje, τὸ ἐπ' ἐμέ što se mene tiče.

U s l o ž e n i c a m a: ἐπιδίδωμι *do*dajem; ἐπιστρατεύω *na*valjujem.

6. ὑπό: p o d (s u b): §.437.

A. s **genitivom**:

a) m j e s t o: ὑπὸ γῆς ἦλθεν εἰς φῶς i s p o d zemlje dođe na vidjelo, τοὺς ἵππους ὑπὸ τῆς ἁμάξης λύειν konje ispod kolâ isprezati, τὰ ὑπὸ τῆς γῆς što je p o d zemljom;

b) p r e n e s e n o:

α) kod p a s i v a: o d (latinski a b): νικᾶσθαι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων bivati pobijeđen od H., ἀποθνήσκειν ὑπὸ φονέως od ubilca;

β) u z r o k: ὑπὸ φόβου od straha, ὑπὸ λύπης od žalosti;

γ) p r a t n j u: ὑπ' αὐλῶν pod svirkom.

B. s **dativom**:

a) m j e s t o: ὑπὸ τῷ δένδρῳ pod drvetom, ὑπὸ τῇ Αἴτνῃ τῷ ὄρει pod E.

b) p r e n e s e n o: ὑπ' Ἀθηναίοις εἶναι pod Atenjanima t. j. u vlasti A., ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι poda se t. j. u svoju vlast spravljati.

C. s **akuzativom**:

a) m j e s t o: ὑπὸ τὰ δένδρα ἀπῆλθον odoše pod drveće, ὑπ' αὐτὰ τὰ τείχη ἄγειν pod same zidove voditi;

b) v r i j e m e: ὑπὸ νύκτα pod noć (sub noctem);

c) p r e n e s e n o: ὑφ' ἑαυτὸν ποιεῖσθαι poda se t. j. u svoju vlast spravljati.

U s l o ž e n i c a m a: ὑποδύομαι *pod*lažem se, ὑποχείριος *pod*ručan, ὑποφαίνομαι pojavljujem se (malo pomalo); ὑποπέμπω (potajno) šaljem (isp. *pot*krasti, *pot*kupiti, *pot*kazati).

GLAVA XVIII.

Zamjenice.

§. 438. 1. Kako se upotrebljavaju **lične zamjenice**, uče §§. 206. i 207.

2. Nominativ lične zamjenice 3. lica naknađava se u oprekama obično zamjenicom αὐτός, ili kod veće sile zamjenicom ἐκεῖνος, ako se govori o licima, koja nijesu nazočna, a zamjenicama ὅδε i οὗτος, ako su nazočna; ο ὁ δέ a on — isp. §. 370., 2.

Ἔφασαν τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι, αὐτοὶ δὲ σῴζειν τοὺς νόμους. — Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ' ἐκεῖνον στρατηγεῖν.

1. **Refleksivna** se **zamjenica** upotrebljava: §. 439.

a) kao d i r e k t n i refleksiv, kad se proteže na subjekt iste rečenice: Γνῶθι σαυτόν. — Ὁ σοφὸς ἐν αὑτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν.

B i l j. 1. Na subjekt 1. i 2. lica može se protezati i lična zamjenica, na subjekt 3. lica može se protezati s a m o refleksivna zamjenica (isp. §. 210.).

B i l j. 2. Pamti δοκῶ μοι mihi videor.

b) kao i n d i r e k t n i refleksiv za 3. lice, kad se proteže na subjekt 3. lica u g l a v n o j rečenici: Ὀρέστης φεύγων ἔπεισεν Ἀθηναίους ἑαυτὸν κατάγειν.

2. I n d i r e k t n i refleksiv za 3. lice mogu zastupati:

a) kosi padeži zamjenice αὐτός s gledišta piščeva: Ἔρχονται πρὸς Ξενοφῶντα καὶ λέγουσι, ὅτι μεταμέλοι αὐτοῖς (sibi). — Ξενοφῶν οὐ τοῦτο ἠρώτα, πότερον λῷον εἴη αὐτῷ (sibi) πορεύεσθαι ἢ μένειν.

b) oblici οἷ (ili enkl. οἱ) i σφίσιν (rjeđe σφῶν, σφᾶς): Λέγεται Ἀπόλλων ἐκδεῖραι Μαρσύαν νικήσας ἐρίζοντά οἱ (secum) περὶ σοφίας. — Ἐδόκουν οἱ Ἕλληνες ἀτάκτοις σφίσιν ἐπιπεσεῖσθαι βασιλέα.

Pripadanje se kazuje ovako (isp. §. 210.): §. 440

1. ako n i j e r e f l e k s i v n o (t. j. ako se ne proteže na subjekt):

a) ako je s l a b i j e naglašeno: genitivom p r o n. p e r s. u p r e d i k a t i v n o m položaju:

1. l. μου moj	2. l. σου tvoj	3. l. αὐτοῦ, -ῆς njegov, -zin
ἡμῶν naš	ὑμῶν vaš	αὐτῶν njihov

b) ako je j a č e naglašeno: p r o n. p o s. (gen. pron. οὗτος, ἐκεῖνος) u a t r i b u t i v n o m položaju:

1. l. ἐμός moj	2. l. σός tvoj	3. l. τούτου, ταύτης njegov, -zin
ἡμέτερος naš	ὑμέτερος vaš	τούτων njihov

2. ako j e r e f l e k s i v n o (t. j. ako se proteže na subjekt):

a) ako je s l a b i j e naglašeno: p r o n. pos. u a t r i b u t i v n o m položaju:

1. l. ἐμός svoj	2. l. σός svoj	3. l. —
ἡμέτερος svoj	ὑμέτερος svoj	(σφέτερος svoj)

b) ako je jače naglašeno: genitivom pron. refl. u atributivnom položaju:

1. l. ἐμαυτοῦ, -ῆς svoj 2. l. σεαυτοῦ, ῆς svoj 3. l. ἑαυτοῦ, -ῆς svoj
(ἡμῶν αὐτῶν svoj) (ὑμῶν αὐτῶν svoj) ἑαυτῶν (σφῶν αὐτῶν) svoj

Οὐχ ἡ πόλις σου τὸ γένος εὐγενὲς ποιεῖ, σὺ δ' εὐγενίζεις τὴν πόλιν πράττων καλῶς. — Θεὸν προτίμα, δεύτερον τοὺς σοὺς γονεῖς. — Ἀφικνοῦνται παρὰ Ἀριαῖον καὶ τὴν ἐκείνου στρατιάν. — Κἀπὶ τοῖς σαυτῆς κακοῖσι κἀπὶ τοῖς ἐμοῖς γελᾷς. — Ἀστυάγης τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα μετεπέμψατο καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς. — Ἀπέχεσθε τῶν ἀλλοτρίων, ἵνα ἀσφαλέστερον τοὺς οἴκους τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν κεκτῆσθε (vestras ipsorum domus).

Bilj. 1. Mjesto ἡμῶν αὐτῶν, ὑμῶν αὐτῶν upotrebljava se radije ἡμέτερος αὐτῶν, ὑμέτερος αὐτῶν.

Bilj. 2. Pripadanje naznačuje i sam član; v. §. 371., B. 1.

§.441. 1. Što znači zamjenica αὐτός, v. §. 209.; 378., 5.; 413., 3.

2. Καὶ αὐτός znači (kao: et ipse): i sam, također. Σοφοῖς ὁμιλῶν καὐτὸς ἐκβήσῃ σοφός.

3. Τρίτος itd. αὐτός znači: samtreći itd.

Bilj. O αὐτός u dat. i o ὁ αὐτός s dat. isporedi §. 413., 3.

§.442. **Pokazne zamjenice.** 1. ὅδε (ovaj) pokazuje ono, što je pred očima, što slijedi, οὗτος (taj) ono, što je već spomenuto, što je već prošlo, ἐκεῖνος (onaj) ono, što je daleko. Τούτων αἴτιος Χαιρεφῶν ὅδε. — Ταῦτα μὲν δὴ σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελλε τάδε. — Ὅδε ὁ ἀνήρ često = ἐγώ.

2. Kao ὅδε i οὗτος razlikuju se također: τοιόςδε i τοιοῦτος, τοσόςδε i τοσοῦτος, ὧδε i οὕτως itd. Κλέαρχος μὲν τοσαῦτα εἶπε· Τισσαφέρνης δὲ ὧδε ἀπημείφθη.

3. Riječima καὶ οὗτος dodaje se naknadno (kao u latinskom jeziku riječima: et is, atque is) već spomenutomu imenu (a riječima καὶ ταῦτα, idque, cijeloj rečenici) osobito znatna oznaka (i to), ili se predikat proteže još i na druga lica (također). Λακεδαιμόνιοι ξυνέστασαν ναυτικῷ

ἀγῶνι, καὶ τούτῳ πρὸς Ἀθηναίους. — Σὺ δέ μοι δοκεῖς οὐ προςέχειν τὸν νοῦν τούτοις, καὶ ταῦτα σοφὸς ὤν (i to premda si m.). — Ἁγίας καὶ Σωκράτης καὶ τούτω (također) ἀπεθανέτην.

4. „Onaj, koji (tko)" znači οὗτος, ὅς (is, qui) ili ὁ s part. (isp. §. 372., Bilj.); n. pr. οὗτος, ὅς λέγει ili ὁ λέγων onaj, tko govori.

Bilj. O članu kod pokaznih zamjenica isp. §. 212. i 377.

Relativne zamjenice. Proste relativne zamjenice i pri- §.443.
lozi (ὅς, οἷος, ὅσος; οὗ, ὅτε, ὡς) protežu se na određen predmet (individualno), a složene (ὅςτις, ὁποῖος, ὁπόσος; ὅπου, ὁπότε, ὅπως) na kojigod predmet iste vrste (generično) (ὅς koji, tko, qui; ὅςτις kojigod, tkogod, quicumque, quisquis).

Ἔστιν Δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ. — Μακάριος ὅςτις νοῦν ἔχων τιμᾷ θεόν.

Bilj. 1. Kaže se: οὐκ ἔστιν ὅςτις, οὐδείς ἐστιν ὅςτις, τίς ἐστιν ὅςτις, πᾶς ὅςτις (pl. πάντες ὅσοι).

Bilj. 2. Pamti:

Ἔστιν ὅςτις gdjetko, ἔστιν ὅτε gdjekad, ἔστιν οὗ gdjegdje, ἔστιν ᾧ gdjekomu, ἔστιν οἵ i εἰσὶν οἵ gdjekoji.

Ἄκων ἔστιν οὓς ἐγὼ ἐπαινῶ καὶ φιλῶ. — Ὁ μηχανοποιὸς πόλεις ἔστιν ὅτε ὅλας σῴζει. Isp. Est ubi id isto modo valeat.

Bilj. 3. Ὅςπερ se proteže na nešto poznato (qui quidem), ὅς γε naznačuje još i uzrok (quippe qui). Κλέαρχον παρεκάλεσε Κῦρος σύμβουλον, ὅς γε αὐτῷ ἐδόκει προτιμηθῆναι μάλιστα τῶν Ἑλλήνων.

Bilj. 4. Ὅς ima demonstrativno značenje u καὶ ὅς i (a) on (isp. §. 370., 2.), ἦ δ' ὅς reče on.

Relativna se zamjenica u rodu i broju slaže s riječju, §.444.
na koju se proteže, a padež joj zavisi o glagolu relativne rečenice (kao i u hrvatskom i latinskom jeziku).

No relativna zamjenica, koja bi bila u akuzativu, slaže se i u padežu s riječju, na koju se proteže, ako je ova riječ u genitivu ili dativu, i ako je relativna rečenica s njom tako usko svezana, te se može držati za njezin atribut (**asimilacija** ili atrakcija).

Ako je riječ, na koju se relativna zamjenica proteže, pokazna zamjenica, izostavlja se; ako je imenica, meće se obično bez člana na kraj relativne rečenice.

Ἔστε ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας ἧς κέκτησθε. — Κῦρος ἠναγκάζετο ὑπὸ τοῦ διδασκάλου διδόναι λόγον ὧν ἐποίει (= τούτων, ἃ ἐ.). — Νῦν ἐπαινῶ σε ἐφ' οἷς λέγεις τε καὶ πράττεις (= ἐπὶ τούτοις, ἃ λ. itd.). — Τούτους ἄρχοντας ἐποίει ἧς κατεστρέφετο χώρας (= τῆς χώρας, ἣν κ.). — Ἐπορεύετο σὺν ᾗ εἶχε δυνάμει. — Ἐμμένομεν οἷς ὡμολογήσαμεν δικαίοις οὖσιν ἢ οὔ; (= τούτοις, ἃ ὡμολογήσαμεν δίκαια ὄντα).

Bil. 1. Rjeđe se ime ili zamjenica asimilira relativu (assimilatio inversa): Ἀνεῖλε τῷ Ξενοφῶντι ὁ Ἀπόλλων θεοῖς οἷς ἔδει θύειν (= θεούς, οἷς).

Bilj. 2. Asimilacija je i u ovom: πιστεύω οἵῳ σοὶ ἀνδρί mjesto πιστεύω ἀνδρὶ τοιούτῳ, οἷος σὺ (εἶ). — Obrnuta asimilacija nalazi se i u formuli οὐδεὶς ὅστις οὐ (svatko): οὐδενὶ ὅτῳ οὐκ ἀποκρίνεται.

§. 445. Ako jednoj imenici pripadaju dvije takove relativne rečenice (ili više njih), da bi drugi relativ imao stajati u drugom padežu negoli prvi, to se drugi relativ ili izostavlja ili zamjenjuje zamjenicom αὐτός ili ličnom zamjenicom.

Ἀριαῖος, ὃν ἡμεῖς ἠθέλομεν βασιλέα καθιστάναι, καὶ (t. j. ᾧ) ἐδώκαμεν καὶ (t. j. παρ' οὗ) ἐλάβομεν πιστά, ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν πειρᾶται. — Ὅστις λέγει μὲν εὖ, τὰ δ' ἔργ' ἐφ' οἷς λέγει αἴσχρ' ἐστὶν αὐτοῦ, τοῦτον οὐκ αἰνῶ ποτε. — Καὶ νῦν τί χρὴ δρᾶν; ὅστις ἐμφανῶς θεοῖς ἐχθαίρομαι, μισεῖ δέ μ' Ἑλλήνων στρατός. — Isp. Viriathus, quem C. Laelius praetor fregit et comminuit ferocitatemque eius repressit.

§. 446. **Upitne zamjenice** i prilozi: τίς, ποῖος, πόσος; ποῦ, πότε, πῶς upotrebljavaju se i u direktnim i u indirektnim pitanjima; složene: ὅστις, ὁποῖος, ὁπόσος; ὅπου, ὁπότε, ὅπως samo u indirektnima. Τίς τε καὶ πόθεν πάρει; — Πυθαγόρας ἐρωτηθείς, τί ἐστι φίλος, ἀπεκρίνατο· ἄλλος ἐγώ. — Οὐκ ἴστε, ὅ τι ποιεῖτε.

GLAVA XIX.

Vrste glagolske.

I. Aktiv.

1. Neki se glagoli upotrebljavaju sad prelazno, sad §. 447.
neprelazno:

ἄγω vodim	neprel. idem;
ἐλαύνω gonim	„ idem, vozim se, jašem;
αἴρω dižem	„ polazim;
ὁρμάω podbadam	„ polazim;
καταλύω isprežem	„ stajem;
ἔχω imam, držim	„ (s adv.) jesam;
πράττω radim	„ (s adv.) nalazim se;
εἰς-, ἐμβάλλω umećem	„ provaljujem;
ἐξίημι izašiljem	„ utječem;
διαφέρω raznosim	„ razlikujem se.

Bilj. Isporedi i §. 329.

2. Neki se aktivni glagoli upotrebljavaju kao pasiv drugih glagola (isp. i §. 315 b., B. 4.):

διώκω progonim	φεύγω bivam prognan;
ἀποκτείνω ubijam	ἀποθνήσκω (ὑπό τινος) bivam ubit;
ἐκβάλλω istjerujem	ἐκπίπτω bivam istjeran;
εὖ, κακῶς ποιέω (τινά)	εὖ, κακῶς πάσχω (ὑπό τινος);
dobro, zlo činim (komu)	dobro, zlo primam (od koga).

3. Aktiv ima (kao u hrv. i lat.) kadšto kauzativno značenje: Κῦρος ἐξέκοψε τὸν παράδεισον καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσεν (isiječe t. j. dade isjeći).

II. Medij.

Medij pokazuje:

1. da je subjekt radnje zajedno i direktni objekt §. 448.
njezin (**direktni medij**):

λούω perem	λούομαι perem se,
γυμνάζω vježbam	γυμνάζομαι vježbam se,
ἀμφιέννυμι oblačim	ἀμφιέννυμαι oblačim se.

Direktni je medij dobio često neprelazno značenje:

παύω zaustavljam παύομαι zaustavljam se, prestajem,
φαίνω pokazujem φαίνομαι pokazujem se, pojavljujem se,
ἵστημι stavljam ἵσταμαι stavljam se, stupam.

2. da subjekt nešto radi za se, sebi na korist (**indirektni medij**):

αἱροῦμαι uzimam za se, biram;
ἀμύνομαι odbijam sebi na korist, branim se;
φυλάττομαί τινα pazim na koga sebi u prilog, čuvam se koga;
ἄρχω počinjem (a drugi nastavljaju);
ἄρχομαι počinjem svoj posao (koji sam i nastavljam) (§. 402., 1., b.);
ὁ νομοθέτης γράφει, τίθησι νόμους zakonodavac izdaje zakone;
ὁ δῆμος γράφεται, τίθεται νόμους narod sam sebi daje zakone.

Τοὺς ἀγράφους νόμους οὐχ οἱ ἄνθρωποι ἔθεντο, ἀλλὰ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις ἔθεσαν.

3. da subjekt nešto radi sam, sa svojom snagom (**dinamički medij**):

παρέχω dajem, παρέχομαι dajem od svoga;
σκοποῦμαι motrim tačno, ispitujem;
πολιτεύω građanin sam, πολιτεύομαι radim kao građanin (bavim se državnim poslovima);
πόλεμον ποιῶ zamećem rat (bellum moveo);
πόλεμον ποιοῦμαι (= πολεμέω) ratujem (bellum gero);
λόγους ποιοῦμαι = λέγω.

4. da subjekt čini (curat), da se nešto za nj radi (**kauzativni medij**):

δανείζομαι činim, da mi se u zajam daje, uzimam u zajam,
δικάζομαι činim, da mi se sudi, prêm se,
μισθοῦμαι činim, da mi se daje pod zakup, zakupljujem,
τίνομαι činim, da mi se globa plaća, globim, kažnjujem.

III. Pasiv.

1. Lični pasiv imaju i glagoli, koji se u aktivu slažu s genitivom ili dativom: §.449.

ἀμελέω τινός zanemarujem koga, ἀμελοῦμαι bivam zanemaren;
πιστεύω τινί vjerujem komu, πιστεύομαι vjeruje mi se;
φθονέω τινί zavidim komu, φθονοῦμαι zavidi mi se.

2. Lice, od kojega radnja dolazi, stoji ponajviše u gen. s ὑπό = ab s abl.; isp. §. 437., A., b., α.

Bilj. Rjeđe dolaze ἀπό, ἐκ, παρά i πρός s gen.

Mjesto padeža s prijedlogom dolazi sam dativ (auctoris) kod glagolskih pridjeva i kod perf. pas.; isp. §. 412., 5.

GLAVA XX.

Vremena.

1. Grčkim glagolskim oblicima kazuje se: §.450.

a) kakvoća radnje t. j. da li je radnja trajna (imperfektivna), svršena (perfektivna) ili gotova;

b) vrijeme, kada se radnja vrši, da li u sadašnjosti, prošlosti ili budućnosti.

2. Trajnu radnju pokazuju oblici prezentske osnove: ἀποθνήσκειν umirati;

svršenu radnju pokazuju oblici aorisne osnove: ἀποθανεῖν umrijeti;

gotovu radnju pokazuju oblici perfektne osnove: τεθνηκέναι biti umr'o (mrtav).

Indikativi pokazuju pored kakvoće i vrijeme, a ostali oblici glagolski pokazuju samo kakvoću radnje.

Izuzimaju se futuri, koji u svima oblicima znače budućnost, ali se zato u njima ne razlikuje kakvoća radnje, te n. pr. ἀποθανοῦμαι znači i „umirat ću" i „umrijet ću"; samo oblici futura eksaktnoga pokazuju pored budućnosti još i gotovu radnju: τεθνήξω bit ću umr'o (mrtav).

To značenje grčkih glagolskih oblika vidi se iz ovoga pregleda:

	sadašnjost	prošlost	budućnost
trajna radnja	ind. prez.	imperf.	futur
konj. opt. impt. inf. part. prez.			
svršena radnja		ind. aor.	
konj. opt. impt. inf. part. aor.			
gotova radnja	ind. perf.	pluskvamprf.	fut. eks.
konj. opt. impt. inf. part. perf.			

Bilj. 1. Hrvatski se jezik slaže s grčkim u tom, što i on razlikuje trajnu i svršenu radnju te izriče prvu imperfektivnim, a drugu perfektivnim glagolima: ἀποθνῄσκειν — ἀποθανεῖν umirati — umrijeti; i što i u njemu imaju vremensko značenje samo indikativi: umirem (sad.), umrijeh (prošlo), ali n. pr. infinitivi: umirati, umrijeti ne znače nikakva vremena.

Hrvatski se jezik razlikuje od grčkoga u tom, što nema osobitoga prostoga oblika za gotovu radnju: τέθνηκα umr'o sam; i što ima prezent perf. glagola, kojega grčki jezik nema:

ἀποθνῄσκω umirem, ἀποθνῄσκειν umirati, ἀπέθνῃσκον umirah,
— umrem, ἀποθανεῖν umrijeti, ἀπέθανον umrijeh itd.

Bilj. 2. Oblike prezentske osnove treba prevoditi oblicima hrvatskih imperfektivnih glagola, a oblike aorisne osnove oblicima perfektivnih glagola.

A. Indikativi.

§.451. **Indikativ prezenta** pokazuje sadašnju trajnu radnju te se upotrebljava onako, kao i hrvatski ind. prez. impf. glagola ili latinski ind. prezenta.

Ἱκετεύομέν σε πάντες. — Πλοῖον ἐς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσιν. — Χάρις χάριν τίκτει.

Bilješka 1. Grčki prezent upotrebljava se u pripovijedanju i za prošlost (historički prezent); n. pr. Ἐπεὶ ἐτελεύτησε Δαρεῖος, Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον.

Bilj. 2. Futursko značenje ima prezent εἶμι (§. 314., 1., B. 1.); isp. i §. 327., 8. i 16.

Imperfekt pokazuje prošlu trajnu radnju te se upotrebljava onako, kao i hrvatski ili latinski (ind.) impf. §.452.

Κλέαρχος συνήγαγεν ἐκκλησίαν τῶν στρατιωτῶν καὶ πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον ἑστώς· οἱ δὲ ὁρῶντες ἐθαύμαζον καὶ ἐσιώπων· εἶναι δ' ἔλεξε τοιάδε. — Οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς παῖδας ἐπαίδευον ἐπὶ καρτερίαν.

1. Prezent i imperfekt pokazuju kadšto (kao i u hrv. i lat. jeziku) početu, ali ne svršenu radnju (prezent, imperfekt de conatu): Ταύτην τὴν δόξαν πείθουσιν ὑμᾶς ἀποβαλεῖν (nagovaraju — nastoje nagovoriti). Isp. Njega tješi, utješit ne more. N. pj. §.453.

2. Neki prezenti ne pokazuju samo vršenje, nego i učinak radnje, te se mogu prevoditi kao perfekti, a njihovi imperfekti kao pluskvamperfekti; n. pr.

νικῶ pobjeđujem — (pobijedio) pobjednik sam,
ἡττῶμαι bivam pobijeđen — pobijeđen sam,
ἀδικῶ činim krivo — krivac sam,
ἀκούω, μανθάνω čujem, doznajem — (čuo sam, doznao sam) znam.

Svagda imaju takovo značenje:

ἥκω došao sam, tu sam; ἧκον tu bijah,
οἴχομαι otišao sam, nema me, ᾠχόμην ne bijaše me.

Tako i u lat. vinco, audio itd.; hrv. čujem, doznajem (= čuo sam, doznao sam).

Indikativ aorista pokazuje prošlu svršenu radnju te se upotrebljava onako, kao i hrv. aorist i lat. perf. hist. Ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα veni, vidi, vici. §.454.

Bilj. 1. Glagoli, koji znače stanje, pokazuju često u aoristu (u svima oblicima) početak toga stanja (ingresivni aorist); n. pr.

βασιλεύω kraljujem	ἐβασίλευσα zakraljih se,
νοσέω bolujem,	ἐνόσησα oboljeh,
πλουτέω bogat sam,	ἐπλούτησα obogatih (se),
θαρρέω slobodan (hrabar) sam	ἐθάρρησα oslobodih (ohrabrih) se.

Bilj. 2. U općenim (poslovičnim) rečenicama upotrebljava se za hrv. imperfektivni prezent u grčkom jeziku također

prezent, a za hrv. perfektivni prezent upotrebljava se grčki aorist **(gnomički aorist)** (lat. perf.).

Χάρις χάριν τίκτει; isp. Ruka ruku pere. — Οὐδεὶς ἔπαινον ἡδοναῖς ἐκτήσατο; isp. I patka na ledu posrne; lat. Multa tulit fecitque puer, sudavit et alsit.

Rjeđe dolazi u hrvatskom jeziku u takom značenju aorist: Dva loša izbiše Miloša. Čudo pasa ujedoše vuka.

Bilj. 3. U temporalnim i relativnim podložnim rečenicama kazuje se aoristom radnja, koja se vrši prije radnje u glavnoj rečenici: Δαρεῖος Κῦρον μεταπέμπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς αὐτὸν σατράπην ἐποίησεν (fecerat). — Ὡς ὁ Κῦρος ᾔσθετο κραυγῆς, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸν ἵππον ὥσπερ ἐνθουσιῶν (kako začu, ut audivit).

§. 455. **Indikativ futura** pokazuje i trajnu i svršenu buduću radnju: ἄρξω vladat ću, zavladat ću.

Bilj. Μέλλω s inf. fut. ili prez. ili aor. znači:

a) hoću (da), nakan sam: μέλλω ὑμᾶς διδάξειν;

b) imam, valja da ja: μένει δ' ἑκάστῳ τοῦθ' ὅπερ μέλλει παθεῖν.

§. 456. **Indikativ perfekta** pokazuje sadašnju gotovu radnju (hrv. perf., lat. perfectum praesens); n. pr. ἕστηκα stao sam, stojim, κέκτημαι dobio sam, imam, τέθνηκα umr'o sam, mrtav sam, μέμνημαι sjećam se (memini).

§. 457. **Pluskvamperfekt** pokazuje prošlu gotovu radnju (hrv. perf., lat. plpf.); n. pr. εἱστήκειν bijah stao, stajah, ἐτεθνήκει bješe umr'o (mrtav), ἐμεμνήμην sjećah se (memineram).

§. 458. **Indikativ futura eksaktnoga** pokazuje buduću gotovu radnju (hrv. bit ću + part. pret. akt. II., lat. fut. eks.); n. pr. ἑστήξω bit ću stao, stajat ću, τεθνήξω bit ću umr'o (mrtav), μεμνήσομαι sjećat ću se.

Bilj. Fut. eks. dolazi samo u glavnim rečenicama.

B. Načini (konj., opt., impt.), infinitivi i participi.

§. 459. Načini, infinitivi i participi ne pokazuju vrijeme, nego samo kakvoću radnje, i to: ako postaju od prezentske osnove, pokazuju trajnu, ako postaju od aorisne osnove, svršenu, ako postaju od perfektne osnove, gotovu radnju (isp. §. 450., 2.).

Εἰπέ μοι, ἔφη ὁ Κῦρος, ὦ πάππε, ἤν τις ἀποδρᾷ (uteče) τῶν οἰκετῶν καὶ λάβῃς (uhvatiš) αὐτόν, τί αὐτῷ χρήσῃ; — Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκιζον, ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπεξάγοι (vodi). — Νοῦν ἡγεμόνα ποιοῦ (čini). — Μεῖνον (ostani) παρ' ἡμῖν. — Χαλεπὸν τὸ ποιεῖν (činiti), τὸ δὲ κελεῦσαι (zapovjediti) ῥᾴδιον. — Κροῖσος Ἅλυν διαβὰς (prešavši) μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.

Bilj. Samo ako ti oblici postaju od futurske osnove, pokazuju svi i buduću radnju (isp. §. 450., 2.). — Opt. fut. dolazi samo u indirektnom govoru mjesto ind. fut.(isp. §. 489., 2., b.).

GLAVA XXI.

Načini.

Radnja se prikazuje: §. 460.

1. indikativom kao zbiljna (hrv. indikativ),
2. konjunktivom kao očekivana (hrv. ind. prez.),
3. imperativom kao zapovjeđena (hrv. imperativ),
4. optativom kao pomišljena (hrv. kondicional),
5. optativom s ἄν kao moguća u sadašnjosti **(potencijal sadašnjosti)** (hrv. kondicional),
6. ind. preteritâ s ἄν kao moguća u prošlosti **(potencijal prošlosti)** (hrv. kondicional),
7. ind. preteritâ s ἄν kao nezbiljna **(ireal)** (hrv. kondicional).

Bilj. Ἄν (jamačno, možda) stoji obično iza glagola, ali se rado prislanja uz negacije, priloge, upitne riječi, relative i konjunkcije.

A. Načini u samostalnim rečenicama.

1. Indikativ.

Indikativ se u grčkom jeziku uopće upotrebljava tako isto, kao i u hrvatskom i latinskom jeziku. §. 460 b.

§. 461. Indikativ preteritâ bez ἄν, i to

1. Imperfekt se upotrebljava, kad se bezličnim izrazima kazuje mogućnost ili nužda nečega, čega u istinu nije ili nije bilo; n. pr.

ἔδει, ἐχρῆν, προσῆκεν trebalo bi ili trebalo bi bilo, pristojalo bi se (bilo) (oportet, decet, ili oportebat, decebat);

ἐξῆν, εἰκός, δίκαιον, ἀναγκαῖον ἦν moguće, prirodno, pravedno, potrebno bi bilo (aequum est, erat);

παιδευτέον, προαιρετέον ἦν trebalo bi ili trebalo bi bilo odgajati, voljeti (praeferendum est, erat).

Τί σιγᾷς; οὐκ ἐχρῆν σιγᾶν, τέκνον (ne bi trebalo šutjeti, ali šutiš). — Αἰσχρῶς κακὰ εἰργάσω τούτους, οὓς ἥκιστα ἔδει (ne bi bilo trebalo, ali si učinio).

Bilješka. Što znače ti izrazi, kad k njima pristupi ἄν, uči §. 462., 1., B.

2. Indikativ aorista upotrebljava se s ὀλίγου, μικροῦ (ili ὀλίγου, μικροῦ ἐδέησα s inf. aor., isp. §. 403., 1., B. 1.) u značenju: malo ne, gotovo; n. pr. Ὀλίγου ἐξηπάτησάς με malo me ne prevari (paene me decepisti). — Τὸ πῦρ μέγα τε ἦν καὶ τοὺς Πλαταιέας ἐλαχίστου ἐδέησε διαφθεῖραι.

3. Indikativ preteritâ s εἴθε, εἰ γάρ, ὡς (kamo sreća da!) pokazuje neispunljivu želju (negacija je μή), i to

imperfekt za sadašnjost (lat. konj. impf., hrv. [kamo sreća] da s prez.);

indikativ aorista za prošlost (lat. konj. plpf., hrv. [kamo sreća] da s perf.).

Εἴθ' ἦσθα δυνατὸς δρᾶν, ὅσον πρόθυμος εἶ. — Εἴθε σοι τότε συνεγενόμην.

Bilj. Tako se upotrebljava i ὤφελον (-ες, -ε) s infinitivom prezenta ili aorista; n. pr. Ἀλλ' ὤφελε Κῦρος ζῆν (zapravo: debebat vivere, isp. §. 325., 19.). — Μήποτ' ὤφελον λιπεῖν τὴν Σκῦρον.

§. 462. Indikativ preteritâ s ἄν pokazuje

1. kao ireal (§. 460.): nezbiljnost, i to:

imperfekt s ἄν obično za sadašnjost (hrv. kondicional sadašnjosti, lat. konj. imperf.), aorist (rjeđe plpf.) s ἄν obično za prošlost (hrv. kondicional prošlosti, lat. konj. plpf.);

negacija je οὐ.

Φῶς εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν (essemus, bili bismo; ali u istinu nijesmo). — Εἰ ὁ Φίλιππος ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, ὡς χαλεπὸν πολεμεῖν ἐστιν Ἀθηναίοις, οὐδὲν ἂν ὧν νυνὶ πεποίηκεν ἔπραξεν (nihil fecisset, ništa ne bi bio učinio; ali u istinu je učinio).

Bilj. Po tom ἔδει ἄν (isp. §. 461., 1.) znači: trebalo bi (bilo), ali ne treba (trebaše). Εἰ μὲν ἠπιστάμεθα σαφῶς, ὅτι ἥξει πλοῖα Χειρίσοφος ἄγων ἱκανά, οὐδὲν ἂν ἔδει ὧν μέλλω λέγειν· νῦν δ' ἐπεὶ τοῦτο ἄδηλον, δοκεῖ μοι.

2. kao potencijal prošlosti (§. 460.): mogućnost u prošlosti (obično aor., samo kod οἴεσθαι imperf.) (hrv. mogah s inf. ili kondicional prošlosti, lat. potenc. konj. impf.); negacija je οὐ; n. pr. ἡγήσω ἄν pomislio bi bio (crederes), εἶδες ἄν mogaše vidjeti, vidio bi bio (videres), ἔνθα ἔγνω ἄν τις. Οἱ Πέρσαι θᾶττον ἢ ὥς τις ἂν ᾤετο, μετεώρους ἐξεκόμισαν τὰς ἁμάξας.

3. ponavljanje u prošlosti (osobito iza rečenica s εἰ, ὁπότε i opt. §. 488., 2.); — ἄν iterativum (hrv. kond. sad.):

Ἀναλαμβάνων οὖν αὐτῶν τὰ ποιήματα διηρώτων ἂν αὐτοὺς τί λέγοιεν (ispitivao bih ih). — Κῦρος εἴ τινα ὁρῴη δεινὸν ὄντα οἰκονόμον ἐκ τοῦ δικαίου καὶ προσόδους ποιοῦντα, οὐδένα ἂν πώποτε ἀφείλετο, ἀλλ' ἀεὶ πλείω προσεδίδου.

2. Konjunktiv.

Konjunktiv se upotrebljava: §. 463.

1. za poziv obično u 1. l. pl. rjeđe sing. (neg. μή) (conj. adhortativus). Često stoji pred njim ἄγε, ἴθι, φέρε.

Ἴωμεν eamus! — Ἃ ψέγομεν ἡμεῖς, ταῦτα μὴ μιμώμεθα. — Φέρε δή, τὰς μαρτυρίας ὑμῖν ἀναγνῶ.

2. u deliberativnim pitanjima obično u 1. licu sing. i pl. (neg. μή) (conj. deliberativus). Često stoji pred njim βούλει, βούλεσθε. — Τί βούλεσθε εἴπω;

3. u zabranama s μή (μήτε, μηδείς) u 2. (i 3.) licu aorista (conj. prohibitivus). Μὴ ποιήσῃς ne feceris, da

*

ne učiniš! — Μηδὲν ἀθυμήσητε ἕνεκα τῶν γεγενημένων. — Θνητῶν δὲ μηδεὶς μηδέν' ὄλβιόν ποτε κρίνῃ, πρὶν αὐτὸν εὖ τελευτήσαντ' ἴδῃ. — Isp. §. 465., Bilj.

Grčki se konjunktiv prevodi na hrv. uopće indikativom prezenta.

3. Optativ.

§.464. 1. Optativ bez ἄν pokazuje ispunljivu želju (hrv. part. pret. akt. II., lat. opt. konj. prez.) (neg. μή). Često stoji pred njim εἴθε, εἰ γάρ, ὡς. — Ὦ παῖ, γένοιο (bio, sis!) πατρὸς εὐτυχέστερος. — Μή μοι γένοιθ' ἃ βούλομ', ἀλλ' ἃ συμφέρει.

Bilj. Kako se kazuju neispunljive želje, uči §. 461., 3. Neispunljive zovu se one želje, kojima se kazuje žalba, što se nešto nije dogodilo ili se ne događa; ispunljive zovu se čiste želje, pa ticale se i nečega, što je nemoguće.

2. Optativ s ἄν kao potencijal sadašnjosti (§. 460.) pokazuje mogućnost u sadašnjosti (hrv. mogu s inf. ili kondicional sadašnjosti, lat. potenc. konj. prez. ili perf.); negacija je οὐ. Ἴσως ἄν τις εἴποι forsan dixerit quispiam. — Ἐχθροῖς ἀπιστῶν οὔποτ' ἂν πάθοις βλάβην (ne možeš pretrpjeti, ne bi pretrpio, ne ćeš p.).

Bilj. 1. Zato se optativom s ἄν izriču čedne tvrdnje, subjektivni sudovi itd. n. pr. Ὦ παῖ, γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος, τὰ δ' ἄλλ' ὅμοιος, καὶ γένοι' ἂν οὐ κακός.

Bilj. 2. O potencijalu prošlosti isp. §. 462., 2.

Grčki se optativ prevodi na hrv. uopće kondicionalom (sadašnjosti).

4. Imperativ

§.465. Imperativom se kazuje zapovijed (neg. μή). Ἀεί τι βούλου χρήσιμον προσμανθάνειν. — Μεῖνον παρ' ἡμῖν καὶ συνέστιος γενοῦ.

Bilj. Zabrana se kazuje

a) u 2. l. sing. i pl. imperativom prezenta ili konjunktivom aorista: μὴ ποίει ne čini, ili μὴ ποιήσῃς ne učini;

b) u 3. l. sing. i pl. imperativom prez. ili imperativom i konjunktivom aor.: μὴ ποιείτω, ili μὴ ποιησάτω ili μὴ ποιήσῃ (§. 463., 3.).

Μή se dakle nigda ne slaže s 2. l. impt. aor.

Μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον.

B. Načini u podložnim rečenicama.

Bilješke.

1. Za upotrebljavanje načinâ u podložnim rečenicama §.466.
znatno je, da li je glagol glavne rečenice u glavnom ili u sporednom vremenu. — Za glavna vremena drže se ovi oblici glagolski:

indikativi prez., perf., fut.,
konjunktivi i imperativi svih vremena,
potencijal sadašnjosti.

Za sporedna vremena drže se ovi oblici glagolski:
indikativi imperf., aor., pluskvpf.,
prezent historički,
potencijal prošlosti.

Ako je u glavnoj rečenici sporedno vrijeme, može u podložnoj mjesto indikativa ili konjunktiva (s ἄν) stajati optativ bez ἄν (optativus obliquus) [consecutio modorum].

Potencijali i ireal ne mijenjaju se u podložnoj rečenici ni iza sporednoga vremena.

2. Subjekt podložne rečenice premješta se često u glavnu te zavisi o glagolu glavne rečenice (anticipacija ili prolepsa); n. pr. Ὁρᾷς Ὀδυσσεῦ τὴν θεῶν ἰσχὺν ὅση. — Δέδοικα δ' αὐτήν, μή τι βουλεύσῃ νέον. — Βασιλεὺς τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖται, ὅπως ἂν θηρῶσιν. Isp. hrv. Već te vidim, da si dobar junak

I. Podložne izrične rečenice.

§.467. Podložne izrične rečenice zavise o glagolu dicendi ili sentiendi, a počinju se s veznicima ὅτι, ὡς da (ako im glagol ne stoji u infinitivu ili u participu — §. 493., 1.; 502.).

Iza glavnoga vremena stoji u njima onaj način, koji bi stajao, da su samostalne (ponajviše indikativ, pa potencijal i ireal); iza sporednoga vremena može mjesto indikativa stajati (a obično i stoji) optativ. Negacija je οὐ.

Ἀπαγγέλλετε Ἀριαίῳ, ὅτι ἡμεῖς γε νικῶμεν βασιλέα καὶ οὐδεὶς ἔτι ἡμῖν μάχεται. — Ἔλεγον, ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς ἐν τῷ σταθμῷ εἴη. — Ἀπεκρίνατο Κλεάνωρ, ὅτι πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν ἢ τὰ ὅπλα παραδοῖεν.

Bilj. 1. Rečenica ἔλεγεν, ὅτι ἀδικοίην može imati dvojak smisao prema tomu, da li optativ zastupa indikativ prez. ili imperfekt:

kazao je, da krivo činim (direktno ἀδικεῖς)
kazao je, da sam krivo činio (direktno ἠδίκεις).

Zato jasnoće radi imperfekt u indirektnom govoru često ostaje nepromijenjen. — Tako i optativ aorista zastupajući ind. aor. znači prošlost (protiv §. 459.); n. pr. ἔλεγεν, ὅτι ἀδικήσαιμι kazao je, da sam krivo učinio (direktno ἠδίκησας).

Bilj. 2. Rečenica s ὅτι zadržava kadšto oblik direktnoga govora bez promjene; n. pr. Πρόξενος εἶπεν, ὅτι αὐτός εἰμι ὃν ζητεῖς.

II. Podložne uzročne rečenice.

§.468. Podložne se uzročne rečenice počinju s veznicima ὅτι, ὡς jer, što (quod), διότι zato što (propterea quod), ἐπεί budući da, kad (cum), ἐπειδή kad već (quoniam), [ὅτε, ὁπότε kad evo (quando quidem)].

Iza glavnoga vremena stoji u njima onaj način, koji bi stajao, da su samostalne (ponajviše indikativ, pa potencijal i ireal); iza sporednoga vremena može mjesto indikativa stajati optativ, ako se uzrok hoće da istakne kao misao subjekta u glavnoj rečenici (lat. quod s konj.). Negacija je οὐ.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡττᾶσθαι, ὅτι οὐ πολὺ ἐνίκων. — Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκιζον, ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ

ἐπεξάγοι (quod non duceret). — Δέομαί σου παραμεῖναι ἡμῖν, ὡς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἑνὸς ἥδιον ἀκούσαιμι ἢ σοῦ.

Bilješka. Kod glagolâ, koji znače duševno raspoloženje (θαυμάζω, ἀγανακτῶ, χαλεπαίνω, χαίρω itd.), upotrebljava se često kondicionalno εἰ mjesto kauzalnoga ὅτι; n. pr. Ἐθαύμαζε Σωκράτης, εἰ μὴ φανερὸν αὐτοῖς ἐστιν, ὅτι ταῦτα οὐ δυνατόν ἐστιν ἀνθρώποις εὑρεῖν.

III. Podložne upitne rečenice.

Podložne se upitne rečenice počinju s upitnim zamjenicama i prilozima (§. 446.) ili s upitnim partikulama: εἰ li, da li (num, si); §.469.

πότερον (πότερα) — ἤ, εἰ — ἤ, εἴτε — εἴτε li, da li — ili (utrum — an, sive — sive).

Iza glavnoga vremena stoji u njima onaj način, koji bi stajao, da su samostalne (ponajviše indikativ, pa potencijal i ireal; ako li je pitanje deliberativno, deliberat. konj.); iza sporednoga vremena može mjesto indikativa i delib. konjunktiva stajati (a obično i stoji) optativ. Negacija je u deliberativnim pitanjime μή, inače οὐ.

Εἰπέ μοι, τίνα γνώμην ἔχεις. — Ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον, πότερον βούλοιτο μένειν ἢ ἀπιέναι. — Ὁρῶ σε ἀποροῦντα, ποίαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράπῃ. — Κλέαρχος ἐβουλεύετο Πρόξενον καλέσας, εἰ πέμποιέν τινας ἢ πάντες ἴοιεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον (dir. konj.). — Ἠρώτησε τοὺς προφύλακας, ποῦ ἂν ἴδοι Πρόξενον ἢ Κλέαρχον.

Bilj. 1. U drugom članu podložnih disjunktivnih pitanja može biti negacija i μή: Τούτῳ τὸν νοῦν προσέχετε, εἰ δίκαια λέγω ἢ μή.

Bilj. 2. Što je u §. 467., B. rečeno za optativ u podložnim izričnim rečenicama, to vrijedi za nj i u podložnim upitnim rečenicama. Isp. n. pr. Ἠρώτησέ με, ἥντινα γνώμην ἔχοιμι (dir. ἔχεις i εἶχες).

IV. Namjerne rečenice.

1. Namjerne rečenice i to §.470.

pozitivne počinju se s ἵνα, ὡς, ὅπως da (ut);
negativne „ „ ἵνα μή, ὡς μή, ὅπως μή ili μή da ne (ne).

Iza glavnih vremena stoji u njima konjunktiv, iza sporednih obično optativ, rjeđe konjunktiv.

Κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσιν. — Κῦρος φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὡς συνεργοὺς ἔχοι. — Τὰ πλοῖα Ἀβροκόμας κατέκαυσεν, ἵνα μὴ Κῦρος διαβῇ.

Bilj. 1. Iza optativa bilo željnoga bilo potencijalnoga (§. 464.) upotrebljava se ἵνα (ὡς, ὅπως) s optativom. Εἰ γὰρ ἔλθοι, ἵνα διαλεχθεῖμεν.

Tako se i iza preteritâ, kad znače ono, što je kazano u §. 461., 1., 2., 3., ili irealnost (§. 462., 1.), ἵνα (ὡς, ὅπως) upotrebljava s preteritom (bez ἄν). Ἔδει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν, ὡς μηδ' εἰ ἐβούλετο ἐδύνατο ἐξαπατᾶν.

U tima prilikama upotrebljava se dakle u sporednoj rečenici onaj način, koji je u glavnoj (asimilacija načinâ).

Bilj. 2. Rijetko pristupa ἄν k finalnomu ὡς ili ὅπως (nikada ka ἵνα; ἵνα ἄν je relativno: ubicumque — §. 486., 2.). — Ὡς ἄν μάθῃς, ἀντάκουσον.

§.471. 2. I u rečenicama, koje zavise o izrazima bojazni, a počinju se sa μή da ću, da ne bih (ne), μὴ οὐ da ne ću (ne non, ut), stoji iza glavnoga vremena konjunktiv, a iza sporednoga obično optativ, rjeđe konjunktiv.

Δέδοικα, μὴ ἐπιλαθώμεθα τῆς οἴκαδε ὁδοῦ. -- Ἐφοβεῖτο, μὴ οὐ δύναιτο ἐκ τῆς χώρας ἐξελθεῖν. — Οἱ πρὸς νότον οἰκοῦντες Θετταλοὶ ἐφοβήθησαν, μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ.

Bilj. 1. U samostalnim rečenicama bojazni:

a) μή ili ὅπως μή s konj. znači: samo da ne bih, možda (isp. δέδοικα μή bojim se, da ne bih, da ću . . .);

b) μὴ οὐ s konj. znači: možda ne (isp. δέδοικα μὴ οὐ bojim se, da ne ću . . .);

c) οὐ μή s konj. (aor.) ili ind. fut. znači: doista ne, sigurno ne (zapravo negacija onoga, što je pod a; isp. οὐ δέδοικα μή ne bojim se, da ću . . .).

Μὴ ἀγροικότερον ᾖ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν. — Ἀλλὰ μὴ οὐχ οὕτως ἔχῃ, ὦ Σώκρατες. — Οἱ Ἀρμένιοι οὐ μὴ δέξωνται τοὺς πολεμίους.

Bilj. 2. Ako se bojazan tiče nečega, što je prošlo, upotrebljava se μή s indikativom; n. pr. Φοβοῦμαι, μὴ λόγοις ψευδέσιν ἐντετυχήκαμεν.

Bilj. 3. U značenju ustručavati se, slažu se ti glagoli s inf. (kao i latinski vereor, metuo, dubito); φοβοῦμαι διελέγχειν σε vereor te refellere.

§.472. 3. U rečenicama, koje zavise o glagolima, koji znače: starati se, truditi se, a počinju se s ὅπως, ὡς (ὅπως μή, ὡς μή), može također iza glavnoga vremena stajati konjunktiv, a iza sporednoga optativ, no obično se u njima upotrebljava indikativ futura (§. 485.).

Δεῖ ἐκ παντὸς τρόπου ἅπαντα ἄνδρα τοῦτο παρασκευάζεσθαι, ὅπως (kako će) ὡς σοφώτατος ἔσται. — Φρόντιζε, ὅπως μηδὲν ἀνάξιον τῆς βασιλείας πράξεις.

Bilj. Iza glagola, koji znače: čuvati se, upotrebljava se μή ili ὅπως μή: Τοὺς δὲ ἀνθρώπους φυλάξῃ, μή σε ἀτιμάσωσιν. — Εὐλαβεῖσθε, ὅπως μὴ ἐγὼ οἰχήσομαι.

V. Posljedične rečenice.

Posljedične se rečenice počinju s ὥςτε te, tako da §.473. (rjeđe s ὡς).

Ako je posljedica zbiljna, dolazi u njima ponajviše indikativ, pa potencijal ili ireal (neg. οὐ); ako li je posljedica pomišljena, dolazi u njima infinitiv (ako su subjekti različni, ak. c. inf.; neg. μή).

Οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τοῦτο ἀπληστίας ἦλθον, ὥςτε οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς ἔχειν τὴν κατὰ γῆν ἀρχήν [te (da) im nije dostalo]. — Οὐκ ἔχομεν ἀργύριον, ὥςτε ἀγοράζειν τὰ ἐπιτήδεια (da bismo kupovali). — Κραυγὴν πολλὴν ἐποίουν καλοῦντες ἀλλήλους, ὥςτε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν· ὥςτε οἱ μὲν ἐγγύτατα τῶν πολεμίων καὶ ἔφυγον ἐκ τῶν σκηνωμάτων. — Πάντες πολεμικὰ ὅπλα παρεσκεύαζον, ὥςτε τὴν πόλιν ὄντως ἂν ἡγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι.

Bilj. 1. Rečenica s ὥςτε kadšto je tako slabo svezana s pređašnjom, te se može držati za samostalnu; u tom slučaju prevodi se ὥςτε: zato, dakle (itaque): Εἰς τὴν ὑστεραίαν οὐχ ἧκεν ὁ Τισσαφέρνης· ὥςθ' οἱ Ἕλληνες ἐφρόντιζον (zato su u H. bili u brizi).

Bilj. 2. Navlastito se upotrebljava infinitiv:

a) ako je posljedica naumljena: Πᾶν ποιοῦσιν ὥςτε δίκην μὴ διδόναι;

b) iza komparativa s ἤ: Συνέβη κακὸν μεῖζον ἢ ὥςτε φέρειν δύνασθαι;

c) iza negativne ili pogodbene glavne rečenice: Ἀργύριον οὐδείς πω οὕτω πολὺ ἐκτήσατο ὥςτε μὴ προςδεῖσθαι;

d) ako ὥςτε znači: pod pogodbom da [mjesto čega je običnije: ἐφ' ᾧ, ἐφ' ᾧτε s inf. (ili ind. fut. §. 485.)]: Πολλὰ χρήματα ἐξὸν λαβεῖν ὥςτε μὴ κατηγορεῖν, οὐκ ἔλαβον. — Ἔφασαν ἀποδώσειν τοὺς νεκρούς, ἐφ' ᾧ μὴ κάειν τὰς οἰκίας.

Bilj. 3. Iza τοσούτου δέω s inf. upotrebljava se ὥςτε s ind. u značenju lat. tantum abest ut—ut: τοσούτου δέω καταφρονεῖν ὥςτε ἐπαινῶ.

Bilj. 4. Iza τοιοῦτος, τοσοῦτος mjesto ὥστε često ima οἷος, ὅσος s infinitivom: Ἀνὴρ τοιοῦτος οἷος (sposoban) πολλῶν κρατεῖν. — Πάνυ φοβοῦμαι ὑπὲρ τούτου, μή τινι ἄλλῳ ἐντύχῃ, οἵῳ τοῦτον διαφθεῖραι (asimilacija §. 444.). Isp. οἷός τέ εἰμι sposoban sam, mogu.

VI. Pogodbene rečenice.

§.474. Pogodbene se rečenice počinju s εἰ ako, da, kad, ἐάν (= εἰ ἄν, također ἤν, ἄν) ako, kadgod.

Pogodbena (podložna) rečenica zove se prednja (πρότασις), a glavna se zove stražnja (ἀπόδοσις).

Negacija je u prednjoj rečenici svagda μή, a u stražnjoj je ona negacija, koja bi bila, da je rečenica samostalna.

Pogodbene rečenice mogu imati 4 oblika, i to:

u protazi:	u apodozi:
1. realni: εἰ s ind.	indikativ;
2. eventualni:	
a) za bud. i sad. ἐάν s konj.	ind. glavnoga vremena;
b) za prošlost εἰ s opt.	ind. sporednoga vremena;
3. potencijalni: εἰ s opt.	optativ s ἄν;
4. irealni: εἰ s pret.	pret. s ἄν;
a) za sadašnjost εἰ s impf.	impf. s ἄν;
b) za prošlost εἰ s aor. (plpf.)	aor. (plpf.) s ἄν.

§.475. **Realni oblik.** Ako se vrši pogodba, mora se vršiti posljedica; a da li se pogodba u istinu vrši ili ne, za to se ne pita: εἰ s ind. kojega mu drago vremena — ind. kojega mu drago vremena; εἰ τοῦτο λέγεις — ἁμαρτάνεις ako to kažeš, varaš se; si hoc dicis, erras.

Εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσὶν θεοί. — Εἰ δείν' ἔδρασας, δεινὰ καὶ παθεῖν σε χρή. — Εἰ ἀφήσετε τοῦτον τὸν καιρόν, οὐδὲν γενήσεται τῶν δεόντων.

§.476. **Eventualni oblik.** Ako se pogodba vrši (a to se uzima), vrši se i posljedica.

Pogodba se vrši:

1. jedamput, i to u budućnosti (futurska pogodba): ἐάν s konj. prez. ili aor. — ind. fut. ili impt.; ἐὰν τοῦτο λέγῃς (λέξῃς) — ἁμαρτήσει ako budeš to govorio (ako rečeš), varat (prevarit) ćeš se; si hoc dices (dixeris), errabis. — U tom se obliku kazuju navlastito misli, koje imaju općenu vrijednost.

Ἥξω παρὰ σὲ αὔριον, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ. — Νέος ἂν πονήσῃς, γῆρας ἕξεις εὐθαλές.

2. ponovno (iterativna pogodba), i to

a) u sadašnjosti: ἐάν s konj. prez. ili aor. — ind. prez. (aor. gnom.); ἐὰν τοῦτο λέγῃς (λέξῃς) — ἁμαρτάνεις (ἥμαρτες) (ako) kadgod to govoriš (rečeš), varaš (prevariš) se; (si) cum hoc dicis (dixisti), erras.

Ἂν γλαῦξ ἀνακράγῃ, δεδοίκαμεν. — Ἢν ἐγγὺς ἔλθῃ θάνατος, οὐδεὶς βούλεται θνῄσκειν.

b) u prošlosti: εἰ s opt. prez. ili aor. — imperf. (ili aor.) (s ἄν §. 462., 3.); εἰ τοῦτο λέγοις (λέξειας) — ἡμάρτανες (ἥμαρτες) (ἄν) (ako) kadgod bi to govorio (rekao), varao (prevario) bi se; (si) cum dicebas (dixeras), errabas.

Οἱ Συρακόσιοι, εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν, εἰ δ' ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο. — Εἰ ἐντύχοιέν τισι τῶν πολεμίων, διέφευγον.

§.477. **Potencijalni oblik.** Ako se pogodba vrši (a to je moguće), moguće je, da se vrši i posljedica: εἰ s opt. — opt. s ἄν (§. 464., 2.); εἰ τοῦτο λέγοις — ἁμαρτάνοις ἄν ako bi to kazao, varao bi se; si hoc dicas, erres.

Μάλιστα δ' ἂν εὐδοκιμοίης, εἰ φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττων, ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν ἐπιτιμῴης. — Ἐπιλίποι ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πάσας τὰς ἐκείνου πράξεις καταριθμησαίμεθα. — Εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἑλοίμην ἂν μᾶλλον ἀδικεῖσθαι.

§.478. **Irealni oblik.** Ako se pogodba vrši, vrši se i posljedica (ali se pogodba ne vrši, pa se ne vrši ni posljedica): εἰ s pret. — pret. s ἄν (§. 462.), i to

1. za sadašnjost: εἰ s impf. — impf. s ἄν; εἰ ἔλεγες — ἡμάρτανες da govoriš (kad bi g.), varao bi se; si diceres, errares;

2. za prošlost: εἰ s ind. aor. (plpf.) — ind. aor. (plpf.) s ἄν: εἰ ἔλεξας — ἥμαρτες ἄν da si (kad bi bio) kazao, prevario bi se bio; si dixisses, errasses.

Φῶς εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν. — Εἰ τὸ ἔχειν οὕτως ὥςπερ τὸ λαμβάνειν ἡδὺ ἦν, πολὺ ἂν διέφερον εὐδαιμονίᾳ οἱ πλούσιοι τῶν πενήτων.

Οὐκ ἂν ἐποίησεν Ἀγασίας, εἰ μὴ ἐγὼ ἐκέλευσα. — Εἰ ἐγὼ πάλαι ἐπεχείρησα πράττειν τὰ πολιτικά, πάλαι ἂν ἀπωλώλη.

Oblik za sadašnjost i oblik za prošlost mogu biti i jedan pored drugoga; n. pr. Εἰ τότε ἐβοηθήσαμεν, ῥᾴονι καὶ πολὺ ταπεινοτέρῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ. — Εἰ γὰρ σὺ μὲν παῖς ἦσθ', ἐγὼ δὲ σὸς πατήρ, ἔκτεινά τοί σ' ἂν κοὐ φυγαῖς ἐζημίουν.

Bilj. Kadšto se imperfektom kazuje prošla imperfektivna, a aoristom sadašnja perfektivna radnja: Οὐκ ἂν ὁ Ἀγαμέμνων νήσων ἠπειρώτης ὢν ἐκράτει, εἰ μή τι καὶ ναυτικὸν εἶχεν. — Εἰ μὴ πατὴρ ἦσθ', εἶπον ἄν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν. — Εἴπερ ἴσην ῥώμην γνώμῃ, Δημόσθενες, εἶχες, οὔποτ' ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἄρης Μακεδών.

§. 479. 1. Kadšto se protaza jednoga oblika sastavlja s apodozom drugoga oblika; navlastito se potencijalna apodoza rado sastavlja s realnom ili eventualnom protazom; n. pr.

Οὐκ ἂν τὸν ἑαυτοῦ ποτε οἶκον καλῶς τις οἰκήσειεν, εἰ μὴ πάντα μὲν εἴσεται ὧν προσδεῖται, πάντων δὲ ἐπιμελόμενος ἐκπληρώσει. — Ἢν φθάσωμεν, πρὶν τοὺς πολεμίους συλλεγῆναι, ἀναβάντες, ἀμαχεὶ λάβοιμεν ἂν τὸ ἄκρον.

2. U indirektnom govoru može iza sporednoga vremena mjesto εἰ s ind. glavnoga vremena (realni oblik) ili ἐάν s konjunktivom (event. oblik) stajati optativ (bez ἄν) (§. 489., 2., b.); n. pr. Κῦρος ὑπέσχετο τοῖς Μιλησίοις φυγάσιν, εἰ καλῶς καταπράξειεν, ἐφ' ἃ ἐστρατεύετο, μὴ πρόσθεν παύσεσθαι, πρὶν αὐτοὺς καταγάγοι οἴκαδε (dir. ἐὰν καταπράξω).

3. Pamti još:

a) εἰ μὴ iza negacije znači: osim, već ako (isp. nisi);
b) εἰ δὲ μή iza εἰ μὲν (μή), ἐὰν μὲν (μή) znači: inače;
c) εἴπερ s ind.: ako doista (si quidem);
d) εἰ μὴ ἄρα s ind. ima (kao i: nisi forte, nisi vero) ironički smisao: ako možda ne;
e) ὥςπερ ἂν εἰ s optativom (pot.) ili preteritom (ir.) znači: kao da (bi).

Ἡμῖν οὐδέν ἐστιν ἀγαθὸν ἄλλο εἰ μὴ ὅπλα καὶ ἀρετή. — Ἐὰν μὲν ἑκὼν πείθηται· εἰ δὲ μή, εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς. — Ἦ καὶ γεγηθὼς ταῦτ' ἀεὶ λέξειν δοκεῖς; (odgovor:) εἴπερ τί γ' ἔστι τῆς ἀληθείας σθένος. — Οὐκ εἰμὶ δεινὸς λέγειν, εἰ μὴ ἄρα δεινὸν λέγειν καλοῦσι τὸν τἀληθῆ λέγοντα. — Παραπλήσιον οἱ τοιοῦτοι πάσχουσιν, ὥςπερ ἂν (t. j. πάσχοι) εἴ τις ἵππον κτήσαιτο καλὸν κακῶς ἱππεύειν ἐπιστάμενος.

VII. Dopusne rečenice.

Dopusne se rečenice počinju s εἰ καί, ἐὰν καί ako i, §. 480.
ili s καὶ εἰ, καὶ ἐάν (κἄν) i ako (lat. etsi, etiamsi). U vremenima i načinima povode se za pogodbenim rečenicama. Negacija je μή.

Εἰ καὶ βασιλεὺς πέφυκας, ὡς θνητὸς ἄκουσον. — Γελᾷ δ' ὁ μωρός, κἄν τι μὴ γελοῖον ᾖ.

Bilj. 1. Kod οὐδ' εἰ (μηδ' εἰ) pripada negacija glavnoj (i onako negativnoj) rečenici: Οὐ δεῖ διαβολῆς καταφρονεῖν, οὐδ' ἂν (= ἐάν) σφόδρ' ᾖ ψευδής (οὐδέ = οὐ — καί).

Bilj. 2. Ako se ono, što se dopusnom rečenicom kaže, hoće kao zbiljno da istakne (hrv. premda, lat. cum, quamquam), stoji u grčkom jeziku particip s καί ili καίπερ (neg. οὐ); isp. §. 503., 5., B. 1.

VIII. Relativne rečenice.

Relativne se rečenice počinju s relativnim zamjenicama §. 481.
(§. 213., 216.) i prilozima (§. 217.); isp. §. 443.

Eksplikativne t. j. onakove relativne rečenice, kojima §. 482.
se koji pojam glavne rečenice izbliže označuje, mogu imati sve načine samostalnih rečenica:

Πρᾶγμα, ὃ οὐκ ἐγένετο — ὃ οὐ γενήσεται —
ὃ οὐκ ἂν γένοιτο — ὃ οὐκ ἂν ἐγένετο —
ὃ μὴ γένοιτο — ὃ μήποτε ποιῶμεν —
ὃ μὴ ποιεῖτε (ποιήσητε).

Οὐδεὶς ὃ νοεῖς μὲν οἶδεν, ὃ δὲ ποιεῖς βλέπει. — Ἦλθε τὸ ναυτικὸν τὸ τῶν βαρβάρων, ὃ τίς ἰδὼν οὐκ ἂν ἐφοβήθη; — Οἶσθ', ὡς ποίησον; ἀντὶ τῶν εἰρημένων ἴσ' ἀντάκουσον.

Uzročne relativne rečenice imaju načine tvrdnje §. 483.
(obično indikativ; neg. οὐ). Θαυμαστὸν ποιεῖς, ὃς ἡμῖν οὐδὲν δίδως.

Posljedične relativne rečenice imaju načine tvrdnje §. 484.
(obično indikativ futura; neg. οὐ). Παῖδές μοι οὔπω

εἰσίν, οἵ με θεραπεύσουσιν (qui me colant). — Τίς οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρ' ἥξοντα, ἂν ἀμελήσωμεν;

Bilj. Tako i iza izrazâ (isp. 443., B. 1.):

οὐκ ἔστιν (οὐδείς ἐστιν) ὅςτις	nemo est qui,
οὐκ ἔστιν (οὐδείς ἐστιν) ὅςτις οὐ	nemo est quin,
οὐκ ἔστιν ὅπως	fieri non potest ut,
οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ	fieri non potest quin.

Οὐκ ἔστιν οὐδείς, ὅςτις οὐχ αὐτὸν φιλεῖ (nemo est quin amet). — Οὐκ ἔστιν ὅπως ἥβην κτήσει πάλιν αὖθις.

§.485. **Namjerne** relativne rečenice imaju (i iza sporednoga vremena) indikativ futura (neg. μή). Ἡγεμόνα αἰτήσομεν Κῦρον, ὅςτις ἡμᾶς ἀπάξει (koji će nas voditi). — Ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἑλέσθαι, οἳ τοὺς πατρίους νόμους συγγράψουσι, καθ' οὓς πολιτεύσουσιν (conscriberent, viverent). Isp. §. 472.

§.486. **Pogodbene** relativne rečenice t. j. relativne rečenice, u kojima ὅς (ὅςτις) znači: tkogod, kojigod, imaju načine pogodbenih protaza (§. 474. i dalje); negacija je μή.

ὅς (ὅςτις) = εἴ τις   ὃς ἄν (ὅςτις ἄν) = ἐάν τις

1. realni oblik (§. 475.): Ἀνὴρ δίκαιός ἐστιν οὐχ ὁ μὴ ἀδικῶν, ἀλλ' ὅςτις ἀδικεῖν δυνάμενος μὴ βούλεται.

2. eventualni oblik (§. 476.): Ἑψόμεθα, ὅποι ἂν κελεύσῃς ἰέναι. — Νέος δ' ἀπόλλυθ', ὅντιν' ἂν φιλῇ θεός. — Οὗ ἅψαιτο Μίδας, ἐγίγνετο χρυσός.

3. potencijalni oblik (§. 477.): Ἐγὼ μὲν ὀκνοίην ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἃ ἡμῖν Κῦρος δοίη.

4. irealni oblik (§. 478.): Οἱ παῖδες ὑμῶν, ὅσοι ἐνθάδε ἦσαν, ὑπὸ τούτων ἂν ὑβρίζοντο.

Bilj. U indirektnom govoru može iza sporednoga vremena mjesto indikativa ili konjunktiva (s ἄν) stajati optativ (bez ἄν) (§. 489., 2., b.). Εὔξαντο σωτήρια θύσειν, ἔνθα πρῶτον εἰς φιλίαν γῆν ἀφίκοιντο (dir. ἔνθα ἂν ἀφικώμεθα).

IX. Vremenske rečenice.

§.487. Vremenske se rečenice počinju s ovim vremenskim veznicima:

ὅτε, ὁπότε, ἡνίκα, ὡς: kad (cum s ind.);
ἐπεί, ἐπειδή: kad, pošto (cum s konj.);
ἐπεί (ἐπειδή) πρῶτον (τάχιστα): kako, čim (ubi, cum primum);
ἀφ' οὗ, ἐξ οὗ: otkako (ex quo); ἐν ᾧ: dok (dum);
ἕως, ἔστε, μέχρι (οὗ): dok (ne) (dum, quoad);
πρίν: prije negoli (priusquam).

§.488. 1. Ako se vremenskom rečenicom kazuje zbiljni (sadašnji ili prošli) čin, stoji u njoj indikativ (neg. οὐ).

Ἐξ οὗ φίλος εἶναι προςποιεῖται Φίλιππος, ἐκ τούτου ὑμᾶς ἐξηπάτηκεν. — Ἐπειδὴ ἀνεῴχθη τὸ δεσμωτήριον, εἰςήλθομεν.

2. Ako se radnja vremenske rečenice vrši jedamput u budućnosti (futurska radnja) ili ako se ponavlja u sadašnjosti ili u prošlosti (iterativna radnja) te je vremenska rečenica jednaka eventualnoj protazi (§. 476.), stoje u njoj načini eventualne protaze:

a) iza glavnoga vremena konj. s ἄν (neg. μή).

ἄν pristupa k vezniku te čini s njim, ako je moguće, jednu riječ: ὅταν = ὅτε ἄν, ὁπόταν = ὁπότε ἄν, ἐπάν (ἐπήν) = ἐπεὶ ἄν, ἐπειδάν = ἐπειδὴ ἄν.

b) iza sporednoga vremena optativ bez ἄν (neg. μή).

Ἡνίκ' ἄν τις ὑμᾶς ἀδικῇ, ἡμεῖς ὑπὲρ ὑμῶν μαχούμεθα. — Ἐπειδὰν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε.

Μαινόμεθα πάντες, ὅταν ὀργιζώμεθα. — Μὴ ἀνάμενε τὸ πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια, ἔστ' ἂν ἡ χρεία σε ἀναγκάσῃ, ἀλλ' ὅταν μάλιστα εὐπορῇς, τότε μηχανῶ.

Οἱ ὄνοι οἱ ἄγριοι, ἐπεί τις διώκοι, προδραμόντες ἔστασαν, καὶ πάλιν, ἐπεὶ πλησιάζοιεν οἱ ἵπποι, ταὐτὸν ἐποίουν. — Περιεμένομεν ἑκάστοτε, ἕως ἀνοιχθείη τὸ δεσμωτήριον· ἐπειδὴ δ' ἀνοιχθείη, εἰςῇμεν παρὰ τὸν Σωκράτην.

Bilj. 1. Πρίν prije negoli, dok ne slaže se s infinitivom (ak. c. inf.), ako je glavna rečenica pozitivna: Διέβησαν πρὶν τοὺς ἄλλους ἀποκρίνασθαι. — Πολλοὶ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσι πρότερον, πρὶν δῆλοι γίγνεσθαι οἷοι ἦσαν. — Ali: Οὐ πρότερόν γε οἱ

ξύμπαντες Ἀθηναῖοι ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ ἔχοντες τὸν Περικλέα, πρὶν ἐζημίωσαν χρήμασιν. — Μὴ ἀπέλθητε, πρὶν ἂν ἀκούσητε τὸ πρᾶγμα.

Bilj. 2. U indirektnom govoru može iza sporednoga vremena mjesto konjunktiva s ἄν stajati optativ (bez ἄν) (§. 489., 2., b.). Πορεύεσθαι ἐκέλευεν ἡσύχως, ἕως ἄγγελος ἔλθοι.

Neupravni govor.

§. 489. 1. U rečenicama, koje bi u upravnom govoru bile glavne rečenice, upotrebljava se u neupravnom govoru:

a) ako se njima kazuje tvrdnja, verbum finitum s ὅτι ili ὡς (isp. §. 467.) ili infinitiv (ak. c. inf.); n. pr.

Οἱ θεοὶ πάντα ἴσασιν.

Σωκράτης ἡγεῖτο, ὅτι οἱ θεοὶ πάντα ἴσασιν (εἰδεῖεν), ili τοὺς θεοὺς πάντα εἰδέναι.

b) ako se njima kazuje zahtijevanje, infinitiv (ak. c. inf.); n. pr.

Μὴ παραχωρεῖτε (παραχωρήσητε) τῆς τάξεως.

Ἀξιῶ ὑμᾶς μὴ παραχωρεῖν (παραχωρῆσαι) τῆς τάξεως.

2. U rečenicama, koje bi u upravnom govoru bile podložne rečenice,

a) ako je glavni glagol u glavnom vremenu, vremena i načini upravnoga govora ostaju nepromijenjeni;

b) ako je glavni glagol u sporednom vremenu, mjesto indikativa glavnih vremena i konjunktiva (s ἄν ili bez njega) može stajati optativ (bez ἄν) (optativus obliquus; isp. §. 466.).

Bilj. Često neupravni govor, koji se počeo s ὅτι ili ὡς, prelazi u infinitivnu konstrukciju; ili neupravni govor, koji se počeo s ὅτι (ὡς) ili s infinitivom, nastavlja se s optativom u glavnoj rečenici (mjesto inf., kad nema ὅτι); — napokon se često iz neupravnoga govora prelazi u upravni.

Ὑμᾶς πάντας εἰδέναι ἡγοῦμαι, ὅτι ἐγὼ ὀρθῶς λέγω, τοῦτον δὲ σκαιὸν εἶναι. — Ἔλεγον πολλοί, ὅτι παντὸς ἄξια λέγοι Σεύθης· χειμὼν γὰρ εἴη, καὶ οἴκαδε ἀποπλεῖν οὐ δυνατὸν εἴη.

GLAVA XXII.

Infinitiv.

A. O infinitivu uopće.

Infinitiv je glagolska imenica (§. 225., 5.), koja se u gdječem slaže s imenom, a u gdječem s glagolom. §. 490.

S imenom slaže se infinitiv navlastito u tom, što pristupa k njemu član (§. 497.).

S glagolom slaže se infinitiv u tom,

1. što se pobliže označuje prilozima, a ne pridjevima: ἡ καλὴ πρᾶξις, ali τὸ καλῶς πράττειν;

2. što objekt njegov stoji svagda u onom padežu, s kojim se slažu ostali oblici istoga glagola: τὸ ἀσκεῖν τὴν ἀρετήν (ali ἡ ἄσκησις τῆς ἀρετῆς), τὸ χρῆσθαι τοῖς ὅπλοις;

3. što subjekt njegov stoji u akuzativu (a ne u gen. subj.): τὸ τοὺς στρατιώτας χρῆσθαι τοῖς ὅπλοις;

4. što izriče vrste glagolske: λῦσαι, λύσασθαι, λυθῆναι;

5. što izriče način radnje: ἀποθνῄσκειν umirati, ἀποθανεῖν umrijeti, τεθνηκέναι biti mrtav;

6. što se slaže s partikulom ἄν (§. 506.).

B. O subjektu i predikatu kod infinitiva.

1. Ako se subjekt infinitiva razlikuje od subjekta glavne rečenice, stoji u akuzativu; tako i predikativne oznake, ako ih ima **(akuzativ cum infinitivo)**. §. 491.

Σωκράτης ἡγεῖτο θεοὺς πάντα εἰδέναι. — Νόμιζε σαυτῷ τοὺς γονεῖς εἶναι θεούς.

2. Ako se subjekt infinitiva ne razlikuje od subjekta glavne rečenice, ne izriče se napose; predikativne su oznake u nominativu **(nominativ cum infinitivo)**.

Νομίζω νενικηκέναι (puto me vicisse). — Ἔχω τριήρεις ὥστε ἑλεῖν τὸ ἐκείνων πλοῖον. — Δίκαιος εἶναι μᾶλλον ἢ χρηστὸς θέλε.

Bilj. Subjekt se napose izriče samo onda, kad je osobito naglašen, i to u nominativu ili u akuzativu. Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ' ἐκεῖνον στρατηγεῖν. — Κροῖσος ἐνόμιζεν ἑαυτὸν εἶναι πάντων ὀλβιώτατον.

3. Ako je subjekt infinitiva neodređen (τινά, ἀνθρώπους), ne izriče se; predikativne su oznake u akuzativu.

Πρέπει σώφρονα εἶναι decet sanum esse (isp. treba razboritu biti). — Αἱρετώτερόν ἐστι μαχομένους ἀποθνήσκειν ἢ φεύγοντας σῴζεσθαι.

4. Ako je subjekt infinitiva u padežu, koji zavisi o glavnom glagolu, predikativne su oznake ili u istom padežu (gen., dat.) ili u akuzativu. Ἔξεστιν ὑμῖν εὐδαίμοσι γενέσθαι (isp. licuit esse otioso Themistocli). — Κῦρος παραγγέλλει τῷ τε Κλεάρχῳ λαβόντι ἥκειν ὅσον ἦν αὐτῷ στράτευμα· καὶ Ξενίᾳ τῷ Ἀρκάδι ἥκειν παραγγέλλει λαβόντα τοὺς ἄλλους.

C. Kako se upotrebljava infinitiv.

§.492. Kao **subjekt** upotrebljava se infinitiv (ak. c. inf.) kod bezličnih glagola i izraza:

δεῖ, χρή, προσήκει, συμβαίνει, δοκεῖ, ἔξεστιν;
ἄξιον, δίκαιον, καλόν, δυνατόν, οἷόν τέ ἐστιν;
ὥρα, καιρός, νόμος, ἀνάγκη ἐστίν.

Ἔδοξε τῷ δήμῳ πρέσβεις ἀποστεῖλαι. — Μοχθεῖν ἀνάγκη τοὺς θέλοντας εὐτυχεῖν.

Bilj. 1. Kod δεῖ i χρή subjekt je infinitiva svagda u akuzativu, kod ostalih izraza sad u dativu sad u akuzativu.

Bilj. 2. Mjesto bezličnoga izraza često ima lični; n. pr. δοκῶ videor, ἄξιος, δίκαιός εἰμι.

§.493. Kao **objekt** upotrebljava se infinitiv (ak. c. inf.):

1. kod glagolâ sentiendi i dicendi.

Φίλους ἔχων νόμιζε θησαυροὺς ἔχειν. — Πάντες ὁμολογοῦσι τὴν ὁμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι.

Bilj. Mjesto infinitiva može stajati i rečenica s ὅτι, ὡς (§. 467.) ili particip (§. 502.) — O negaciji vidi §. 500., 2., c.

2. kod glagola, koji znače: htjeti, zahtijevati, dopuštati — ne htjeti, priječiti.

Ἀεί τι βούλου χρήσιμον προσμανθάνειν. — Ἐδεῖτο Μανδάνης ὁ Ἀστυάγης καταλιπεῖν τὸν Κῦρον. — Αἰσχύνεται δὲ τἀγάθ' ἀσκήσας ἀνὴρ κακὸς κεκλῆσθαι πᾶς τις. — Τί τοὺς θανόντας οὐκ ἐᾷς τεθνηκέναι;

3. kod glagola, koji znače: moći — činiti:

Δίκαιος ἀδικεῖν οὐκ ἐπίσταται τρόπος. — Κοινοὶ κίνδυνοι ποιοῦσιν ὁμονοεῖν τοὺς συμμάχους. — Φιλεῖ γὰρ ἄνδρας πόλεμος ἀγρεύειν νέους.

Infinitivom se pobliže označuju **relativni pridjevi**, koji §.494. znače: sposoban, vrijedan, lak, ugodan (ili protivno); n. pr. ῥᾴδιος, χαλεπὸς εὑρεῖν facilis, difficilis inventu, ἄξιος ἐπαινέσαι dignus qui laudetur, στυγνὸς ὁρᾶν horribilis adspectu; ἱκανοὶ τὰς ἀκροπόλεις φυλάττειν dovoljni da čuvaju; οἷός τέ εἰμι sposoban sam, mogu (§. 473., B. 4.).

Θεμιστοκλῆς ἱκανώτατος εἰπεῖν καὶ γνῶναι καὶ πρᾶξαι. — Ῥᾴδια πάντα θεῷ τελέσαι καὶ ἀνήνυτον οὐδέν. — Ἡδὺ ὕδωρ πιεῖν διψῶντι.

Infinitiv pokazuje **svrhu** kod glagola, koji znače: davati, primati — birati, određivati (lat. gerundiv ili ad s gerundom). §.495.

Ἀντίγονος τὸ Εὐμένους σῶμα τοῖς συγγενέσιν ἔδωκε θάψαι (tradidit sepeliendum). — Δεῖ τοὺς ἄρχειν αἱρεθέντας ἀμελεῖν τῶν ἰδίων.

Apsolutno dolazi infinitiv u izrazima: §.496.

ὡς (ἔπος) εἰπεῖν tako reći (rekavši),
ὡς συνελόντι (§. 412., 4.) εἰπεῖν ukratko reći (rekavši),
ὡς ἐμοὶ δοκεῖν kako se meni čini,
ὀλίγου (μικροῦ) δεῖν gotovo,
τὸ νῦν εἶναι zasada,
τὸ ἐπ' ἐμοὶ εἶναι što se mene tiče,
ἑκὼν εἶναι dragovoljno.

Ἀληθές γε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν εἰρήκασιν. — Ἑκὼν εἶναι οὐδὲν ψεύσομαι.

*

D. Infinitiv sa članom.

§.497. Infinitiv sa članom postaje supstantiv te se može sklanjati, ali ne gubi glagolske naravi.

Ako je infinitiv subjekt ili akuzativ objekta, *može* k njemu pristupiti član, ako li je genitiv ili dativ objekta ili ako zavisi o prijedlogu, *mora* pred njim stajati član.

Τὰ πολλὰ τολμᾶν πόλλ' ἁμαρτάνειν ποιεῖ. — Νέοις τὸ σιγᾶν κρεῖττόν ἐστι τοῦ λαλεῖν. — Νίκησον ὀργὴν τῷ λογίζεσθαι καλῶς. — Σωκράτης ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῷ εὐθύμως ζῆν.

Ἀντὶ τοῦ mjesto da, πρὸς τῷ osim što,
διὰ τό zato što, πρὸς τό zato da,
ἐπὶ τῷ pod uvjet da, ἐπὶ τό zato da.

GLAVA XXIII.

Particip.

A. O participu uopće.

§.498. Particip je *glagolski pridjev* (§. 225., 5.), koji se u gdječem slaže s imenom, a u gdječem s glagolom.

S imenom slaže se particip u tom, što se sklanja kao pridjev i što knjemu pristupa član.

S glagolom slaže se particip u tom,

1. što se pobliže označuje *prilozima*, a ne pridjevima: ὁ καλῶς πράττων.

2. što *objekt* njegov stoji svagda u onom padežu, s kojim se slažu ostali oblici istoga glagola: ὁ ἀσκῶν τὴν ἀρετήν, ὁ χρώμενος τοῖς ὅπλοις;

3. što izriče *vrste glagolske*: λύσας, λυσάμενος, λυθείς;

4. što izriče *način radnje*: ἀποθνῄσκων umirući, ἀποθανών umrvši, τεθνηκώς umr'o:

5. što se slaže s partikulom ἄν (§. 506.).

Particip se upotrebljava *atributivno*, *predikativno*, *adverbijalno* i *apsolutno*.

Bilješka. Atributivni particip ima *atributivan*, a predikativni, adverbijalni i apsolutni ima *predikativan položaj* (§. 375., 376.).

B. Atributivni particip.

1. Atributivni particip ima vrijednost atributivnoga §.499.
pridjeva ili relativne rečenice.

Ὁ παρὼν καιρός sadašnja zgoda, οἱ νῦν ὄντες ἄνθρωποι, αἱ καλούμεναι Αἰόλου νῆσοι otoci, koji se Eolovi zovu (tako zvani Eolovi otoci).

2. Particip sa članom postaje *supstantiv*. Član je:

a) ili *individualan* (§. 371.): ὁ γραψάμενος τὸν Σωκράτη, ὁ οὐ πιστεύων is qui non credit;

b) ili *generički* (§. 372.): ὁ βουλόμενος tkogod hoće, ὁ τυχών tko se god nađe, ὁ μὴ πιστεύων si quis non credit.

Ὁ μηδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου.

C. Predikativni particip.

Predikativnim se participom dopunja nepotpuni smisao §.500.
glagolskoga predikata. Takav se particip može protezati:

1. na *subjekt*, n. pr. παύσασθε ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευόμενοι prestanite uvijek o istom raspravljati; isp. Ona ide gorom *pjevajući*, a ulazi u dvor *igrajući*; ili

2. na *objekt*, n. pr. ὁ πόλεμος ἔπαυσε τοὺς Ἀθηναίους ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευομένους rat zapriječi A., da uvijek o istom ne raspravljaju; isp. Naći ćete dijete *povito*, gdje leži u jaslima.

1. Predikativni se particip proteže na **subjekt:**

a) kod glagolâ εἰμί (ὑπάρχω) i ἔχω za opisivanje pro- §.501.
stoga finitnoga glagola: δεδρακώς εἰμι *učinio sam*, θαυμάσας ἔχω začudio sam se = čudim se (isp. §. 291., 2.).

Ἦσαν ἀπιστοῦντές τινες Φιλίππῳ καὶ νοῦν ἔχοντες. — Δεῖ ἐθέλοντας ὑπάρχειν τὰ προσήκοντα ποιεῖν (treba da budete voljni činiti ono, što je potrebno).

b) kod nekih kopulativnih glagola, mjesto kojih se u hrvatskom jeziku upotrebljavaju adverbi, a grčki se particip zamjenjuje hrvatskim finitnim glagolom. Takovi su n. pr. ovi glagoli:

τυγχάνω upravo, slučajno, λανθάνω potajno,
διάγω, διατελῶ, διαγίγνομαι neprestano,
δῆλος, φανερός εἰμι, φαίνομαι očito,
φθάνω prije, οἴχομαι odavde itd.

Ἑπτὰ ἡμέρας πάσας μαχόμενοι διετέλεσαν (borili su se neprestano). — Κῦρος πάντων τῶν ἡλίκων διαφέρων ἐφαίνετο. — Οἱ Ἕλληνες φθάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενόμενοι τοὺς πολεμίους. — Ὤιχετο ἀποπλέων.

Bilj. Φαίνομαι s inf. znači: videor. Φαίνομαι εἶναι ἀναίτιος videor esse innocens; ali φαίνομαι ὢν ἀναίτιος apparet me esse innocentem.

c) kod glagola, koji znače: počinjati — prestajati, podnositi — sustajati:

ἄρχομαι počinjem, παύομαι, λήγω prestajem,
ἀνέχομαι podnosim, ἀπαγορεύω, κάμνω sustajem.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐπαύσαντο τὰς πόλεις κακῶς ποιοῦντες. — Ἀνέχου πάσχων· δρῶν γὰρ ἔχαιρες. — Μὴ κάμῃς φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν.

Bilj. 1. Ἄρχω λέγων govorim prvi, ἄρχομαι λέγων počinjem govoriti (protivno je: nastavljam, prestajem), ἄρχομαι λέγειν počinjem govoriti (protivno je: počinjem raditi nešto drugo).

Bilj. 2. Παύω τινὰ ποιοῦντα činim, da tko prestaje, zaustavljam koga. Ἀγαμέμνων τοὺς βαρβάρους ἔπαυσεν ὑβρίζοντας. (Isp. §. 500., 2.).

d) kod glagola, koji znače: dobro činiti — krivo činiti, prestizati, zaostajati:

εὖ, καλῶς ποιῶ činim dobro, ἀδικῶ činim krivo, griješim
χαρίζομαί τινι, χάριν φέρω τινί radim komu po volji,
νικῶ, κρατῶ prestižem, ἡττῶμαι, λείπομαι zaostajem.

Ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς ἡ πόλις νομίζει θεούς, οὐ νομίζων. — Πάντας πειρῶ νικᾶν εὖ ποιῶν· ἐὰν γὰρ τοὺς φίλους κρατῇς εὖ ποιῶν, οὐ μή σοι δύνωνται ἀντέχειν οἱ πολέμιοι. — Οὐδενὸς λειψόμεθα ὠφελοῦντες τοὺς φίλους.

e) kod glagola, koji pokazuju duševno raspoloženje; n. pr.

χαίρω, ἥδομαι radujem se, ἄχθομαι, ἀγανακτῶ ljutim se, αἰσχύνομαι stidim se, μεταμέλομαι, μεταμέλει μοι kajem se.

Τιμώμενοι σύμπαντες ἥδονται βροτοί. — Οὐκ αἰσχυνεῖται ἡ Ἀθηναίων πόλις παρὰ βαρβάρου καὶ ξένου τὰ συμφέροντα ἐκμανθάνοντες. — Ἀθηναῖοι τοὺς δεσμώτας μετεμέλοντο ἀποδεδωκότες τοῖς Λακεδαιμονίοις.

Bilj. Αἰσχύνομαι ποιῶν τι stidim se, što radim nešto, αἰσχύνομαι ποιεῖν τι stid me je raditi nešto (te ne radim).

§.502. 2. Predikativni se particip proteže na **subjekt** (ako je glagol pasivan) ili na **objekt** (ako je glagol aktivan):

a) kod glagola, koji znače tjelesno ili duševno osjećanje; n. pr.

ὁρῶ, περιορῶ (dopuštam), ἀκούω, αἰσθάνομαι, καταλαμβάνω, οἶδα, ἐπίσταμαι, μέμνημαι, γιγνώσκω, εὑρίσκω i sl.

Ὁρῶ γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν εἴδωλ' ὅσοιπερ ζῶμεν ἢ κούφην σκιάν. — Οὓς ἂν γνῶσι τούτων τι ἀδικοῦντας, τιμωροῦνται. — Ὁ θεὸς τὰ μέγιστα μὲν πράττων ὁρᾶται, τάδε δὲ οἰκονομῶν ἀόρατος ἡμῖν ἐστιν. Isp. Catonem vidi sedentem. Socratem audio dicentem. — Naći ćete dijete povito.

b) kod glagola, koji su causativa glagolima pod a); n. pr.

δείκνυμι, δηλόω, (ἀπο)φαίνω,
ἀγγέλλω, (ἐξ)ελέγχω.

Τοῦτο τὸ γράμμα δηλοῖ ψευδῆ τὴν διαθήκην οὖσαν. — Πάνθ' ἕνεκα ἑαυτοῦ ποιῶν Φίλιππος ἐξελήλεγκται.

Bilj. 1. Kod takih glagola može stajati i rečenica s ὅτι (ὡς) (§. 467.) ili inf. (§. 493., 1., B.).

Bilj. 2. Ako predikativni particip i glavni glagol imaju isti subjekt, onda se subjekt ne izriče, a particip stoji u padežu subjekta: ἴσθι ἀνόητος ὢν znaj, da si lud.

Bilj. 3. Kod σύνοιδα ἐμαυτῷ svijestan (svjedok) sam, stoji particip ili u nominativu ili u dativu: συνίσασιν ἑαυτοῖς πολλὰ ἀδικήσαντες ili ἀδικήσασιν svijesni su, da su mnogo sagriješili.

Bilj. 4. Ἀκούω (αἰσθάνομαι, πυνθάνομαι) konstruira se na tri načina:

s gen. i part.: čujem (slušam) (s ā m) nekoga (nešto), gdje — (§. 402., 1., c.);
s ak. i part.; čujem (od nekoga), da —;
s ak. c. inf.: čujem (glasa se), da —.

Ἤκουσα Σωκράτους διαλεγομένου audivi Socratem disputantem, čuh S., gdje je raspravljao. — Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα; — Ἀκούω Ῥοδίους παρεῖναι.

Bilj. 5. Osim napomenutih već glagola upotrebljava se particip ili infinitiv s različnim značenjem još i kod ovih glagola:

γιγνώσκω s part.: vidim, znam (da nešto jest),
s inf.: odlučujem (nešto raditi);
ἐπίσταμαι, οἶδα, μανθάνω } s part.: razumijem, znam, učim se (da nešto jest),
s inf.: razumijem, znam, učim se (nešto raditi);
μέμνημαι s part.: imam na umu (da nešto jest),
s inf.: imam na umu (nešto raditi);
ὅτε s ind.: memini cum, sjećam se (kad —).

D. Adverbijalni particip.

§. 503. Adverbijalni particip zastupa adverbijalne rečenice, i to temporalne, kauzalne, finalne, hipotetičke i koncesivne, kojih se subjekt nahodi u glavnoj rečenici. Taj particip stoji dakle:

1. **temporalno**: Ὁ Ξενοφῶν ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν ἀνακοινοῦται Σωκράτει. — Καὶ ζῶν ὁ φαῦλος καὶ θανὼν κολάζεται.

Bilj. Da bi se participu vremensko značenje oštrije istaklo, pristupaju k njemu prilozi: ἅμα zajedno, αὐτίκα, εὐθύς odmah, μεταξύ usred itd., a ka glavnomu glagolu: εἶτα, ἔπειτα zatim, τότε onda. Ἐμάχοντο ἅμα πορευόμενοι dok su putovali. — Ἐξανέστησαν μεταξὺ δειπνοῦντες usred gozbe. — Πάντα ἀκροασάμενοι τότε ἤδη κρίνατε.

2. **kauzalno**: Ὦ Ζεῦ, τί ποθ' ἡμῖν δοὺς χρόνον τοῦ ζῆν βραχὺν πλέκειν ἀλύπως τοῦτον ἡμᾶς οὐκ ἐᾷς;

Bilj. K takomu participu pristupaju riječi:
ἅτε (οἷον, οἷα δή) (kod objektivnoga uzroka): budući da, jer;
ὡς (ὥςπερ) (kod subjektivnoga uzroka): kao da.
Ἐπαιάνιζον ἅτε νικήσαντες quoniam vicerant; ἐπαιάνιζον ὡς νικήσαντες quod vicissent.

3. **finalno**, samo part. fut., često s ὡς (neg. μή); Ἀρταξέρξης συλλαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν.

4. **hipotetički** (neg. μή, §. 509., 2., b.): Δίκαια δράσας συμμάχους ἕξεις θεούς. — Οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμὼν εὐδαιμονεῖν.

5. **koncesivno** (neg. οὐ): Πολλοὶ μὲν ὄντες εὐγενεῖς εἰσιν κακοί. — Ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων.

Bilj. 1. K takomu participu pristupaju riječi καί (etiam), καίπερ (quamvis), a ka glavnomu glagolu: ὅμως (tamen). Καίπερ οὐδὲν ἀδικοῦντες ἀπέθανον. — Σὺν σοὶ ὅμως καὶ ἐν τῇ πολεμίᾳ ὄντες θαρροῦμεν.

Bilj. 2. Radnja izrečena adverbijalnim participom prezenta vrši se obično u isto vrijeme s radnjom glavne rečenice, a radnja izrečena participom aorista vrši se obično prije radnje u glavnoj rečenici. Καὶ ζῶν ὁ φαῦλος καὶ θανὼν κολάζεται i živući i umrvši t. j. dok živi i kad umre.

E. Apsolutni particip.

1. Poput latinskoga ablativa apsolutnoga za- §. 504.
stupa grčki **genitiv apsolutni** adverbijalne rečenice, i to temporalne, kauzalne, finalne, hipotetičke i koncesivne, kojih se subjekt ne nahodi u glavnoj rečenici.

Κῦρος ἀνέβη ἐπὶ τὰ ὄρη οὐδενὸς κωλύοντος nullo impediente. — Εἰς φυγὴν ἐτράποντο ἅτε πολλῶν ὄντων τῶν πολεμίων. — Παρήγγειλεν αὐτοῖς παρασκευάζεσθαι ὡς μάχης ἐσομένης. — Θεοῦ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει φθόνος, καὶ μὴ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει πόνος.

Bilj. Grčki se genitiv apsolutni razlikuje od latinskoga ablativa apsolutnoga u ovom:

a) subjekt se često izostavlja, ako se iz saveza lako razumijeva: οὕτως ἐχόντων quae cum ita sint;

b) particip se ne može zamijeniti samom imenicom ili pridjevom (isp. Cicerone consule, Hannibale vivo), nego mora pristupiti ὤν; dakle: Pericle duce — Περικλέους ἡγεμόνος ὄντος. — Ἑκών i ἄκων drže se za participe: ἐμοῦ οὐχ ἑκόντος me invito;

c) apsolutni je genitiv u grčkom jeziku rjeđi nego abl. aps. u latinskom, gdje se zato, što nema aktivnoga participa za prošlost, aktivna rečenica često mora pretvoriti u pasivnu. Isp. Κῦρος τὸν Κροῖσον νικήσας κατεστρέψατο τοὺς Λυδούς C. Croeso victo Lydos in suam dicionem subegit.

2. **Apsolutni** se **akuzativ** nahodi (često s ὡς, ὥςπερ) od §. 505.
bezličnih izraza:

δέον, προςῆκον budući da (premda) treba (je trebalo),
ἐξόν, παρόν budući da (premda) je moguće (bilo),
δόξαν, δεδογμένον budući da (ako, premda) je odlučeno (bilo),
ἄδηλον, αἰσχρὸν ὄν budući da (ako, premda) je nepoznato ružno (bilo).

Οὐδεὶς ἐξὸν εἰρήνην ἄγειν πόλεμον αἱρήσεται. — Παρήγγειλεν αὐτοῖς παρασκευάζεσθαι ὡς αὐτίκα δεῆσον μάχεσθαι. — Οἱ Συρακούσιοι παρεκελεύοντο κραυγῇ οὐκ ὀλίγῃ χρώμενοι, ἀδύνατον ὂν ἐν νυκτὶ ἄλλῳ τῳ σημῆναι.

Infinitiv i particip s ἄν

§.506. Ἄν stoji kod infinitiva i participa, ako zamjenjuju rečenicu, u kojoj bi bio optativ s ἄν ili preterit s ἄν (dakle ako imaju potencijalno ili irealno značenje).

Δοκεῖτέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου βουλεύσασθαι (βουλεύσαισθε ἄν), εἰ τὸν τόπον τῆς χώρας πρὸς ἣν πολεμεῖτε ἐνθυμηθείητε. — Εὑρίσκω ταύτην ἂν μόνην γενομένην (γένοιτο ἄν) τῶν μελλόντων κινδύνων ἀποτροπήν. — Ἆρ' ἄν με οἴεσθε τοσάδε ἔτη διαγενέσθαι (ἆρ' ἂν διεγενόμην), εἰ ἔπραττον τὰ δημόσια; — Σωκράτης ῥᾳδίως ἂν ἀφεθεὶς ὑπὸ τῶν δικαστῶν, εἰ καὶ μετρίως αὐτοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἐκολάκευσε, προείλετο μᾶλλον τοῖς νόμοις ἐμμένων ἀποθανεῖν ἢ παρανομῶν ζῆν (= ὃς ῥᾳδίως ἂν ἀφείθη).

Glagolski pridjevi.

§.507. 1. Glagolski pridjev na -τός, -τή, -τόν pokazuje, da je radnja, koju glagol znači, ili

a) izvršena: λυτός odriješen (solutus); ili

b) izvršljiva (moguća): λυτός odrješljiv.

2. Glagolski pridjev na -τέος, -τέα, -τέον pokazuje, da je radnja, koju glagol znači, potrebna (lat. gerundiv): λυτέος solvendus, a konstruira se ili

a) lično, ako se naglašuje subjekt: ὁ πατήρ σοι τιμητέος ἐστίν pater tibi venerandus est; ili

b) bezlično, ako se naglašuje radnja; u tom je slučaju glagolski pridjev u srednjem rodu sing. (kadšto i plur. §. 366.): νέοις ζηλωτέον τοὺς γέροντας.

Lice, koje vrši radnju, stoji u jednom i drugom slučaju u dativu (§. 412., 5.).

Οἱ σύμμαχοι ἐθέλοντες εὖ ποιητέοι. — Τῷ ἀδικοῦντι δοτέον δίκην. — Οὐδενὶ τρόπῳ φαμὲν ἑκόντας ἀδικητέον εἶναι.

Bilj. Glagolski pridjev pripada i aktivu i mediju; πειστέον 1. treba nagovarati (πείθειν); 2. treba slušati (πείθεσθαι).

GLAVA XXIV.

Negacije.

Negacije οὐ i μή razlikuju se tako, da οὐ nešto poriče (objektivno), a μή nešto odbija (subjektivno). §.508.

Kao οὐ i μή, tako se razlikuju i οὐδείς i μηδείς, οὔτε i μήτε, οὔποτε i μήποτε itd.

1. Οὐ se upotrebljava u rečenicama, kojima se izriče tvrdnja, — dakle u samostalnim i podložnim izričnim, uzročnim i upitnim rečenicama pa u onim relativnim i temporalnim rečenicama, koje nemaju pogodbena smisla (§. 486.; 488., 2.), §.509.

Ἀνὴρ ἄριστος οὐκ ἂν εἴη δυσγενής. — Ἐρωτᾷς, εἰ οὐ καλή μοι δοκεῖ εἶναι ἡ ῥητορική. — Ἐπειδὴ οὐκ ἂν ἄλλως κρατήσαιμεν, νυνί φημι δεῖν προσέχειν τὸν νοῦν. — Ὅσ' ἂν οὐδὲ καταρώμενος εὕρε τις αὐτοῖς, τοσαῦτα πεπόνθασι κακά.

Bilj. Pamti: μόνον οὐ, μόνον οὐχί tantum non, gotovo.

2. Μή se upotrebljava:

a) u rečenicama, kojima se izriče zahtijevanje, — dakle u samostalnim i podložnim zapovjednim, željnim, namjernim rečenicama i u rečenicama bojazni pa u dubitativnim pitanjima.

Ἐγὼ θρασὺς καὶ ἀναιδὴς οὔτ' εἰμὶ μήτε γενοίμην. — Μὴ φθόνει τοῖς εὐτυχοῦσι, μὴ δοκῇς εἶναι κακός. — Πότερον βίαν φῶμεν ἢ μὴ φῶμεν εἶναι; — Δέδοικα μὴ ἐπιλαθώμεθα τῆς οἴκαδε ὁδοῦ.

b) u pogodbenim rečenicama [i u relativnim i temporalnim rečenicama s pogodbenim smislom (§. 486.; 488., 2.), pa kod participa, koji zastupa pogodbenu rečenicu (§. 503., 4.)].

Οὐκ ἂν Ἀγαμέμνων τοσοῦτον ἐκράτει, εἰ μή τι καὶ ναυτικὸν εἶχεν. — Ἃ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἴομαι εἰδέναι. — Ὁπότε

τις μὴ προςέχοι τὸν νοῦν, ἐνουθέτει αὐτόν. — Ὁ μηδὲν εἰδὼς οὐδὲν ἐξαμαρτάνει. — Tako i: Τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λήθει θεούς.

c) kod infinitiva, kod kojega samo iza izraza, koji znače čisto izricanje, obično stoji οὐ (§. 493., 1.).

Τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀντιδιδόναι αἰσχρόν. — Πέπεισμαι ἑκὼν εἶναι μηδένα ἀδικεῖν. — Ali: Τολμῶσι λέγειν οὐδεμίαν μάχην γεγονέναι.

Bilj. 1. Pamtiti treba: οὔ φημι nego, οὐκ ἐῶ veto, οὐκ ἐθέλω nolo.

Bilj. 2. Iza negativnih glagola, koji znače poricati, sumnjati, ima u podložnoj rečenici opet οὐ: Οὐκ ἂν ἀρνηθεῖεν ἔνιοι, ὡς οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι ne bi porekli, da su takovi (tvrdeći, da nijesu takovi).

Bilj. 3. Iza glagola, koji znače: smetati, zabranjivati, uzdržavati se, braniti se, poricati itd., pristupa k infinitivu μή, ako su negativni, μὴ οὐ: Ὁ φόβος τὸν νοῦν ἀπείργει μὴ λέγειν ἃ βούλεται ne da kazati (smeta mu te ne kaže). — Οὐκ ἠρνοῦντο μὴ οὐ πεπτωκέναι.

§. 510. Ako iza negacije ima složena negacija iste vrste, poricanje se ne ukida, nego potkrepljuje; ako li ima prosta negacija, poricanje se ukida.

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν κρεῖττον ἢ νόμοι πόλει ništa nije bolje nego zakoni. — Οὐδεὶς οὐκ ἀποθανεῖται svatko će umrijeti (nitko ne će ostati bez smrti). — Οὐδεὶς πώποτε Σωκράτους οὐδὲν ἀσεβὲς οὐδὲ ἀνόσιον οὔτε πράττοντος εἶδεν οὔτε λέγοντος ἤκουσεν. — Οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδικῶν τίσιν οὐκ ἀποτίσει.

§. 511. Negacije οὐ i μή sastavljaju se u ovim slučajevima:

1. οὐ μή s konjunktivom (aor.) ili s indikativom futura pokazuje potkrijepljeno poricanje za budućnost: doista ne (§. 471., B. 1., c.). Ἕως ἂν ἐμπνέω, οὐ μὴ παύσωμαι φιλοσοφῶν. — Τοὺς πονηροὺς οὐ μήποτε βελτίους ποιήσετε.

2. μὴ οὐ s konj. (ili opt.) iza izrazâ bojazni = ne non: da ne (ću) (§. 471.). Οὐ τοῦτο δέδοικα, μὴ οὐκ ἔχω, ὅ τι δῶ ἑκάστῳ τῶν φίλων, ἀλλὰ μὴ οὐκ ἔχω ἱκανοὺς οἷς δῶ.

3. μὴ οὐ s infinitivom, ako je glavni glagol negativan ili ima bar negativan smisao. Οὐχ ὅσιον ἔμοιγε εἶναι

φαίνεται τὸ μὴ οὐ βοηθεῖν. — Αἰσχρὸν μὴ οὐ παντὶ τρόπῳ προθυμεῖσθαι.

Bilj. Isporedi §. 509., Bilj. 3.

GLAVA XXV.

Partikule.

One partikule, kojima se vežu rečenice ili članovi rečenica, zovu se veznici (coniunctiones), a dijele se na priredne (coordinantes) i podredne (subordinantes). §. 512.

Po mjestu razlikuju se prepozitivne partikule, koje se svagda u rečenici nahode na prvom mjestu, i postpozitivne, koje se svagda u rečenici nahode bar iza jedne riječi.

A. Priredni veznici.

I. Spojni veznici (c. copulativae). §. 513.

1. καί (et, etiam): i, također; (da)pače; kod kompt. još.

Kod nabrajanja veže καί sve članove (polysyndeton): (καὶ) στρατηγοὶ καὶ ταξίαρχοι καὶ λοχαγοί;

καί — καί i — i;

καί iza izrazâ jednakosti znači: kao; ὅμοιος, ὁμοίως, ὁ αὐτὸς καί: similis, similiter, idem ac;

καί — δέ a — i;

καὶ δὴ καί pa — i;

ἄλλως τε καί osobito;

ἤδη — καί već — a evo, iam — cum (cum inversum);

οὔπω — καί još ne — a evo, nondum — cum;

οὐ μόνον — ἀλλὰ καὶ ne samo — nego (već) i.

2. τέ (enkl., postpoz. lat. que): i; u prozi veže

τέ — τέ i — i obično rečenice, a

τέ — καί ne samo — nego (već) i — veže i pojedine pojmove.

3. οὐδέ (μηδέ): a) i (a) ne, ni(ti) (neque) iza negativnoga člana (iza pozitivnoga člana *i (a) ne* znači καί οὐ); — b) ni (ne quidem);

οὐδ' ὥς §. 217.; οὐδ' εἰ 480., B. 1.;
οὐδέ — οὐδέ ni — niti.
4. οὔτε — οὔτε (μήτε — μήτε): ni(ti) — ni(ti) (neque — neque);
οὔτε (μήτε) — τέ: ne samo ne — nego (već) i (neque — et).

II. Rastavni veznici (c. disiunctivae).

§.514. 1. ἤ: a) ili (aut, vel; an §. 520.), ἤ — ἤ ili — ili; b) nego (li) (quam) iza komparativâ i komparativnih pridjeva (ἄλλος, ἕτερος, ἐναντίος).
ἀλλ' ἤ iza negacije: osim; ἢ ὥςτε s inf. §. 473., B. 2., b.
Bilj. Iza πλέον (πλεῖν), ἔλαττον, μεῖον može se ἤ izostaviti kod brojeva: ἔτη γεγονὼς πλείω ἑβδομήκοντα (plus septuaginta annos natus).
2. εἴτε — εἴτε: bilo (da) — bilo (da) (sive — sive).
Bilj. O εἴτε — εἴτε u indirektnom disj. pitanju (da li — ili) v. §. 469.

III. Suprotni veznici (c. adversativae).

§.515. 1. ἀλλά: ali, no; (iza negacije) nego, već (at, sed); — kod poziva i u odgovoru: tä (ἀλλ' ἕπεσθε);
εἰ μή — ἀλλά γε ako ne — a ono (si non — at tamen);
οὐ μὴν ἀλλά ali (pa) ipak (verum tamen).
2. δέ (postpoz.): a, pak (autem), često *i*;
Μᾶλλον δέ ili bolje (vel potius). — *A ne* ne znači οὐ δέ, nego ἀλλ' οὐ ili οὐ μέντοι. — O οὐδέ v. §. 513., 3. — Μέν — δέ §. 519., 7.
3. αὖ (postpoz.): opet.
4. μήν, μέν-τοι (postpoz.): ali, ipak (vero) (isp. §. 519., 6.);
ἀλλὰ μήν: at vero,
καὶ μήν: et vero,
οὐ μὴν ἀλλά: ali (pa) ipak (isp. 1.).
5. καίτοι: pa ipak.
6. ὅμως: ipak (tamen) (isp. §. 503., 5., B. 1.).
7. ἀτάρ (hom. αὐτάρ): ali.

IV. Zaključni veznici (c. conclusivae).

§.516. 1. ἄρα (postpoz.): dakle;
εἰ ἄρα, ἐὰν ἄρα: ako (da li) doista;
εἰ μὴ ἄρα: nisi forte, nisi vero (isp. §. 479., 3., d.).

2. οὖν (postpoz.): dakle (igitur);
οὔκουν (potkrijepljeno οὐκ): dakle ne (non igitur);
οὐκοῦν (potkrijepljeno οὖν): dakle (igitur), u pitanju: dakle ne? (nonne igitur)?
Bilj. O οὖν s relativima isp. §. 218.
3. νύν (enkl., postpoz.): dakle (ili se ne prevodi);
τοίνυν (postpoz.): po tom, dakle.
4. τοίγαρ: zato, dakle;
τοιγάρτοι, τοιγαροῦν baš zato.
5. δή (postpoz.): tä, dakle (isp. §. 519., 3.).

V. Uzročni veznici (c. causales).

γάρ (postpoz.): jer (enim), tä: §.517.
u pitanju: τίς γάρ; tä tko? (quisnam?); πῶς γὰρ οὔ; tä kako ne?
ἀλλὰ γάρ: ali dakako (at enim);
εἰ γάρ, εἴθε γάρ: utinam (isp. §. 461., 3.; 464., 1.);
ἦ γάρ ili οὐ γάρ; zar ne?
καὶ γάρ: jer i (etenim, nam etiam).

B. Podredni veznici.

1. izrični (deklarativni): ὅτι, ὡς: da; §.518.
2. vremenski (temporalni): ὅτε, ὁπότε, ἡνίκα, ὡς: kad (cum s ind.); ἐπεί, ἐπειδή: kad, pošto (cum s konj.); ἐπεί (ἐπειδή) πρῶτον (τάχιστα): kako, čim (ubi, cum primum); ἀφ' οὗ, ἐξ οὗ: otkako (ex quo); ἐν ᾧ: dok (dum); ἕως, ἔστε, μέχρι (οὗ): dok (ne) (dum, quoad); πρίν: prije negoli (priusquam);
3. namjerni (finalni): ἵνα, ὡς, ὅπως: da (ut); μή: da ne (ne);
4. posljedični (konsekutivni): ὥςτε, (ὡς): tako te, da (ut);
5. uzročni (kauzalni): ὅτι, ὡς: jer, što (quod); διότι: zato što; ἐπεί: budući da, kad (cum); ἐπειδή: kad već (quoniam);
6. pogodbeni (hipotetički): εἰ: ako, da, kad (si);
7. dopusni (koncesivni): εἰ καί: ako i; καὶ εἰ i ako.

Uznosne partikule.

§. 519. 1. γέ (enkl. i postpoz.): dajbudi, bar; upravo, baš;

ἔγωγε, ἐμοῦγε §. 207., B.; ὅς γε §. 443., B. 3.
ἐπείγε kad evo; ἀλλά γε a ono dajbudi;
γοῦν (= γὲ οὖν, postpoz.): dajbudi, dakako (certe).

2. πέρ (enkl., postpoz.; od περί): upravo, baš;

ὅςπερ §. 443., B., 3.; ἐπείπερ kad upravo;
ὥςπερ upravo kao, kao; ὅτεπερ kad upravo; εἴπερ §. 479., 3., c.

3. δή (postpoz.): već (iam), upravo, baš, dakako, dakle (§. 516., 5.);

νῦν δή upravo sada; δῆλον δή tä očito je; λέγε δή tä reci.

Bilj. δήπου (slabije od δή) valjada (često ironički); δῆτα (postpoz., jače od δή) dakako (οὐ δῆτα nipošto, τί δῆτα što to?); δῆθεν očevidno, tobože.

4. ἦ: zaista.

5. τοί (enkl., postpoz.): zaista, ipak;

καίτοι §. 515., 5.; μέντοι 519., 7.;
τοίγαρ §. 516., 4.; τοίνυν §. 516., 3.

6. μήν (postpoz., isp. §. 515., 4.): zaista; ali ipak.

7. μέν (postpoz.): zaista;

καὶ (ἀλλὰ) μὲν δή i (ali) zaista (ipak);
μὲν οὖν: dakako, pače;
μέντοι: dakako, zaista, ipak (§. 515., 4.);
οὐ μέντοι; zar ne?

Često se pored μέν u jednoj rečenici nalazi u drugoj δέ (§. 515., 2.), μέν—δέ: doduše — ali (no μέν se ne može svaki put prevesti).

O ὁ μέν — ὁ δέ §. 370., 1.

8. ναί u odgovorima: da; isp. 9.

9. μά i νή s akuz. (§. 384., B.): μὰ τοὺς θεούς tako mi bogova; νὴ Δία tako mi Zeusa; ναὶ μὰ Δία dä, tako mi Zeusa; οὐ μὰ Δία ne, tako mi Z.

Partikule u pitanjima i odgovorima.

§. 520. Upravno prosto pitanje počinje se ili

a) s upitnim zamjenicama i prilozima (§. 214., 216., 217.; isp. i §. 469.); ili

b) s upitnim partikulama:

ἦ, ἆρα lat. ne.
οὐ, ἆρ' οὐ lat. nonne — οὐκοῦν nonne igitur? (§. 516., 2.).
ἦ γάρ (§. 517.) i ἄλλο τι ἤ zar ne?
μή, ἆρα μή, μῶν (= μὴ οὖν) num.

Upravno rastavno (disjunktivno) pitanje počinje se s

πότερον (πότερα) — ἤ utrum — an.

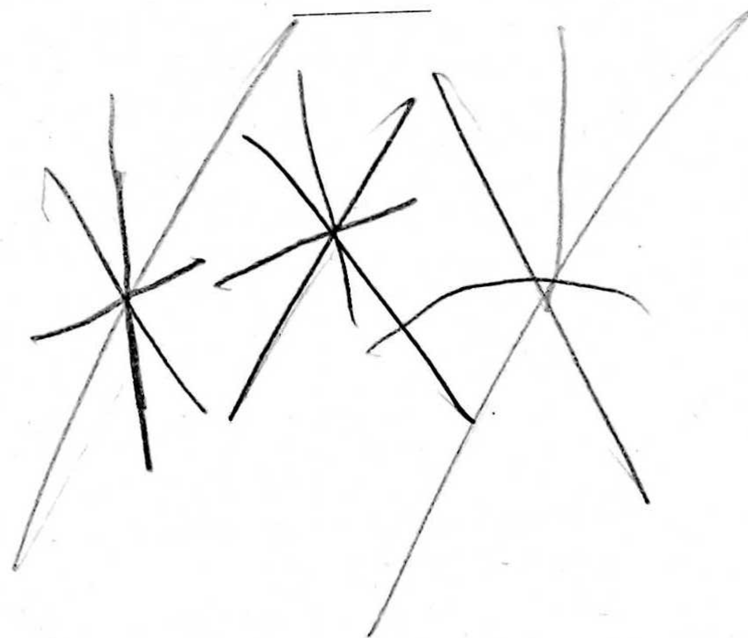
Bilj. O neupravnim pitanjima vidi §. 469.

Odgovor se izriče: §. 521.

1. ponavljanjem naglašene riječi: Εἶδες τοίνυν ἄνδρα τοιοῦτον; Εἶδον.

2. riječima: φημί aio, ἔστιν οὕτως, ἔστι ταῦτα —
οὔ φημι nego, ψευδῆ λέγεις, οὐκ ἔγωγε itd.

3. partikulama: ναί da, πάνυ μὲν οὖν svakako, μάλιστα; — οὔ ne, οὐ δῆτα nipošto, οὐδαμῶς nikako, ἥκιστά γε ni izdaleka itd.

Dodatak.

I. Nacrt Homerova dijalekta.

A. Glasovi.

Samoglasnici.

§. 522. 1. U Homera se nalazi η mjesto atičkoga ᾱ: φιλίη, χώρη, νεηνίης, ῥηϊδίως, ἰήσομαι, πρήσσω; ἀληθείη (at. ἀλήθειᾰ); — ει mjesto ε, ου mjesto ο: ξεῖνος, εἵνεκα, χρύσειος; μοῦνος, πουλύς, οὔνομα.

2. Stezanje. Samoglasnici se obično ne stežu. Kad se stežu, vrijede ista pravila, kao i u atičkom dijalektu (isp. §. 36.—38.); samo se εο i εου stežu u ευ: θέρευς, ἐμεῦ, σεῦ; φιλεῦντες, νεῦμαι, νεικεῦσιν.

Bilj. Od εεα i εεαι postaje εια, ειαι ili εα, εαι: (εὐκλεέας ak. pl.) εὐκλεῖας, (δυςκλεέα) δυςκλέα; μυθεῖαι ili μυθέαι.

3. Metateza (isp. §. 59.) i sinkopa (§. 62.) nalaze se često: κάρτος, καρτερός pored κράτος, κρατερός; δέρκομαι gledam aor. ἔδρᾰκον, πέρθω rušim aor. ἔπρᾰθον (§. 42.); — τίπτε mjesto τίποτε.

Bilj. Metatezu količine (isp. §. 61., c) imamo n. pr. u ovim riječima: Ἀτρείδεω (od ηο) pored Ἀτρείδαο, στέωμεν pored στήομεν (§. 543., 3.).

4. Siniceza (§. 66.) nalazi se u Homera dosta često: Ἀτρείδεω, χρυσέοις, ἐπεὶ οὐ, ἢ οὐ.

5. Dijereza (§. 9.) t. j. rastavljanje dvaju samoglasnika, koji obično čine dvoglasnik, nalazi se vrlo često: Ἀτρεΐδης, πάϊς, ἐΰδμητος, ἐϋκνήμῖδες.

6. Elizija (§. 64.) nalazi se kod Homera još češće, jer se ne elidiraju samo kratki samoglasnici, α, ε, ι, ο, nego i αι u ličnim nastavcima i οι u μοί, σοί, τοί.

Bilj. ὅτ' = ὅτε, τ' = τὲ ili τοί.

7. Apokopa zove se odbacivanje kratkoga svršetnoga samoglasnika pred početnim suglasnikom, a nalazi se kod ἄρα i kod prijedlogâ ἀνά, παρά, κατά (rijetko kod ἀπό i ὑπό). Naglasak se s posljednjega sloga premješta na pretposljednji (anastrofa §. 90.): ἄρ, ἄν, πάρ, κάτ.

Bilj. Glas τ u riječi κάτ asimilira se svakomu suglasniku, koji je za njim; glas ν u riječi ἄν asimilira se glasovima λ i μ, a pred usnenim glasovima prelazi u μ, pred grlenima u nosno γ: κὰκ κεφαλῆς, κὰπ πεδίον, κάβ-βαλε, κὰδ δύναμιν, κάλ-λιπε, κάμ-μορε, κὰρ ῥόον; — ἀλ-λέξαι, ἀμ-μείξας, ἂμ πεδίον, ἀγ-κρεμάσας.

Suglasnici.

1. Digamu (§. 3., B.) imale su isprva na početku ove riječi: ἄγνυμι (§. 319., 10.), ἁλίσκομαι (§. 324., 5.), ἄναξ, ἄστυ, ἔαρ (vēr), εἴκοσι (vīginti), ἑκών (ἀ-έκων), ἔλδομαι (vel-le), ἕλκω (§. 236., B.), ἔλπομαι (pf. ἔ-ολπα), ἔπος (εἶπον §. 327., 7. — ὄψ vōx), fut. ἐρέω (ver-bum, §. 327., 7.), ἔργον [ἐργάζομαι §. 236., B., ἔρδω (ῥέζω)], ἕννυμι (ἐσθής ves-tis §. 319., 5.), ἕσπερος (vesper), ἔτος (vetus), ἰδεῖν (ε-ἶδον, οἶδα, εἶδος — vid-ēre), ἴς (vīs), ἴσος, οἶκος (vīcus), οἶνος (vīnum), ὁράω (§. 237., 2.), ὦνος (ὠνέομαι §. 237., 1.). §. 523.

Glasove σϝ imale su na početku ove riječi: ἔθος, ἦθος, ἠθεῖος, ἔται (sue-sco, sue-tus), ἁνδάνω (aor. εὔαδον = ἐσϝαδον), ἡδύς (suāvis), ἕ (= σϝέ, sē), ὅς (= σϝός, svoj, suus), ἑκυρός (svekar, socer).

Mjesto digame imaju neke riječi na početku ε: ἐ-είκοσι, ἐ-έλδομαι, ἐ-έλδωρ, ἔ-εδνα, ἐ-ίση.

2. Gutturali i dentali ostaju (protiv §. 47.) pred μ često nepromijenjeni: ἴκ-μενος, ἀκαχ-μένος; ἴδ-μεν, κεκορυθ-μένος.

3. Dentali se asimiliraju glasu σ, a σσ ostaje rado nepromijenjeno: ποσ-σί, φράσ-σεται, δικάσ-σατε; — ἔσ-σομαι, ἐτέλεσ-σα.

*

4. Često se u sredini riječi iza kratkih samoglasnika nalaze podvostručeni suglasnici, osobito zvučni (§. 33.): ἔλλαβον, ἔννεον (od νέω), ἔσσευον, ὅσσον, ὅππως, ὅττι.

5. Pored πόλις i πόλεμος ima u Homera i πτόλις i πτόλεμος.

6. Među μ i ρ, μ i λ umeće se β lakšega izgovora radi: ἄμ-β-ροτος (βροτός = μροτός, morior), ἤμ-β-ροτον (aor. od ἁμαρτάνω pored ἥμαρτον), μέμ-β-λωκα (od βλώσκω, aor. ἔμολον).

B. Oblici.

Sklonidba.

§. 524. Član ima ove osobite oblike:

sing.	gen.	τοῖο		du. gen. dat. τοῖιν
pl.	nom.	τοί,	ταί	
	gen.		τάων	
	dat.	τοῖσι(ν),	τῇσι(ν).	

A-sklonidba.

§. 525. 1. Mjesto ᾱ ima Homer u singularu svagda η (§. 522., 1.): θήρη, νεηνίης; izuzima se θεά i neka vlastita imena. Nom. (vok.) sing. nekih muških riječi svršuje se na ᾰ: ἱππότᾰ Νέστωρ, νεφεληγερέτᾰ Ζεύς, μητίετᾰ Ζεύς (isp. naută).

2. Gen. sing. muških riječi svršuje se:

a) iza sugl. na -ᾱο, εω; b) iza samogl. na -ᾱο, ω: Ἀτρεΐδᾱο, Ἀτρεΐδεω; Ἑρμείᾱο, Ἑρμείω (od Ἑρμείας).

3. Gen. pl. svršuje se na -άων, -έων, -ῶν (iza samogl.): θεάων, ναυτέων, παρειῶν.

4. Dat. pl. svršuje se na -ησι(ν), -ης: ἀθανάτησι θεῇς.

O-sklonidba.

§. 526. 1. Gen. sing. svršuje se na -οιο, (οο), -ου: ἀργυρέοιο βιοῖο, θεοῦ.

2. Gen. dat. du. svršuje se na -οιιν: ἵπποιιν, ὤμοιιν.

3. Dat. pl. svršuje se na -οισι(ν): δειλοῖσι βροτοῖσιν.

4. At. λεώς glasi λᾱός, at. νεώς glasi νηός (§. 61., c.); at. ἕως glasi pak ἠώς, ἠοῦς, ἠοῖ, ἠῶ (kao αἰδώς §. 171.).

Konsonantska sklonidba.

1. Gen. dat. du. svršuje se na -οιιν: ποδοῖιν. §. 527.

2. Dat. pl. svršuje se na -σι(ν), -σσι(ν); -εσσι(ν), -εσι(ν): θηρ-σί, ποσ-σί πο-σί, βέλεσ-σι; — νέκυ-σσι; — κηρύκ-εσσι, πόδ-εσσι, κύν-εσσι, πάντ-εσσι, κλαιόντ-εσσι, μακάρ-εσσι, βελέ-εσσι, πολί-εσσι, νεκύ-εσσι, βό-εσσι, ἡρώ-εσσι; — αἴγ-εσι, ἀνάκτ-εσιν.

3. Baritone, koje se svršuju na -ις ili -υς (§. 146., b., 2.), imaju ak. sing. na -ν ili na -α: ἔριν i ἔριδα, κόρυν i κόρυθα.

4. Imenice na -τήρ (kao πατήρ, §. 153.) mogu ε svagdje zadržati ili ga svagdje izbaciti: μητέρος, θυγατέρεσσι, θύγατρα; ἀνέρος, ἀνδράσι(ν) i ἄνδρ-εσσι(ν).

5. Osnove na ι zadržavaju ι ponajviše nepromijenjeno; pored toga ima oblikâ s η i ε:

sing.	nom.	πόλις	plur. nom.	πόλιες
	gen.	πόλιος, πόληος	gen.	πολίων
	dat.	πόλῑ, πόληϊ, πόλεϊ	dat.	πολίεσσι
	ak.	πόλιν	ak.	πόλῑς, πόλιας, πόληας.

6. Osnove na -ευ (§. 160.) izbacivši υ (Ϝ) imaju svršetni samoglasnik osnove dug; vlastita imena imaju η i ε:

sing.	nom.	βασιλεύ-ς	plur. nom.	βασιλῆ-ες
	gen.	βασιλῆ-ος	gen.	βασιλή-ων
	dat.	βασιλῆ-ι	dat.	βασιλεῦ-σιν
	ak.	βασιλῆ-α	ak.	βασιλῆ-ας

nom.	Τυδεύς
gen.	Τυδῆος, -δέος
dat.	Τυδῆϊ, -δεϊ
ak.	Τυδῆα, -δέα.

Bilj. Osamljen je dat. pl. ἀριστή-εσσι.

7. Osnove na σ. Nekim riječima srednjega roda na -ας (§. 169.) slabi ᾰ pred samoglasnicima u ε: οὖδας,

οὔδεος, οὔδει; κῶας, κώεα, κώεσι. Druge se u dat. sing. svršuju na -αϊ ili ᾳ: σέλας, σέλαϊ, σέλᾳ.

Vlastita imena na -κλέης (§. 168.) stežu u kosim padežima εε u η: Ἡρακλῆος, -κλῆϊ, -κλῆα.

Nepravilna sklonidba.

§.528. 1. Heteroklizija (§. 174.) (rijetko): Σαρπηδόνος i Σαρπηδόντος.

2. Metaplazam (§. 175.):
ἀλκή snaga, dat. ἀλκῇ i ἀλκί
ὑσμίνη boj, dat. ὑσμίνῃ i ὑσμῖνι
ὄνειρος san, pl. ὄνειροι i ὀνείρατα
ἡ μάστιξ bič, dat. μάστῖγι, ak. μάστῖγα pored μάστῖ, μάστιν.

3. Napose treba pamtiti (isp. §. 177.):

a) Ἄρης ima osnove Ἀρη i Ἀρε: gen. Ἄρηος i Ἄρεος, ak. Ἄρηα i Ἄρην, vok. Ἆρες i Ἄρες.

b) γόνυ ima osnove γουνατ i γουν: gen. sing. γούνατος i γουνός, dat. pl. γούνασι i γούνεσσι.

c) δόρυ (kao γόνυ): δούρατος i δουρός itd.

d) Ζεύς osim Διός itd. i Ζηνός, Ζηνί, Ζῆνα i Ζῆν.

e) riječ νηῦς (atički ναῦς) deklinira se ovako:

sing. nom.	νηῦς	pl. nom.	νῆες, νέες
gen.	νηός, νεός	gen.	νηῶν, νεῶν
dat.	νηΐ	dat.	νήεσσι, νέεσσι, νηυσί(ν)
ak.	νῆα, νέα	ak.	νῆας, νέας.

f) at. οὖς ima sing. nom. οὖας, gen. οὔατος; pl. nom. ak. οὔατα, dat. οὔασι(ν) i ὠσί(ν).

g) riječ υἱός ima osim oblikâ po o-deklinaciji još ove oblike:

sing.	—	pl. nom.	υἱέες i υἷες
gen.	υἱέος i υἷος		—
dat.	υἱέϊ i υἷϊ	dat.	υἱάσι
ak.	υἱέα i υἷα	ak.	υἱέας i υἷας
		vok.	υἱεῖς

du. nom. ak. υἷε

h) χείρ gen. sing. χειρός i χερός itd.; dat. pl. χείρεσσι (χείρεσι) i χερσί.

i) ὁ χρώς (koža): gen. χροός, dat. χροΐ, ak. χρόα i χρῶτα.

k) riječi τὸ κάρη (glava) pripadaju ovi padežni oblici:

sing. gen.	κάρητ-ος,	καρήατ-ος —	κράατ-ος,	κρᾱτ-ός
dat.	κάρητ-ι,	καρήατ-ι —	κράατ-ι,	κρᾱτ-ί
plur. nom. ak.		καρήατ-α —	κράατ-α,	κρᾶτα*) — κάρην-α
gen.				κρά̄τ-ων — καρήν-ων
dat.				κρᾱ-σίν.

Nastavci nalik na padežne.

1. Nastavci -θεν, -θι, δε (§. 178.) upotrebljavaju se §.529 u Homera češće nego u atičkom narječju: οὐρανό-θεν s neba, κηρ-ό-θι u srcu, οἴκονδε, πόλινδε, ὅνδε δόμονδε u svoju kuću, Ἄϊδόσδε = εἰς Ἅιδου. — Nastavkom -θεν postaje i genitiv: ἐξ ἁλόθεν; ἐμέθεν (= ἐμοῦ), σέθεν (= σοῦ). Tako i nastavkom -θι uz prijedlog πρό: Ἰλιόθι πρό, ἠῶθι πρό.

2. Nastavkom -φι(ν) postaju gen. i dat. sing. i plur.:

ἐξ εὐνῆφι = ἐξ εὐνῆς,	κρατερῆφι βίηφι — κρατερᾷ βίᾳ,
ἐκ θεόφιν πολεμίζει,	θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε,	σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν.

Pridjevi. Poređenje.

1. Pridjevi s osnovom na -υ (§. 188.) imaju §.530 za ženski rod osim običnoga oblika na -εῖα (-είης) i oblik na -έα (έης): βαθεῖαν, βαθείης; ὠκέα, βαθέης, βαθέην. — Od pridjeva εὐρύς glasi ak. sing. muškoga roda pored εὐρύν i εὐρέα.

2. Osnove πολυ (πουλυ) i πολλο (§. 191.) imaju za muški i srednji rod gotovo sve oblike jedne pored drugih; ženski rod glasi pravilno πολλή itd.

sing. nom.	πολύς (πουλύς)	pl. nom.	πολέες (-εῖς)
gen.	πολέος	gen.	πολέων
		dat.	πολέεσσι, πολέσ(σ)ι
ak.	πολύν (πουλύν)	ak.	πολέας.

Pored toga nom. m. r. πολλός, sr. r. πολλόν, gen. πολλοῦ itd.

*) Ima singularsko značenje.

3. Komparativ i superlativ postaju u Homera češće nego u atičkom narječju nastavkom -ίων (-ΐων), -ιστος (§. 198.); γλυκίων (γλυκύς), ὤκιστος (ὠκύς); — ἄγχι blizu: kompt. ἆσσον, sup. ἄγχιστα; κυδρός slavan: sup. κύδιστος (τὸ κῦδος slava); οἰκτρός jadan: sup. οἴκτιστος (ὁ οἶκτος sažaljavanje); komp. ῥίγιον studenije, strašnije, sup. ῥίγιστα (τὸ ῥῖγος studen).

4. Pridjevi s nepravilnim poređenjem (§. 199.) imaju u Homera ove osobite oblike:

a) za pojam dobar: βέλτερον, φέρτερος — φέρτατος, φέριστος;

b) za pojam zao: κακώτερος, χερείων, χερειότερος, χειρότερος;

c) πολύς: komp. nom. pl. πλέες, ak. pl. πλέας [pored atičkoga πλείων (πλέων), πλείονος itd.];

d) ῥηΐδιος (ῥᾴδιος): ῥηΐτερος — ῥηΐτατα, ῥήιστος.

Zamjenice.

§. 531. 1. Lične zamjenice imaju pored atičkih još i ove oblike:

Sing. nom.	ἐγών		τύνη		
gen.	ἐμεῖο, ἐμέο, ἐμεῦ		σεῖο, σέο, σεῦ		εἷο, ἕο, εὗ
	μεῦ, ἐμέθεν (529., 1.)		σέθεν (τεοῖο)		ἕθεν
dat.			τεΐν, τοί		ἑοῖ, οἱ
ak.					ἑέ, μίν
Du. nom. ak.	νῶϊ		σφῶϊ		σφωέ
gen. dat.	νῶϊν		σφῶϊν		σφωΐν
Pl. nom.		ἄμμες		ὔμμες	
gen.	ἡμείων		ὑμείων		σφείων
	ἡμέων		ὑμέων		σφέων
dat.		ἄμμι		ὔμμι	σφίσι, σφί
ak.	ἡμέας	ἄμμε	ὑμέας	ὔμμε	σφέας, σφάς, σφέ

Bilj. 1. Oblici zamjenice 3. lica:
εἷο, ἑοῖ, ἑέ i σφείων svagda su naglašeni i refleksivni,
μίν, σφωέ, σφωΐν
σφί, σφάς i σφέ } svagda su enklitički i nigda refleksivni,
ostali su sad naglašeni i refleksivni, sad enklitički sa značenjem lične zamjenice.

Bilj. 2. Μοὶ, σοὶ, τοὶ i οἱ dolaze i u značenju genitiva.

2. Posvojne zamjenice:

Sing.		τεός tvoj	ἑός, ὅς svoj
Du.	νωΐτερος nas dvojice	σφωΐτερος vas dvojice	
Plur.	ἁμός naš	ὑμός vaš	σφός svoj

3. Pokazne zamjenice. Ὁ, ἡ, τό često je u Homera još pokazna zamjenica; isp. §. 370. Oblike v. §. 524.

Zamjenici ὅδε pripada dat. τοίςδεσσι i τοίςδεσι.

Pored ἐκεῖνος nahodi se često κεῖνος.

4. Relativne zamjenice. Osim atičkih oblika nahodi se ὅ = ὅς, ὅο = οὗ (§. 526., 1.), ἕης = ἧς.

Osim toga upotrebljavaju se relativno oni oblici zamjenice ὁ, ἡ, τό, koji se počinju sa τ.

Nom. mask. relativne zamjenice: ὅς i ὅ ima i pokazno značenje (isp. §. 443., B. 4.).

5. Upitna i neodređena zamjenica. Osim atičkih nahode se ovi oblici: sing. gen. τέο, τεῦ, dat. τέῳ, plur. gen. τέων, ak. neutr. ἅσσα. Upitna i neodređena zamjenica razlikuju se samo naglaskom, jer je neodređena enklitična (isp. §. 214.).

Zamjenica ὅςτις ima osim atičkih ove oblike:

		M.		N.
Sing.	nom.	ὅτις		ὅττι
	gen.		ὅττεο, ὅττευ, ὅτευ,	
	dat.		ὅτεῳ	
	ak.	ὅτινα		ὅττι
Pl.	gen.		ὅτεων	
	dat.		ὁτέοισι	
	ak.	ὅτινας		ὅτινα, ἅσσα.

Brojevi.

§. 532. 1. Pored μία nahodi se ἴα, ἰῆς, ἰῇ, ἴαν, pored τέσσαρες i πίσυρες.

2. Sporedni oblici rednih brojeva: τρίτατος, τέτρατος, ἑβδόματος, ὀγδόατος.

Sprezanje.

§.553. I. **Lični nastavci** različni od atičkih nahode se ovi:

1. -μι za 1., -σι za 3. lice sing. konj. akt.:

ἐθέλωμι, κτείνωμι, ἀγάγωμι,
ἐθέλῃσι, παύσῃσι, ἀγάγῃσι.

2. -σθα za 2. l. sing. akt. navlastito u konjunktivu i optativu (isp. οἶσθα 317., 4.):

ἐθέλῃσθα, ἐλάσῃσθα, βάλῃσθα,
κλαίοισθα, φύγοισθα, βάλοισθα.

3. mjesto -σαν u 3. l. pl. ima često -ν s kratkim samoglasnikom pred njim (isp. εἶεν pored εἴησαν §. 315.):

u aor. pas. λύθεν = ἐλύθησαν, φάνεν = ἐφάνησαν;

u impf. i j. aor. glagolâ na -μι: ἴεν = ἵεσαν, ἔφαν = ἔφασαν, ἔσταν = ἔστησαν, ἔβαν (βάν) = ἔβησαν.

4. mjesto -ειν, -εις, -ει u sing. plpf. akt. ima -εα, -εας, -εε(ν) (odakle u starijem atičkom jeziku -η, -ης, -ειν, isp. §. 283., B. 2.): πεποίθεα, ἐτεθήπεα, ᾔδεε(ν), δεδειπνήκειν.

5. 2. lice sing. med. ostaje često nestegnuto (isp. §. 522., 2.); n. pr. ind. prez. ὀδύρεαι, konj. ἔχηαι, impt. βάλλεο, impf. ἔπλεο, aor. ἐλύσαο. — U perf. med. izbacuje se σ od nastavka -σαι: βέβληαι.

6. mjesto -μεθα u 1. l. pl. med. ima često -μεσθα: ἱκόμεσθα.

7. mjesto -νται, -ντο u 3. pl. med. nahode se nastavci -αται, -ατο, pred kojima grleni i usneni glasovi postaju haknuti:

ἐρηρέδαται (ἐρείδω), ἀγηγέρατο (ἀγείρω),
ἔρχαται (ἔργω), τετράφαται (τρέπω),
κεκλίαται (κλίνω), εἰρύαται (ἐρύω i εἰρύομαι),
δεδαίαται (δαίω), βεβλήαται (βάλλω),
γενοίατο, ἰδοίατο, ἀπολοίατο.

II. **Infinitiv** akt. (osim inf. sl. ar. akt.) ima često na- §.534.
stavke -μεναι i -μεν:

pored ἀμύνειν također ἀμυνέμεναι, ἀμυνέμεν,
pored τεθνάναι također τεθνάμεναι, τεθνάμεν,
tako i δωσέμεν(αι), ἐλθέμεν(αι), θέμεν(αι), δόμεν(αι) itd.

Pored φιλεῖν, ἰδεῖν itd. nahodi se također φιλέειν, ἰδέειν i φιλήμεναι, φορήμεναι, καλήμεναι; τιθήμεναι.

III. 1. **Konjunktiv** ima često kratak tematski vokal: §.535.
ἐγείρομεν, ἀπολύσομεν, ἴομεν, εὔξεαι, ποιήσεται itd.

2. Znak **optativa** ι steže se kadšto sa samoglasnikom osnove: φθίμην, φθῖτο, δύη, δῦμεν, δαινῦτο, δαινύατο, pf. λελῦτο (mj. δυίη itd.).

IV. **Augment** se često izostavlja; naglasak se onda što §.536.
se više može pomiče prema početku riječi: λῦσε, βῆ (= ἔβη), ἔχεν, κάθ-εμεν (= καθ-εῖμεν), ἄν-εσαν (= ἀν-εῖσαν).

Verba contracta.

1. Glagoli na -άω imaju trojake oblike od pre- §.537.
zentske osnove:

a) samoglasnici ostaju nestegnuti (§. 522., 2.) i nepromijenjeni: ἀοιδιάει, ναιετάοντα, πεινάων;

b) samoglasnici ostaju nestegnuti, ali se pojednačuju (asimiliraju), i to:

α) samoglasnik α pojednačuje se o-glasu, što je za njim, ali se količina njihova koleba:

αο postaje οω ili ωο: γελόωντες, γελώοντες,
αω postaje οω: ὁρόω,
αου postaje οω ili ωω: ὁρόωσι, ἡβώωσα,
αοι postaje οῳ ili ωοι: ὁρόῳτε, ἡβώοιμι.

β) e-glas pojednačuje se predašnjemu a-glasu:

αε i αη postaje αα: ὁράασθαι, ἀντιάαν (inf.),
αει i αῃ postaje αᾳ: ὁράᾳς, ἐάᾳς (ind. i konj.).

c) samoglasnici se stežu: ἀρετᾷ (-άει), προςηύδᾱ (-αε).

2. Glagoli na -έω ili se ne stežu ili se stežu (asimilacije nema).

3. Glagoli na -όω povode se kadšto (u asimilaciji) za glagolima na -άω:

ὑπνόοντες postaje ὑπνώοντες poput γελώοντες,
ἀρόουσι postaje ἀρόωσι poput ὁρόωσι,
δηιόοιεν postaje δηιόφεν poput ὁρόφτε.
Inače se glagoli na -όω obično stežu.

Bilj. 1. Oblici od verba contracta mogu dakle biti:
1. nestegnuti: ἀοιδιάει; φιλέωμεν;
2. asimilirani: γελόωντες, ὁράασθε; ἀρόωσι;
3. stegnuti: τιμᾷ, τιμῶσι, τιμῶν, τιμῶσαι; φοβεῖ, ποίει, φιλοίη, φιλεῦντες (§. 522., 2.); χολοῦμαι.

Bilj. 2. Asimilirani se oblici zovu i rastegnuti.

4. Neki glagoli na -άω imaju sporedne oblike na -έω: ἀντάω, impf. ἤντεον; μενοινάω: μενοίνεον; ὁμοκλάω: ὁμοκλέομεν, ὁμόκλεον.

Razlika prezentske osnove od glagolske.

§. 538. 1. Mnogi glagoli na -σσω imaju glagolsku osnovu na zubni glas (§. 250.): ἱμάσσω (udaram bičem), aor. ἵμᾰσα; κορύσσω (oružam), part. perf. pas. κεκορυθμένος; λίσσομαι (molim), sl. aor. ἐλλῖσάμην, inf. j. aor. λιτέσθαι.

2. Mnogim glagolima na -ζω svršuje se glagolska osnova na grleni glas (§. 251.):

ἀλαπάζω (uništavam), aor. ἀλάπαξα,
ἐλελίζω (potresam), aor. akt. ἐλέλιξα,
aor. pas. ἐλελίχθη,
μαστίζω (udaram bičem), aor. μάστιξε,
μερμηρίζω (razmišljam), aor. μερμήριξε,
πολεμίζω (vojujem), fut. πολεμίξω,
ῥέζω (činim, žrtvujem), fut. ῥέξω, aor. ἔρ(ρ)εξα,
pt. aor. p. ῥεχθέν,
στάζω (nakapljujem), aor. impt. στάξον,
στηρίζω (podupirem), aor. (ἐ)στήριξε,
plpf. ἐστήρικτο,
ἁρπάζω (grabim), aor. ἥρπαξα i ἥρπᾰσα.

Nekim glagolima na -ζω svršuje se glagolska osnova na -γγ (isp. §. 251.), n. pr.

πλάζω (bacam), aor. akt. ἔπλαγξα, pas. ἐπλάγχθη,
κλάζω (zvečim), aor. ἔκλαγξα.

Bilj. Glagol νίζω (perem) ima fut. νίψω, aor. ἔνιψα, perf. νένιπται (isp. νίπτομαι).

3. Po 4. razredu (§. 250.) postaje prezent nekim glagolskim osnovama na -σ i -ϝ:

μαίομαι (pipam, težim) = μασ-ιομαι, aor. ἐπ-ε-μάσ-σατο,
τελείω pored τελέω (svršujem) = τελεσ-ιω, aor. ἐτέλεσ-σα,
ἀκείομαι pored ἀκέομαι (liječim) = ἀκεσ-ιομαι, aor. impt. ἄκεσ-σαι,
δαίω (palim) = δαϝ-ιω, aor. konj. δά-η-ται, pf. δέ-δη-ε,
θείω pored θέω (trčim) = θεϝ-ιω (§. 248.).

Jaki aorist.

§. 539. 1. Mnogim glagolima postaje jaki aorist s reduplikacijom (isp. ἤγ-αγ-ο-ν §. 257.), koja ostaje u svima oblicima:

ἀκαχίζω žalostim,	osn. ἀχ,	ἤκᾰχε, ἀκάχοντο,
ἀλέξω odbijam,	ἀλ(ε)κ,	ἄλαλκε,
ἀπαφίσκω varam,	ἀφ,	ἤπᾰφε, ἀπάφοιτο,
ἀραρίσκω slažem,	ἀρ,	ἤραρον složih, udesih, ugodih
διδάσκω učim,	δα,	δέδαε,
ἐρύκω zadržavam,	ἐρῡκ,	ἠρύκακε, ἐρῡκακέειν,
ἐν-ίπτω korim,	ἰπ,	ἐνένῑπε i ἠνίπαπον,
κέλομαι zapovijedam,	κ(ε)λ,	ἐκέκλετο,
κεύθω sakrivam,	κυθ,	κεκύθωσι,
κήδω ojađujem, lišavam,	κᾰδ,	κεκαδών, fut. κεκαδήσω,
κλύω čujem,	κλυ,	κέκλυθι, κέκλυτε,
λαγχάνω dobivam dio,	λαχ,	λελάχωσι (dadu dio),
λαμβάνω uzimam,	λαβ,	λελαβέσθαι,
λανθάνομαι zaboravljam,	λαθ,	ἐκ-λέλαθον učinih (nekoga) zaboravnim, λελάθοντο zaboraviše,
ὄρνῡμι dižem,	ὀρ,	ὤρορον digoh i digoh se,
(ἀνα)πάλλω vitlam,	παλ,	(ἀμ)πεπαλών,
πείθω nagovaram,	πιθ,	πεπιθεῖν, fut. πεπιθήσω,
πεύθομαι doznajem,	πυθ,	πεπύθοιτο,
πλήσσω udaram,	πληγ,	ἐπέπληγον, πεπλήγοντο,
— hvatam (tango),	ταγ,	τεταγών,
— nalazim,	τ(ε)μ,	ἔτετμε,
τέρπομαι radujem se,	τερπ,	τετάρπετο, τεταρπώμεσθα,

τεύχω pripravljam, osn. τυχ, τυκ, τετυκεῖν, τετύκοντο,
φείδομαι štedim, φιδ, πεφιδέσθαι, f. πεφιδήσεται,
— ubijam, φ(ε)ν, ἔπεφνε,
φράζω pokazujem, φραδ, ἐπέφραδον,
χάζομαι uzmičem, καδ, κεκάδοντο uzmakoše,
χαίρω radujem se, χαρ, κεχάροντο.

2. Pamti još:

δέρκομαι vidim, aor. ἔδρακον (§. 522., 3.),
πέρθω rušim, ἔπραθον,
θρῴσκω skačem, ἔθορον,
βλώσκω idem, ἔμολον,
ἁνδάνω milim se, εὔαδον (§. 523., 1.), ἅδον (inf. ἁδεῖν),
ἁμαρτάνω griješim, ἤμβροτον (§. 523., 6.) i ἥμαρτον.

3. O bestematskim aoristima §. 544.

Fut. i sl. aor. akt. i med.

§.540. 1. σσ se nahodi kod zubnih i kod onih samoglasničkih osnova, kojima samoglasnik ostaje kratak (isp. §. 523., 3. i 301.): δικάσσατε, ἐτέλεσσα (§. 538., 3.), ἐρύσσεται, ἐτάνυσσε.

2. Fut. contractum ostaje obično nestegnut: μενέω, ἀγγελέων, κερέειν.

3. Neke osnove na λ i ρ sačuvale su σ u fut. i sl. aor. (isp. §. 270.):

κείρω strižem, aor. ἔκερσα (i ἔκειρα),
κέλλω gonim, aor. ἔκελσα,
κυρέω nalazim, aor. ἔκυρσα,
ὄρνυμι dižem, aor. ὦρσα, fut. ὄρσω;
ali ὀφέλλω množim, aor. opt. ὀφέλλειε (λσ = λλ).

4. Neki sigmatski aoristi imaju mjesto α tematski vokal ο, ε (poput j. aor.):

Ind. ἷξ-ο-ν dođoh, Impt. ἄξ-ε-τε dovedite,
ἐβήσ-ε-το pođe, ὄρσ-ε-ο, ὄρσευ digni se,
ἐδύσ-ε-το potonu, οἶσ-ε, οἴσ-ε-τε donesi, donesite,
Inf. οἰσ-έ-μεν(αι) donijeti.

5. Futuri bez vremenskoga znaka:

τελέω, καλέω (§. 263.), κορέω (od κορέννυμι), νέομαι vratit ću se, κρεμόω (§. 319., 2.), ἀντιόω sastat ću, δήω naći ću, κείω ležat ću (κεῖμαι ležim), βείομαι živjet ću, ἀνύω svršit ću (pored ἀνύσσεσθαι), ἐρύω vući ću (pored ἐρύσσεται), τανύω nategnut ću.

6. Aoristi bez vremenskoga znaka:

ἀλεύομαι klonim se, aor. ἠλεύατο, konj. ἀλεύ-ε-ται (ἀλέ-η-ται),
inf. ἀλεύασθαι (ἀλέασθαι),
σεύω gonim, osn. συ, aor. ἔσσευα,
χέω lijevam, χυ, ἔχευα (ἔχεα),
καίω palim, καυ (§. 253.), ἔκηα.

Perfekt i pluskvamperfekt.

§.541. 1. Atička reduplikacija dolazi u Homera češće nego u atičkom narječju:

ἀλάομαι tumaram, osn. ἀλα, pf. ἀλάλημαι tumaram,
— izbijam, ἀν(ε)θ, ἀνήνοθε, ἐνήνοθε,
ἀραρίσκω slažem, ἀρ, ἄρηρα složen, udešen sam,
ἀρόω orem, ἀρο, ἀρηρομένος,
ἄχνυμαι žalostim se, ἀχ, ἀκηχέδαται,
ἐρείδω podupirem, ἐρειδ, ἐρηρέδαται, plpf. ἠρήρειστο,
ἐρείπω rušim, ἐριπ, ἐρήριπα srušio sam se,
ἐρέριπτο bješe srušen,
ὀδύσσομαι ljutim se, ὀδυσ, ὀδώδυσται,
ὄζω mirišem, ὀδ, ὄδωδα,
ὀρέγομαι pružam se, ὀρεγ, ὀρωρέχαται,
ὄρνυμι dižem, ὀρ, ὄρωρα.

2. Nepravilna je reduplikacija u perf. δείδοικα, δείδια (isp. §. 317., 3.) i δειδέχαται (od δεικανάομαι, δείκνυμαι dočekujem); ἔολπα (ἐελμένος) v. §. 523., 1.

3. Slabi se perfekt nalazi samo od vokalskih osnova. — Vrlo se često nahodi jaki perfekt, ali svagda bez aspiracije: κεκοπώς (κόπτω). — I od vokalskih osnova ima perfekata bez κ, n. pr. πεφύᾶσι (φύομαι), τετιηώς (žalostan, osn. τιη), κεκμηώς (κάμνω), τεθνηώς (θνήσκω), πεπτηώς (πτήσσω, osn. πτη-κ); isp. §. 317.

4. Kratak samoglasnik imaju u osnovi:

a) neki ind. akt.: pf. ἔ-ικ-τον, plpf. ἐ-ίκ-την (osn. ικ, ἔοικα §. 327 b.), ἐ-πέ-πιθ-μεν (osn. πιθ, πέποιθα §. 278., 2.);

b) neki akt. part. u ženskom rodu:

θάλλω cvatem,	pf. pt. akt. τεθηλώς,	fem. τεθᾰλυῖα,
ἀραρίσκω slažem,	ἀρηρώς,	ἀρᾰρυῖα,
μηκάομαι ričem,	μεμηκώς,	μεμᾰκυῖα.

c) neki perf. i plpf. med.: λέ-λᾰσ-ται, λε-λᾰσ-μένος (λανθάνω), ἤ-ικ-το i ἔ-ικ-το (ἔοικα), πε-φυγ-μένος (φεύγω); τέτυκται, τέτυκτο, τετύχθαι, τετυγμένος (τεύχω).

Bilj. O ličnim nastavcima u akt. plpf. §. 533., 4.

Pasivni aorist.

§. 542. Samoglasnik η ostaje nepromijenjen i u konjunktivu, koji se ne steže; konjunktivni znak može u dualu i pluralu biti i kratak: δαμή-ω (ne δαμείω itd.), μιγή-ῃς, φανή-ῃ; τραπή-ο-μεν (ἐτάρ-πην), δαμή-ε-τε; μιγέ-ω-σι.

Glagoli na μι.

§. 543. 1. Oblika načinjenih poput verba contracta ima više nego u atičkom jeziku (§. 307.); n. pr. 2. sing. διδοῖς, διδοῖσθα; 3. sg. τιθεῖ, διδοῖ; 3. pl. τιθεῖσι(ν), προ-θέουσι(ν), ἱεῖσι(ν), διδοῦσιν.

2. Neke se osnove u prezentu i imperfektu šire slogom νᾰ, kojemu se ᾰ u sing. akt. produljuje u η; n. pr. δάμ-νη-μι, σκίδ-νη-μι, μάρ-νᾰ-μαι.

3. U konj. j. aor. (isp. §. 316.) produljuje se samoglasnik osnove, i to α i ε u η (krivo se piše ει), ο u ω; konjunktivni znak može u dualu i pluralu biti kratak (isp. §. 542.).

Sing.	1.	θή-ω	βή-ω	γνώ-ω
	2.	θή-ῃ-ς	στή-ῃ-ς	γνώ-ῃ-ς
	3.	θή-ῃ	στή-ῃ	γνώ-ῃ
Du.	3.		στή-ε-τον	
Pl.	1.	θή-ο-μεν	στή-ο-μεν	δώ-ο-μεν
		θέ-ω-μεν	στέ-ω-μεν	
	3.		στή-ω-σι	δώ-ω-σι.

4. εἶμι (isp. §. 314.):

Prez. Ind.		Konj.	Opt.	Inf.
Sing. 2.	εἶσθα	ἴῃσθα		ἴ(μ)μεν(αι)
3.		ἴῃσι(ν)	ἰείη	
Pl. 1.		ἴομεν		

Impf. Sing. 1. ἤια, ἤιον — Pl. 1. ᾔομεν
3. ἤιε(ν), ᾔε(ν), ᾔει, ἴε(ν) — 3. ἤισαν, ἴσαν

Fut. εἴσομαι — Aor. εἴσατο i ἐείσατο.

5. εἰμί (isp. 315.):

Prez. Ind.		Konj.	Opt.	Impt.
Sing. 1.		ἔω (μετ-είω)		
2.	ἐσ-σί, εἷς		ἔοις	ἔσσο
3.		ἔῃ, ἔῃσι(ν), ᾗσι(ν)	ἔοι	
Pl. 1.	εἰμέν			
3.	ἔᾱσι(ν)	ἔωσι(ν)		

Inf. ἔμ(μ)εν(αι); Part. ἐών, ἐοῦσα, ἐόν, g. ἐόντος.

Impf. Sing. 1. ἦα, ἔα, ἔον
2. ἔησθα
3. ἦε(ν), ἔην, ἤην Pl. 3. ἔσαν.

Fut. ἔσσομαι, 3. sing. ἔσσεται i ἐσσεῖται.

6. ἧμαι (§. 315 b., 3.) i κεῖμαι (§. 315 b., 4.):

Prez. Sing. 3.	ἧσται	
Pl. 3.	εἵαται*), ἕαται	κείαται, κέαται, κέονται
Konj. Sing. 3.		κῆται, κεῖται
Impf. Pl. 3.	εἵατο*), ἕατο	κείατο.

7. οἶδα (isp. §. 317., 4.):

Perf. Ind.		Konj.	Inf.
Sing. 1.		εἰδέω, ἰδέω	ἴδ-μεν(αι)
2.	οἶδας		Part. fem.:
Pl. 1.	ἴδ-μεν	εἴδ-ο-μεν	ἰδ-υῖα
2.		εἴδ-ε-τε	(§. 541., 4., b.)

*) Bolje ἥαται, ἥατο.

Plpf. Sing. 1. ᾔδεα
2. ἠείδης (-εις), ᾔδησθα
3. ἠείδη (-ει), ᾔδεε(ν)
Pl. 3. ἴσαν
Fut. εἰδήσω.

Bestematski aoristi.

§. 544. Takih aorista i aktivnih i medijalnih ima u Homera mnogo više nego u atičkom jeziku (isp. §. 315.):

ἅλλομαι skačem,	osn. ἀλ,	aor. ἆλσο, ἆλτο, k. ἄλ-ε-ται, ptc. ἄλμενος.
ἀραρίσκω slažem,	ἀρ,	ἄρμενος.
βάλλω bacam,	βαλ, βλη,	a. ξυμ-βλήτην, ξυμ-βλή-μεναι.
		m. ἔβλητο (med. i pas.), konj. βλή-ε-ται, opt. βλῇο (βλεῖο), inf. βλῆ-σθαι, ptc. βλήμενος.
δέχομαι primam,	δεχ,	ἐδέγμην, ἔδεξο, ἔδεκτο itd. δέξο, δέχθαι, δέγμενος.
κλύω čujem,	κλυ,	κλῦθι, κλῦτε i κέκλῠθι, κέκλῠτε (§. 539., 1.).
κτείνω ubijam,	κτεν, κτα,	a. ἔκτᾰν, ἔκτα, 3. pl. ἔκτᾰν, k. κτέωμεν, inf. κτάμεναι, pt. κτάς.
		m. ἀπ-έκτατο, inf. κτάσθαι, pt. κτάμενος (s pas. značenjem).
κτίζω gradim,	κτι,	ἐυ-κτίμενος.
λέγω sabiram,	λεγ,	ἔλεκτο.
— liježem,	λεχ,	ἔλεκτο.
λύω odrješujem,	λυ,	λῠ́μην, λύτο, λύντο (pas.)
μείγνυμι miješam,	μιγ,	ἔμικτο, μῖκτο (μεῖκτο).
ὄρνυμαι dižem se,	ὀρ,	ὦρτο, impt. ὄρσο, inf. ὄρθαι, ptc. ὄρμενος.
πάλλω vitlam,	παλ,	ἔπαλτο, πάλτο.
πελάζω približavam,	πελα,	πλῆτο, πλῆντο.
πέρθω rušim,	περθ,	πέρ-θαι.
πίμπλημι punim,	πλη,	πλῆτο, πλῆντο.

ἀνα-πνέω odišem,	osn. πνυ,	ἄμ-πνῦτο.
σεύω gonim,	συ,	ἔσσυο, ἔσσυτο.
φθίνομαι ginem,	φθι,	ἔφθῖτο, konj. φθίεται, φθιόμεσθα, opt. φθίμην, φθῖτο (§. 535., 2.), impt. φθίσθω, inf. φθίσθαι. pt. φθίμενος.
χέω lijevam,	χυ,	ἔχυτο, χύμενος.

Iterativa.

Iterativa su preteriti aktivni i medijalni bez augmenta, koji postaju od imperfekta i aorista nastavkom σκ, a znače ponavljanje; n. pr. §. 545.

ἔχεσκον, φιλέεσκε, βοσκέσκοντο, ζωννύσκετο,
φύγεσκε, ἔλεσκε, ἐλάσασκε, μνησάσκετο,
δίδοσκον, ἔφασκον, ἔσκε, στάσκον, κέσκετο (κεῖμαι).

C. Sintaksa.

Padeži.

Padeži se u Homera upotrebljavaju u lokalnom značenju i bez prijedloga, i to §. 546.

1. akuzativ na pitanje: kamo?

Ἔρχεσθον κλισίην Πηληιάδεω Ἀχιλῆος.
Οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας.

2. genitiv na pitanje: odakle? i kuda?

Καρπαλίμως ἀνέδυ πολιῆς ἁλὸς ἠΰτ' ὀμίχλη.
Πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος.
Νέφος δ' οὐ φαίνετο πάσης | γαίης οὐδ' ὀρέων.
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο.
Ἔρχονται πεδίοιο μαχησόμενοι προτὶ ἄστυ.

3. dativ na pitanje: gdje? (rijetko na pitanje: kamo?)

Ζεῦ κύδιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων.
Δήλῳ δή νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα.
Αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε.

*

Prijedlozi.

§. 547. 1. Za neke prijedloge ima u Homera sporednih oblika (isp. i §. 522., 7.), i to

za ἐν: εἰν, ἐνί, εἰνί; za πρός: προτί, ποτί;

za παρά i ὑπό: παραί i ὑπαί;

za ἀμφί i ὑπέρ: ἀμφίς i ὑπείρ.

2. Isprvično adverbijalno značenje prijedlogâ (§. 417.) vidi se još često, osobito ako ima za njima δέ: ἐν δέ unutra, σὺν δέ zajedno, πρὸς δέ k tomu, μετὰ δέ u srijedi, zatim, περί naokolo, veoma.

I dva se prijedloga kadšto sastavljaju i u adverbijalnom smislu i s padežem: ὄχθαι δ' ἀμφὶ περὶ μεγάλ' ἴαχον, ἀμφὶ περὶ (ἀμφιπερὶ) κρήνην, ἀπὸ πρὸ (ἀποπρὸ) νεῶν, διὲκ προθύρου, ὑπὲκ Τρώων, itd.

3. Budući da su prijedlozi isprvice bili prilozi, mogu se, kao i prilozi, još u Homera rastavljati ne samo od svojih padeža, nego i od glagola, kojima pripadaju **(tmesis)**: μάχην ἐς κυδιάνειραν, ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν, ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε, ἐξ ἔρον ἕντο; — νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος ἠελίοιο ἤσθιον.

4. A n a s t r o f a (§. 90.) dolazi samo onda, ako se među prijedlogom i onom riječju, kojoj pripada, ne nahodi koja druga riječ, i ako svršetni samoglasnik prijedloga nije elidiran: νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων, λούσῃ ἄπο βρότον αἱματόεντα; ἵκανε θεοῦ πάρα δῶρα φέρουσα, νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδήν; Κικόνων ὕπο δῃωθέντες, φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ; πολέμῳ ἔνι καρτερός ἐσσι, ὦρσεν ἔπι ζαῆν ἄνεμον; — ali: ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν, ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχή; ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα, τὸν δὲ μετ' εἰσενόησα.

5. U z n a č e n j u i u p o t r e b l j a v a n j u prijedlogâ razlikuje se Homer od atičkih pisaca navlastito u ovom:

a) ἀνά se slaže i s d a t i v o m (§. 420., B.): χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ (n a);

b) μετά se slaže i s d a t i v o m (§. 430., Bilj.): μετὰ τοῖσιν ἀνέστη (m e đ u), μετὰ χερσὶν ἔχουσι (m e đ u, u), μετὰ φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς (u); — μετά s a k u z a t i v o m znači i: z a, p o: μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο, ἤλυθον ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκόν;

c) ἀμφί se slaže i s d a t i v o m (§. 432., B.): ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ (o k o), ἀμφ' ὤμοισιν (o k o, o), ἀμφ' Ὀδυσῆι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ (o k o, p o r a d i);

d) περί s g e n i t i v o m: ὀιζυρὸς περὶ πάντων (n a d a s v e);

e) ἐν i ἐπί s d a t i v o m na pitanje: k a m o? ἐν κονίῃσι πεσεῖν, ἐν χείρεσσι λαβεῖν, ἐν χερσὶ τιθέναι; ἐπὶ γαίῃ κάππεσεν, ἐφ' Ἕκτορι ἵετ' ἀκοντίσσαι.

6. ἔνι = ἔνεστιν i ἔνεισιν, ἔπι = ἔπεστιν, μέτα = μέτεστιν, πάρα = πάρεστιν, πάρεισιν, ἄνα na noge! (isp. §. 90.).

Načini.

1. Mjesto ἄν ima u Homera običnije enklitično κέ(ν). §. 548.

2. K o n j u n k t i v u samostalnim rečenicama dobiva često značenje f u t u r a; kadšto mu se (kao i futuru, isp. 3., a.) dodaje κέν (ἄν):

Οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας οὐδὲ ἴδωμαι.

Καί ποτέ τις εἴπῃσιν. Z 459. (ὥς ποτέ τις ἐρέει Z 462.).

Δύσεο τεύχεα θᾶσσον· ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.

Πείθευ· ἐγὼ δέ κέ τοι ἰδέω χάριν ἤματα πάντα,

δῶρα δέ τοι δώσω.

3. Partikula κέν (ἄν) dodaje se (različno od atičkoga):

a) i n d i k a t i v u f u t u r a:

Οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξει.

Καί κέ τις ὧδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηνορεόντων.

b) u f i n a l n i m r e č e n i c a m a (§. 470., B. 2.; 485.):

Ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.

Ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον, ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ.

c) u p o t e n c i j a l n o j p r o t a z i (§. 477.):

Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθά κε κλέος ἐσθλόν.

Εἰ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἄν ποτε καὶ τίσις εἴη.

4. Bez partikule κέν (ἄν) može biti (različno od atičkoga):

a) p o t e n c i j a l n i o p t a t i v (§. 464., 2.):

Ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.

Ὦ γέρον, οὔ τις κεῖνον ἀνὴρ ἀλαλημένος ἐλθὼν
ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν.

b) pogodbeni konjunktiv u pogodbenim, relativnim i temporalnim rečenicama (§. 476.; 486., 2.; 488., 2.):

Εἰ δ' αὖ τις ῥαίῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ, (τλήσομαι).
Οὐκ ἐπιμέμφομαι . . ., καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
(Ζεὺς) ἀνθρώπους ἐφορᾷ καί τίνυται, ὅς τις ἁμάρτῃ.
Ζεὺς αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν
ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
Θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας.
Οὔ πω καταδυσόμεθ' ἀχνύμενοί περ
εἰς Ἀίδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ.

Infinitiv.

§. 549. Infinitiv ima kadšto značenje optativa ili imperativa:

Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι·
καί οἱ πάντα γένοιτο, ὅσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.
Ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο σύας τε κύνας τ' ἀπερύκων,
μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος εἶναι.

Veznici.

§. 550. Podredni veznici imaju u Homera ove sporedne oblike:

a) pored εἰ: αἰ (αἴθε, αἲ γάρ),
pored ἐάν (εἰ ἄν, ἤν): εἴ κε(ν) i αἴ κε(ν),
b) pored ὅτε: εὖτε i ἦμος (pored τότε: τῆμος),
c) pored ἕως: ἧος; mjesto ἕως ἄν: εἰς ὅ κε(ν),
d) pored ἕως i ἵνα: ὄφρα,
e) pored πρίν: πάρος.

II. Najglavnije o Herodotovu dijalektu.

A. Glasovi.

Samoglasnici.

1. U Herodota ima kao i u Homera (§. 522., 1.) η mjesto atičkoga ᾱ: φιλίη, πρῆγμα; ἀληθείη (at. ἀλήθειᾰ). §. 551.

Bilj. α ostaje u jonskom narječju nepromijenjeno:
a) ako je postalo stezanjem ili krazom: μνᾶ, ὁρᾷς; τἆλλα;
b) ako je postalo naknadnim produljivanjem: πᾶς, λέξας.

2. Druge zamjene samoglasnikâ:
α mjesto ε: μέγαθος, τάμνω, τράπω;
α mjesto η: ἀμφισβατέω, μεσαμβρίη, λάξομαι;
ε mjesto α: ἔρσην, τέσσερες;
ε mjesto η: ἑσσόομαι (= ἡττάομαι);
ε mjesto ει: κρέσσων, μέζων; ἐπιτήδεος; θήλεα, ταχέα; ἐς, ἔσω; ἔωθα, pa δέξω, ἔδεξα, δεδέχθαι, ἐδέχθην (od δείκνυμι);
ι mjesto ε: ἱστίη, ἐπίστιος, ἱστιάω — Ἱστιαῖος;
ω mjesto αυ: θῶμα, θωμάζω, τρῶμα, τρωματίζω;
ω mjesto οη: ὀγδώκοντα; ἔβωσα, ἐβώθεον, ἐννώσας (= ἐβόησα, ἐβοήθουν itd.);
ω mjesto ου: ὦν, γῶν, οὔκων;
ωυ (izgovaraj ōu) mjesto αυ: ἐμεωυτοῦ (= ἐμέο‿αὐτοῦ), σεωυτοῦ, ἑωυτοῦ, ὡὐτός (ὁ‿αὐτός), τωὐτό (= τὸ‿αὐτό);

3. -ο α- postaje krazom (§. 65.) ω; ὡνήρ, ὡὐτός; τὠρχαῖον, τὤγαλμα.

Suglasnici.

1. Mjesto π ima κ u svima pronominalnim pridjevima i prilozima postalima od osnove πο-: κοῖος, ὁκοῖος, κόσος, κότερος, κοῦ, ὅκου, κότε, κῇ, ali ὁποδαπός. §. 552.

2. Druge zamjene suglasnikâ:
κ mjesto χ: δέκομαι, οὐκί;
τ mjesto θ: αὖτις;
ξ mjesto σσ (ττ): διξός, τριξός.

3. Tvrdi se bezvučni suglasnik pred haknutim samoglasnikom ne pretvara u haknuti (isp. §. 52.; 53.): αὐτημερόν, ἐπεξῆς, ἀπικνέομαι, ἐπῆκε, ἐπίεσθαι; — ἀπ' οὗ, μετ' ὅ, οὐκ οἷός τε, κατά (= καθ' ἅ).

4. Aspiracija je premještena u: ἐνθεῦτεν, ἐνθαῦτα, κιθών mjesto ἐντεῦθεν, ἐνταῦθα, χιτών.

5. U Herodota nema nigdje pokretljivoga ν (§. 68.).

B. Oblici.

Sklonidba.

§.553. 1. Gen. sing. od riječi na -ης svršuje se na εω: νεηνίεω, πολιήτεω, Ξέρξεω;

Gen. sing. od riječi na -έης svršuje se na -έω (ne -έεω): βορέω (n. βορέης), Ἑρμέω (n. Ἑρμέης).

2. Akuz. sing. od vlastitih imena na -ης svršuje se ili na -ην: Ξέρξην, Λεωνίδην; ili na -εα: Ξέρξεα, Λεωνίδεα (i δεσπότεα).

3. Gen. pl. od osnovâ na -α svršuje se na -έων: γνωμέων, πολιητέων; ἐσχατέων, διηκοσιέων, πολλέων; ὑμετερέων, αὐτέων, τουτέων; τασσομενέων, ἁρπασθεισέων;

Riječi na -εα, -έη imaju: -έων (mjesto -εέων): θηλέων, χρυσέων.

4. Osnove na -ι zadržavaju ι u svima padežima: πόλις, πόλιος, πόλῑ, πόλιν; πόλιες, πολίων, πόλισι, πόλῑς (πόλιας).

5. Osnove na -υ: πῆχυς, πήχεος, πήχεϊ, πῆχυν; πήχεες, πηχέων, πήχεσι, πήχεας.

6. Osnove na -ευ: βασιλεύς, βασιλέος, βασιλέϊ, βασιλέες itd.

7. Vlastita imena na -κλέης: Θεμιστοκλέης, -κλέος, -κλέϊ, -κλέα, Θεμιστόκλεες.

8. Ženske riječi na -ώ imaju u ak. sing. -οῦν: Τιμοῦν, ali Σαρδώ. — Ἥρως ima u ak. sing. ἥρωα i ἥρων.

Poređenje.

Pridjevi na -εος (§. 551., 2.) i -ήιος (at. ειος), kao §.554. ἐπιτήδεος, ἀνδρήιος zadržavaju ο u komparativu, ako je pređašnji slog i kratak (§. 193.): ἐπιτηδεότερος, ἀνδρηιότερος, οἰκηιότατος.

Zamjenice.

Lične zamjenice. Μίν (enkl.) = at. αὐτόν, αὐτήν §.555. i at. ἑαυτόν, ἑαυτήν; — σφίσι = ἑαυτοῖς, ἑαυταῖς, σφι = αὐτοῖς, αὐταῖς; — u ak. pl. pored σφέας za m. i ž. rod ima σφέα za sr. rod.

Sprezanje.

1. Pred nastavcima 3. l. pl. -αται, -ατο (§. 533., 7.) u §.556. ind. perf. i pluskpf. med. pokraćuje se dug samoglasnik: ἡγέαται, οἰκέαται, κεκλέαται, ἐπεπειρέατο.

Nastavke -αται, -ατο primaju u ind. prez. i impf. med. i glagoli na -μι: τιθέαται, ἐτιθέατο, ἐκδιδόαται, ἐδεικνύατο; κέαται, ἐκέατο, κατέαται (κάθηνται), κατέατο; pa s ε mjesto α: ἱστέαται, ἠπιστέατο, δυνέαται, ἐπιμπλέατο (isp. pf. ἀναπεπτέαται od ἀναπετάννυμι).

2. Iterativa (§. 545.) nemaju augmenta; ὁράω ima u impf. ὥρων (ὥρεον).

3. Verba contracta.

a) Glagoli na -άω imaju pored stegnutih oblika često nestegnute s ε mjesto α pred o-glasom; n. pr.

prez. ὁρέω, ὁρᾷς, ὁρᾷ, ὁρέομεν, ὁρᾶτε, ὁρέουσι,
impf. ὥρεον, ὥρας, ὥρα, ὡρέομεν, ὡρᾶτε, ὥρεον,
pored ὁρῶ, ὁρῶμεν, ὁρῶσι, ὡρῶμεν itd.

At. χράομαι: χρέωμαι, χρᾶται, χρεώμεθα, χρᾶσθε, χρέωνται, χρεώμενος, ἐχρέωντο, χρᾶσθαι (i χράω, χρᾷς, χρᾷ).

b) Glagoli na -έω pokraćuju nastavke -έεαι, -έεο u -έαι, -έο (isp. §. 522., 2., B.): φοβέαι, φοβέο.

c) Glagoli na -όω imaju u stezanju često ευ mjesto ου: ἐδικαίευ, ἀξιεύμεναι.

4. Glagoli na -μι imaju još češće nego u Homera oblike poput verba contracta (isp. §. 307. i 543., 1.); napose treba pamtiti:

τίθημι, impf. akt. ἐτίθεα, ἐτίθεε (ἐτίθει).
ἵημι, prez. ind. 3. sing. ἀπιεῖ, 3. pl. ἀπιεῖσι,
konj. 3. sing. ἀπιῇ, 3. pl. ἀπιέωσι,
impf. 3. sing. ἀπίει.
μετίημι ima part. perf. pas. μεμετιμένος.
ἵστημι, perf. part. ἑστεώς.
δείκνῡμι, prez. ind. 3. pl. δεικνῦσι pored δεικνύασι i δεικνύουσι (§. 318., 4.); tako i ἀπολλῦσι, συρρηγνῦσι itd.

III. Homerov stih.

1. Homerov stih (heksametar) sastavljen je od 6 stopa. Prvih pet stopa čine daktili, a posljednju trohej ili spondej. Mjesto daktilâ mogu se nahoditi i spondeji, samo peta je stopa obično daktil. Oblik mu je dakle ovaj:

_́ ‿‿ | _́ ‿‿ | _́ ‿‿ | _́ ‿‿ | _́ ‿‿ | _́ ⏑

n. pr. Μῆνιν ἄ | ειδε, θε | ά, Πη | ληιά | δεω Ἀχι | λῆος
οὐλομέ | νην, ἣ | μυρί᾽ Ἀ | χαιοῖς | ἄλγε᾽ ἔ | θηκεν.

Bilj. Stih, u kojem u 5. stopi stoji spondej, zove se „versus spondiăcus“ (σπονδειακός):

οὕνεκα | τὸν Χρύ | σην ἠ | τίμασεν | ἀρη | τῆρα.

2. Glavne su cezure u Homerovu stihu ove:

a) u trećoj stopi iza arse (τομὴ πενθημιμερής);

Μῆνιν ἄειδε, θεά, || Πηληιάδεω Ἀχιλῆος;

b) u trećoj stopi iza prvoga kratkoga sloga (τ. κατὰ τρίτον τροχαῖον):

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, || πολύτροπον, ὃς μάλα πολλά;

c) u četvrtoj stopi iza arse (τ. ἑφθημιμερής), uz koju ima obično cezura u drugoj stopi iza arse (τ. τριθημιμερής):

ἀρνύμενος || ἥν τε ψυχὴν || καὶ νόστον ἑταίρων.

3. Glavna dijereza (gdje se kraj stope slaže s krajem riječi) nahodi se iza četvrte stope (τ. βουκολική):

οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο || καὶ κύνας ἀργούς.

4. Slog postaje položajem dug navlastito u arsi ne samo u slučaju, koji je spomenut u §. 76., nego (osobito u sredini riječi) i u slučaju, koji je spomenut u §. 77. t. j. pred mutom cum liquida:

ἔκλυε — ἀχνύμε | νος — θε | οπροπί | ας — ἐ | πὶ φρεσί.

5. Kratki svršetni slogovi (na vokal ili na konsonant) mogu se produljivati u arsi, ako iza njih ima pauza (stanka) (dakle pred cezurom, pred interpunkcijom, u vokativu).

Kratki svršetni slogovi na vokal mogu se u arsi pred likvidom produljivati i bez pauze.

ναύλοχον ἐς λιμένᾱ, || καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
θαρσήσας μάλα εἰπὲ θεοπρόπιον̄, ὅ τι οἶσθα.
χαῖρε, πάτερ̄ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω.
ὑ | πὸ λιπα | ροῖσιν — ἐ | νὶ μεγά | ροισιν — κα | τὰ νεφέ | εσσι.

Bilj. 1. Često se produljenje kratkoga svršetnoga sloga na vokal tumači tim, što se druga riječ u Homerovo vrijeme počinjala s dva suglasnika, n. pr. θυγατέ | ρᾱ ἥν (= σϜην §. 523., 1.).

Bilj. 2. Često se produljenje kratkoga svršetnoga sloga na konsonant (u arsi) tumači tim, što se druga riječ u Homerovo vrijeme počinjala sa suglasnikom, n. pr. ὧδε δέ | τις Ϝεί | πεσκεν — εὐχόμε | νος Ϝέπος | ηὔδα (isp. §. 523., 1.).

6. Dugi svršetni vokali pred vokalima obično ostaju dugi u arsi,
pokraćuju se u tezi;
[lakše ostaju dugi: ῃ η ῳ ω,
lakše se pokraćuju: (ευ ου) ει οι αι].

ἀλλ᾽ οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ.
ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργεϊ, τηλόθι πάτρης.
οὔ τί μοι αἰτίη ἐσσί· θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσι.

Bilj. 1. Duljina ostaje, ako se druga riječ u Homerovo vrijeme počinjala s digamom: ἥν τίς | τοι Fεί | πῃσιν — μαῖ', ἄγε | δή μοι | Fοῖνον (isp. §. 523., 1.).

Bilješka 2. Diftonzi se pokraćuju zato, što im drugi dio među vokalima postaje konsonant (F, j): οὔ τί μοj αἰτίη itd. (ispoređi §. 61., c.).

7. Zijevu (hijatu) Homer se uopće uklanja (ispoređi §. 63.), ali ga i dopušta, i to navlastito u ovim slučajevima:

a) iza riječi, koje svršetnoga vokala ne elidiraju (isp. §. 522., 6.); dakle poimence iza τί, τὶ, ὅτι, νῶι, ἀντί, περί, iza riječi na -υ, iza ὁ (dem.), ὅ (rel.), τό, τά, πρό, iza genitivâ na -ο, -οιο i iza dativa na -ι;

b) u slučaju, koji je spomenut pod br. 6.;

c) često iza kratkoga sloga u pauzi (isp. 5.).

εἶν Ἄιδός περ ἐὼν ὅτι Ἕκτορα δῖον ἔλυσα.
ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, || ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ.
ἀλλ' ὅ γε μερμήριζε κατὰ φρένα || ὡς Ἀχιλῆα.

Bilj. Ako se druga riječ u Homerovo vrijeme počinjala sa suglasnikom, zijev je samo prividan: Ἀγαμέμνονα Fείπῃς.

IV. Jampski trimetar.

1. Jampski trimetar (lat. versus senarius) sastavljen je od šest jamba, koji, budući da dvije stope padaju pod jedan ictus (dipodija, μέτρον), čine tri metra:

⏑ —́ ⏑ — | ⏑ —́ ⏑ — | ⏑ —́ ⏑ —

Σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσίᾳ.

2. Duljina se može u svima stopama osim posljednje rastaviti na dvije kratkoće:

⏑ —́ ⏑ — | = ⏑́⏑ ⏑⏑ n. pr.

⏑ —́ ⏑⏑ | ⏑́⏑ ⏑ — | ⏑ —́ ⏑ —

Τάλαιν' ὀλεθρία, τίνι τρόπῳ θανεῖν σφε φῄς;

3. U lihim stopama (1., 3., 5.) može se jamb zamijeniti spondejem:

— — ⏑ — | — —́ ⏑⏑ | ⏑⏑ ⏑ —

Ὦ χρυσοπήληξ δαῖμον, ἔπιδ' ἔπιδε πόλιν.

4. Spondej se može zamijeniti daktilom ili anapestom, ali daktilom samo u 1. i 3. stopi, a anapestom samo u 1. stopi; samo kod vlastitih imena dopušten je anapest i u drugim stopama osim posljednje:

— ⏑́⏑ ⏑⏑ | ⏑́⏑ ⏑ — | ⏑ —́ ⏑ —

Πῶς ὅδ' ἂν ἀέλιον ἕτερον ἢ τανῦν ἴδοι;

⏑ ⏑ —́ ⏑ — | — —́ ⏑ — | — —́ ⏑ —

Ἀρετὴ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις καλῶν.

— —́ ⏑ — | ⏑ —́ ⏑ — | ⏑⏑ —́ ⏑ —

Ὦ φιλτάτη τὸ ποῖον Ἀντιγόνη; λέγε.

5. Glavne su cezure u jampskom trimetru ove:

a) τ. πενθημιμερής u trećoj stopi iza teze:

Εἰ σῶμα δοῦλον, || ἀλλ' ὁ νοῦς ἐλεύθερος.

b) τ. ἑφθημιμερής u četvrtoj stopi iza teze:

Γνῶμαι πλέον κρατοῦσιν || ἢ σθένος χερῶν.

V. Najobičnije mjere, težine i novci.

1. Mjere za duljinu.

στάδιον	πλέθρα	ὀργυιαί	πήχεις	πόδες	metri
1	5	100	$333\frac{1}{3}$	500	164
	1 πλέθρον	20	$66\frac{2}{3}$	100	32·8
		1 ὀργυιά	$3\frac{1}{3}$	5	1·64
			1 πῆχυς	$1\frac{1}{2}$	0·492
				1 πούς	0·328

Parasanga = 30 stadija = 4·92 km. = 1 sat puta.
Olimpijski stadij = 600 stopa po 0·320 m. = 192 m.
Grčko-rimski stadij = 600 stopa po 0·296 m. = 178 m.

2. Šuplje mjere.

za suhe stvari			za tekućine			
μέδιμνος	χοίνικες	litre	μετρητής	χόες	κοτύλαι	litre
1	48	52·53	1	12	144	39.39
	1 χοῖνιξ	1·09		1 χοῦς	12	3·28
					1 κοτύλη	0·27

3. Težine i novci.

τάλαντον	μναῖ	δραχμαί	ὀβολοί	težina u gramima	vrijednost u krunama
1	60	6.000	36.000	26.196	4715
	1 μνᾶ	100	600	436·6	78·6
		1 δραχμή	6	4·37	0·79
			1 ὀβολός	0·7	0·13

Zlato je vrijedilo deset do dvanaest puta više od srebra.

Persijski δαρεικός (στατήρ) i atički zlatni stater vrijedili su isto, naime od prilike 24 drahme = 19 K ili okruglo 20 K.

Pored rečene Solonove novčane težine upotrebljavala se u trgovini sve do ranoga rimskoga vremena stara eginska trgovačka težina, po kojoj je težio talant 36·156 kg., mina 602·6 g., drahma 6·03 g.

Hrvatsko stvarno kazalo.

(Brojevi pokazuju paragrafe; B. znači bilješku, str. stranu, d. dalje).

Ablativni genitiv 402. i d.

adjectiva, v. pridjevi.

adverbia, v. prilozi.

adverbijalni particip 503.

aktiv 447.

akut 17., 81., 82.

akuzativ 380. i d.; izvanjega objekta 381. i d.; unutrašnjega objekta 385.; dva akuzativa 386. i d.; prosti 389.; obzira 389.; protezanja 390.; smjera 390, B. 2.; adverbijalni 391.; apsolutni 505.; — u Hom. 546, 1.

akuzativ cum inf. 491, 1.

anapest u jampskom trimetru str. 285, 4.

anastrofa 90, 522, 7, B., 547, 4.

anticipacija 466, 2.

aorist jaki 254. i d., u Hom. 539.; bestematski 316., u Hom. 544.; konjunktiv j. a. od glagolâ na μι u Hom. 543, 3.: — slabi 267. i d.; sigmatski 269.; naknadni oblik 270.; u Hom. 540., s tematskim vokalom ο i ε 540, 4., bez vremenskoga znaka 540, 6.; — pas. jaki 292. i d.; pas. slabi 296. i d.; aor. pas. u Hom. 542.; — značenje oblikâ aor. osnove 450, 2.; indikativ 454.; ingresivni a. 454, B. 1.; gnomički 454, B. 2.; u temp. i relat. rečenicama 454, B. 3.; bez ἄν 461, 1, 2.; u neispunjivim željama 461, 3.; aor. s ἄν 462., u irealnim pogodbenim rečenicama 478, 2. i B.

apodoza 474.

apokopa 522, 7.

apostrof 15.

apozicija kod lične zamjenice 371, B. 2.

apsolutni genitiv 504.; a. akuzativ 505.

asibilacija 60, b.

asimilacija sugl. 44. i d.; kod verba contracta u Hom. 537, 1, b., 537, 3.; — asimilacija relativa 444., inversa 444, B. 1.; asimilacija načinâ 470, B. 1.

aspiratae, v. haknuti sugl.

atička sklonidba 132.; reduplikacija 275, 2., u Hom. 541, 1.

atone 97.; naglašene 93, e., 98.

atrakcija 444.

atributivna composita 359, 2.; položaj 375.; sad atributivni sad predikativni položaj 378., 379.; particip 499.

augment 234. i d.; silabički 234, a.; temporalni 234, b., 235., 236; kod glagola složenih s prijedlozima 238.; dva augmenta 240.; u pluskpf. 283, B. 1; u Hom. 536.; kod iterativâ u Her. 556, 2.

Baritone 21.

bestematski aor. 316.; kod Hom. 544.

bezvučni suglasnici (mutae) 31., 32.; pojednačuju se 45. i d.; ne postaju haknuti u Her. 552, 3.

bojazan, rečenice zavisne o izrazima bojazni 471.

brojevi glavni, redni, prislovni 220.; umnožni 223, 1.; imenice 223, 2.;

u Hom. 532.; glavni sa članom 371, B. 3.

Cezure u heksametru str. 282, 2.; u trimetru str. 285, 5.
cirkumfleks 21., 81., 83., 84.
consecutio modorum 466, 1.

Časoviti suglasnici 31, B.
član, oblici 106., u Hom. 524.; poraba 370. i d.; kao pokazna zamjenica 370., u Hom. 531, 3.; kao relativna zamjenica u Hom. 531, 4.; član individualni 371., zastupa posvojnu zamjenicu 371, B. 1.; član generički 372.; supstantiviranje 373.; član ne stoji 374.; član kod inf. 497.; član kod part. 499, 2.
čuvati se 472, B.

Daktil u trimetru str. 285, 4.
dativ 410. i d.; indirektnoga objekta 411.; interesa 412.; commodi ili incommodi 412, 1.; posesivni 412, 2.; etički 412, 3.; relationis 412, 4.; auctoris 412, 5; društva 413.; instrumentalni 414; lokativni 415.; temporis 415, 2.; mjesto ὑπό s gen. 449, 2, B.; kod glag. prid. na -τέος 507, 2.; — u Hom. 546, 3.
decomposita, augment 241., 242.
defektivni glagoli 327 b.
deliberativna pitanja 463, 2.
deminutiva 342.
denominativa 335.
dentali, v. zubni sugl.
deponentia 225, 2.; pasivna 328, 2; med. 328, 4.
desiderativa 352, B.
determinativna composita 356, 1.
diftonzi, v. dvoglasnici.
digama 3, B., 523, 1.; od υ 61, c., 160., 161., 248, B., 253, B.
dijereza 9., 22, B., u Hom. 522, 5.; u heksametru str. 283, 3.
disimilacija sugl. 44. i d.

dopusne rečenice 480.; veznici 480., 518, 7.
dorski gen. 122.
duljina naravna 75.; položajna 76., str. 283, 4.
dvoglasnici (diftonzi) 26.

Elizija 64., 88., 522, 6.
enklitike 91., 92.; promjene naglaska 93—95.; zadržavaju naglasak 96.
epenteza 55, 1.
eventualni oblik pogodbenih rečenica 476.; ev. protaza sastavljena s potencijalnom apodozom 479.

Futur 258. i d.; sigmatski 260., u Hom. 540, 1.; f. contractum 262., u Hom. 540, 2.; f. atticum 263.; f. doricum 264.; bez vremenskoga znaka u Hom. 540, 5.; f. eksatni 291.; f. pasivni jaki 292. i d., slabi 296. i d.; f. medijalni s akt. znač. 328, 1.; — značenje futura 450, 2., 455.; značenje fut. eks. 458.; f. u rečenicama zavisnima o glagolima: starati se truditi se 472.; f. u posljedičnim rel. reč. 484.; u namjernim rel. reč. 485.; fut. s κέν (ἄν) u Hom. 548, 3, a.

Genitiv dorski 122.; sint. 392. i d.; pravi 393. i d.; ablativni 402. i d.; subjektivni (possessoris, auctoris) 393.; gen. pos. u atributivnom položaju 375, 3.; objektivni 394.; partitivni 395. i d.; gen. part. u predikativnom položaju 395, B. 4.; qualitatis 399.; memoriae (curae) 400.; potentiae 401.; separationis 402.; copiae et inopiae 403.; comparationis 404.; materiae 405.; causae 406.; criminis 406, 2.; pretii 407.; temporis 408.; uz glagole složene s prijedlozima 409.; gen. apsolutni 504.; — gen. u Hom. 546, 2.
gentilia 344.
glagoli na μι, razdioba 304., oblici po 1. konjugaciji 307., u Hom. 543., u Her. 556, 4.; — glagoli nepravilni 320. i d.; glagoli izvedeni 352.; glagoli složeni 355.
glagolska osnova 245.; gl. pridjevi, v. pridjevi.
gravis 19., 86, 1.
grleni sugl. (gutturales) 30.; pred μ 47., u Hom. 523, 2.
gutturali, v. grleni.

Hak, v. spiritus.
haknuti sugl. (aspiratae) 32.; od tvrdih 52., 53.; u dva sloga ne podnose se 53 b.; aspiracija premješta se 54., u Her. 552, 4.
heksametar str. 282.
heterogenea kod o-sklonidbe 127.
heteroklizija 174., u Hom. 528.
hijat, v. zijev.
hipotetičke rečenice, v. pogodbene reč.

Imenice, kako postaju 336. i d.
imperativ, naglasak 333, C.; značenje 465.
imperfekt 452.; de conatu 453, 1.; bez ἄν 461, 1., u neispunjivim željama 461, 3.; s ἄν 462., u irealnim pogodbenim reč. 478, 1. i B.
indikativ 450, 2.; 460. i d.
indirektni govor, v. neupravni govor.
infinitiv, nastavci u Hom. 534.; naglasak 333, A.; značenje 459.; poraba 490. i d., u Hom. 549.; inf. (s ὥστε) u posljedičnim rečenicama 473, B. 2.; u neupravnom govoru 489, 1.; inf. kao subj. 492.; kao obj. 493.; inf. apsol. 496.; inf. sa članom 497.; inf. s ἄν 506.; negacija kod inf. 509, 2, c.
ireal 460.
irealnost izriče se preteritima s ἄν 462, 1.; irealni oblik pogodbenih reč. 478.
iterativa 545., 556, 2.
izmetanje glasova 61.

izmjena samoglasn. 40—42.
izrične rečenice 467.; i. veznici 467., 518, 1.

Kauzativno značenje aktiva 447, 3.
količina 14., 74—78.; metateza količine 61, c., 522, 3, B.
komparacija, v. poređenje.
kongruencija 361. i d.
konjugacije glavne 230; prva glavna 231. i d.; druga glavna 302. i d.
konjunkcije, v. veznici.
konjunktiv 228, u Hom. 535, 1.; kako se prevodi 463.; adhortativni 463, 1.; deliberativni 463, 2.; prohibitivni 463, 3.; u podložnim upitnim reč. 469.; u namjernim rečenicama 470, 1.; u podložnim rečenicama bojazni 471.; u eventualnim pogodbenim rečenicama 476.; u relativnim reč. 486, 2.; u vremenskim rečenicama 488, 2.; u značenju fut. 548, 2.; bez κέν (ἄν) 548, 4, b.
kontrakcija, v. stezanje.
korelativne zamjenice 216.; prilozi 217.
korijen 245.; korjenit glagol 245.
koronis 16., 65.
kraza 16., 65.; naglasak kod nje 89.
kvalitativna izmjena samogl. 42.
kvantitativna izmjena samogl. 40.

Labijali, v. usneni suglasnici.
lični izraz mjesto bezličnoga kod inf. 492, B. 2.
liquidae, v. slitni sugl.
lišavati 403, 1, B. 2.
lokativ 179.; lokativni dativ 415. i d.

Mediae, v. meki sugl.
medij 448.; direktni 448, 1.; indirektni 448, 2.; dinamički 448, 3.; kauzativni 448, 4.
medijalni pasiv 328, 3.

*

meki sugl. (mediae) 32.
metaplazam 175., 528.
metateza 59., 522, 3.; m. količine 61, c., 522, 3, B.
mjere str. 286.
mjesto, koji ga nastavci pokazuju 341.
mutae, v. bezvučni sugl.; muta cum liquida 77., 274, 2., str. 283, 4.

Načini 459., u Hom. 548.; u samostalnim reč. 460. i d.; u podložnim reč. 466. i d.; konsekucija načina 466, 1.; asimilacija načina 470, B. 1.
naglasak 17—22., 79—98.; n. imenâ u deklinaciji 107.; n. nepravilan u dekl. 130 b, 1., 133, 3., 142., 147 b, 5. i 6., 167.; n. pridjevâ na ος, η (α), ον 129 b, 2.; n. stegnutih pridj. 131 b, 3.; n. komparativâ na ιον 198.; n. prilogâ 201.; n. složenih riječi 358, B. 3.; — n. glagolâ 229.; u j. aor. 255.; u sl. aor. 268, B. 1.; u perf. med. 284.; u j. pas. aor. 293.; n. složenih glagola 307, B., 332., 333, B.; pregled naglašivanja glag. oblika 331. i d.
naknadno produljivanje 43.
namjerne rečenice 470. i d.; veznici 470., 518, 3.
nastavci padežni konsonantske skl. 141.; n. nalik na padežne 178., u Hom. 529.; n. lični 226., u Hom. 533., osobiti kod glagolâ na μι 302.; za imperativ 228.; n. za tvorbu imenica 336. i d.; pridjevâ 345. i d.; prilogâ 353.
nazali, v. nosni sugl.
negacije 508. i d.; više neg. 510.
nepravilnosti u sklonidbi 174. i d.; nepravilni glagoli 320. i d.
neupravni govor 489.
nomina agentis 336., actionis 337.
nominativ c. inf. 491, 2.
nosni sugl. (nasales) 33.
novci str. 287.

Objekt izvanji 380., 381. i d.; unutrašnji 380., 385.
objektivna composita 359, 3.
odgovori 521.
oksitone 17.
optativ 464.; kako se na hrv. prevodi 464.; opt. fut. 459, B.; opt. s ἄν 464, 2. i B. 1.; opt. pot. bez κέν (ἄν) u Hom. 548, 4, a.; opt. obliquus 466, 1; opt. u podložnim izričnim reč. 467., sa značenjem prošlosti 467, B. 1.; opt. u podložnim uzročnim reč. 468.; u podložnim upitnim reč. 469. i B. 2.; u namjernim reč. 470, 1. i B. 1.; u rečenicama bojazni 471.; opt. s ἄν u potencijalnim pogodb. reč. 477.; u relativnim reč. 486, 3. i B.; u vremenskim reč. 488, 2. i B. 2.; u indirektnom govoru (opt. obliquus) 489, 2, b.
ortotoniranje enklitika 96.
oruđe, koji ga nastavci pokazuju 340.
osnovni samoglasnik, v. tematski vokal.

Padeži 380. i d., u Hom. 546.
paroksitone 17.
particip, naglasak jednosložnih participa 142, Iz. 1.; tvorba ž. roda kod part. na ντ 187., kod part. perf. akt. 146 b.; naglasak participâ 229., 333, B.; značenje 459.; poraba 498. i d.; atributivni i predikativni položaj 498, B.; atributivni p. 499.; predikativni p. 500. i d.; adverbijalni part. 503, part. prez. i aor. kao adv. part. 503, B. 2.; apsolutni part. 504.; part. sa članom 499, 2.; part. s ἄν 506.
partikule 512 i d.; uznosne 519.; u pitanjima i odgovorima 520—521.
pasiv 449.; medijalni pas. 328, 3.
patronymica 343.
perfekt 272. i d.; jaki 277. i d.; haknuti 279.; slabi 280. i d.; medijalni i pasivni 284. i d.; mješoviti

317.; perf. u Hom. 541.; značenje 450, 2., 456.
perispomene 20.
pitanja i odgovori 520—521.; podl. up. reč. 469.
pluskvamperfekt akt. 283., u Hom. 533, 4.; med. i pas. 290.; značenje 457.
podložne rečenice 466. i d.
podredni veznici 512., 518. i d.
podvostručeni sugl. 523, 4.
pogodbene rečenice 474. i d.; u indirektnom govoru 479, 2.; pogodbeni veznici 474., 518, 6.
pojednačivanje, v. asimilacija.
pokraćivanje svršetnih samoglasnika i dvoglasnika u heksametru str. 283, 6.
položajna duljina 76., str. 283, 4.
ponavljanje u sadašnjosti 476, 2, a.; 488, 2.; u prošlosti 462, 3., 476, 2, b.; 488, 2.
poređenje (komparacija) 192., u Hom. 530, 3., u Her. 554.
posljedične rečenice 473.; veznici 473., 518, 4.
postanje riječi 334. i d.; imenica 336. i d.; pridjevâ 345. i d.; glagolâ 352.; prilogâ 353.
postpozitivne partikule 512.
potencijal prošlosti 460., 462, 2.; sadašnjosti 460., 464, 2.
potencijalni oblik pogodbenih rečenica 477.; pot. apodoza sastavljena s realnom ili eventualnom protazom 479, 1.
predikat potpumbeni 369.; proleptički 369, B.; predikat nema člana 374, 1.; pr. kod infinitiva 491.
predikativni part. 500. i d.
predikativni položaj 376., 377.; pred. i atr. položaj 378., 379.
prelazno i neprelazno značenje 329.
prepozitivne partikule 512.
preteriti u neispunljivim željama 461, 3.; pr. s ἄν 462., u irealnim pogodb. reč. 478.; pr. u namjernim reč. 470, 1, B. 1.
prezent 231. i d.; značenje 450, 2., 451.; pr. historicum 451, B. 1.; pr. de conatu 453, 1.
prezentske osnove razlika od glagolske 246. i d.
prezentski raširci 246.
pridjevi, pregibanje 180. i d., u Hom. 530.; pridjevi a- i o-sklonidbe 129.; stegnuti pridjevi 131.; pridjevi na -ων, -ον 147., 147 b, 5. i 6., 189, 2.; pridjevi na -υς, -εια, -υ 158., 188.; pridjevi na -ης, -ες 164. i d., 189, 3.; ženski rod pridjevâ 3. sklonidbe 185. i d.; tvorba 345. i d.; pridjevi glagolski 300., 412, 5, a., 507.; pr. relativni s inf. 494.
prijedlozi kod elizije 88.; pred augmentom 238., 239.; kako se slažu s glagolima 355., s imenicama 355, B.; glagoli složeni s njima prelazni su 384.; glagoli složeni s prijedlozima slažu se s gen. 409., s dat. 416.; — poraba prijedlogâ 417. i d.; pr. nepravi 417.; prijegled prijedlogâ 418.; prijedlozi s ak. 419. i d., s gen. 422. i d., s dat. 426. i d., s gen. i ak. 428. i d., s gen., dat. i ak. 432. i d.: — pr. u Hom. 547., u adv. značenju 547, 2., dva prijedloga sastavljena 547, 2.
prijevoj 42.
prilozi 201. i d.; od komp. i superlativa 203.; tvorba 353.; u atrib. položaju 375, 5.
primarni nastavci 226.
pripadanje, kako se kazuje 440.
priredni veznici 512., 513. i d.
produljivanje organsko 40.; naknadno 43., 50., 51, B. 1.; glagoli, koji ne produljuju samoglasnika 301.; produljivanje kratkih svršetnih slogova u heksametru str. 283, 5.
prolepsa 466, 2.
pronomina, v. zamjenice.
proparoksitone 17.

properispomene 20.
protaza 474.

Rastavljanje slogova 70—73.
rastavni veznici 514.
rastegnuti oblici kod Hom. 537, 3, B. 2.
raširci prezentski 246.
razgoci 23.
razjednačivanje, v. disimilacija.
razredi glagolski: I. 247., II. 248., III. 249., IV. 250—253., V. 321., VI. 324., VII. 325., VIII. 327.
realni oblik pogodb. reč. 475.; r. protaza sastavljena s potencijalnom apodozom 479.
reduplikacija u perfektu 273. i d.; r. atička 275, 2., u Hom. 541, 1.; r. u prezentu kod glagolâ na -μι 308.; r. u aoristu kod Hom. 539, 1.
relativne reč. 481. i d.; r. zamjenice, v. zamjenice.
rod, općena pravila 101—104.; srednji kako se razlikuje od m. i ž. 105.; kod a-skl. 113., kod o-skl. 127., kod kons. skl. 136. i d.

Samoglasnici 24—29.; kad se u riječi stječu 35—38.; zamjenjivanje u istoj osnovi 40—42.; u Hom. 522.; u Her. 551.
sekundarni nastavci 226.
semivocales, v. zvučni sugl.
siniceza 66., 522, 4.
sinkopa 62., 522, 3.
sklonidba, razdioba 110.; a-skl. 112. i d.; o-skl. 125. i d.; konsonantska skl. 135. i d., razdioba 143.; sklonidba u Hom. 524. i d., u Her. 553.
slabljenje suglasnikâ 60.
slitni sugl. (liquidae) 33.
slova 1.; izgovor 2—9.
složene riječi 354. i d.
spiranti 33, c.
spiritus asper 10., 52., 53.; od σ 60, a; lenis 11.; kako se piše 12., 22.
spojni veznici 513.
spondej u heksametru str. 282., u trimetru str. 285, 3.
sprezanje 225. i d.; u Hom. 533.; u Her. 556.
starati se 472.
stegnuta a-sklonidba 124.; stegnuta o-sklonidba 130.; stegnuti pridjevi 131.
stezanje (kontrakcija) 36—38.; naglasak stegnutih slogova 87.; verba contracta 243.; stezanje u Homera 522, 2.
subjekt kod inf. 491.
suglasnici 30—34.; kad se stječu 44—54.; u Hom. 523.
suprotni veznici 515.
svojstvo, koji ga nastavci pokazuju 339.
svrha izrečena infinitivom 495.
svršetak riječi 67.

Tematski vokal 230., 233, 1.; kratak u konj. kod Homera 535, 1.
tenues, v. tvrdi sugl.
težine str. 287.
tmesis 547, 3.
trajni sugl. 31, B.
trimetar jampski str. 284.
truditi se 472.
trveni sugl. (spiranti) 33, c.
tvorba riječi, v. postanje riječi.
tvrdi sugl. (tenues) 32.; postaju haknuti 52., 53.; ne postaju haknuti u Her. 552, 3.

Upitne rečenice 469.
usklici, gen. u njima 406, 1, B. 1.
usneni sugl. (labiales) 30.; pred μ 47.
ustručavati se 471, B. 3.
uzročne rečenice 468.; u. veznici priredni 517., podredni 468., 518, 5.

Verba contracta 243. i d., u Hom. 537., u Her. 556, 3.
verbalia 335.
versus spondiacus str. 282, 1, B.
veznik kod elizije 88.; priredni 512., 513, i d.; podredni 512., 518. i d.; u Hom. 550.
vlastita imena, član kod njih 374, 2, B.
vokativ sg. kons. dekl. 141 b, 2, c.
vremena glavna i sporedna (historična) 225., 466, 1.; značenje i poraba 450. i d.
vremenske osnove 227.; vr. rečenice 487. i d.; vr. veznici 487., 518, 2.
vrste glagolske 447. i d.

Zabrane 463, 3., 465, B.
zaključni veznici 516.
zamjenice (pronomina) 205. i d.; poraba 438. i d.; u Hom. 531.; u Her. 555.; — lične 92, 2., 205. i d., kao gen. pos. 377, 2., poraba 438, 1.; povratne 210, položaj 375, 2., direktne 439, 1, a., indirektne 439, 1, b.; posvojne 208., položaj 375, 2., 394, 1, B.; recipročna 211.; pokazne 212., 368., položaj 377, 1., poraba 442.; relativne 213., 214, 2., 368., razlika među prostima i složenima 443., poraba 443. i d.; upitne 214., 446.; neodređene 214.; korelativne 216.
zijev (hiatus) 63., str. 284, 7.
zubni sugl. (dentales) 30., 45., 46., 47., 49.; u Hom. 523, 2. i 3.
zvučni sugl. (semivocales) 31., 33.; podvostručeni u Hom. 523, 4.

Želje neispunljive 461, 3.; ispunljive 464, 1.

Grčko stvarno kazalo.

A u Her. mj. ε i η 551, 2.
α privativum 358, 2.
α u jonskom narj. 551, 1, B.
ἀγαθός kompt. 199, 1.
ἄγαμαι 312, 4., 328, 2.; — τινά τινος 406, 1., τινός τι ili τινα ἐπί τινι 406, 1, B. 2.
ἀγανακτέω s pred. part. 501, e.
ἀγαπάω τινί (τι) i τινά 414, 2, b.
ἀγγέλλω str. 120.; perf. 282.; aor. pas. 298.; — s pred. part. 502, b.
ἀγηγέρατο 533, 7.
ἄγνυμι 319, 10.
ἀγοράζω τί τινος 407, 1.
ἀγορεύω 327, 7.
ἄγχι kompt. u Hom. 530, 3.
ἄγω str. 118.; j. aor. 257.; perf. 279, 1.; — prel. neprel. znač. 447, 1.
ἀγωνίζομαι ἀγῶνα 385, 1, a, μάχην 385, 1, b.
ἀδικέω aug. 242.; fut. med. s pas. znač. 328, 1, B. — znač. 453, 2.; τινά 381, 1.; s pred. part. 501, d.
ᾄδω fut. med. 328, 1.
-αζω 352.
Ἀθήνησι(ν) 178.; 415, 1.
ἀθυμέω aug. 242.
αἰ (αἴθε, αἰ γάρ, αἴ κεν) 550, a.
αἰδέομαι aor. pas. 299.; 301, 1.; 328, 2.; — τινα 383.
Ἅιδου (ἐν, εἰς) 393, 1, B.
αἰδώς 171.
αἰνέω 301, 1.
-αινω 352.
αἱρέω 327, 1.; τινά τινος 406, 2, a.; — med. 448, 2.; αἱρέομαί τινά τι 338.
αἴρω str. 120.; fut. 262., 270, B. 2.; sl. aor. 270, B. 2.; perf. 282.; prel. i neprel. 447, 1.
αἰσθάνομαι 322, 9.; — τινός τι 402, 1, c.; s pred. part. 502, a., ili inf. 502, B. 4.
αἰσχρός kompt. 198.
αἰσχύνω 328, 3, b.; — αἰσχύνομαί τινα 383.; ἐπί τινι 414, 2, b.; s pred. part. 501, e.; s inf. 501, e, B.
αἰτέω τινά τι 386.
αἰτιάομαι 328, 4. — τινά τινος 406, 2, a.
αἴτιός τινος 406, 2, b.
ἀκαχίζω red. aor. 539, 1.
ἀκε(ί)ομαι osn. 538, 3.
ἀκηχέδαται 541, 1.
ἄκληρός τινος 397.
ἀκολουθέω τινί 411, 2.
ἀκούω str. 118.; fut. med. 328, 1.; perf. 275, 2.; — τινός τι 402, 1, c., τι i τινός 402, 1, c, B.; znač. prez. 453, 2.; s pred. part. 502, a., ili s inf. 502, B. 4.
ἀκρατής τινος 401, 2.
ἀκροάομαι fut. 260.
ἄκρος u atr. i pred. pol. 378, 1.
ἀλάομαι perf. 541, 1.
ἀλαπάζω osn. 538, 2.
ἀλέξω red. aor. u Hom. 539, 1.
ἀλεύομαι sl. aor. 540, 6.
ἁλίσκομαι 324, 15.; aor. 316, 6.; — τινος 406, 2, a.
ἀλκή dat. sing. u Hom. 528, 2.
ἀλλά 515, 1., ἀλλὰ γάρ 517., ἀλλά γε 519, 1., ἀλλ' ἤ 514, 1., ἀλλὰ μὲν δή 519, 7., ἀλλὰ μήν 515, 4.
ἀλλάττω perf. 279, 1.; aor. pas 294.
ἅλλομαι aor. 270., u Hom. 544.
ἄλλος 211.; ἄλλοι i οἱ ἄλλοι 371, B. 4.; ἄλλο τι ἤ u pit. 520, b.
ἀλλότριός τινος 393, 3., τινι 413, 1, b.
ἄλλως τε καί 513, 1.
ἄλμενος 544.
ἆλσο, ἆλτο 544.
ἅμα 202.; ἅμα τινί 413, 1, c.; uz adv. part. 503, 1, B.
ἁμαρτάνω 521, 10.; aor. u Hom. 539, 2.; — τινός 396, e.; εἴς τινα 419, c, β.
ἄμβροτος 523, 6.
ἀμείνων 199, 1. i B.
ἀμελέω τινός 400, 1., pas. 449, 1.
ἀμελής τινος 400, 2.
ἄμμες, ἄμμι, ἄμμε 531, 1.
ἀμνημονέω τι 400, 1, B. 1.
ἀμνήμων τινός 400, 2.
ἄμοιρός τινος 397.
ἀμός 531, 2.
ἀμπέχω 53 b, d.
ἄμπνυτο 544.
ἀμύνω osn. 253.; med. 448, 2.; — ἀμύνομαί τινα 383.
ἀμφί 90., 432., s dat. u Hom. 547, 5, c.; ἀμφίς 547, 1.
ἀμφιέννυμι 319, 5.; — τινά τι 386.; med. 448, 1.
ἀμφιῶ 319, 5.
ἀμφότερος u pred. pol. 377, 3.
ἀμφοτέρωθεν 417.
ἄμφω 221.; 362, B.; pred. pol. 377, 3.
ἀν privativum 358, 2.
ἄν s pret. 462.; s opt. 464, 2. i B. 1.; u namjernim reč. 470, 1, B. 2.; s opt. u pot. pogodb. reč. 477.; s pret. u irealnim pogodb. reč. 478.; u relat. reč. 486.; u vrem. reč. 488, 2.; kod inf. i part. 506.; — u Hom. 548, 1.; s konj. u samostalnim reč. 548, 2.; dodaje se različno od at. 548, 3.; opt. i konj. bez ἄν različno od at. 548, 4.
ἄν (= ἐάν) 474.
ἀνά 420.; bez anastr. 90.; apokopa 552, 7. i B.; s dat. u Hom. 547, 5, a.
ἄνα 547, 6.
ἀναγκαῖον ἦν 461, 1.
ἀνάγκη 414, 2, a.; ἀνάγκη ἐστί s inf. 492.
ἀνάγομαι aor. med. 328, 3, B. 2.
ἀναίτιός τινος 406, 2, b.
ἀνακράζω j. aor. 256.
ἀναλίσκω 324, 6.
ἀναμιμνῄσκω τινά τι 386.; τινά τινος 386, B. 2., 400, 1, B. 2.
ἀνάξιός τινος 407, 2.
ἀναπάλλω red. aor. 539, 1.
ἀναπεπτέαται 556, 1.
ἀναπνέω aor. 544.
ἀνδάνω aor. 539, 2.
ἄνευ s gen. 417.
ἀνέχομαι 327, 13.; aug. 240.; s pred. part. 501, c.
ἀνήνοθε 541, 1.
ἀνήρ 153.; u Hom. 527, 3.
ἀνθρώπους kao subjekt inf. 491, 3.
ἀνιάω 328, 3, b.
ἀνοίγω (ἀνοίγνυμι) 318.; aug. 237, 2.; pf. 279, 1.
ἀντί 90., 422.; ἀντὶ τοῦ 497.
ἀντιόω fut. 540, 5.
ἀνύω perf. pas. 288.; aor. pas. 299., 301, 1.; fut. kod Hom. 540, 5.
ἄνω kompt. 204.
ἄξιός τινος 407, 2.; s inf. 494.; ἄξιόν ἐστι s inf. 492.
ἀξιόω τινά τινος 407, 1.
ἀπαγορεύω 327, 7.; s pred. part. 501, c.
ἀπαλλάττω 328, 3, c.; τινά τινος 402, 1, a.
ἀπαντάω fut. med. 328, 1.
ἅπας 379.
ἀπαφίσκω red. aor. 539, 1.
ἄνειμι 315, 1, B. 2.
ἀπείργω s μή (μὴ οὐ) kod inf. 509, B. 3.
ἄπειρός τινος 394, 2.
ἀπεχθάνομαι 321, 12.
ἀπέχομαί τινος 402, 1, a.
ἀπέχω τινός 402, 1, a.; τινά τινος 402, 1, a.
ἀπιεῖ 556, 4.
ἀπιεῖσι 556, 4.

ἀπιέωσι 556, 4.
ἀπιῇ 556, 4.
ἀπικνέομαι 552, 3.
ἀπό 423.; genitiv uz glagole složene s ἀπό 409.; ἀφ' οὗ 423, b., 487.; ἀπ' οὗ 552, 3.
ἀπογιγνώσκω τινός 409.
ἀποδιδράσκω 324, 10.; aor. 316, 1.; τινά 382.
ἀποδίδωμι 327, 11.; τί τινος 407, 1.
ἀποθνῄσκω 324, 8.; ὑπό τινος 447, 2.; isp. θνῄσκω.
ἀποκρίνομαι dep. m. 328, 4. i B.
ἀποκρύπτομαί τινά τι 386.
ἀποκτείνω str. 120.; pas. 447, 2.; isp. κτείνω
ἀπολαύω aug. 241.; fut. med. 328, 4.; τινός 396, c.
ἀπόλλυμι 319, 15.; znač. 329.; ἀπολλῦσι 556, 4.
Ἀπόλλων 147 b, 4.
ἀπολογέομαι augm. 241.
ἀπονοέομαι 328, 2.
ἀπορέω τινός 403, 1.
ἀποσβέννυμι 329.
ἀποστερέω fut. pas. 328, 1, B.; τινά τι 386.; τινά τινός 386, B. 2., 403, 1.
ἀποτρέπω τινός 409.
ἀποτυγχάνω τινός 396, e.
ἀποφαίνω s pred. part. 502, b.
ἀποφεύγω τινός 406, 2, a.
ἅπτομαί τινος 396, d.
ἄρα 516, 1.; apokopa 522, 7.
ἆρα 520, b.; ἆρ' οὐ, ἆρα μή 520, b.
ἀραρίσκω aor. 539, 1., 544.; perf. 541, 1., 541, 4, b.
ἀρέσκω 324, 3.
Ἄρης 177, 1., 528, 3, a.
-αριον (demin.) 342.
ἀριστερά, ἐπ' ἀριστερά 374, 3.
ἀριστήεσσι 527, 5, B.
ἄριστος 199, 1. i B.
ἀρκέω 301, 1.
ἄρμενος 544.
ἁρμόττω str. 120., osn. 250.; fut. 261.; pf. 281.; aor. pas. 298.
ἀρνέομαι 328, 2.; uz οὐ u podl. reč. 509, B. 2.; uz μή (μὴ οὐ) kod int. 509, B. 3.
ἀρόω perf. 541, 1.
ἁρπάζω fut. med. 328, 1.; osn. 538, 2.
ἀρχήν (οὐ, μή), τὴν ἀρχήν 391.
ἄρχω str. 118., τινός 401, 1., 402, 1, b.; s pred. part. 501, c, B. 1.; — ἄρχομαι 448, 2.; τινος 402, 1, b.; s pred. part. 501, c. i B. 1.; s inf. 501, c, B. 1.
ἅσσα 531, 5.
ἆσσον 530, 3.
ἀστήρ 153.
ἄστυ 157, 2.
-αται 533, 7., 556, 1.
ἀτάρ 515, 7.
ἅτε uz adv. part. 503, 2, B.
-ατο 533, 7., 556, 1.
ἅττα 214.
ἄττα 214, 2. B.
αὖ 515, 3.
αὐξάνω 321, 11.; fut. med. s pas. znač. 328, 1, B.
αὐτάρ 515, 7.
αὐτημερόν 552, 3.
αὐτίκα uz adv. part. 503, 1, B.
αὖτις 552, 2.
αὐτός 209.; kao lična zamjenica 3. l. 206, B., 438, 2.; zastupa indir. refl. za 3. l. 439, 2, a.; kao gen. pos. u pred. pol. 377, 2.; u atr. i pred. pol. 378, 5.; αὐτός u dat. 413, 3.; ὁ αὐτός τινι 413, 3.; καὶ αὐτός 441, 2.; τρίτος αὐτός 441, 3.
ἀφαιρέομαί τινά τι 386,; τινός τι 386, B. 2., 403, 1, B. 2.
ἀφικνέομαι 321, 8.
ἀφίστημι (med.) τινος 409.
ἄχθομαι 325, 12., 328, 2.; τινι 414, 2, b.; s pred. part. 501, e.; ἀχθομένῳ μοι γίγνεταί τι 412, 4.
ἄχνυμαι perf. 541, 1.
ἄχρι bez elizije 64, B. 1.; i ἄχρις 69, 3.; s gen. 417.
-άω (glagoli) 353, 2.

B se umeće 523, 6.
βαδίζω fut. med. 328, 1.

βαίνω 321, 6.; aor. 316, 2.; konj. aor. u Hom. 543, 3.
βάλλω str. 120.; j. aor. 256, B.; j. aor. u Hom. 544.; perf. 282.; sl. aor. pas. 299.; glag. prid. 300.
βασιλεύς bez člana 374, 2.
βασιλεύω τινός 401, 1.
βείομαι fut. 540, 5.
βελτίων, βέλτιστος 199, 1. i B.; βέλτερος 530, 4, a.
βίᾳ 414, 3.
βιάζομαι 328, 4.
βιβάζω fut. 263, 1.
βιβρώσκω 327, 8.
βιόω 327, 9.; aor. 316, 7.
βλάπτω str. 120.; osn. 249.; perf. 279, 1.; j. aor. pas. 294.; τινά 381, 1.
βλήεται 544.
βλῆο (βλεῖο) 544.
βλῆσθαι 544.
βλώσκω 523, 6.; 539, 2.
βοάω fut. med. 328, 1.
βοηθέω τινί 381, 1, B. 2., 411, 2.
βορέας (βορρᾶς) 124 b, 3.; 553, 1.
βουκολική (τομή) str. 283, 3.
βούλομαι 325, 13., 328, 2.; 2. l. sg. 233, 3.; aug. 234, B.; ὁ βουλόμενος 372, B., 499, 2, b.; βουλομένῳ μοι γίγνεταί τι 412, 4.
βοῦς 161.

Γαμέω 325, 1.; τινά 411, 2.; γαμέομαί τινι 411, 2.
γάρ 517.
γαστήρ 153.
γέ 92, 5., 519, 1.
γεγονὼς τριάκοντα ἔτη 390, B. 1.
γελάω 301, 1.; fut. med. 328, 1.; sl. aor. pas. 299.
γέμω τινός 403, 1.
γεραιός kompt. 194.
γέρας 169.
γεύω τινά τινος 396, c.; γεύομαί τινος 396, c.
γῆ, κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν 374, 3.
γῆρας 169.
γηράσκω 324, 1.
γj = ζ 58.
γίγνομαι 325, 11.
γιγνώσκω 324, 12.; aor. 316, 5.; konj. aor. u Hom. 543, 3.; perf. 274. lz.; s pred. part. ili inf. 502, a. i B. 5.
γόνυ 177, 2., 528, 3, b.
γοῦν 519, 1.
γραῦς 161.
γράφω str. 118.; perf. 277.; j. aor. pas. 294.; γράφομαι γραφήν τινα 387.; γράφομαί τινά τινος 406, 2, a.; γράφω (νόμους) med. 448, 2.
γυμνάζω str. 120.; med. 448, 1.
γυμνός τινος 403, 2.
γυνή 177, 5.
γῶν 551, 2.

Δ se umeće u ἀνδρός itd. 153.
δαίω osn. 538, 3.
δάκνω 321, 3.
δανείζω med. 448, 4.
-δε 92, 5., 94., 178., 529.
δέ 515, 2.
δεδέχθαι 551, 2.
δέδια 317, 3., 327 b.
δέδοικα 317, 3., 327 b.; τινα 383.
δεῖ 325, 14.; δεῖ μοί τινος 403, 1, B. 1, a.; δεῖ s inf. 492. i B. 1.; δεῖ πολλοῦ (ὀλίγου) s inf. 403, 1, B. 1, a.; isp. δέω.
δειδέχαται 541, 2.
δείδια 541, 2.
δείδοικα 541, 2.
δείκνυμι 318.; δεικνῦσι 556, 4.; s pred. part. 502, b.
δεῖνα 215.
δέκομαι 552, 2.
ἐν δεξιᾷ 374, 3.
δέξω 551, 2.
δέρκομαι aor. 522, 3., 539, 2.
δέρω str. 120.; j. aor. pas. 295.
δεσπότης vok. 121.
δεύτερός τινος 404, 1, B.
δέχομαι 328, 4.; aor. u Hom. 544.
δέω 325, 14.; uz brojeve 403, 1, B. 1, b, α.; δέω πολλοῦ (ὀλίγου, τοσούτου) s inf. 403, 1, B. 1, b, β.; τοσούτου

δέω s inf. i ὥστε s ind. 473, B. 3.; — δέομαι 325, 15., 328, 2.; τινος 403, 1, i B. 1, b, β.; τινός τι 403, 1, B. 1, b, β.; — isp. δεῖ.
δέω (vežem) str. 118.; 244., 301, 2.
δή 218., 516, 5., 519, 3.
δῆθεν 519, 3, B.
δῆλός εἰμι s pred. part. 501, b.; δῆλον δή 519, 3.
δηλόω s pred. part. 502, b.
Δημήτηρ 153.
δημοσίᾳ 414, 3.
-δην 353.
δήποτε 218.
δήπου 519, 3, B.
-δης (patron.) 343.
δῆτα 519, 3, B.
δήω fut. 540, 5.
δj = ζ 58.
διά 428.; bez anastr. 90.; διὰ τό 497.
διαβαίνω τι 384.
διαγίγνομαι s pred. part. 501, b.
διάγω s pred. part. 501, b.
διαλέγομαι 327, 7., 328, 2.; τινι 413, 1, a.
διανοέομαι 328, 2.
διατελέω s pred. part. 501, b.
διαφέρω prel. i neprel. 447, 1.; τινός 404, 2.; διαφέρομαί τινι 413, 1, a.
διαφθείρω v. φθείρω.
διάφορός τινος 404, 1, B.
διδάσκω 324, 9.; red. aor. 539, 1.; τινά τι 386.
διδράσκω 324, 10.; aor. 316, 1.
δίδωμι 305.; oblici po 1. konj. 307.; redupl. 308.; aor. 310., konj. aor. u Hom. 543, 3.; vremena 311.
διέρχομαί τι 384.
δικάζω med. 448, 4.
δίκαιόν ἐστι s inf. 492.; δίκαιον ἦν 461, 1.
δίκην (τινός) 391.
διξός 552, 2.
διότι 468.
διπλάσιός τινος 404, 1, B.
διψάω 244.
διώκω perf. 279, 1.; fut. m. 328, 1.; τινά τινος 406, 2, a.; pas. 447, 2.
δμώς 142, Iz. 3.
δοκέω 325, 2.; δοκῶ μοι 439, 1, a, B. 2.; δοκεῖ s inf. 492.
-δόν 353.
δόρυ 177, 4., 528, 3, c.
δουλεύω δουλείαν 385, 1, a; τινί 411, 2.; med. 448, 3.
δουλόω str. 118.
δραμοῦμαι 327, 4.
δρόμῳ 414, 3.
δύναμαι 312, 5., 328, 2.; naglasak 312, B. 2.; aug. 234, B.
δυνατόν ἐστι s inf. 492.
δυνέαται 556, 1.
δύο 221.
δυςτυχέω aug. 242.
δύω 301, 2.; aor. 316, 8.; prel. i neprel. znač. 329.
δωρεάν 391.
δωρέομαι 328, 4.

E mj. α, ει, η 551, 2.; mj. *F* 523, 1.
-έαι (έο) od -έεαι (έεο) 556, 3, b.
ἑάλων 316, 6.
ἐάν s konj. 476.; kako se zamjenjuje u neupr. govoru 479, 2.; ἐὰν καί 480.
ἕαται 543, 6.
ἐάω aug. 236.
ἔβλητο 544.
ἐγγύς kompt. 204.; s gen. 417.
ἐγείρω str. 120.; perf. 275, 2.; 329.
ἐγκρατής τινος 401, 2.
ἐγώ (siniceza) 66.; ἔγωγε 207, B., 519, 1.
ἔδει 461, 1.; ἔδει ἄν 462, 1, B.
ἐδήδοκα 327, 8.
ἔδομαι 327, 8.
ἔδραμον 327, 4.
ἕέ 531, 1. i B.
-εεα = εια, εα 522, 2, B.
-εεαι = ειαι, εαι 522, 2, B.
ἔεδνα 523, 1.
ἐείκοσι 523, 1.
-εειν inf. 534.
ἐέλδομαι 523, 1.
ἐέλδωρ 523, 1.
ἐελμένος 541, 2.
ἕης = ἧς 531, 4.

ἐθέλω 325, 4.
ἔθεν 531, 1., 529, 1.
ἐθίζω aug. 236.; perf. 278, 2, B.; 327 b.
ει mj. ε 522, 1.
εἰ u podl. uzr. reč. 468, B.; u podl. upit. reč. 469.; s ind. 475.; s opt. 476, 2, b., 477.; s pret. 478.; u neupr. gov. 479, 2.; — εἰ ἄρα 516, 1.; εἰ γάρ 517., s pret. 461, 3., s opt. 464, 1.; εἰ δὲ μή 479, 3, b.; εἰ — ἤ u podl. upit. reč. 469.; εἰ καί 480.; εἰ μή poslije neg. 479, 3, a.; εἰ μή — ἀλλά γε 515, 1.; εἰ μὴ ἄρα 479, 3, d., 516, 1.
-εια 336.
εἴαται 543, 6.
εἶδον 327, 3.
εἴθε s pret. 461, 3.; s opt. 464, 1.; εἴθε γάρ 517.
εἰκάζω τινί τι 411, 2.
εἰκὸς ἦν 461, 1.
ἔικτον, ἐίκτην 541, 4, a.; ἔικτο 541, 4, c.
εἴκω (nalikujem) perf. 278, 2, B.; 327 b.
εἴκω τινί τινος (ustupam) 402, 1, a.
εἰκός 278, 2, B.
εἷλον 327, 1.
εἵμαρται 274, B.; 327 b.
εἶμι 314, 1.; u Hom. 543, 4.; fut. znač. 314, B. 1., 451, B. 2.
εἰμί enkl. 92, 3.; 315, 2., u Hom. 543, 5.; s pred. part. 501, a.; ἔστιν ὅςτις, ᾧ, οἵ, ὅτε, οὗ 443, B. 2.; ἔστιν οὕτως u odgov. 521, 2.; ἔστι ταῦτα u odg. 521, 2.; εἰσὶν οἵ 443, B. 2.
εἰν, εἰνί 547, 1.
εἷο 531, 1. i B.
-ειον 341.
εἴπερ 479, 3, c., 519, 2.
εἶπον 327, 7.
εἴργω τινά τινος 402, 1, a.
εἴρηκα 327, 7.
-εις (f. εσσα, n. εν) 149, 4., 187., 348.
εἷς 221.
εἰς 419., εἰς ὅ κεν 550, c.
εἴσατο 543, 4.
εἰςβάλλω prel. i neprel. znač. 447, 1.
ἐΐση 523, 1.
εἴσομαι 543, 4.
εἰςπράττω (-πράττομαι) τινά τι 386.
εἴσω s gen. 417.
εἶτα iza adv. part. 503, 1, B.
εἴτε 94.; εἴτε-εἴτε 469., 514, 2. i B.
εἴωθα 278, 2, B., 283, B. 1., 327 b.
ἐκ u sastavljanju 48, B.; ἐκ i ἐξ 69, B. 2.; ἐκ pred augm. 238.; poraba 424.
ἕκαστος 377, B.; ἑκάστου ἔτους 408, 1.
ἑκάτερος 377, 3.
ἑκατέρωθεν 417.
ἐκβάλλω τινά τινος 409.; pas. 447, 2.
ἐκδιδόαται 556, 1.
ἐκδύω τινά τι 386.
ἐκέατο 556, 1.
ἐκεῖ, ἐκεῖθεν, ἐκεῖσε 217.; ἐκεῖνος 212., 438, 2., 442, 1.
ἐκεχειρία 53 b, d.
ἐκπίπτω τινός 409.; pas. od ἐκβάλλω 447, 2.
ἐκπλήττω 327, 10.; fut. 261.; ἐκπλήττομαί τινα 383.
ἔκταν 544.
ἐκτός s gen. 417.
ἑκὼν εἶναι 496.
ἐλάττων, ἐλάχιστος 199, 4, 5.
ἐλαύνω 321, 7.; prel. i neprel. znač. 447, 1.
ἐλέγχω perf. 275, 2.; perf. med. 286, 1, B.; s pred. part. 502, b.
ἑλεῖν 327, 1.
ἔλεκτο 544.
ἐλελίζω osn. 538, 2.
ἐλεύθερός τινος 402, 2.
ἐλευθερόω τινά τινος 402, 1, a.
ἐλήλυθα 327, 2.
ἐλθεῖν 327, 2.
ἑλίσσω aug. 236.
ἕλκω augm. 236.; 301.
ἐλπίζω osn. 251.
ἐμβάλλω prel. i neprel. znač. 447, 1.
ἐμέθεν 529, 1.; 531, 1.
ἐμεωυτοῦ 551, 2.
ἐμμένω τινί 416.
ἐμός i ὁ ἐμός 371, B. 4.
ἔμπειρός τινος 394, 2.
ἐμπίμπλημί τί τινος 403, 1.
ἐμπίπτω τινί 416.

ἔμπλεώς τινος 403, 2.
ἐμποδίζω aug. 241.
ἔμπροσθεν s gen. 417.
ἐν u sastavljanju 51, B. 3.; pred augm. 238.; poraba 426., u Hom. 547, 5, e.; ἐν za vrijeme 415, 2, b.; dat. uz glagole složene s njim 416.; ἐν ᾧ 426, b., 487.
ἐναντίον s gen. 417.
ἐναντιόομαι aug. 240, B., dep. 328, 2.
ἐναντίος τινί 411, 3.
ἐνδεής τινος 403, 2.
ἐνδύω 329.; τινά τι 386.
ἐνεγκεῖν 327, 5.
ἐνεδρεύω aug. 241.
ἔνειμί τινι 416.
ἕνεκα (ἕνεκεν) s gen. 417.
ἐνήνεγμαι 327, 5.
ἐνήνοθε 541, 1.
ἐνήνοχα 327, 5.
ἔνθα καὶ ἔνθα 217, B.
ἐνθαῦτα 552, 4.
ἔνθεν καὶ ἔνθεν 217, B., 417.
ἐνθεῦτεν 552, 4.
ἐνθυμέομαι aug. 241.; 328, 2.
ἐνί 547, 1.
ἔνι 547, 6.
ἐνίπτω aor. 539, 1.
ἐννοέομαι 328, 2.
ἕννυμι 319, 5.
ἐνοχλέω aug. 240.
ἔνοχός τινος 406, 2, b.
ἐντέλλομαι 328, 4.
ἐντός s gen. 417.
ἐντυγχάνω τινί 413, 1, a., 416.
ἐξ 69, 2.; superl. 200.; genitiv uz glagole složene s njim 409.; ἐξ οὗ 424, b., 487.
ἐξελέγχω s pred. part. 502, b.
ἔξεστι 315, B. 2.; s inf. 492.; ἐξῆν 461, 1.
ἐξετάζω aug. 241.
ἐξίημι prel. i neprel. znač. 447, 1.
ἐξικνέομαί τινος 396, e.
ἐξίστημί τινά τινος (ἐξίσταμαί τινος) 409.
ἔξω s gen. 417.
εο = ευ 522, 2.
ἑοῖ 531, 1. i B.
ἔοικα 278, 2, B., 327 b.; pluskvamperf. 283, B. 1.; ἐοικώς (εἰκός) 278, 2, B.; ἔοικά τινι 411, 2.
ἔολπα 541, 2.
-εος (prid.) 346.
ἑός 531, 2.
εου = ευ 522, 2.
ἐπαινέω, v. αἰνέω; fut. med. 328, 1.
ἐπεί siniceza 66.; u uzročnim reč. 468.; (πρῶτον, τάχιστα) u vrem. reč. 487.
ἐπεί γε 519, 1.
ἐπείγω 328, 3, b.
ἐπειδή u uzročnim reč. 468.; (πρῶτον, τάχιστα) u vrem. reč. 487.
ἐπείπερ 519, 2.
ἔπειτα iza adv. part. 503, 1, B.
ἑπεξῆς 552, 3.
ἐπεπειρέατο 556, 1.
ἐπέπιθμεν 541, 4, a.
ἔπεσον 327, 17.
ἔπεφνε 539, 1.
ἐπῆκε 552, 3.
ἐπί 436., u Hom. 547, 5, e.; dat. uz glagole složene s njim 416.; ἐπὶ τῷ 497.; ἐπὶ τούτοις 436, B, c, δ.; ἐφ' ᾧτε 436, B, c, d., s inf. ili ind. fut. 473, B. 2, d.; τὸ ἐπ' ἐμοὶ εἶναι 496.
ἔπι 547, 6.
ἐπιβουλεύω τινί 416.
ἐπίεσθαι 552, 3.
ἐπιθυμέω τινός 396, e.
ἐπιλανθάνομαί τινος 400, 1.
ἐπιλείπει τινά τι 382.
ἐπιλήσμων τινός 400, 2.
ἐπιμελής τινος 400, 2.
ἐπιμέλομαι 325, 17., 328, 2.; τινος 400, 1.
ἐπιμπλέατο 556, 1.
ἐπιορκέω aug. 241.; θεόν 384, B.
ἐπίσταμαι 312, 6. i B. 2.; 328, 2.; s pred. part. ili inf. 502, a. i B. 5.
ἐπιστήμων τινός 394, 2.
ἐπιτήδειος εἴς τι 419, c, α.
ἐπιτίθεμαί τινι 416.
ἐπιτυγχάνω τινί 413, 1, a.
ἕπομαι 327, 12.; aug. 236.; τινι 411, 2.
ἔπορον 327 b.
ἐπριάμην 312, B. 1, 2.; 327, 6.

ἔραμαι 328, 2.
ἐράω τινός 396, e.
ἐργάζομαι aug. 236.; dep. m. 328, 4. i B.
ἔργῳ 414, 3.
ἐρείδω perf. 541, 1.
ἐρείπω perf. 541, 1.
ἐρέριπτο 541, 1.
ἔρημός τινος 403, 2.
ἐρηρέδαται 533, 7., 541, 1.
ἐρήριπα 541, 1.
ἐρίζω τινί 413, 1, a.
Ἑρμέω 533, 1.
ἕρπω aug. 236.
ἐρρωμένος kompt. 196, b.
ἐρύκω aor. 539, 1.
ἐρύω fut. 540, 5.
ἔρχαται 533, 7.
ἔρχομαι 327, 2.
ἐρωτάω 325, 10.; τινά τι 386.
ἐσθίω 327, 8.; τινός 396, c.
ἑσπέρα, ἀφ' ἑσπέρας 374, 3.
ἑσσόομαι 551, 2.
ἕσσυο, ἔσσυτο 544.
ἕσταμεν 317, 1.
ἔστε 487.
-εστερος, -εστατος 196.
ἑστεώς 556, 4.
ἑστήξω 291, 2.
ἑστιάω aug. 236.
ἑστώς 317, 1.
ἔσχατος 200.; u atrib. i pred. pol. 378, 3.
ἔσχον 327, 13.
ἔτετμε 539, 1.
ἐτίθεα 556, 4.
ἐτιθέατο 556, 1.
ἔτλην 327 b.
ευ mj. ου kod verba contracta na οω 556, 3, c.
εὖ λέγω τινά 381, 1.; εὖ πάσχω ὑπό τινος 447, 2.; εὖ ποιέω τινά 381, 1. i B. 1., pas. 447, 2., s pred. part. 501, d.; εὖ πράττω 381, 1, B. 1.
εὐδαιμονίζω τινά τινός 406, 1.
εὐεργετέω aug. 242.; τινά 381, 1., τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν 387.
εὐθύς uz adv. part. 503, 1, B.
εὐλαβέομαί τινα 383.
εὐλογέω τινά 381, 1.
εὔνους τινί 411, 3.
εὐπορέω τινός 403, 1.
εὑρίσκω 324, 7.; s pred. part. 502, a.
-ευς 336.; (gent.) 344.
εὖτε 550, b.
εὐτυχέω aug. 242.
εὐφραίνω 328, 3, b.
εὔχομαί τινι 411, 2, B.; θεοῖς τι 411, 2, B
-ευω (glag.) 352.
ἔφαγον 327, 8.
ἐφθημιμερής (τομή) u heksam. str. 283, 2, c.; u trimetru str. 285, 5, b.
ἐφίεμαί τινος 396, e.
ἐφικνέομαί τινος 396, e.
ἔχθρα εἴς τινα 419, c, β.; πρός τινα 435, C, c, α.
ἐχθρός kompt. 198.; τινι 411, 3.
ἐχρῆν 461, 1.
ἔχω aug. 236.; oblici 327, 13.; prel. i neprel. znač. 447, 1.; s pred. part. 501, a; ἔχομαί τινος 396, d.
-έω (glag.) 352.; -εω mj. -αω 537, 4.
ἔωθα 551, 2.
ἕως 133, 4.; ἅμ' ἕῳ 374, 3.
ἕως u vrem. reč. 487., 550, c.
ἑωυτοῦ 551, 2.

Z 58.
ζάω 244.; 327, 9.
-ζε 178.
ζεύγνυμι 319, 11.
Ζεύς (dekl.) 177, 5., 528, 3, d.
ζηλόω τινά τινος 382, 406, 1.
ζημιόω fut. pas. 328, 1, B.
ζώννυμι 319, 7.

H mj. α 522, 1., 525, 1., 551, 1.
ἤ siniceza 66.; znač. 519, 4.; u pit. 520, b.; ἢ γάρ 517., 520, b.
ἦ siniceza 66.; znač. 514, 1. i B.
ᾗ 415, 1.
ἡβάσκω 324, 2.
ἡγέαται 556, 1.
ἡγέομαί τινά τι 388.; τινος i τινι 401, 1. i B.; ὁ ἡγησόμενος 372, B.

ἤδη — καί 513, 1.
ἥδομαι 328, 2.; ἡδομένῳ μοι γίγνεταί τι 412, 4.; ἥδομαί τινι 414, 2, b.; s pred. part. 501, e.
ἡδύς komp. 198.; ἡδὺ γελᾶν 385, 2.
ἥικτο 541, 4, c.
ἥκιστα 199, 2.; ἥκιστά γε u odg. 521, 3.
ἥκω 453, 2.
ἦλθον 327, 2.
ἧμαι 315 b., 543, 6.
ἤμβροτον 523, 6.
ἡμέρα, (τῆς) ἡμέρας 374, 3., 408, 1.; razlika među (τῆς) ἡμέρας, (ἐν) τῇ ἡμέρᾳ i τὴν ἡμέραν 415, 2, b, B.
ἡμέτερος αὐτῶν 440, 2, B. 1.
ἠμί 312, 9.
ἦμος 550, b.
ἠμφίεσα 319, 5.
ἤν = ἐάν 474.; ἢν ἄρα 516, 1.
ἤνεγκον 327, 5.
ἡνίκα 487.
ἦος 550, c.
ἦρ nagl. 142. Iz. 4.
ἠρήρειστο 541, 1.
ἠρόμην 325, 10.; 327 b.
-ης (neutr. -ες) 351.
ἥσυχος kompt. 195.
ἤτοι 94.
ἡττάομαι 328, 2., 453, 2.; τινος 404, 2.; s pred. part. 501, d.
ἥττων 199, 2. i 199, 1, B.
ἠώς 526, 4.

Θάλαττα 114.; κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν 374, 3.
θάλλω part. perf. 541, 4, b.
θάπτω str. 120.; osn. 249.; fut. 261.; j. aor. pas. 294.
θάττων 54., 198.
θαυμάζω fut. med. 328, 1.; τινά τινος 406, 1.; τινός τι 406, 1, B. 2.; τινὰ ἐπί τινι 406, 1, B. 2.
θείω osn. 538, 3.
θέλω 325, 4.
-θεν 178., 529.
θεραπεύω τινά 411, 2.
θέρους 408, 1.
θέω osn. 248.; 327, 4.
θῆλυς 185, 1.
θηράω (str. 118.), θηρεύω τινά 382.
-θι 178., 529.
θιγγάνω τινός 396, d.
θνῄσκω 324, 8.; fut. eks. 291, 2.; perf. 317, 2., u Hom. 541, 3.
θρίξ (τριχός) 54., 145.
θρῴσκω aor. 539, 2.
θυγάτηρ 153., 527, 3.
θυμόομαι fut. 328, 2.
θύω 301, 2.; sl. aor. pas. 53 b, b., 299.
θῶμα 551, 2.

I u savezu sa suglasnicima 55—58., 250. i d.
-ja (prid. fem.) 185. i d.
ἴα 532.
ἰάομαι 328, 4.
ἰδίᾳ 414, 3.
-ιδιον (dem.) 342.
ἴδιός τινος 393, 3.; τινι 473, 1, b,
ἱερός τινος 393, 3.
-ιζω 352.
ἵημι 305.; redupl. 308.; oblici 311.
ἱκανὸς εἴς τι 419, c, α.; s inf. 494.
ἱκνέομαι 323, 27.
ἵλεως τινι 411, 3.
ἱμάσσω osn. 538, 1.
ἵνα (μή) 470, 1.
-ινος (prid.) 346.
-ιον nast. kompt. 198., 530, 3.
-ιον (dem.) 342.
-ιος (prid.) 345.
-ισκος (dem.) 342.
ἴσος τινί 411, 3.
ἱστέαται 556, 1.
ἵστημι 305., 311, 2.; redupl. 308.; konj. aor. u Hom. 543, 3.; perf. 311, 2., 317, 1.; fut. eks. 291, 2.; — med. 448, 1.; — znač. vremenâ 311, 2., 329.
ἱστίη 551, 2.
-ιστο (nast. superl.) 198., 530, 3.
ἴσχω 327, 13.
ἰχθύς 156.
-ιων (patron.) 343.

K mj. π u Her. 552, 1.
καθαίρω str. 120.
καθαρός τινος 402, 2.
καθέζομαι 327, 14; aug. 240.; osn. 251.
καθεύδω aug. 240.
κάθημαι 315 b.
καθίζω 327, 14.; aug. 240.
καθίστημί τινά τι 388.
καί 513, 1.; u krazi 65.; s part. 480, B. 2., 503, 5, B. 1.; καὶ γάρ 517.; καὶ δὴ καί 513, 1.; καὶ εἰ (ἐάν) 480.; καὶ μὲν δή 519, 7.; καὶ μήν 515, 4.; καὶ ὅς 370, 2.; καὶ οὗτος 442, 3.; καὶ τόν 370, 2.
καίπερ s part. 480, B. 2., 503, 5, B. 1.
καιρός ἐστι s inf. 492.
καίτοι 94., 515, 5., 519, 5.
καίω str. 118.; osn. 253.; fut. 261.; aor. u Hom. 540, 6.
κακηγορέω τινά 381, 1.
κακός kompt. 199, 2., 530, 4, b.; κακῶς λέγω τινά 381, 1.; κακῶς πάσχω ὑπό τινος 447, 2.; κακῶς ποιέω τινά 381, 1. i B. 1.; κακῶς ποιέω pas. 447, 2.; κακῶς πράττω 381, 1, B. 1.
κακουργέω τινά 381, 1.
καλέω str. 118.; 301, 1.; fut. 263, 1., 540, 5.; pf. m. 289.; τινά τι 388.; καλέομαι ἀπό τινος 423, c, β.
καλός kompt. 198.; καλόν ἐστι s inf. 492.; καλῶς ποιέω s pred. part. 501, d.
κάμνω 321, 4.; part. perf. u Hom. 541, 3.; κάμνω νόσους 385, 1, b.; τὴν κεφαλήν 389.; s pred. part. 501, c.
κάμπτω perf. med. 286, 1, B.
κἄν 480.
κάρη 528, 3, k.
κατά (= καθ᾽ ἅ) 552, 3.
κατά 429.; apokopa 522, 7. i B.; gen. uz glagole složene s njim 409, B.; τὸ κατ᾽ ἐμέ 391.; κατ᾽ ἀγρούς 429, B, a.; κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν 429, B, a.; τομὴ κατὰ τρίτον τροχαῖον str. 282, 2, b.
καταγελάω τινός 409, B.
καταγιγνώσκω τινός τι 409, B.
κατάγνυμι 319, 10.
κατάγομαι aor. m. 328, 3, B. 2.
καταδύω 329.
κατακαίνω aor. 256.
κατάκειμαι 314, 2, B.
καταλαμβάνω s pred. part. 502, a.
καταλεύω v. λεύω
καταλύω prel. i neprel. znač. 447, 1.
καταπλήττομαί τινα 383.
καταφρονέω τινός 409, B.
καταψηφίζομαί τινός τι 409, B.
κατέαται, κατέατο 556, 1.
κατεῖπόν τινος 409, B.
κατηγορέω aug. 241.; τινός 409, B.
κάτω kompt. 204.
κάω 244.; isp. καίω.
κέαται 556, 1.
κεῖμαι 315 b., 543, 6.
κεῖνος 531, 3.
κείρω sl. aor. 540, 3.
κείω fut. 540, 5.
κεκλέαται 556, 1.
κελεύω str. 118.; perf. med. 288.; sl. aor. pas. 299.; glag. prid. 300.; τινά 411, 1, B.
κέλλω sl. aor. 540, 3.
κέλομαι red. aor. 539, 1.
κέ(ν) 548, 1.; s konj. u samost. reč. 548, 2.; dodaje se različno od at. 548, 3.; opt. i konj. bez κέν različno od at. 548, 4.
κενός τινος 403, 2.
κενόω τί τινος 403, 1.
κεράννυμι 319, 1.; τινι 413, 1, a.
κέρας 170.
κερδαίνω sl. aor. 270.
κεύθω red. aor. 539, 1.
κήδω aor. 539, 1.
κηρύττω perf. 279, 1.
κιθών 552, 4.
κινέω 328, 3, b.
κλάζω aor. 538, 2.
κλαίω osn. 253.; fut. 261.
κλάω 244.; isp. κλαίω.
κλάω 301, 1.
-κλεης (vlastita imena na —) u Hom. 527, 6.; u Her. 553, 7.
κλείω sl. aor. pas. 299.

κλέπτω str. 120.; perf. 279, 2.; j. aor. pas. 295.; fut. m. 328, 1.
-κλῆς (vlastita imena na —) 168.
κλίνω perf. 282.; sl. aor. pas. 299.
κλύω aor. 544.; red. aor. 539, 1.
κοιμάω 328, 3, b.
κοινῇ 414, 3.
κοινός τινος 393, 3.; τινι 413, 1, b.
κοινωνέω (τινί) τινος 396, b.; 413, 1, a.
κοινωνός τινος 397.
κοῖος 552, 1.
κολακεύω τινά 381, 1.
κομίζω str. 120.; fut. 263, 2.; znač. aor. m. i pas. 328, 3, B. 1.
κόπτω str. 118.; perf. 279, 1., u Hom. 541, 3.; j. aor. pas. 294.
κορύσσω osn. 538, 1.
-κος (prid.) 347.
κόσος 552, 1.
κότε 552, 1.
κότερος 552, 1.
κοῦ 552, 1.
κράζω perf. 278, 2.
κρατέω τινός i τινά 401, 1. i B.; s pred. part. 501, d.
κράτιστος 199, 1. i B.
κραυγῇ 414, 3.
κρέας 169.
κρείττων 199, 1. i B.
κρέμαμαι 312, 7.
κρεμάννυμι 319, 2.
κρεμόω fut. 540, 5.
κρέσσων 551, 2.
κρίνω str. 120.; osn. 253.; fut. 262.; perf. 282.; perf. med. 286, 1, B.; sl. aor. pas. 299.; glag. prid. 300.; κρίνω τινά τι 388.; τινά τινος 406, 2, a.
κρύπτω osn. 249.; τινά τι 386.
κτάμεναι 544.
κτάομαι perf. 274. Iz.; konj., opt. perf. 289.
κτάς 544.
κτάσθαι 544.
κτείνω aor. u Hom. 544.; perf. 278, 2.
κτέωμεν 544.
κτίζω aor. 544.
κύδιστος 530, 3.
κύκλῳ 415, 1.
κύπτω perf. 278, 1.
κυρέω sl. aor. 540, 3.
κύριός τινος 401, 2.
κύων 177, 6.
κῶας 527, 6.
κωλύω τινά τινος 402, 1, a.

Λαγχάνω 321, 16.; red. aor. 539, 1.
λαγώς 133, 6.
λαμβάνω 321, 14.; red. aor. 539, 1.; τινά τινος 396, d.
λανθάνω 321, 15.; red. aor. med. 539, 1.; τινά 382.; s pred. part. 501, b.
λάξομαι 551, 2.
λαός 526, 4.
λέγω 327, 7.; aor. u Hom. 544.; perf. 274, B., 279, 2.; j. aor. pas. 295.; τινά τι 388.
λείπω j. aor. 256.; fut. 261.; perf. 278, 2.; aor. p. 298.; λείπομαί τινος 404, 2.; λείπομαι s pred. part. 501, d.
λελασμένος, λέλασται 541, 4, c.
λεύω sl. aor. pas. 299.
λήγω s pred. part. 501, c.
λj = λλ 56.
λίσσομαι osn. 538, 1.
λλ od λj 56.
λογίζομαι dep. m. 328, 4.
λόγῳ 414, 3.
λοιδορέω τινά, λοιδορέομαί τινι 411, 2.
τὸ λοιπόν 391.
-λος (prid.) 351.
λούω med. 448, 1.
λυμαίνομαι d. m. 328, 4.
λυπέω 328, 3, b.; λυπέομαί τινι 414, 2, b.
λυσιτελέω τινί 381, 1, B. 2., 411, 2.
λύω str. 110. i d.; 301, 2.; aor. u Hom. 544.; τινά τινος 402, 1, a.
λώων, λῷστος 199, 1. i B.

M, promjene sugl. pred njim 47., 523, 2.
μά 519, 9.
-μα (neutr.) 338.
μαίνομαι perf. 278, 2.; j. aor. pas. 294.; fut. 328, 2.
μαίομαι osn. 538, 3.

μακαρίζω τινά τινος 406, 1.
μακράν 391.
μάλα 202.
μάλιστα 202.; u odg. 521, 3.
μᾶλλον 202.; μᾶλλον δέ 515, 2.
μανθάνω 321, 17.; 453, 2.; s pred. part. 502, B. 5.
μάρτυς 177, 7.
μαστίζω osn. 538, 2.
μάστιξ 528, 2.
μάχομαι 325, 21.; τινι 413, 1, a.; σύν τινι ili μετά τινος 413, 1, a, B.
μέγας dekl. 191.; kompt., sup. 199, 3.
μέγα φρονέω 385, 2.
μέζων 551, 2.
μεθύσκω 324, 4.
μείγνυμι 319, 12.; aor. 544.; τινι 413, 1, a.
μείων 199, 5.
μέλει μοι 325, 16.; τινος 400, 1., 411, 2.
μέλλω 325, 15.; aug. 234, B.; poraba 455, B.
μεμετιμένος 556, 4.
μέμνημαι 274, Iz.; konj., opt. 289.; s pred. part. ili inf. (ili ὅτε s ind.) 502, a. i B. 5.
μέμφομαι 328, 4.; τινί τι i μ. τινα 411, 2.
-μεν(αι) (inf.) 534.
μέν 519, 7.; μέν — δέ 519, 7.; μὲν οὖν 519, 7.
μέντοι 515, 4., 519, 5., 519, 7.
μένω 325, 7.; τινά 384.
μερμηρίζω osn. 538. 2.
μέσος u atr. i pred. pol. 378, 2.
μεστός τινος 403, 2.
μετά 430., u Hom. 547, 5, b.; μετ' ὅ 552, 3.
μέτα 547, 6.
μεταδίδωμί (τινί) τινος 396, b.
μεταλαμβάνω (τινί) τινος 396 b.
μεταμέλει μοί τινος 400, 1.; s pred. part. 501, e.
μεταμέλομαι s pred. part. 501, e.
μεταξύ s gen. 417.; uz adv. part. 503, 1, B.
μεταπέμπομαι 328, 4.
μέτεστί μοί τινος 396, b.
μετέχω (τινί) τινος 396, b.; 413, 1, a.
μέτοχός τινος 397.
μέχρι bez elizije 64, B. 1.; i μέχρις 69, 3.; s gen. 417.; μέχρι οὗ 487.
μή siniceza 66.; razlika od οὐ 508.; poraba 509, 2.; u namj. reč. 470, 1.; u podl. reč. bojazni 471.; s konj. u samost. reč. bojazni 471, B. 1, a; s ind. u podl. reč. bojazni 471, B. 2.; iza glagola koji znače: čuvati se 472, B.; kod inf. iza glagola, koji znače: smetati, zabranjivati itd. 509, B. 3.; — u pit. 520, b.; u podl. disj. pit. 469, B. 1.; — μὴ οὐ u podl. reč. bojazni 471., 511, 2.; μὴ οὐ s konj. u samost. reč. bojazni 471, B. 1, b.; μὴ οὐ s inf. 511, 3.
μηδέ 513, 3.; μηδ' εἰ 480, B. 1.
μηκάομαι part. perf. 541, 4, b.
μηκέτι 69, B. 1.
μήν 515, 4., 519, 6.
μήτε 94., 513, 4.; μήτε — τε 513, 4.
μήτηρ 153., 527, 3.
-μι glagoli na —, 302. i d.; -μι nast. u Hom. 533, 1.
μιαίνω str. 120.
μίγνυμι, v. μείγνυμι.
μικρός kompt. 199, 4.; μικροῦ s aor. 461, 2.; μικροῦ ἐδέησα s inf. aor. 461, 2.; μικροῦ δεῖν 496.
μιμέομαι 328, 4. i B.; τινα 382.
μιμνήσκω 324, 11.; 328, 3.; perf. 274, Iz.; τινός 400, 1.
μίν 531, 1. i B., 555.
Μίνως ak. 133, 6.
μισθόω τινά τινος 407, 1.; med. 448, 4.
μνημονεύω τι 400, 1, B. 1.
μνήμων τινός 400, 2.
μόνος u atr. i pred. pol. 378, 4.; μόνον οὐ 509, 1, B.
-μος (prid.) 351.
-μος (mask.) 337.
-μων (neutr. -μον) 349.
μῶν u pit. 520, b.

N ἐφελκυστικόν 68., 244, 4., 552, 5.
ν pred. sugl. 51.; ντ, νδ, νθ pred σ 50.

*

να (νη) prez. raširak 543, 2.
ναί 519, 8., 524, 3.; ναὶ μὰ Δία 384, B., 519, 9.
ναῦς 177, 8., 528, e.
νέμω 325, 6.
νέομαι fut. 540, 5.
νέω osn. 248.
νή 519, 9.; νὴ Δία 384, B.
νηῦς 528, 3, e.
νίζω osn. 538, 2, B.
νικάω 453, 2.; μάχην, 'Ολύμπια 385, 2.; s pred. part. 501, d.
νομίζω fut. 263, 2.; τινά τι 388.
νόμος ἐστί s inf. 492.
-νος (prid.) 351.
νοσέω νόσον 385, 1, a.
νυκτός 374, 3., 408, 1.
νῦν, τὸ νῦν 391.; τὸ νῦν εἶναι 496.; νῦν δή 519, 3.
νύν 516, 3.
νωΐτερος 531, 2.

Ξύν = σύν.
ξυμβλήμεναι, ξυμβλήτην 541.

'Ο μέν — ὁ δέ, τὸ (τὰ) μέν — τὸ (τὰ) δέ 370, 1.; ὁ δέ 370, 2.; καὶ τόν 370, 2.; τοῦ μηνός 408, 1.; isp član.
ὅ = ὅς 531, 4.
ὅδε 212., 438, 2., 442, 1.
ὀδύσσομαι perf. 541, 1.
ὄζω osn. 251., pf. 541, 1.
οἷ zastupa indir. refl. 3. lica 439, 2, b.
οἴγω v. ἀνοίγω.
οἶδα 317, 4.; 543, 7.; s pred. part. ili inf. 502, a. i B. 5.
οἴκαδε 178.
οἰκέωται 556, 1.
οἰκεῖός τινος 393, 3.; τινι 413, 1, b.
οἰκέω fut. m. s pas. znač. 328, 1, B.
οἴκοι 178., 415, 1.
οἴκτιστος 530, 3.
οἰμώζω osn. 251.; fut. m. 261., 328, 1.
οἴομαι 325, 18.; 328, 2.; 2. sg. 233, 3.
οἷος s inf. 473, B. 4.; οἷός τε 94.; οἷός τέ εἰμι 473, B. 4., s inf. 494., οἷόν τέ ἐστι s inf. 492.; οἷον (οἷα) δή uz adv. part. 503, 2, B.
οἷς 161.
οἶσε, οἴσετε, οἰσέμεν(αι) 540, 4.
οἴσω 327, 5.
οἴχομαι 453, 2.; s pred. part. 501, b.
ὀλίγος kompt., sup. 199, 5.; ὀλίγον 414, 4, B.; ὀλίγου 407, 1, B. 1.; ὀλίγου s aor. 461, 2.; ὀλίγου ἐδέησα s inf. aor. 461, 2.; ὀλίγου δεῖν 496.; ὀλίγῳ 414, 4.; ὀλίγοι i οἱ ὀλίγοι 371, B. 4.
ὀλιγωρέω τινός 400, 1.
ὄλλυμι 319, 15.; prel. i neprel. znač. 329.
ὅλος 379.
ὁμιλέω τινί 313, 1, a.
ὄμνυμι 319, 16.; τοὺς θεούς 384, B.
ὅμοιός τινι 411, 3.
ὁμολογέω τινί 413, 1, a.
ὁμονοέω τινί 413, 1, a.
ὁμοῦ τινι 413, 1, c.
ὅμως 515, 6.; iza adv. part. 502, 5, B. 1.
ὄναρ 177, 9.
ὄνειρος 177, 9., 528, 2.
ὀνίνημι 312, 1. i B. 2.; aor. med. 312, B. 2.; τινα 381, 1; ὀνίναμαί τινος 396, c.
ὄνομά μοί ἐστι 411, 2, B.
ὀνομάζω τινά τι 388.
τῷ ὄντι 413, 3.
ὄπισθεν s gen. 417.
ὁπλίζομαι aor. m. 328, 3, B. 2.
ὁπότε u uzr. reč. 468.; u vrem. reč. 487.
ὄπωπα 327, 7.
ὅπως (μή) u namj. reč. 470, 1.; iza glagolâ sa značenjem: starati se, truditi se 472.; ὅπως μή iza glagola, koji znače: čuvati se 472, B.
ὁράω 327, 3.; aug. 237, 2., 556, 2.; s pred. part. 502, a.
ὀργίζω 328, 3, b.; ὀργίζομαί τινι 411, 2.
ὀρέγομαι perf. 541, 1.; τινος 396, e.
ὁρμάω 328, 3, b.; prel. i neprel. 447, 1.
ὁρμίζομαι aor. m. 328, 3, B. 2.
ὄρνυμι redupl. aor. 539, 1.; bestem. aor. med. 544.; sl. aor., fut. 540, 3.; perf. 541, 1.
ὄρσεο (ὄρσευ) 540, 4.
ὀρύττω perf. 275, 2.
ὀρωρέχαται 541, 1.
-ος (neutr.) 338.
ὅς, ἥ, ὅ 213.; ὅς s pokaznim znač. 443, B. 4.; καὶ ὅς 370, 2., 443, B. 4.; ἣ δ' ὅς 443, B. 4.; ὅς γε 443, B. 3., 519, 1.; οὗτος ὅς 442, 4.; ὅ u krazi 65.
ὅς, ἥ, ὅν 208, B.; 531, 2.
ὅσος s inf. 473, B. 4.; ὅσῳ — τοσούτῳ 414, 4.
ὅσπερ 443, B. 3., 519, 2.
ὅστις, ἥτις, ὅ τι 94., 214, 2., u Hom. 531, 5.
ὅτε u uzr. reč. 468.; u vrem. reč. 487.; ὅτεπερ 519, 2.
ὅτι u izričnim reč. 467. i B. 2.; u uzr. reč. 468.; u neupr. gov. 489, 1, a. i B.
ου mj. ο u Hom. 522, 1.
οὐ, οὐκ, οὐχ 69, 1.; razl. od μή 508.; poraba 509, 1.; u podl. reč. iza glagola, koji znače: poricati, sumnjati 509, B. 2.; u pitanjima 520, b.; οὐ γάρ; 517.; οὐ δῆτα 519, 3, B.; οὐ (δῆτα) u odg. 521, 3.; οὐκ ἔγωγε u odg. 521, 2.; οὐ μὰ τοὺς θεούς 384, B.; οὐ μὰ Δία 519, 9.; οὐ μέντοι; 519, 7.; οὐ μή s konj. ili ind. fut. u samost. reč. bojazni 471, B. 1, c., 511, 1.; οὐ μὴν ἀλλά 515, 1, 4.; οὐ μόνον — ἀλλὰ καί 513, 1.; οὐκ ἐθέλω, οὐκ ἐῶ, οὔ φημι 509, c, B. 1.; οὐκ ἔστιν ὅστις (οὐ) 443, B. 1., 484, B.; οὐκ ἔστιν ὅπως (οὐ) 484, B.
οὐδαμοῦ 219.
οὐδαμῶς 219.; u odgov. 521, 3.
οὖδας 527, 6.
οὐδέ 513, 3.; οὐδ' εἰ 480, B. 1.
οὐδείς 219., 221.; οὐδείς ἐστιν ὅστις 443, B. 1.. 484, B.; οὐδεὶς ὅστις οὐ 444, B. 2.; οὐδέν 391., 414, 4, B.; οὐδὲν κακόν 395, B. 1.
οὐδέτερος 219.
οὐκέτι 69, B. 1.
οὐκί 552, 2.
οὐκοῦν znač. 516, 2.; u pit. 520, b.
οὔκουν znač. 516, 2.
οὖν 516, 2.; uz rel. 218.
οὔπω — καί 513, 1.
οὖς 177, 10.; 528, 3, f.; nagl. 142, Iz. 3.
οὔτε 94., 513, 4.; οὔτε — τε 513, 4.
οὔτις 219.
οὗτος, αὕτη, τοῦτο 212.; 442, 1.; kao lična zamjenica 3. l. 438, 2.; καὶ οὗτος 442, 3.; οὗτος ὅς 442, 4.
οὑτοσί 212.
οὕτως i οὕτω 69, 3., 442, 2.
ὀφείλω 325, 19.; 253.; j. aor. 256.
ὀφέλλω sl. aor. 540, 3.
ὀφλισκάνω 321, 13.
ὄφρα 550, d.
ὀψὲ τῆς νυκτός 398, b.
ὄψιος sup. 195.
ὄψομαι 327, 3.
-όω (glag.) 352.

Παῖς nagl. 142, Iz. 3.; vok. 148.; ἐκ παίδων 374, 3.
παιδευτέον ἦν 461, 1.
παίω 327, 10.
παλαιός kompt. 194.
πάλλω aor. 544.
πάνυ μὲν οὖν u odg. 521, 3.
παρά 434., u Hom. 547, 6.; apokopa 522, 7.; dat. uz glagole složene s njim 416.
παραβαίνω τι 384.
παραί 547, 1.
παραπλέω τι 384.
παραπλήσιός τινι 411, 3.
παρασκευὴ εἰς τὸν πόλεμον 419, c, α.
πάρειμι 315, 2, B. 3.; τινι 416.
παρέχω ἐμαυτόν τι 388.
παρίσταμαί τινι 416.
πάρος 550, e.
πᾶς nagl. 142, Iz. 2.; dekl. 187.; znač. 379.; (τὰ) πάντα 391.; πᾶς ὅστις, πάντες ὅσοι 443, B. 1.; παντὶ σθένει 414, 3.; πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ 414, 3.
πάσχω 327, 15.

πατήρ 153.; 527, 4.
παύω τινά τινος 402, 1, b.; s pred. part. 500, 2., 501, c, B. 2.; παύομαι 448, 1.; παύομαί τινος 402, 1, b.; παύομαι s pred. part. 501, c.
πείθω str. 120.; redupl. aor. 539, 1.; πείθω perf. 281., 282.; πείθομαι perf. 278, 2.; aor. p. 298.; 328, 3, b.; prel. i neprel. znač. 329.: πείθω τινά 411, 2.; πείθομαί τινι 411, 2.
πεινάω stezanje 244.
πειράομαι 328, 2.; τινος 396, d.
πειστέον znač. 507, B.
πελάζω aor. 544.
πέλεκυς 157, 2.
πέμπω str. 118.; perf. 279, 2.
πένης kompt. 196.; τινός 403, 2.
πενθημιμερής (τομή) str. 282, 2, a.; u trim. str. 285, 5, a.
πέπρωται 327 b.
πεπτηώς 541, 3.
πέπτωκα 327, 17.
πέπωκα 327, 16.
πέρ 519, 2.; uz relat. 213., 443, B. 3.
πέρα s gen. 417.; kompt. 204.
πέραν s gen. 417.
πέρθαι 544.
πέρθω aor. 522, 3., 539, 2., bestem. 544.
περί 433.; u Hom. 547, 5, d.; bez elizije 64, B. 1.; pred aug. 239.; dat. uz glagole složene s njim 416.; περὶ πολλοῦ 407, 1, B. 2.; — adv. 547, 2.
περιγίγνομαί τινος 404, 2.
περίειμί τινος 404, 2.
περιοράω s pred. part. 502, a.
περιπίπτω τινί 416.
πεσοῦμαι 327, 17.
πετάννυμι 319, 3.
πέτομαι 325, 20.
πεύθομαι redupl. aor. 539, 1.
πεφυγμένος 541, 4, c.
πῄ enkl. 92, 4.
πήγνυμι 319, 13.; 328, 3.; 329.
πηνίκα τῆς ἡμέρας 398, b.
πῆχυς dekl. 157, 2.; 553, 5.
πίμπλημι 312, 2.; redupl. 312, B. 3.; aor. bestem. 544.
πίμπρημι 312, 3.; redupl. 312, B. 3.
πίνω 327, 16.; τινός 396, c.
πίομαι 327, 16.
πιπράσκω 327, 11.; τί τινος 407, 1.
πίπτω 327, 17.
πιστεύω τινί pas. 349, 1.
πίσυρες 532.
πλάζω osn. 538, 2.
πλανάω 328, 3, b.
πλάττω osn. 250.
πλέες, πλέας 530, 4, c.
πλεονέκτης kompt. 197.
πλέω str. 118.; osn. 248.; fut. 261, 264.; perf. 281.; τὴν θάλατταν 384.
πλήν s gen. 417.
πλήρης τινός 403, 2.
πληρόω τινός 403, 1.
πλησιάζω τινί 411, 2.
πλησίον kompt. 195.; s gen. 417.
πλήττω 327, 10.; j. aor. pas. 295.; redupl. aor. 539, 1.
πλῆτο, πλῆντο 544.
πνέω osn. 248.; fut. 261.
Πνύξ 177, 11.
ποθέν 92, 4.
ποί 92, 4.
ποιέω str. 118.; πόλεμον 448, 3.; ποιέομαι περὶ πολλοῦ 407, 1, B. 2., 433, A.; ποιέομαι πρὸ πολλοῦ 425, c, α.
πολεμέω πόλεμον 385, 1, a.; πολεμέω τινί 413, 1, a.; πρός τινα 435, C, c, α.; σύν τινι ili μετά τινος 413, 1, a, B.
πολεμίζω osn. 538, 2.
πολιορκέω fut. med. 328, 1, B.
πόλις 154.; 527, 5.; 553, 4.
πολιτεύω med. 448, 3.
πολύς 191.; 530, 2.; πολύ 391., 414, 4, B.; πολλοῦ 407, 1, B. 1.; πολλῷ 414, 4.; πολλοί i οἱ πολλοί 471, B. 4.; (τὰ) πολλά 391.; kompt. 199, 6., 530, 4, c.; πλείονες i οἱ πλείονες 371, B. 4.; πολλοῦ (πλείστου) χρόνου 408, 2.; isp. i ποιέω.
πορεύω 328, 3, b.
πόρρω s gen. 417.
ποτέ 92, 4.
πότερον (πότερα) — ἤ 469., 520.

ποτί 547, 1.
ποῦ τῆς γῆς 398, a.
πού enkl. 92, 4.
πούς 146 b, 1.; sklonidba riječi složenih s njim 161.
πρᾶος 191.
πράττω str. 118.; perf. 279, 1.; aor. p. 298.; prel. i neprel. znač. 447, 1.
πρέπει μοι 411, 2.
πρέσβυς 177, 12.
πρίασθαι 312, B. 1., 2.; 327, 6.
πρίν 487., 488, 2, B. 1.; τὸ πρίν 391.
πρό 425.; u krazi 65.; kompt. 200.; pred aug. 239.; genitiv uz glagole složene s njim 409.; πρὸ τοῦ 370, 3., 425, b.
προαιρέομαί τινος 409; προαιρετέον ἦν 461, 1.
προέχω τινός 404, 2.
προθέουσι 543, 1.
προθυμέομαι 328, 2.
προΐστημί τινος 409.
προκινδυνεύω τινός 409.
προκρίνω τινός 409.
προνοέομαι 328, 2.
πρός 435.; dat. uz glagole složene s njim 416.; πρὸς δέ 417.; πρός τό 497.; πρός τῷ 497.
προσέχω (τὸν νοῦν) τινι 416.
προσήκει μοι 411, 2.; τινος 396, b.; s inf. 492.: προσῆκεν 461, 1.
πρόσω s gen. 417.
προτί 547, 1.
προτίθημί τινος 409.
προτιμάω τινός 409.
προφάσει 414, 3.; πρόφασιν 391.
πρώιος kompt. 195.
πρῶτος superl. 200.; (τὸ) πρῶτον, (τὴν) πρώτην 391.
πτήσσω part. perf. 541, 3.
πτόλεμος 523, 5.
πτόλις 523, 5.
πυνθάνομαι 321, 18.; τινός τι 402, 1, c.; s pred. part. ili inf. 502, B. 4.
πῦρ pl. 175.
πώ 92, 4.
πωλέω 427, 11.; τί τινος 407, 1.
πῶς ἔχεις τῆς δόξης 398, c.; πῶς γὰρ οὔ; 517.
πώς 92, 4.

Ῥᾴδιος kompt. 199, 7.; 530, 4, d.; s inf. 494.
ῥέζω 538, 2.
ῥέω 325, 8.; osn. 248.
ῥήγνυμι 319, 14.; 328, 3.; 329.
ῥηίδιος kompt. 530, 4, d.
ῥήιστος 530, 4, d.
ῥηίτερος, ῥηίτατα 530, 4, d.
ῥίγιον, ῥίγιστα 530, 3.
ῥίπτω str. 120., pf. 279.
ρρ od ρσ 50, B.
ῥώννυμι 319, 8.

Σ, promjene sugl. pred njim 48.—50., 523, 3.; od zubnih pred zubnima 46.; prelazi u spiritus asper 60, a.; od τ pred ι 60, b.; izmeće se 61, a., b.; umeće se u perf. med. 288., u sl. aor. pasiv. 229., u glag. prid. 300.
σ*F* u početku 523, 1.
σαλπίζω osn. 251.
σβέννυμι 319, 6.; aor. 316, 4.; prel. i neprel. znač. 329.
-σε 178.
σέθεν 531, 1., 529, 1.
σείω perf. med. 288.; sl. aor. pas. 299.
σεύω sl. aor. 540, 6.; bestem. aor. 544.
σεωυτοῦ 551, 2.
-σθα 533, 2.
-σι (3. sg.) 533, 1.
-σια 337.
σιγάω τι 384.
σιγῇ 414, 3.
-σιμος (prid.) 351.
-σις (fem.) 337.
σῖτος pl. 127.
σιωπάω τι 384.
σκάπτω perf. 278, 1.; j. aor. pas. 294.
σκεδάννυμι 319, 4.
σκέπτομαι 327, 18.
σκοπέω 327, 18.; med. 448. 3.
σκότος 174.
σπανίζω τινός 403, 1.

σπάω str. 118.; 301, 1.; perf. med. 288.; sl. aor. pas. 299.
σπείρω str. 120.; j. aor. pas. 295.
σπένδω str. 120.; fut. 261.; perf. med. 286, 1, B.; σπένδομαί τινι 413, 1, a.
σπεύδω τι 384.
σπουδάζω fut. med. 328, 1.; τι 384.
σσ 57., 523, 3.; u fut. i sl. aor. 540, 1.
στάδιον pl. 127.
στάζω osn. 538, 2.
στέλλω str. 120.; perf. 282.; j. aor. pas. 295.
στενάζω osn. 251.
στέρομαί τινος 403, 1.
στηρίζω osn. 538, 2.
στίζω osn. 251.
στόρνυμι 319, 9.
στοχάζομαί τινος 396, e.
στρατηγέω τινός 401, 1.
στρέφω str. 120.; perf. 278, 2.; perf. med. 285.; j. aor. pas. 295.; znač. 328, 3, a.
στρώννυμι 319, 9.
στυγνός s inf. 494.
συλλέγω 327, 7.; v. λέγω.
συμβαίνει s inf. 492.
συμμαχέω τινί 416.
σύμπας 379.
συμπονέω τινί 416.
συμπράττω τινί 416.
συμφέρει τινί 381, 1, B. 2., 411, 2.
σύν 427.; u sastavljanju 49, B. 1.; pred aug. 238.; dat. uz glagole složene s njim 416.
σύνειμί τινι 416.
(ὡς) συνελόντι εἰπεῖν 412, 4.
-συνη 339.
σύνοιδα s pred. part. 502, B. 3.
συρρηγνῦσι 556, 4.
σφάλλω perf. 282.; j. aor. pas. 294.; 328, 3.; σφάλλομαί τινος 396, e.
σφάς 531, 1. i B.
σφάττω j. aor. pas. 294.
σφέ 531, 1. i B.
σφέα 555.
σφέτερος 208, B.
σφι 531, 1. i B.; 555.
σφίσι(ν) zastupa indir. refl. 3. l. 439, 2, b.; u Her. 555.
σφός 531, 2.
σφωέ 531, 1. i B.
σφωίν 531, 1. i B.
σφωίτερος 531, 2.
σχεῖν 327, 13.
σχολαῖος kompt. 194.
σῴζω str. 120.; sl. aor. pas. 299.; znač. aor. m. i pas. 328, 3, B. 1.
σῷος i σῶς 133, 5.

Τ pred ι prelazi u σ 60, b.
τἄλλα 391.
τανύω fut. 540, 5.
ταράττω 250.; fut. m. s pas. znač. 328, 1, B.
-τατο nast. superl. 192.
τάττω str. 118.; osn. 250.; perf. 279, 1.
ταύτῃ 414, 3., 415, 1.
τάχα 202.
ταχύς kompt. 54., 198.; τὴν ταχίστην (ὁδόν) 391.
τέ 92, 5., 513, 2.
τεθνήξω 291, 2.
τεΐν 531, 1.
τείνω str. 120.; perf. 282.; perf. med. 286, 1, B.; sl. aor. pas. 299.; glag. prid. 300.
-τειρα 336.
τὸ τελευταῖον 391.
τελέω str. 118.; 301, 1.; τελε(ί)ω osn. 538, 3.; τελέω fut. 263, 1., 540, 5.; perf. med. 288.; sl. aor. pas. 299.; gl. pr. 300.
τέλος 391.
τέμνω 321, 5.
τέο 531, 5.
τεοῖο 531, 1.
τεός 531, 2.
-τερο nast. komp. 192.
τέρπομαι red. aor. 539, 1.
τεταγών 539, 1.
τετιηώς 541, 3.
τέτταρες 221.
τεῦ 531, 5.
τεύχω red. aor. 539, 1.; perf. 541, 4, c.

τέῳ 531, 5.
τέων 531, 5.
τῇδε 414, 3.; 415, 1.
τήκω (τήκομαι) fut. 261.; perf. 278, 2.; j. aor. pas. 294.; 328, 3.; 329.
τηλικοῦτος, τηλικόςδε 212.
τῆμος 550, b.
-τηρ 336.
-τηριον 341.
-της (gen. -του) 336.; gent. 344.
-της (gen. -τητος) 339.
-τι (prisl.) 353.
τί, v. τίς.
τιθέαται 556, 1.
τίθημι 305.; obl. po 1. konj. 307.; redupl. 308.; vremena 311.; aor. 310.; konj. aor. u Hom. 543, 3.; perf. pas. 315 b, B. 4.; aor. pas. 53 b, b.; τίθημί τι ἔν τινι τόπῳ 426, a.; τίθημι (νόμους) med. 448, 2.
τίκτω osn. 249.; j. aor. 256.; perf. 278, 2.
τιμάω str. 118.; fut. pas. 328, 1, B.; τινὰ θανάτου 407, 1, B. 1.
τιμωρέω τινί 411, 2.; τιμωρέομαί τινα 383.
τίνω 321, 1.; med. 448, 4.
τίπτε 522, 3.
τίς, τί (τὶς, τὶ) 214., u Hom. 531, 5.; τὶς, τὶ enkl. 92, 1.; τινά kao subjekt infinitiva 491, 3.; τίς ἐστιν ὅςτις 443, B. 1.; τίς γάρ 517.; τί, τὶ adv. ak. 391., 414, 4, B.; τί κλαίεις 385, 2.; τί δῆτα 519, 3, B.; ἀγαθόν τι 395, B. 1.
-τις (gen. -τιδος) 336., 343., 344.
-τις (fem.) 337.
τιτρώσκω 324, 13.
τλῆναι 327 b.
τοί (pron.) 531, 1.
τοί (partikula) 92, 5., 519, 5.
τοίγαρ (τοιγάρτοι, τοιγαροῦν) 516, 4., 519, 5.
τοίνυν 516, 3., 519, 5.
τοιόςδε i τοιοῦτος 212., 442, 2.
τοίςδεσ(σ)ι 531, 3.
τολμάω, ὁ τολμήσων 372, B.
τοσόςδε i τοσοῦτος 212., 442, 2.; τοσούτῳ — ὅσῳ 414, 4.
τότε iza adv. part. 503, 1, B.
τοτέ 217, B.
τοῦ = τίνος 214, 1, B.
τοὐναντίον 391.
τρεῖς dekl. 221.
τρέπω str. 120.; aor. 257., 271.; perf. 279, 2.; perf. med. 285.; aor. pas. 295.
τρέφω str. 120.; fut. 261.; perf. 278, 2.; perf. med. 285.; j. aor. pas. 295.; fut. m. s pas. znač. 328, 1, B.
τρέχω 327, 4.
τρέω 301, 2.
-τρια 336.
τρίβω perf. 279, 1.; j. aor. pas. 294.
τριθημιμερής (τομή) str. 283, 2, c.
τριξός 552, 2.
-τρον 340.
τρόπος, τρόπῳ (τούτῳ τῷ —, οὐδενὶ —) 414, 3.; τρόπον (τοῦτον τὸν —) 391.
τρῶμα 551, 2.
Τρώς nagl. 142, Iz. 3.
τυγχάνω 321, 19.; τινός 396, e.; s pred. part. 501, b.; ὁ τυχών 372, B., 499, 2, b.
τύνη 531, 1.
τύπτω 327, 10.
τῷ = τίνι 214, 1, B.
τὤγαλμα 551, 3.
-τωρ (gen. -τορος) 336.
τὠρχαῖον 551, 3.
τωὐτό 551, 2.

Υ postaje *F* 61, c., 160., 161., 248, B., 253, B.
ὑβρίζω τινά 381.; ὑβρίζομαι δεινά 385, 2.
ὑβριστής kompt. 197.
ὕδωρ 177, 13.
υἱός 177, 14.; 528, 3, g.
ὑμέτερος αὐτῶν 440, 2, B. 1.
ὔμμες, ὔμμι, ὔμμε 531, 1.
ὑμός 531, 2.
-υνω (glag.) 352.
ὑπαί 547, 1.
ὑπάρχω s pred. part. 501, a.
ὑπέρ 431.; kompt. 200.
ὑπερβάλλω τινός i τι 431.; τινά 431.

ὑπερέχω τινός 404, 2.; τινός i τινί 431.; τινός i τι 431.
ὑπεροράω τινός i τινά 431.
ὑπερφρονέω τινός i τινά 431.
ὑπείρ 547, 1.
ὑπηρετέω τινί 411, 2.
ὑπισχνέομαι 327, 13.
ὑπό 437.; s gen. kod pas. 449, 2.; mj. toga dativ 412, 5, b.
ὑπόδικός τινος 406, 2, b.
ὑπομιμνήσκω τινά τι 386.
ὑποπτεύω aug. 241.
ὑσμίνῃ dat. sg. 528, 2.
ὑστερέω τινός 404, 2.
ὕστερος, ὕστατος 200.; ὕστερός τινος 404, 1, B.
ὑφίσταμαί τι 384.

Φαγεῖν 327, 8.
φαίνω str. 120.; fut. 258., 262.; sl. aor. 267.; j. perf. 278, 2.; sl. perf. 282.; perf. med. 286, 1., 3., 4., 291 b.; aor. pas. 294., 298., 299., 328, 3, c.; 329.; φαίνομαι značenje 448, 1.; φαίνω s pred. part. 502, b.; φαίνομαι s pred. part. 501, b. i B.; φαίνομαι s inf. 501, b, B.
φανερός εἰμι s pred. part. 501, b.
φείδομαι redupl. aor. 539, 1.; τινος 402, 1, a.
φέριστος 530, 4, a.
φέρτερος, φέρτατος 530, 4, a.
φέρω 327, 5.; 328, 3.
φεύγω str. 118.; j. aor. 256.; fut. 261. i 264.; perf. 278, 2.; τινά 382.; τινός 406, 2, a.; pas. od διώκω 447, 2.
φημί 312, 8.; 327, 7.; enkl. 92, 3.; u odgov. 521, 2.
φθάνω 321, 2.; aor. 316, 4.; τινά 382.; s pred. part. 501, b.
φθείρω str. 120.; j. perf. 278, 2.; sl. perf. 282.; j. aor. pas. 295.; glag. prid. 300.
φθίεται (konj. aor.) 544.
φθίμην (opt. aor.) 544.
φθίνω aor. bestem. 544.
φθιόμεσθα (konj. aor.) 544.
φθίσθαι inf. aor. 544.
φθονέω τινί pas. 449, 1.; τινί τινος 406, 1., 411, 2.
φθόνῳ 414, 2, a.
-φι(ν) 529, 2.
φιλία εἴς τινα 419, c, β.; πρός τινα 435, C, c, α.
φίλος kompt. 194.; τινί 411, 3.
φοβέομαι 328, 3, b.; φοβέομαί τινα 383.; φοβέομαι s inf. 471, B. 3.
φόβῳ 414, 2, a.
φράζω redupl. aor. 539, 1.
φρονέω μέγα ἐπί τινι 436, B, c, γ.
φροντίζω τινός 400, 1.
φυλάττω osn. 250.; perf. 279, 1.; fut. m. s pas. zn. 328, 1, B.; φυλάττομαι znač. 448, 2.; φυλάττομαί τινα 383.
φύω aor. 316, 9.; perf. u Hom. 541, 9.; prel. i neprel. znač. 329.

Χάζομαι redupl. aor. 539, 1.
χαίρω 326, 9.; redupl. aor. 539, 1.; τινί 414, 2, b.; s pred. part. 501, e.
χαλεπός s inf. 494.; χαλεπῶς φέρω τινί (τι) 414, 2, b.
χαμαί, χαμᾶζε, χαμᾶθεν 178.
χαρίεις kompt. 196.
χαρίζομαί τινι s pred. part. 501, d.
χάριν φέρω τινί s pred. part. 501, d.; χάριν (τινός) 391.
χειμῶνος 408, 1.
χείρ 177, 15., 528, 3, h.
χειρόομαι 328, 4.
χείρων, χείριστος 199, 2.: χειρότερος 530, 4, b.
χερείων, χερειότερος 530, 4, b.
χέω str. 118.; osn. 248.; fut. 261.; sl. aor. 269., u Hom. 540, 6.; aor. bestem. u Hom. 544.; perf. 281.; sl. aor. pas. 299.
χράομαι str. 118.; stezanje 244.; fut. 260.; sl. aor. pas. 299.; χράομαί τινί τινι ili πρός, εἴς τι 414, 1, B., 419, c, α.
χρέωμαι 556, 3, a.
χρή 315, B. 4.; s inf. 492. i B. 1.
χρήσιμος εἴς τι 419, c, α.
χρίω sl. aor. pas. 299.

χρώς 528, 3, i.
χύμενος 544.
χωρέω τινός ili τινί 402, 1, a.
χωρίζω τινά τινος 402, 1, a.

Ψαύω τινός 396, d.
ψεύδω str, 120.; aor. p. 298.; znač. aor. m. i pas. 328, 3, B. 1.; ψεύδομαί τινος 396, e.

Ω mj. αυ, ου 551, 2.; od -οα- 551, 3.
ὧδε 442, 2.
-ωδης prid. 166.
ὠθέω 325, 3.; aug. 237, 1.
ὦμμαι 327, 3.
ὦν 551, 2.
ὠνέομαι 237, 1.; 327, 6.; dep. m. 328, 4, B.; τί τινος 407, 1.
ὠνήρ 551, 3.
ὠνητός τινος 407, 2.
ὤνιός τινος 407, 2.
ὥρα ἐστίν s inf. 492.
ὡς (prijedlog) 421.
ὡς s pret. 461, 3.; s opt. 464, 1.; u izričnim reč. 467.; u uzročnim reč. 468.; (μή) u namj. reč. 470, 1.; (μή) iza glagolâ sa značenjem: starati se, truditi se 472.; u posljedičnim reč. 473.; u vrem. reč. 487.; u neupr. govoru 489, 1, a. i B.; (ὥςπερ) uz adv. part. 502, 2, B., 502, 3.; ὡς ἐμοὶ δοκεῖν 496.; ὡς ἔπος εἰπεῖν 496.; ὡς συνελόντι (συντόμως) εἰπεῖν 496.
ὥς (ὧς) 217, B.
ὥςπερ 519, 2.; ὥςπερ ἂν εἰ 479, 3, e.
ὥςτε 94.; u posljed. reč. 473.; ὥςτε zato, dakle 473, B. 1.; s inf. u posljed. reč. 473. i B. 2.; ὥςτε: pod pogodbom da 473, B. 2, d.; s ind. poslije τοσούτου δέω s inf. 473, B. 3.; ἢ ὥςτε 514, 1.
ωυ 551, 2.
ωὑτός 551, 2., 551, 3.
ὠφελέω τινά 381, 1.; fut. 328, 1, B.
ὤφελον 256.; s inf. za neisp. želje 461, 3, B.
ὤφθην 327, 3.

[illegible]

[illegible]

